

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANA BİLİM DALI**

**TÜRK HUKUKUNDA BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN
KULLANILMASI SURETİYLE HIRSIZLIK SUÇU**

Elif DAĞ TUNA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Mehmet SAYDAM

EYLÜL-2025

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK HUKUKUNDA BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN
KULLANILMASI SURETİYLE HIRSIZLIK SUÇU

YÜKSEK LİSANSTEZİ

Elif DAĞ TUNA

Enstitü Anabilim Dalı: Kamu Hukuku

“Bu tez 12/09/2025 tarihinde yüzyüze olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Doç. Dr. Mehmet SAYDAM	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Ceren KARAGÖZOĞLU	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Nurten ÖZTÜRK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Elif DAĞ TUNA

12/09/2025

ÖNSÖZ

Tezimin yazım sürecinde bana yol gösteren ve her konuda desteğini esirgemeyen çok değerli danışmanım Doç Dr. Mehmet SAYDAM'a; bugünlere gelmemde katkısı büyük olan, hayatımın her alanında her zaman yanımda olan sevgili annem Nurhayat DAĞ, babam Hüseyin DAĞ ve kardeşim Emre DAĞ'a; tez sürecinde her fırsatta beni motive eden ve desteğini hiçbir zaman eksik etmeyen eşim Tunahan Aziz TUNA'ya; tez konumla ilgili görüşleri ve birikimleriyle bana yol gösteren kıymetli meslek büyüklerime ve manevi desteğiyle yanımda olan değerli arkadaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

Elif DAĞ TUNA

12/09/2025

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	vii

GİRİŞ.....	1
------------	---

1. BÖLÜM: BİLİŞİM SUÇLARINA İLİŞKİN GENEL KAVRAMLAR VE AVRUPA KONSEYİ SİBER SUÇLAR SÖZLEŞMESİ.....	5
---	----------

1.1. Bilişim ve Bilişim Sistemine İlişkin Genel Kavramlar	5
1.1.1. Bilişim.....	5
1.1.2. Bilişim Sistemi.....	7
1.1.3. Bilgisayar.....	8
1.1.4. İnternet.....	9
1.1.4.1. Modem.....	11
1.1.4.2. Log.....	12
1.1.4.3. IP Adresi	13
1.1.4.4. Port.....	16
1.1.4.5. Veri.....	18
1.2. Bilişim Suçları.....	19
1.2.1. Bilişim Suçu Kavramı.....	19
1.2.2. Bilişim Suçlarının Gelişimi.....	21
1.2.3. TCK’da Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar	23
1.2.3.1. Doğrudan Bilişim Suçları.....	24
1.2.3.2. Dolaylı Bilişim Suçları	29
1.3. Bilişim Suçlarıyla Mücadele Alanında Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi	32
1.3.1. Genel Olarak Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi.....	32
1.3.2. Türkiye’nin Sözleşme’ye Taraf Olma Süreci ve Yapılan Düzenlemeler	34

2. BÖLÜM: BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN KULLANILMASI SURETİYLE	
---	--

HİRSIZLIK SUÇU	37
2.1. Genel Olarak.....	37
2.2. Korunan Hukuki Değer.....	39
2.2.1. Mülkiyet.....	41
2.2.2. Zilyetlik	42
2.3. Suçun Unsurları	44

2.3.1. Maddi Unsurlar.....	46
2.3.1.1. Fiil	46
2.3.1.2. Fail.....	50
2.3.1.3. Mağdur.....	51
2.3.1.4. Konu	53
2.3.1.4.1. Mal.....	56
2.3.1.4.2. Malvarlığı	58
2.3.1.4.3. Verilerin Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu.....	58
2.3.1.4.4. Banka veya Kredi Kartlarının Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu	60
2.3.1.4.5. Kripto Varlıkların Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu	62
2.3.1.5. Netice.....	66
2.3.2. Manevi Unsur.....	68
2.3.3. Hukuka Aykırılık.....	71
2.4. Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Hırsızlık Suçunun Benzer Suçlarla Olan İlişkisi.....	72
2.4.1. Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değişirme Suçu.....	72
2.4.2. Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu.....	76
3. BÖLÜM: SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ, CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN DİĞER KOŞULLARI, MUHAKEME USULÜ, KUSURLULUK VE YAPTIRIM.....	85
3.1. Suçun Özel Görünüş Biçimleri.....	85
3.1.1. Teşebbüs.....	85
3.1.1.1. Etkin Pişmanlık.....	88
3.1.1.2. Gönüllü Vazgeçme	92
3.1.2. İştirak.....	96
3.1.3. İçtima.....	100
3.2. Cezalandırılabilirliğin Diğer Koşulları.....	104
3.2.1. Şahsi Cezasızlık Sebepleri.....	104
3.2.2. Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebepler.....	108
3.3. Muhakeme Usulü	109
3.3.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme.....	109
3.3.2. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü.....	110
3.4. Kusurluluk.....	111
3.5. Yaptırım.....	117

SONUÇ	121
KAYNAKÇA.....	129
ÖZGEÇMİŞ	150

KISALTMALAR

AKSSS	: Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AK	: Avrupa Konseyi
ARPANET	: Advanced Research Projects Agency Network (Gelişmiş Araştırma Projeleri Ajansı Ağı)
ATM	: Otomatik Para Çekme Makinesi (Automated Teller Machine)
Av.	: Avukat
AY	: Anayasa
BAM	: Bölge Adliye Mahkemesi
BTk	: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu
CD	: Compact Disc
CGK	: Ceza Genel Kurulu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
IP	: Internet Protocol Address
İnternet	: Interconnected Networks
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
K.	: Karar
KVKK	: Kişisel Verileri Koruma Kanunu
m.	: Madde
MASAK	: Mali Suçları Araştırma Kurulu
md.	: Madde
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdare Sistemi
No.	: Numara
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
SİBERAY	: Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu

TMK	: Türk Medeni Kanunu
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
ULAKNET	: Ulusak Akademik Ağ
UYAP	: Ulusal Yargı Ağı Projesi
vb.	: Ve Benzeri
vd.	: Ve Devamı
vs.	: Vesaire
YCGK	: Yargıtay Ceza Genel Kurulu
YHGK	: Yargıtay Hukuk Genel Kurulu

ÖZET	
Başlık: Türk Hukukunda Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Hırsızlık Suçu	
Yazar: Elif DAĞ TUNA	
Danışman: Doç. Dr. Mehmet SAYDAM	
Kabul Tarihi: 12/09/2025	Sayfa Sayısı: vii (ön kısım) + 150 (ana kısım)
Dijitalleşen yaşam koşulları ve teknolojinin ilerlemesi sonucunda birçok bilişim sistemi ortaya çıkmıştır. Bu sistemlerin failer tarafından suç işlemek amacıyla kullanılması ise “bilişim suçu” kavramının literatürde yer almasına yolaçmıştır. Bu noktada gerek iç hukukta gerekse uluslararası hukukta bilişim suçlarıyla ilgili kanuni düzenlemeler yapılmış ve bu konuda birçok akademik çalışma ortaya konulmuştur. Bu çalışmada da hırsızlık suçunun bir nitelikli hali olan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusu, kapsamı, benzer diğer suçlardan olan farkları ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde, bilişim suçlarına ilişkin genel kavramlar ve bilişim suçları alanında ilk uluslararası sözleşme niteliğine haiz olan Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise çalışmanın da asıl konusunu oluşturan bilişim sisteminin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu detaylı bir şekilde açıklanmış, bu açıklamalar sırasında ilgili kanuni düzenlemeler, öğreti görüşleri ve yargı kararlarından faydalanılmıştır. Çalışmanın son bölümünde ise bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu açısından suçun özel görünüş biçimleri, muhakeme usulü, yaptırım vb. hususlar açıklanmıştır. Çalışma sırasında bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusunun ne olduğu hususunda öğretilerde tartışmalar olduğu görülmüş, özellikle de bu suçun uygulamada bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçuyla karıştırıldığı anlaşılmıştır. Bu nedenle sonuç kısmında bu hususlarla ilgili önerilere yer verilmiş, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun kanuni düzenlemesinin ne şekilde olması gerektiğiyle ilgili açıklamalar yapılmıştır. Özellikle bilişim sistemleri ile ifade edilmek istenen hususun ne olduğu, bilişim sistemlerinin hırsızlık suçunun işlenmesi sırasında ne şekilde kullanılmasının bu suçun oluşumuna sebebiyet vereceği gibi hususların kanunda daha detaylı bir şekilde ifade edilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Bilişim, Bilişim Sistemleri, Hırsızlık	

ABSTRACT	
Title of Thesis: The Crime of Theft Committed through the Use of Information Systems under Turkish Law	
Author of Thesis: Elif DAĞ TUNA	
Supervisor: Assoc. Prof. Mehmet SAYDAM	
Accepted Date: 12/09/2025	Number of Pages: vii (pre text) + 150 (main body)
As a result of the digitalization of daily life and the advancement of technology, numerous information systems have emerged. The use of these systems by offenders to commit crimes has led to the incorporation of the concept of “cybercrime” into the literature. In this regard, both domestic and international legal frameworks have introduced legislative regulations on cybercrimes, and numerous academic studies have been conducted in this field. This study focuses on an aggravated form of theft, namely theft committed through the use of information systems. The subject matter, scope, and distinctions of this offense from other similar crimes are examined in detail. The first chapter provides general concepts related to cybercrimes and includes the Council of Europe's Convention on Cybercrime, which constitutes the first international treaty in this field. The second chapter elaborates on the main subject of the study—theft committed through the use of information systems—with reference to relevant legislative provisions and judicial decisions. In the final chapter, specific manifestations of the offense, procedural aspects, sanctions, and other related legal issues are discussed. During the course of the study, it has been observed that there are doctrinal debates regarding the nature of the offense of theft committed through the use of information systems. In particular, it is frequently confused in practice with the offense of fraud committed through information systems. For this reason, the conclusion section includes recommendations on these matters and provides explanations regarding how the legal regulation of this offense should be structured. It has been emphasized that the concept specifically referred to by the term 'information systems,' as well as the manner in which such systems may be utilized in the commission of theft and thereby give rise to the offense, should be articulated in greater detail within the legislation.	
Keywords: Informatics, Information Systems, Theft	

GİRİŞ

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, geçmişten günümüze yaşamın hemen her alanında köklü değişiklikler yaşanmıştır. Özellikle bilişim sistemlerinin ortaya çıkışıyla bankacılık, ticaret, sağlık ve eğitim gibi birçok alanda önemli dönüşümler meydana gelmiştir. Örneğin bankacılık alanında, bankaya gitmeye gerek kalmadan tek bir tuşla pek çok işlemin gerçekleştirilebilmesi mümkün hale gelmiştir. Bilişim sistemlerinin bu gibi alanlarda sağladığı faydaların yanı sıra, ne yazık ki çeşitli olumsuzlukları da beraberinde getirdiği görülmektedir. Bu olumsuzlukların başında ise bilişim sistemlerinin suç işleme aracı hâline gelmesi yer almaktadır. Bilişim sistemlerinin bu şekilde suç işleme aracı haline gelmesi yeni suç tiplerini ortaya çıkarmış, mevzuatımızda yer alan kimi suç türlerinin ise değişime uğramasına neden olmuştur.

Hırsızlık suçu, toplumsal hayatın ilk dönemlerinden itibaren var olan ve ceza mevzuatında uzun süredir yer alan bir suç tipidir. Bilişim sistemlerinin hayatımıza girişiyle birlikte hırsızlık suçu da bu durumdan etkilenmiş, failer tarafından hırsızlık suçunun icrası sırasında bilişim sistemleri kullanılmaya başlanmıştır. Hırsızlık suçunun işlenebilmesi için failin bir eve girmek suretiyle ya da mağdurun üzerinden özel beceriyle vs. bir eşyasını alması gerekirken, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle fail artık mağdurla karşılaşma tehlikesi olmadan bilişim sistemleri üzerinden söz konusu bu suçu işleyebilir hale gelmiştir. Bilişim sistemlerinin hırsızlık suçunun işlenmesinde sağladığı bu kolaylık ise bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun kanunumuzda düzenlenmesini gerektirmiş ve söz konusu bu suç hırsızlık suçunun nitelikli hali olarak Türk Ceza Kanunu (TCK) md. 142/2-e’de yerini almıştır.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun kanunumuzda düzenlenen başkaca suçlarla uygulamada sıklıkla karıştırılması ve öğretide bu suçun konusu, unsurları bakımından birçok görüş farklılığının bulunması, söz konusu suçun daha detaylı bir şekilde incelenmesini gerektirmiştir. Bu nedenle çalışmada da bu hususlar ele alınmıştır. Ayrıca uygulamada bu suç tipiyle pek karşılaşılması ve literatürde bu konuda kaynak sayısının sınırlı olması, bu çalışmanın yürütülmesinde karşılaşılan temel güçlüklerden biri olmuştur.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, bilişim sistemlerinin suçun icrasında araç olarak kullanılması nedeniyle öncelikle bilişim ve bilişim sistemlerine ilişkin temel kavramlara yer verilmiştir. Bu suç tipi, TCK’da düzenlenen diğer suçlara ve

basit hırsızlık suçuna kıyasla daha teknik özellikler taşıdığından, bu kavramların açıklanması çalışmanın anlaşılabilirliği açısından önem arz etmektedir. Bilişim ve bilişim sistemine ilişkin genel kavramlar açıklandıktan sonra, bilişim suçlarından ne anlaşılması gerektiğine yer verilmiş ve TCK’da düzenlenen bilişim suçları açıklanmıştır. Son olarak bu bölümde, bilişim suçlarıyla mücadele alanında en önemli uluslararası sözleşmelerden biri olan Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi (AKSSS) açıklanarak bu Sözleşme doğrultusunda ülkemizin iç hukukta yaptığı düzenlemelere yer verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde ise, öncelikle basit hırsızlık suçu genel hatlarıyla açıklanmış, ardından çalışmanın esas konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun unsurları detaylı biçimde incelenmiştir. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, basit hırsızlık suçunun daha ağır cezayı gerektiren hali olarak düzenlendiğinden, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun unsurları, basit hırsızlık suçu üzerinden anlatılmaya çalışılmıştır. Uygulamada özellikle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu ile bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçuyla karıştırıldığı görüldüğünden, bu suçların birbirleriyle karşılaştırılması yapılarak çalışmanın konusunun daha iyi anlaşılmasına gayret edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise; suçun özel görünüş biçimleri, cezalandırılabilirliğin diğer koşulları, muhakeme usulü, kusurluluk ve bu suç karşılığında mevzuatımızda öngörülen yaptırım hususları incelenmiştir. Bu bağlamda özellikle çalışmanın konusunu oluşturan suç bakımından teşebbüs, şahsi cezasızlık sebepleri, etkin pişmanlık kurumu gibi hususlar ele alınarak; failin hangi durumlarda cezalandırılabileceği veya cezasında indirim yapılabileceği açıklanmıştır. Ayrıca yetkili mahkeme bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) md. 12/6’ya eklenen düzenleme ile, bilişim suçları açısından mağdurun yerleşim yeri de yetkili kılınmıştır. Çalışmanın görevli ve yetkili mahkemeyi ele alan kısmında bu husus açıklanarak, bu durumla ilgili görüşlerimize yer verilmiştir. Sonuç bölümünde ise bu çalışmayla ulaşılan tespitlere, tartışmalı konulara ilişkin görüşlere yer verilerek uygulamada yer alan sorunlara ilişkin çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın Konusu

Bu çalışmada öncelikle hırsızlık suçuna ilişkin genel bilgilere yer verilmiş; ardından bu suçun nitelikli hali olan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu detaylı şekilde ele alınmıştır. Suçun unsurları, kapsamı ve hukuki niteliği sistematik biçimde incelenmiştir.

Araştırmanın Önemi

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, uygulamada nadiren karşımıza çıkan bir suç tipi olup, konuya ilişkin kaynak sayısı sınırlıdır. Bu durum, söz konusu suçun anlaşılmasını güçleştirmektedir. Özellikle bu suçun, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık gibi benzer suç tipleriyle uygulamada sıklıkla karıştırıldığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle, söz konusu suçun kapsamlı biçimde değerlendirilmesi ve diğer benzer suç tiplerinden farklarının açıkça ortaya konulması, çalışmanın önemini artırmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun maddi ve manevi unsurlarını, kapsamını ve hukuki niteliğini ortaya koymaktır. Literatür taramasında, söz konusu suçun detaylı biçimde incelendiği ve diğer bilişim suçlarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirildiği eser sayısının oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Bu çalışma ile tüm bu anlatılan hususlara bir arada yer verilerek çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu açısından, uygulamada yol gösterici bir kaynak oluşturulması hedeflenmiştir.

Araştırma Yöntemi

Çalışmada, suçun teknik ve hukuki boyutları dikkate alınarak, öncelikle bilişim suçlarına ilişkin kavramsal çerçeve açıklanmış; bu açıklamalarda yalnızca Türk Ceza Kanunu değil, aynı zamanda ilgili diğer mevzuat ve uluslararası sözleşmelere de yer verilmiştir. Devamında, Türk Ceza Kanunu sistematığı içerisinde bilişim suçları kapsamlı biçimde değerlendirilmiş ve suçun unsurları detaylı olarak analiz edilmiştir. Basılı olan veya dijital ortamda bulunun tüm Türkçe kaynaklardan faydalanılarak bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun maddi ve manevi unsurları, bu suç ile korunan hukuki değer gibi hususlar açıklanmıştır.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu uygulamada nadiren karşılaşılan ve diğer suçlara kıyasla daha soyut bir suç tipi olduğundan, bu suç bakımından öğretide bulunan görüş ayrılıklarına yer verilmiş ve söz konusu durumlarla ilgili kanaat belirtilmiştir. Bu hususlar açıklanırken ilgili Yargıtay kararlarına da yer verilmek suretiyle bu konuda Yargıtay'ın hangi görüşte olduğu hususu da ifade edilmiştir. Google Scholar, Dergipark, ilgili internet sayfaları gibi yerlerde de söz konusu konuyla ilgili yazılan makaleler taranmış, çalışma konusu ile ilgili makalelerden faydalanılmıştır. Tüm bu kaynaklardan yararlanmak suretiyle ilgili tez yazım koşullarına da riayet edilerek, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu başlıklı çalışma tamamlanmıştır.

1. BÖLÜM: BİLİŞİM SUÇLARINA İLİŞKİN GENEL KAVRAMLAR VE AVRUPA KONSEYİ SİBER SUÇLAR SÖZLEŞMESİ

1.1. Bilişim ve Bilişim Sistemine İlişkin Genel Kavramlar

Teknolojik anlamda geçmişten bu yana pek çok gelişme yaşanmıştır. Teknolojide yaşanan bu gelişmeler hayatın birçok alanına da sirayet etmiş, özellikle internet ve bilişim sistemlerinin insanlar tarafından yaygın bir şekilde kullanılmasına ortam hazırlamıştır. İnternet kullanımının bu denli yaygınlaşması bazı suçların bilişim sistemleri yoluyla işlenmesine aracı olmuş, bu durum ise zamanla suç tiplerine ilişkin mevzuattaki düzenlemelerin yetersiz kalmasına yol açmıştır¹.

Mevzuattaki düzenlemelerin yetersiz kalması, ülkelerin kendi iç mevzuatlarında değişiklik yapma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda TCK'da düzenlenen suç tiplerinin de birçoğu değişime uğramış, hali hazırda TCK'da düzenlenmiş suç tiplerine de yenileri eklenmiştir². Çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu da bir nevi teknolojide yaşanan bu gelişmelerin sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından hem teknoloji anlamında yaşanan gelişmeler hem de suçun hukuki bilgi dışında teknik bir araştırma yapmayı da gerektirmesi, bu suçu daha da anlaşılabilir kılmaktadır. Bu nedenle yapılan yargılamalar sonucunda verilen kararlar incelendiğinde, bu kararların kimi zaman kendi aralarında çeliştiği görülmektedir. Suçun yeni işleniş biçimleriyle birlikte daha belirgin hale gelebilecek olan bu durum, beraberinde kanuni değişiklik ihtiyacını getirecektir. Bu açıdan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun, dinamik bir yapıya sahip olduğunu söylememiz mümkündür.

1.1.1. Bilişim

Bilişim terimi, öncelikle 1989 senesindeki TCK'nın ön tasarısında, md. 342'nin gerekçesinde karşımıza çıkmaktadır³. Burada bilişim kavramı “*bilgileri depo ettikten*

¹ Berrin Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 162.

² Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 51.

³ Cengiz Apaydın, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku (İstanbul: Acar Matbaacılık, 2017), 152.

sonra bunları otomatik işleme tabi tutma sistemlerinden oluşan alan⁴” şeklinde ifade edilmiştir. Yürürlükte bulunan TCK’da ise bilişim kavramının açıkça yapılmış bir tanımı bulunmamaktadır⁵.

Bilişim kavramı TDK’de “insanoğlunun teknik, ekonomik ve toplumsal alanlardaki iletişimde kullandığı ve bilimin dayanağı olan bilginin özellikle elektronik makineler aracılığıyla düzenli ve akla uygun bir biçimde işlenmesi bilimi; enformatik⁶” şeklinde izah edilmiştir. Kaldı ki enformatik kavramı Fransızcada da bilişim anlamına gelmektedir⁷. Başlarda Türkçede de enformatik kavramı kullanılırken ilerleyen zamanlarda Aydın Köksal’ın literatüre “bilişim” kavramını kazandırmasıyla birlikte, enformatik yerine bilişim kavramı kullanılmaya başlanmıştır⁸.

Öğretide bilişim kavramının anlamına ilişkin birbirinden farklı pek çok tanım bulunmaktadır. Yılmaz’a göre bilişim “bilginin aktarılması, organize edilmesi, saklanması, tekrar elde edilmesi, değerlendirilmesi ve dağıtımı için gerekli kuram ve yöntemler⁹” şeklinde izah edilmiştir. Akbulut ise bilişimi “belgelemenin yerini alan ve hayatın her alanına giren bilgisayar ve ona bağlı sistemlerle bilginin işlenmesi¹⁰” şeklinde açıklamıştır. Bir başka tanıma göre ise “bilgisayardan da faydalanılmak suretiyle bilginin saklanması, iletilmesi ve işlenerek kullanılır bir hale getirilmesini konu alan akademik ve mesleki disiplin¹¹” olarak ifade edilmiştir. Bir başka tanımda ise “teknik, ekonomik, sosyal, hukuk ve benzeri alanlardaki verinin saklanması, saklanan bu verinin otomatik olarak işlenmesi, organize edilmesi, değerlendirilmesi ve aktarılmasıyla ilgili bilim dalı¹²” şeklinde ifade edilmiştir. Yargıtay ise bilişim kavramı bakımından TDK’de yer verilen tanımı kabul etmektedir¹³.

⁴ Apaydın, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku, 152.

⁵ Murat Volkan Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 73.

⁶ Türk Dil Kurumu (TDK), “Türk Dil Kurumu Sözlükleri” (Erişim 4 Eylül 2024).

⁷ Ali Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014), 50; Online Fransızca Sözlük, “Bilişim” (Erişim 17 Mayıs 2025).

⁸ Mehmet Can Karagöz, Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok etme veya Değiştirme Suçu (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2020), 5; Levent Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005), 23.

⁹ Sacit Yılmaz, “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”, TBB Dergisi 92 (2011), 63.

¹⁰ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 29.

¹¹ Tekin Memiş vd., Bilişim Hukuku (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2015), 4.

¹² Caner Yenidünya - Olgun Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları (İstanbul: Legal Yayınevi, 2003), 27.

¹³ Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2013/111 (2 Nisan 2013), Lexpera İçtihat Programı.

Bilişim kavramı hakkında birçok tanıma daha yer vermek mümkündür. Ancak genel hatlarıyla bilişimin, oldukça geniş bir anlama sahip olduğunu ve teknolojinin imkanlarından faydalanmak suretiyle her türlü bilgi, veri ve görüntüyü içerisinde barındıran, bunların paylaşımına imkân vererek bizlere ulaştıran bir bilim olarak karşımıza çıktığını söylememiz mümkündür. Bilişim denilince her ne kadar akla ilk bilgisayar gelse de bilişim bundan daha geniş bir anlama sahip olup, içerisinde her türlü teknolojik cihazı barındırabilen bir kavramdır¹⁴. Bilişim yalnızca veriyi işleyerek bilgi haline getirme¹⁵. Aynı zamanda bu bilginin saklanması, aktarılmasını vb. birtakım fonksiyonları da sağlar¹⁶. Kısacası bilişim, hem bilgi işlemini hem de veri iletişimini ifade eden bir kavramdır¹⁷.

1.1.2. Bilişim Sistemi

Bilişim sistemi “açık olarak veriyi saklayan, saklanan veriyi otomatik olarak işleyen, değerlendiren, organize eden ve aktaran sistemler” olarak ifade edilmiştir¹⁸. Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik md. 3/1-b’de ise “bilgisayar, çevre birimleri, iletişim altyapısı ve programlardan oluşan veri işleme, saklama ve iletmeye yönelik sistem” biçiminde tanımlanmıştır¹⁹. Ceza Genel Kurulu (CGK) bir içtihadında ise bilişim sistemini “verileri toplanıp yerleştirdikten sonra otomatik işleme tabi tutma imkânı veren manyetik sistemler²⁰” olarak izah etmiştir. Bilişim sistemi, TCK md. 243’ün gerekçesinde de bu tanımdaki gibi ifade edilmiştir²¹. Ekici’ye göre ise “işlenebilir nitelikteki her türlü veriyi bilgisayar yahut gerekli teknik özelliklere sahip elektronik makineler aracılığıyla sistematik biçimde depolayan, işleyen, sonuçlar çıkaran ve ileten elektronik sistemler” bilişim sistemi olarak tanımlanmıştır²².

¹⁴ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 30; Şaban Cankat Taşkın, Karşılaştırmalı Hukukta ve Hukukumuzda Bilişim Suçları (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008), 4.

¹⁵ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 26.

¹⁶ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 26.

¹⁷ Şerafettin Ekici, Bilişim ve Teknoloji Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 40.

¹⁸ Olgun Değirmenci, “2004 Türk Ceza Kanunu’nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”, TBB Dergisi 58 (2005), 199.

¹⁹ Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete 28060 (20 Eylül 2011), md.3/1-b.

²⁰ Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2013/289 (11 Haziran 2013), Lexpera İçtihat Programı.

²¹ Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), “Bilişim Sistemine Girme MADDE 243 (07/04/2016)”. Erişim 30 Nisan 2024.

²² Ekici, Bilişim ve Teknoloji Hukuku, 42.

İlgili tanımlardan da anlaşılacağı üzere bir bilişim sisteminden bahsedebilmek için öncelikle ortada bir şeyleri kendi kendine yapabilen, çevresel farkındalığı olan, yalnızca belli bir amaca özgülenmeyen bir sistem olması gerekir²³. Bizim verdiğimiz talimatlar doğrultusunda hareket eden sistemler, bilişim sistemi olarak kabul edilmemektedir. Örneğin internet bağlantısı olan bir buzdolabı bilişim sistemi değildir²⁴. Zira bu buzdolabı bizim verdiğimiz talimatlara göre hareket eden, bu talimatlar doğrultusunda ayarlamalarını yapabilen bir cihazdır. Ancak bu buzdolabı, bizim verdiğimiz talimatlara göre değil de içerisinde yer alan ürünlere göre kendi kendine söz konusu ayarlamaları yapabilen bir sisteme sahip olsaydı, o zaman ortada bir bilişim sistemi olduğundan bahsedilebilirdi.

Bilişim sistemleri arasında en yaygın olanı ise bilgisayarlardır²⁵. Bilgisayarlar, hem kendisine yöneltilen işlemleri kendi kendine yapabilmekte hem de konum bilgisine sahip olmasıyla çevresel farkındalığı da içerisinde barındırmaktadır²⁶. Bu da bilgisayarların bir bilişim sistemi olarak kabul edilmesi sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Günümüzde gerek birçok insanın kişisel bilgisayarının olması gerekse de internet kafeler aracılığıyla insanlara bilgisayar hizmeti sunulması, bilgisayarlar aracılığıyla işlenen bilişim suçlarının da artmasına sebep olmuştur.

1.1.3. Bilgisayar

Bilgileri saklayan, yeni sonuç üreten, ürettiği bu verilerle birtakım mantıksal işlemleri otomatik yapabilen, bu verileri başka yerlere iletebilen ya da başka verilere ulaşabilen cihazlara bilgisayar denilmektedir²⁷. Siber Suç Sözleşmesi md. 1’de de bilgisayar “*bir veya birden fazlası belirli bir yazılım çerçevesinde otomatik olarak veri işleyebilen bir cihazı veya birbirine bağlı veya birbirleriyle ilişkili bir dizi cihaz*” şeklinde tanımlanmıştır²⁸.

Bilgisayarlar verileri işleme, depolama, iletme gibi birçok özelliğe sahiptir²⁹. Bilgisayarların bilişim sistemi olarak kabul edilmesi de bir nevi bu özelliklerinden

²³ Kurt, Açıklamalı – İctihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 14.

²⁴ Kurt, Açıklamalı – İctihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 14.

²⁵ Ömer Karaçal – Fahri Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları (Ankara: Yetkin Yayınları, 2024), 419.

²⁶ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 20.

²⁷ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 8.

²⁸ Adalet Bakanlığı, “Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi” (Erişim 17 Mayıs 2025).

²⁹ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 31.

kaynaklanmaktadır. Zira tek bir amaca hizmet eden sistemler, bilişim sistemi olarak kabul edilemez. Yani bir bilgisayarın bilişim sistemi olarak kabul edilebilmesi için, insan müdahalesi olmadan birden çok işlemi yapabilmesi ve verileri kendi kendine işleyebilmesi gerekmektedir³⁰.

Bilgisayarlar temelde iki ana kısımdan oluşur. Bunlar; donanım ve yazılımdır³¹. Bilgisayarların fiziksel kısmını oluşturan, elle dokunulabilen, bilgisayarı kullanmamıza yardımcı olan bu fiziksel kısma donanım denilmektedir³². Bu donanımı, işletim sistemine komutlar göndererek çalıştıran görünmez kısım ise yazılımdır³³. Örneğin UYAP, MERNİS, E-Devlet vb. uygulamalar da birer yazılım örnekleridir. Bir bilişim sistemi olan bilgisayarların fonksiyonlarını tam olarak yerine getirebilmesi için, donanım ve yazılımın bir arada uyumlu bir şekilde çalışması mecburidir³⁴.

Bilgisayar ve bilişim sistemi kavramı kimi zaman birbirleri yerine kullanılsa da esasında bunlar birbirinden farklı kavramlardır³⁵. Bilişim sistemi, bilgisayarları da içerisinde bulunduran daha genel ve soyut bir kavramdır³⁶. Bilişim sistemi denilince akla hemen bilgisayar gelse de bilgisayar dışında da bilişim sistemleri bulunmaktadır³⁷. Örneğin akıllı cep telefonları, tabletler vs. de bilişim sistemi olarak kabul edilmektedir³⁸. Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte bu örneklerin sayısının artacağını söylememiz mümkündür³⁹. Ancak bilgisayarlar, bu bilişim sistemleri içerisinde en çok kullanılanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde neredeyse hemen hemen her yerde bilgisayarlar kullanılmakta ve gelişen teknolojiyle birlikte bu cihazlarda da büyük değişimler yaşanmaktadır.

1.1.4. İnternet

³⁰ Muammer Ketizmen, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2006), 19; Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 27.

³¹ Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 21.

³² Fatma Burcu Nacar, Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Bilişim Suçlarının Ceza Hukukundaki Uygulamaları (Ankara: Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 3; Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 28.

³³ Alp Öztekin, Bilişim Sistemine Girme Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 40.

³⁴ Aydın Köksal, Adı Bilgisayar Olsun (İstanbul: Cumhuriyet Kitapları, 2010), 97; Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 26.

³⁵ Yılmaz Yazıcıoğlu, Bilgisayar Suçları (İstanbul: Alfa Yayınları, 1997), 131.

³⁶ Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kuvuşturma Evreleri, 146; Ketizmen, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, 19.

³⁷ Karaçalı– Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 419.

³⁸ Ahmet Caner Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 67; Öztekin, Bilişim Sistemine Girme Suçu, 39.

³⁹ Ahmet Büke, “Bilişim Sistemine Girme ya da Sistemde Kalma Suçu”, Ankara Barosu Dergisi 4 (2022), 50.

Birden fazla bilişim sisteminin birbirleriyle iletişim kurarak bağlantı sağlaması ve kaynak paylaşımı yapmasına imkan sağlayan sisteme “ağ (network)” denilmektedir⁴⁰. Bilgisayarların hayatımıza ilk girdiği zamanlarda bilgisayarlar arası iletişim ve kaynak paylaşımı disketlerle sağlanarak basit bir ağ sistemi oluşturulmaya çalışılıyordu⁴¹. Zamanla teknolojinin gelişmesi ve disketlerle oluşturulmaya çalışılan bu ağ sisteminin yetersiz kalması, internet denilen başkaca bir ağın oluşumuna zemin hazırlamıştır.

İnternet denilen bu ağı; dünyadaki bütün ağların ve bilgisayarların birbirlerine bağlanmasıyla meydana gelen, bu ağ ve bilgisayarlar arasındaki birliği sağlayan net olarak tanımlamamız mümkündür⁴². İnternet kavramı inter (arasında) ve net (ağ) kavramlarının birleşimiyle meydana gelmiş olup, kelime anlamı olarak da ağlar arası manasına gelmektedir⁴³. İnternet dışında intranet, extranet, sanal özel ağ gibi başka ağlar bulunsa da bunlar arasında günümüzde yaygın olarak kullanılanı internettir⁴⁴.

Somut anlamda internetin ortaya çıkışı ise soğuk savaş yıllarının toplumda yarattığı huzursuz ve gergin ortamla birlikte olmuştur. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)’nin Sputnik adı verilen uydusunu 1957 yılında uzaya fırlatması ABD’yi telaşa sürüklemiş olup, tek bir elden yönetilen, tüm bilgisayarlar için ortak olarak kullanılan bir ağın geliştirilmesi ihtiyacını ortaya koymuştur⁴⁵. Bu şekilde internet gibi bir ağ ihtiyacının ortaya çıkmasıyla birlikte, ABD savunma bölümünde bu konuda birtakım çalışmalar yapılmış ve bu kapsamda yapılan çalışmalar sonucunda “ARPANET(Gelişmiş Araştırma Projeleri Dairesi Ağı)” adı verilen günümüzdeki internetin ilk hali ortaya çıkmıştır⁴⁶.

Ülkemizin internet ile tanışması ise 12 Nisan 1993 senesinde olup, bu ilk bağlantı Orta Doğu Teknik Üniversitesinde (ODTÜ) meydana gelmiştir⁴⁷. TÜBİTAK tarafından desteklenen bir projeye ortaya çıkan bu internet bağlantısı, akademik anlamda bilgi ve

⁴⁰ Öztekin, Bilişim Sistemine Girme Suçu, 31.

⁴¹ Davut Özkul, “Bilişim Sistemi Kavramı ve Bilişim Sistemlerinin Denetimi”, Sayıştay Dergisi 44-45 (Ocak 2002), 16.

⁴² Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 33.

⁴³ Mert Asker Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü (İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022), 30.

⁴⁴ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 79.

⁴⁵ Tunç Demircan, Bilişim Alanında Suçlar (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016), 17.

⁴⁶ Funda Başaran, “Bir Teknolojik Yenilik Olarak İnternetin Tarihi: Ulusal Yenilik Sistemi, Kamu Politikaları ve Standartlar”, Kültür ve İletişim 9/18 (Temmuz 2006), 14; Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 57.

⁴⁷ Ali Haydar Doğu, Bilişim Hukuku (Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım, 2016), 16; Seda Koçoğlu, Bilişim Sistemine ve Sistemdeki Verilere Müdahale ile Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama Suçları (TCK m. 244) (İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019), 29.

veri alışverişini sağlayabilmek amacıyla yapılmıştır⁴⁸. 1994 senesine gelindiğinde ise Ege Üniversitesi, bir yıl sonra 1995'te Boğaziçi Üniversitesi ve Bilkent Üniversitesi, sonrasında 1996 senesinde de İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) de bağlantı gerçekleştirmiştir⁴⁹. 1996 senesinde internetin yanı sıra TURNET, ULAKNET gibi ağlar da kurulmuş, 1999 yılında ise TURNET'in yerini TTNET almıştır⁵⁰.

İnternet aracılığıyla tüm dünyada hem bilgisayarlar arasında ortak bir ağ sistemi kurulmuş hem de insanların ulaştığı ve ulaşabileceği veriler arasında da bir birlik sağlanmıştır⁵¹. Bu sayede insanlar tarafından hemen hemen her veriye tek bir elden erişim mümkün hale gelmiştir. Bu da internet aracılığıyla yapılan iş ve işlemler arasında çelişkilerin doğma ihtimalini en aza indirmiştir. Aynı zamanda internetin herhangi bir kuruluşa ait olmayıp internet ağına bağlanan herkesin katılımıyla oluşan bir yapıda olması, internete girmek için herhangi bir izin alma zorunluluğunun bulunmaması da günümüzde internetin hızlı bir şekilde yaygınlaşması sonucunu ortaya çıkarmıştır⁵².

İnternetin sayılan bu birçok faydasının yanı sıra zamanla birtakım zararları da ortaya çıkmaya başlamıştır. Nitekim bu kadar kapsamlı bir ağ sistemine herkesin erişiminin mümkün olması, birçok suçun meydana gelmesini de kaçınılmaz kılmaktadır. Özellikle internet üzerinden kişisel banka işlemlerinin vs. yapılabilmesi, mobil bankacılık üzerinden işlenen suçların artmasına neden olmuştur. Yine internette sahte web siteleri oluşturmak suretiyle insanları tuzağa düşürme gibi yöntemler de dolandırıcıların sıklıkla başvurduğu yöntemler arasına girmiştir⁵³.

1.1.4.1. Modem

Telefon hatları aracılığıyla aldığı internet sinyallerini cihaza ulaştırarak internet bağlantısını sağlayan aygıta, modem denilmektedir⁵⁴. Bilgisayarların sahip olduğu hatlar verileri taşıyamadığından dolayı, modemler aracılığıyla bu verilerin bilgisayarlara iletimi sağlanmaktadır⁵⁵. Bu şekilde modem, bir nevi sinyallerle veriler arasında ulaşım görevi

⁴⁸ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 100.

⁴⁹ Kayıhan İçel, Kitle İletişim Hukuku (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2023), 509.

⁵⁰ İçel, Kitle İletişim Hukuku, 510; Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 58.

⁵¹ Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 41.

⁵² Hüseyin Akarslan, Bilişim Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2015), 35.

⁵³ Akarslan, Bilişim Suçları, 72.

⁵⁴ Cengiz Tavukçuoğlu, Bilişim Terimleri Sözlüğü (Asil Yayıncılık, 2010), 428.

⁵⁵ Eralp, Hukukçular İçin Bilişim Terimleri Sözlüğü, 99.

görmektedir⁵⁶. Bilgisayarlardan internete erişim sağlayabilmek için mutlaka bu modemlerin bulunması gerekmektedir. Aksi takdirde internetsiz bir bilgisayar, kendisinden beklenen işlevi tam olarak yerine getiremeyecektir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte günümüzde birçok modem çeşidi ortaya çıkmıştır. Bunlardan en önemlisi de gerek telefonlarda gerekse de dizüstü bilgisayarlarda kullandığımız kablosuz modemlerdir⁵⁷. Kullanılan modem ister kablolu olsun ister kablosuz, şifre konulmadan kullanılmamalıdır. Günümüzde gittikçe yaygınlaşan bilişim suçlarına bakıldığında, şifresiz modemler aracılığıyla bu suçların ne kadar kolay işlenebileceği anlaşılabilmektedir. Bu nedenle mutlaka modeme şifre konularak üçüncü şahısların modeme bağlanmasının engellenmesi gerekmektedir⁵⁸. Hatta bazı durumlarda modeme şifre konulmasının dahi yetersiz kaldığı görülmekte, bu da uygulamada birçok soruna yol açmaktadır.

1.1.4.2. Log

Log kelimesi “*kayıt*” anlamına gelmektedir⁵⁹. Log, sistem üzerindeki hareketleri, değişiklikleri vb. durumları saat, tarih, kullanıcı gibi kıstaslara indirgeyerek kayıt altına almaya yarayan bir belgedir⁶⁰. 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun md. 2/1-j’de ise log, “*trafik bilgisi*” olarak ifade edilerek “*tafllara ilişkin IP adresi, port bilgisi, verilen hizmetin başlama ve bitiş zamanı, yararlanılan hizmetin türü, aktarılan veri miktarı ve varsa abone kimlik bilgileri*”⁶¹ şeklinde açıklanmıştır.

Loglar, eskiden sistemlerde yaşanan sorunların çözümü için kullanılmaktayken, günümüzde özellikle bilişim alanında işlenen suçlar açısından başvurulacak en önemli delil kaynaklarından biri olarak görülmektedir⁶². Bu şekilde ilgili suçların faillerinin bulunması kolaylaşmaktadır. Zira loglar sayesinde yapılan işlemin saati, işlemin yapıldığı

⁵⁶ Tavukçuoğlu, Bilişim Terimleri Sözlüğü, 428.

⁵⁷ Öztekin, Bilişim Sistemine Girme Suçu, 109.

⁵⁸ Ömer Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 47.

⁵⁹ Tavukçuoğlu, Bilişim Terimleri Sözlüğü, 407.

⁶⁰ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 106.

⁶¹ İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, Resmî Gazete 26530 (23 Mayıs 2007), Kanun No. 5651, md. 2/1 -j.

⁶² Murat Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 29.

IP adresi, port numarası, yapılan işlemin türü vb. birçok bilgiye ulaşılabilir⁶³. Özellikle bilişim sistemleriyle işlenen suçlarda IP ve Port bilgilerine ulaşmanın suçun failinin tespiti açısından ne kadar önemli olduğu düşünüldüğünde, logların önemi daha da iyi anlaşılacaktır. Zira IP ve Port bilgileriyle bir sonuca ulaşabilmek için yalnızca bu bilgileri bilmek yetmemekte, aynı zamanda bilişim sistemi üzerinden yapılan işlemin tarihini ve saatini de net olarak ortaya koymak gerekmektedir⁶⁴. Sistem, bu verileri otomatik kaydettiğinden ve bu aşamada insan müdahalesi de bulunmadığından, logların objektif bir delil mahiyetinde olması da ayrıyeten önem arz etmektedir⁶⁵.

1.1.4.3. IP Adresi

Açılımı İnternet Protokol Adresi olan IP adresi, internet yahut başka bir ağ ile veri alışverişi yapan cihazların kullandığı adreslerdir⁶⁶. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik md. 3/1-h'a göre ise IP adresi *“belirli bir ağa bağlı cihazların birbirini tanımak, birbirleriyle iletişim kurmak ve birbirlerine veri yollamak için kullandıkları, İnternet Protokolü standartlarına göre verilen adres⁶⁷”* olarak ifade edilmiştir.

IP'lere bir nevi parmak izi dememiz de mümkündür⁶⁸. Zira kişi bir siteye girdiğinde arkasında iz olarak IP adresini bırakır. Bu şekilde hangi tarihte hangi siteye girildiği gibi hususlar ortaya konulabilir. Sadece bilgisayarlar değil, internetle giriş yapılabilen cep telefonları, tabletler vb. cihazlar da IP adresi almaktadır⁶⁹. Dolayısıyla IP adresi verileri, esasında kişisel veri niteliğindedir⁷⁰.

IP'ler statik ve dinamik olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁷¹. Statik IP'ler sürekli sabittir. Bu tür IP'ye sahip kullanıcılar internete her girişlerinde aynı IP adresi ile giriş yaparlar⁷².

⁶³ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 29.

⁶⁴ Yavuz Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları (İstanbul: Legal Yayıncılık, 2012), 383.

⁶⁵ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 29.

⁶⁶ Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, 379.

⁶⁷ İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Resmî Gazete 26716 (30 Kasım 2017), md. 3/1-h.

⁶⁸ Akarslan, Bilişim Suçları, 116.

⁶⁹ Tayfun Ercan – İrem Erdal, Türk Ceza Kanununda Bilişim Sistemine Girme Suçu ve Özel Hukuk Boyutu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 29.

⁷⁰ Olcay Işık, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Veri Sorumlusu Olarak Sosyal Güvenlik Kurumu”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 17/2 (Ekim 2022), 311.

⁷¹ Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, 383.

⁷² Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 94.

Servis sağlayıcısı tarafından her seferinde değiştirilen IP'ler ise, dinamik IP'lerdir⁷³. Bu çeşit IP'lerde modem her açılıp kapandığında kişiye yeni bir IP adresi verilmektedir. Statik IP'lerde ise aynı modemin internetini kullanan cihazlar, aynı IP numarası ile sitelere giriş çıkış yaparlar. Ancak tek başına bu IP adresleri, bize hangi cihazla o siteye giriş yapıldığını göstermez⁷⁴.

Bilişim suçları açısından IP adresleri, önemli deliller arasında yer almaktadır⁷⁵. Bu IP adresinin kime ait olduğunun ise ilgili internet sağlayıcısından ya da telekomünikasyon işleyişini organize eden ve inceleyen kurum olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu (BTK) 'dan sorulması gerekmektedir⁷⁶. Ancak ülkemize tahsis edilen IP adresi sayısı sınırlı olduğundan, bazen birden fazla kişiye aynı IP adresinin verilebildiği de görülmektedir⁷⁷. Bu nedenle IP adresi tek başına faili tespit etmeye yetmez. Bu noktada ayrıyeten bilgisayarlar arası iletişimi sağlayan port bilgilerine de ihtiyaç duyulmaktadır. Bilişim suçlarında öncelikle suçun işlendiği sırada kullanılan IP adresi tespit edilmekte, sonrasında ise tespit edilen bu IP adresinin hangi internet kullanıcısına ait olduğu araştırılmaktadır. İnternet kullanıcısının tespiti ise, yürütülen soruşturmada direkt olarak bu kişinin şüpheli olarak atfedilmesi anlamına gelmemektedir. Zira bazen ilgili internet ağı başkalarıyla paylaşılabilen ya da şifresiz kullanılabilir. Bu durum ise aynı IP adresinin birden fazla kişi tarafından kullanılmasına yol açmaktadır. Bu nedenle, bilişim suçlarında IP adresi önemli deliller arasında yer alsa da, bu IP adresinin tespitiyle hemen kesin hükme varılmamalı; daha kapsamlı araştırmalar yapılmalıdır. Aksi durumda kişiye haksız yere şüpheli veya sanık sıfatı atfedilmiş olacak, bu durum ise aynı zamanda kişinin lekelenmeme hakkının ve şüpheden sanık yararlanır ilkesinin de ihlali anlamına gelecektir⁷⁸.

Bilişim suçları, suçun doğasından kaynaklı içerisinde teknik hususlar barındırmaktadır. Ceza muhakemesinin temel amacı ise, hukuka uygun bir şekilde soruşturma ve kovuşturma yaparak gerçeğe ulaşmaktır⁷⁹. Bu sebeple de işin içinden çıkılamadığı ve

⁷³ Doğan Gedik, "Bilişim Suçlarında IP Tespiti İle Ekran Görüntüleri Çıktılarının İspat Değeri", Bilişim Hukuk Dergisi 1/1 (Temmuz 2019), 56.

⁷⁴ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 94.

⁷⁵ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 22; Özgür Eralp, Hukukçular İçin Bilişim Terimleri Sözlüğü (Ankara: Avbil Yayınları, 2007), 80.

⁷⁶ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 34.

⁷⁷ Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 71.

⁷⁸ Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 47.

⁷⁹ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 689.

çözümü teknik ve uzmanlık gerektiren bir husus ortaya çıktığında, soruşturmanın ve kovuşturmanın selameti açısından bu konuda uzman bir bilirkişiye başvurulması bir ihtiyaçtır⁸⁰. Uygulamada bu tarz suçların failleri, internetlerini şifresiz kullandıkları ya da internetlerini şifreli olarak kullandıkları halde şifrelerinin kırılarak bir başkasının da bu bağlantıyı kullandığı şeklinde savunmalar yapmaktadırlar⁸¹. Bu tarz savunmalarla karşı karşıya kalındığında ise mutlaka bilirkişiye başvurulması gerekmektedir⁸². Zira bu tür durumların çözümü uzmanlık ve teknik bilgi gerektirdiğinden, hakimın karar verme sürecinde hukuki bilgisi tek başına yeterli olamayabilecektir. Yargıtay'ın da kararlarında, bu tür konularda uzman bir bilirkişiye başvurulması gerektiğini kabul ettiğini görmekteyiz⁸³.

Suçun ispatı açısından IP adresi, log kayıtları vb. delillerin yeterli olmadığı durumlarda CMK md. 134'te düzenlenen bilgisayarlarda, bilgisayar programlarında ve kütüklerinde arama, kopyalama ve el koyma başlıklı kanun maddesine göre, ilgili bilgisayarlarda arama yapma yoluna başvurulması da mümkündür⁸⁴. Her ne kadar madde başlığında bilgisayar ve bilgisayar programlarından bahsedilmişse de akıllı telefon, tablet vb. cihazlar hakkında da işbu maddeye göre arama yapılabilmesi mümkündür⁸⁵. Bu cihazlar üzerinde yapılan aramalar ile kişisel bilgilere de ulaşılabilirdiğinden bilgisayarlarda arama, kanunda yer alan normal aramadan farklı olarak düzenlenmiştir. Zira burada failin bilgisayar, telefon gibi bilişim sistemlerinde yer alan şahsi bilgilerine yönelik hakları, hukukumuzca korunması gereken temel haklardandır⁸⁶.

Suçun özellikle internet kafe, yurt, otel gibi internet kullanımının birden fazla kişiye açık olduğu yerlerde işlenmesi durumunda, suçun failini tespit etmek oldukça güçleşmektedir⁸⁷. Bu tür ortamlarda hem birden fazla bilgisayar bulunmakta hem de ilgili bilgisayarlar birden fazla kişi tarafından kullanılmaktadır. Bu durumlarda ise suçun hangi

⁸⁰ Akarslan, Bilişim Suçları, 134.

⁸¹ Gedik, "Bilişim Suçlarında IP Tespiti İle Ekran Görüntüleri Çıktılarının İspat Değeri".

⁸² Akarslan, Bilişim Suçları, 136.

⁸³ "...modemden başka kullanıcıların internete bağlanılıp bağlanılmadığının belirlenmesi açısından ilgili internet sağlayıcısından bilgi istenmesi ve sanığa ait bilgisayar getirtilip uzman bilirkişi tarafından LOG kayıtları incelenerek sonucuna göre...", Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K.2017/4967 (3 Mayıs 2017), Lexpera İçtihat Programı.

⁸⁴ Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK), Resmî Gazete 25673 (17 Aralık 2004), Kanun No. 5271, md. 134.

⁸⁵ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 41.

⁸⁶ Özge Apış, "Bilişim Sistemine Girme Suçu Bakımından Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerinde Arama Kopyalama Elkoyma Koruma Tedbiri", Yasama Dergisi 37 (Haziran 2018), 77.

⁸⁷ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 219.

bilgisayarda kim tarafından işlendiğini tespit etmek oldukça zordur. Bu nedenle başkaca yan deliller bulunmadığı sürece, bu tür durumlarda Yargıtay'ın da mahkumiyete yeter kesin ve inandırıcı delil bulunmadığından bahisle beraat kararı verdiği görülmektedir⁸⁸. 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun md. 5/3'e göre;

“Yer Sağlayıcının Yükümlülükleri”^[4]

MADDE 5- (3) (Ek: 6/2/2014-6518/88 md.) Yer sağlayıcı, yer sağladığı hizmetlere ilişkin trafik bilgilerini bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakta yükümlüdür.”

5651 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine göre, internet kafelerdeki yer sağlayıcıların; IP adresleri, log kayıtları ve benzeri bilgileri en az bir yıl süreyle saklama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu durum, soruşturma ve kovuşturma süreçleri açısından faydalı görünse de, uygulamada bu yükümlülüğe ilgililer tarafından yeterince riayet edilmediği görülmektedir⁸⁹. Bu durum ise delillerin toplanması açısından ciddi bir çıkmaza neden olmaktadır. Açıklanan hususlar doğrultusunda, bilişim suçlarında suçun asli failine ulaşmanın, diğer suç türlerine kıyasla daha fazla zorluk içerdiğini söylemek mümkündür.

1.1.4.4. Port

Bilgisayarlar arasında iletişimi sağlayarak ilgili verileri hedefe götürmek için kullanılan bağlantı noktalarına, port denilmektedir⁹⁰. Portlar sayesinde aynı andan birden fazla veri hedefe gidebilmekte ve bu şekilde kişi ağa bağlandığında birden fazla işlemi aynı anda gerçekleştirebilmektedir⁹¹. Bu özellikleri sebebiyle portları birer köprüye benzetmek de mümkündür⁹².

⁸⁸ “...atılı eylemin internet kafede bulunan bilgisayar üzerinden gerçekleştiği ve tüm bilgisayarlar için tek bir telefon hattının kullanıldığı dikkate alındığında, suçun kim tarafından hangi bilgisayar kullanılarak işlendiği tespit edilemediği gibi sanığın atılı suçu işlediğine dair mahkumiyete yeter, kesin ve inandırıcı delil de bulunmadığı anlaşılmakla, sanığın atılı suçtan beraatiyerine... Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2023/2535 (26 Nisan 2023), Lexpera İçtihat Programı.

⁸⁹ Yaşar Karagöl, “Bilişim Suçları ve Önlemler”, Eskişehir Barosu Dergisi 1 (Nisan 2003), 66.

⁹⁰ Tavukçuoğlu, Bilişim Terimleri Sözlüğü, 479.

⁹¹ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 22.

⁹² Millenicom, “Modem Nedir? Nasıl Çalışır?” (Erişim 26 Mart 2024).

Port, her uygulama için atanan birbirinden farklı numaralardan oluşmaktadır⁹³. Bu nedenle özellikle bilişim suçlarında portların ayrı bir önemi bulunmaktadır. Zira portlar birbirlerinden farklı olacağından, failin giriş yaptığı IP adresinin yanı sıra portun da bilinmesi, bize o suçu işleyen kişinin gerçekte kim olduğunu ortaya çıkarma noktasında büyük bir katkı sağlayacaktır.

Özellikle bilişim suçlarında IP adresi ve port bilgisi sorulurken yapılan işlemin tarihinin ve saatinin de net bir şekilde öğrenilmesi önem arz etmektedir⁹⁴. Zira IP adresi ve port bilgisi sorgusu, ancak failin yaptığı söz konusu şüpheli işlemin tarihinin ve saatinin net olarak bilinmesiyle birlikte bize doğru bir veri sağlayabilecektir. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır⁹⁵.

Port bilgileri IP adreslerine nazaran daha spesifik bilgilerdir. Yargıtay da birçok kararında Port bilgisi araştırılmadan yalnızca IP adresiyle yetinilmesini eksik araştırma kapsamında değerlendirmektedir⁹⁶. Zira yalnızca IP adresine ulaşılması tek başına faili tespit etmeye yetmemekte, aynı zamanda port numarası hususunun da ayrıca araştırılarak buna göre karar verilmesi gerekmektedir. Daha önce de belirttiğimiz üzere bazen aynı IP adresinin birden fazla kişiye verilmesi söz konusu olabilmektedir. Bu nedenle port bilgilerine de ulaşılarak işlemi yapan şahsı tespit etmek, sadece IP adresi üzerinden yapılan bir araştırmaya göre daha doğru bir sonuç verecektir⁹⁷.

Günümüzde suç faillerinin özellikle başkalarının internet ağlarını kullanarak söz konusu bilişim suçlarını işlediği görülmektedir. Bu durum ise yapılan IP adresi araştırmalarında, esasında suçla ilgisi bulunmayan üçüncü kişilerin ilgili suçun şüphelisi konumuna gelmesine yol açabilmektedir. Bu nedenle IP adresleri tek başına mahkumiyete yeterli delil olarak kabul edilmemeli, mutlaka port bilgilerine yahut başkaca yan delillere de

⁹³ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 24.

⁹⁴ Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, 383.

⁹⁵ "...Tutulmasında yasal zorun- luluk bulunmayan PORT bilgisine ulaşıldığında, birden fazla kişiye verilen IP nin, suçun işlendiği saatte kim tarafından kullanıldığının belirlenmesi mümkün olmaktadır...", Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/9860 (16 Nisan 2014), Lexpera İçtihat Programı.

⁹⁶ "...PORT bilgisine ulaşıldığında birden fazla kişiye verilen IP'nin belirlenen saatte kim tarafından kullanıldığı tespit edilmeden... eksik araştırma ile yazılı şekilde karar verilmesi", Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/11582 (6 Mayıs 2014), Lexpera İçtihat Programı.

⁹⁷ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 23.

ulaşılmaya çalışılmalıdır⁹⁸. Yargıtay'ın da genel kabulü bu yöndedir⁹⁹. Bu şekilde bilişim sistemi suretiyle işlenen suçlarda sıklıkla karşılaşılan şüphelinin internetini şifresiz kullandığı, başka bir şahsın da internetine girmiş olabileceği gibi savunmalar da bertaraf edilmiş olacaktır¹⁰⁰.

1.1.4.5. Veri

Bilişim sistemi içerisinde yer alan bir programın ilişkilendirildiği bilgi ya da bu programın işletilmesiyle ortaya çıkan her şeye veri denilmektedir¹⁰¹. Bilişim sistemlerinin faaliyet yürüttüğü, ortaya çıkardığı her şey birer veridir¹⁰². Bilgisayarlarda yer alan resim, video, yazı vb. her türlü şey de birer veridir¹⁰³. Bu nedenle bilişim sisteminin belki de en önemli unsurunun veri olduğunu söylememiz mümkündür¹⁰⁴.

5651 Sayılı Kanun md. 2/1-k bendine göre veri *“bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer”* şeklinde ifade edilmiştir. TCK md. 243'ün gerekçesinde ise veri kavramının içeriği *“sistem içindeki bütün soyut unsurlar¹⁰⁵”* şeklinde ifade edilmiştir. AKSSS md. 1'de ise veri, “bilgisayar verisi” olarak açıklanmıştır. Bu madde doğrultusunda, veri; *“bilgisayar sisteminin bir işlevi yerine getirmesini mümkün kılan bir programı da kapsayan, olguların, bilginin veya kavramların bir bilgisayar sisteminde işlenmeye uygun haldeki her türlü temsili”* şeklinde izah edilmiştir.

Öğretide ise veri kavramı için, *“bilişim sistemlerince üzerinde işlem yapılabilen, yapılan işlemlere istinaden ortaya bazı sonuçlar çıkarılan, bunları üretip saklama özelliğini haiz olmakla birlikte sonrasında yeniden okuyarak işleyebilen ve diğer bilişim sistemlerine*

⁹⁸ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 23.

⁹⁹ “...mağdurun kredi ... bilgilerinin kullanılması suretiyle internet üzerinden yapılan alışverişlerin ... nolu IP numarası ile “...” kullanıcı adı ile ADSL internet kullanıcısı olan sanık tarafından yapılıp yapılmadığı hususunda savunmanın aksine, her türlü şüpheden uzak, kesin, somut kanıt ya da kanıtların bulunmadığı gözetilmeden beraati yerine...”, Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2023/522 (14 Şubat 2023), Lexpera İçtihat Programı.

¹⁰⁰ Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 71.

¹⁰¹ Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 147.

¹⁰² Nacar, Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Bilişim Suçlarının Ceza Hukukundaki Uygulamaları, 4; Yenidünya - Değirmenci, Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları, 47.

¹⁰³ Alaattin Bük, Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması (Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021), 41.

¹⁰⁴ Zakir Avşar – Gürsel Öngören, Bilişim Hukuku (İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği, 2010), 31.

¹⁰⁵ TBMM, “Bilişim Sistemine Girme MADDE 243 (07/04/2016)”.

*aktarılabilen her türlü bilgi*¹⁰⁶” denilmiştir. Veri, İngilizce'deki “data” kelimesinin literatürümüze yansımış karşılığı olarak da tanımlanabilir¹⁰⁷.

Veriler, bilgisayarların yanı sıra flash disklerde, CD’lerde, hafıza kartlarında vs. de yer alabilir¹⁰⁸. Sayılan bu eşyalar bir nevi veriyi taşımaya yarayan araçlar olup, bunların bilgisayara, akıllı telefona vs. takılması ile de söz konusu veriler erişilebilir hale gelmektedir¹⁰⁹.

Bilgi ve veri kavramları zaman zaman birbirlerinin yerine kullanılsa da, aslında aynı anlama gelmemektedir¹¹⁰. Veri, bir sistem tarafından algılanabilir ve işlenebilir ham değerler ve işaretler bütünüyken, bilgi ise verilerin belirli yöntemler ve işlemlerle anlamlı hale getirilmiş, düzenlenmiş ve yorumlanmış biçimidir¹¹¹. Başka bir deyişle, algılayıp anlayabildiğimiz her şey bilgi olarak tanımlanırken, bu bilgilerin bilgisayarlar tarafından işlenebilir hâline veri denilmektedir¹¹². Bu bağlamda, bilginin veri kavramını da kapsayan daha geniş bir kavram olduğu söylenebilir¹¹³.

1.2. Bilişim Suçları

1.2.1. Bilişim Suçu Kavramı

Bilişim suçu kavramı, ceza hukukumuzda yer alan diğer kavramlar gibi literatürde uzun süredir kullanılan ve alışlagelmiş bir kavram değildir. Geçmişten günümüze teknolojinin gelişmesi ve insan ihtiyaçlarının farklı yönlerde şekillenmesiyle birlikte bilişim suçu kavramı da literatürümüze girmiş bulunmaktadır. Bilişim suçu kavramı, ceza hukukunun diğer kavramlarına nazaran daha yeni bir kavram olduğundan henüz ortak olarak kabul görmüş bir tanımı bulunmamakta, öğretide söz konusu kavramın anlamıyla ilgili farklı tanımlar yer almaktadır¹¹⁴.

¹⁰⁶ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 83.

¹⁰⁷ Ali Parlar – Mustafa Öztürk, Bilişim Suçları ve Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Suçlar (İstanbul Aristo Yayınevi, 2020), 286.

¹⁰⁸ Erdoğan, Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları, 42.

¹⁰⁹ Erdoğan, Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları, 42.

¹¹⁰ Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 38.

¹¹¹ Metin Turan, Bilişim Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 657.

¹¹² Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 38.

¹¹³ Ramazan Doğan, Bilişim Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2014), 10.

¹¹⁴ Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 49.

İlk zamanlarda bilişim denilince akla yalnızca bilgisayar geldiğinden, öğretide bilişim suçu yerine “bilgisayar suçu” veya “bilgisayarla ilgili suç” vb. kavramların kullanıldığını görülmektedir¹¹⁵. Fakat zamanla teknolojinin gelişmesi ve bilgisayarın yanı sıra birçok bilişim sisteminin ortaya çıkmasıyla birlikte, söz konusu bu kavramların yerini başkaca kavramlar almıştır. Bu kavramlardan birkaçı ise; sanal suç, dijital ortamda işlenen suç, internet suçu, bilişim sistemi aracılığıyla işlenen suçtur¹¹⁶. Ancak günümüzde bu kavramlar yerine yaygın olarak bilişim suçu kavramının kullanıldığını söylememiz mümkündür.

Kanaatimizce de bilişim suçu kavramının kullanılması, diğer kavramların kullanılmasına nazaran daha doğru bir ifade olacaktır. Şöyle ki; bilgisayar suçu, siber suç, internet suçu vb. kavramlar bilişime nazaran daha dar anlamlar ifade eden kavramlar olduğundan, bu kavramların kullanılması durumunda bilişim suçlarının içeriği ve kapsamı da daraltılmış olacaktır. Zira bilişim, tüm bunları da içerisine alan daha geniş bir anlam ifade etmektedir. Bilişim suçunun ne olduğuna dair TCK’da açık bir tanım bulunmamakla birlikte, öğretide de bu konuda birçok farklı tanım bulunmaktadır. Dülger, bilişim suçunu dar ve geniş anlamda ele alarak iki farklı türde tanımlamış olup, bu tanımlardan dar anlamda bilişim suçunu kabul etmiştir. Bu doğrultuda Dülger bilişim suçunu “*verilere ve/veya bilişim sistemlerine veya sistemin/verilerin düzgün ve işlevsel işleyişine, güvenliğine ya da bütünlüğüne karşı işlenen suçlar*” şeklinde tanımlamıştır¹¹⁷. Apaydın bilişim suçunu “*bilişim sistemlerine yasa dışı olarak erişimde bulunarak, bilişim sistemleri aracılığıyla bu sistemde yer alan veri ya da verileri yetkisiz bir şekilde hukuka aykırı olarak kendisinin veya başkasının yararına kullanma, erişilmez kılma, silme değiştirme veya bozma suretiyle işlenen suçlar*” şeklinde¹¹⁸, Agin “*bilişim sistemlerinde tutulan veriler üzerinde hukuka aykırı işlemler yapılarak doğrudan sisteme müdahale edilmesi suretiyle veya salt bilişim sistemleri aracılığıyla hak ve hürriyetlerin ihlal edilmesi*” olarak¹¹⁹, Akbulut ise “*verilerle veya veri işlemle konu bağlantısı olan ve bilişim sistemleriyle veya bilişim*

¹¹⁵ Nurşen Selen Agin, Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019), 27; Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 79.

¹¹⁶ Akarslan, Bilişim Suçları, 36.

¹¹⁷ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 82.

¹¹⁸ Apaydın, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku, 155

¹¹⁹ Agin, Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 30.

sistemine karşı işlenen suçlar” olarak tanımlamaktadır¹²⁰. Yine Turan’a göre ise bilişim suçu “bilgisayar ya da genel olarak elektronik ve/ya da bilişim alanında yazılım, donanım ve ağ öge ile ortamlarında (onlara karşı, araç, vasıta vb. dahil) yapılan hukuka aykırı eylemler¹²¹” şeklinde ifade edilmektedir. Yer verilen tanımlar doğrultusunda, bilişim suçlarını; bilişim sistemlerine yönelik olarak işlenen suçlar ya da bilişim sistemlerinin bir suçun icrasında araç olarak kullanılması suretiyle gerçekleştirilen fiiller şeklinde tanımlayabiliriz.

1.2.2. Bilişim Suçlarının Gelişimi

Bilişim suçları, TCK’da düzenlenen birçok suç türüne nazaran çok daha yeni ve gelişime açık suçlardır. Zira bilgisayarın hayatımıza girmesi, zamanla teknolojinin daha da gelişmesi ve bilgisayarın yanı sıra başkaca birçok bilişim sisteminin ortaya çıkması, beraberinde birçok bilişim suçunu da meydana getirmiştir¹²². Bu doğrultuda bilişim suçlarının tarihinin çok eskiye dayanmadığını söylememiz mümkündür¹²³.

1971 senesinde ABD’nin Newyork ile Pennsylvania güzergahında bulunan yük vagonlarının ana şirkette yer alan bilgisayarlara yapılan müdahaleler sonucu rotasından çıkması, 1972’de mühendislik eğitimi almakta olan bir öğrencinin, telefon aracılığıyla bilgisayarlara ait gizli giriş kodu ile devletin önemli telefon şirketlerinden birinden yüklü miktarda elektronik ekipmanı çalması, bilişim suçları açısından bilgisayara yapılan müdahalelere örnek olarak gösterilebilir¹²⁴. 1980’li yıllarda ise bilgisayar virüsleri, truva atı, kredi kartı ile yapılan hileler, ağ solucanları vb. teknikler ortaya çıkmaya başlamıştır¹²⁵. Bilişim suçunun ilk örneği ise, 1966 yılında asıl mesleği bilgisayar programcılığı olan banka görevlisinin mevduatlarda oynama yapması üzerine ortaya

¹²⁰ Berrin Bozdoğan Akbulut, “Bilişim Suçları”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 8/1-2 (Haziran 2000), 551.

¹²¹ Turan, Bilişim Hukuku, 92.

¹²² Ahmet Gökcen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 228.

¹²³ Kurt, Açıklamalı – İçtihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 53.

¹²⁴ Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 50; Nagihan Gün, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları (Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020), 83.

¹²⁵ Ebru Altunok – Ali Fatih Vural, “Bilişim Suçları”, Denetim 8 (Temmuz 2016), 78.

çıkıştır¹²⁶. Hatta bu olay doğrultusunda “Florida Bilgisayar Suçları Yasası” hazırlanmış ve bu yasa bilişim suçlarını konu alan ilk mevzuat olmuştur¹²⁷.

Bilişim suçlarının uygulamada bir diğer örneği ise, telefon hatlarına sızılması suretiyle işlenen suçlardır. Örneğin bir bilişim suçlusu olan Ian Murphy’nin, ABD’de faaliyet gösteren bir telefon şirketine ait olan bilgisayarlara gizlice girmek suretiyle söz konusu telefon şirketi kullanıcılarının tarife saatlerini değiştirdiği ve birçok kullanıcının ödemesi gerekenden daha fazla fatura ödemesine neden olduğu olay, bir bilişim suçudur¹²⁸. Yine bir diğer örnek ise “Captain Crunch” lakabıyla bilinen John Draper’in, telefon hatlarına sızarak ücretsiz görüşme yapmanın bir yolunu bulmasıdır. Hatta bu şekilde “Phreakers” olarak adlandırılan telefon hackerları da ortaya çıkmaya başlamıştır¹²⁹.

Bilişim suçlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlayan bu örnekler, o dönem bilişim suçları alanında düzenlemeler yapılmasının önemini de ortaya çıkarmıştır. Bu doğrultuda Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi vb. uluslararası örgütler de harekete geçmiş ve bu konuda en önemli çalışmalardan biri olarak kabul edilen AKSSS ortaya çıkmıştır¹³⁰. Türkiye’de ise bilişim suçuna ilk olarak 1989’da TCK Ön Tasarısında yer verilmiştir¹³¹. Sonrasında 765 Sayılı TCK’ya 14/06/1991’de 3756 Sayılı Yasa ile değişiklik yapılarak “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında bilişim suçları eklenmiş olup, günümüzde ise bilişim suçları TCK’nın 10. bölümünde “Bilişim Alanında Suçlar” kısmında bulunmaktadır¹³². Yine hukukumuzda bilişim suçlarıyla ilgili olarak 2007 yılında 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kabul edilmiştir. Ayrıca bir önceki paragrafta bahsettiğimiz AKSSS’ye Türkiye 10 Kasım 2010 itibarıyla imza atmış olup, bu Sözleşme’ye iç hukukumuzda da uyumluluk sağlanabilmesi amacıyla, TCK md. 245/A’da yer alan yasak cihaz veya programlar suçu da mevzuatımıza eklenmiştir¹³³.

¹²⁶ Muhammed Yasin Yavrutürk, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 31.

¹²⁷ Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 33.

¹²⁸ Rümeysa Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 29; Agin, Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 25.

¹²⁹ Damla Ermeş, Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 36.

¹³⁰ Murat Önok, “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013), 1241.

¹³¹ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 30.

¹³² Ahmet Gül, Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 33.

¹³³ Cahit Ali Usta – Recep Benzer, “Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye’nin Dahil Olma Süreci”, Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi 4/2 (Aralık 2018), 39.

Bilişim alanındaki suçların bu denli hızlı bir şekilde yaygınlaşmaya devam etmesi ve yeni yeni suç türlerinin ortaya çıkması, ilerleyen zamanlarda bu konuda başkaca birçok hukuki düzenleme yapılmasını zorunlu kılacaktır.

1.2.3. TCK’da Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar

Bilişim suçları TCK’nın “Özel Hükümler” başlıklı ikinci kitabının, onuncu bölümünde “Bilişim Alanında Suçlar” başlığı altında düzenlenmiştir¹³⁴. Bu başlık altında; bilişim sistemine girme suçu (TCK md. 243), sistemi engelleme, bozma verileri yok etme veya değiştirme suçu (TCK md. 244), banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu (TCK md. 245) ve yasak cihaz veya programlar suçu (TCK md. 245/A) düzenlenmiştir¹³⁵. TCK’da bu suçların yanı sıra başka başlıklar altında da bilişim alanında işlenen suçlara yönelik hukuki düzenlemeler yer almaktadır. Tam olarak bu noktada doğrudan ve dolaylı bilişim suçları ayrımı gündeme gelmektedir.

TCK’da bilişim suçları açısından doğrudan ve dolaylı bilişim suçları şeklinde bir ayrım bulunmasa da öğretide ve Yargıtay’ın uygulamalarında bilişim suçlarının bu şekilde ikiye ayrıldığı görülmektedir¹³⁶. Doğrudan bilişim suçları adından da anlaşılacağı üzere bilişim sistemleri olmaksızın işlenemeyen, bilişim sisteminin ortaya çıkmasıyla gelişmiş suçlarken; dolaylı bilişim suçları bilişim sistemleri kullanılmadan da işlenebilen, bilişim sistemlerinin ortaya çıkışından önce de var olan suçlardır¹³⁷. Yani dolaylı bilişim suçlarında, doğrudan bilişim suçlarından farklı olarak bilişim sistemi suçun konusunu oluşturmamakta, suçta kullanılan araç vasfında bulunmaktadır¹³⁸. Bu şekilde mevzuatımızda yer alan suçlar, bilişim sistemleri araç olarak kullanılmak suretiyle işlenmektedir¹³⁹. Çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu da bu doğrultuda dolaylı bir bilişim suçudur.

¹³⁴ Değirmenci, “2004 Türk Ceza Kanunu’nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”, 198.

¹³⁵ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 51.

¹³⁶ Doğu, Bilişim Hukuku, 83; “...Bilişim suçları, öğretide ve uygulamada öncelikle;

a) Doğrudan bilişim suçu (gerçek bilişim suçları)

b) Dolayısıyla bilişim suçu (bilişim bağlantılı suçlar) biçiminde tasnife tabi tutulmuştur. Türk Ceza Kanunu’nda da bu sistem kabul edilmiştir...”, Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2009/268 (17 Kasım 2009), Lexpera İçtihat Programı.

¹³⁷ Murat Osman Kandır, “Sosyal Medyanın Bilişim Suçlarına Etkisi”, Eskişehir Barosu Dergisi 8/1 (Mart 2023), 161.

¹³⁸ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 39.

¹³⁹ Murat Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 29.

1.2.3.1. Doğrudan Bilişim Suçları

Bilişim Sistemine Girme Suçu (TCK 243)

Bilişim sistemine girme suçu, TCK md. 243'te 4 fıkra halinde düzenlenmiştir¹⁴⁰. Bu madde ile bilişim sistemlerine izinsiz bir şekilde girme veya izinsiz bir şekilde bilişim sistemine girerek burada kalmaya devam etme durumları hukuki koruma altına alınmıştır¹⁴¹. Bu şekilde izinsiz olarak girilen bilişim sisteminin ücret doğrultusunda yararlanılabilen bir sistem olması ise, 2. fıkra da indirim sebebi olarak düzenlenmiştir¹⁴². Üçüncü fıkra da söz konusu suçun neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış hali düzenlenmiştir. Bu fıkra kapsamında fail, isteyerek ve bilerek hukuka aykırı bir şekilde bilişim sistemine girmekte; ancak sistemdeki verilerin yok olmasını veya değişmesini istememekte, taksirli hareketi neticesinde bu sonuç meydana gelmektedir¹⁴³. Eğer ki failin kastı bilişim sistemine hukuka aykırı girmenin yanı sıra bilişim sistemindeki verileri yok etmeyi, değiştirmeyi de kapsıyorsa artık burada TCK md. 243/3'teki suç değil, TCK md. 244/2'de yer alan suç oluşacaktır¹⁴⁴. Son fıkra da ise failin, bilişim sisteminin kendi içinde veya başka bir bilişim sistemiyle olan veri nakillerini devamlı bir şekilde izlemesi söz konusu olduğundan bu fıkra da düzenlenen suç, mütemadi suç niteliğindedir¹⁴⁵.

Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu (TCK 244)

TCK md. 244'te düzenlenen bu suçun birinci fıkrasında, bilişim sisteminin işleyişini engelleme ve bozma; ikinci fıkrasında ise söz konusu bilişim sistemindeki verilere ilişkin gerçekleştirilebilecek hukuka aykırı fiiller düzenlenmiştir¹⁴⁶. İlgili maddede, bilişim

¹⁴⁰ "(1) Bir bilişim sisteminin bütününe veya bir kısmına, hukuka aykırı olarak giren veya orada kalmaya devam eden kimseye bir yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

(2) Yukarıdaki fıkra da tanımlanan fiillerin bedeli karşılığı yararlanılabilen sistemler hakkında işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranına kadar indirilir.

(3) Bu fiil nedeniyle sistemin içerdiği veriler yok olur veya değişirse, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(4) (Ek: 24/3/2016-6698/30 md.) Bir bilişim sisteminin kendi içinde veya bilişim sistemleri arasında gerçekleşen veri nakillerini, sisteme girmeksizin teknik araçlarla hukuka aykırı olarak izleyen kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

¹⁴¹ Veli Özer Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Seçkin, 2024), 991; Kurt, Açıklamalı – İhtilafatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması, 147.

¹⁴² Fazıl Gürler, Teknik ve Hukuksal Yönleriyle Bilişim Alanında Suçlar (Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013), 101; Öztekin, Bilişim Sistemine Girme Suçu, 121.

¹⁴³ Ercan – Erdal, Türk Ceza Kanununda Bilişim Sistemine Girme Suçu ve Özel Hukuk Boyutu, 69; Gün, Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları, 195.

¹⁴⁴ Muhammet Sefa Çetin, "Yargıtay Kararları Işığında Bilişim Sistemine Girme veya Kalma Suçu (TCK m. 243)", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 45 (Ocak 2021), 11.

¹⁴⁵ Büke, "Bilişim Sistemine Girme ya da Sistemde Kalma Suçu".

¹⁴⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Seçkin, 2024), 999; "(1) Bir bilişim sisteminin işleyişini engelleyen veya bozan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

sistemlerine ve bu sistemlerde yer alan verilere yönelik suçların konu bakımından farklılık arz etmesi, bu fiillerin ayrı fıkralarda düzenlenmesini gerekli kılmıştır¹⁴⁷. Burada korunan hukuki yararın ne olacağı hususu ise öğretide ayrı bir tartışma konusunu oluşturmaktadır¹⁴⁸. Şöyle ki; Ağbaba ve Apaydın, TCK md. 244/1 ve md. 244/2'nin konusunu oluşturan şeylerin “mal” kavramı kapsamına girmediğinden bahisle, burada korunan hukuki yararın mülkiyet olduğunu ifade etmektedir¹⁴⁹. Akarslan, Değirmenci ve Parlar ise, burada korunan hukuki yarar ile birden çok unsurun kastedildiği, söz konusu suçlarla hem veriler hem de fiziken de bir varlığı bulunan donanımlar ve cihazların koruma altına alındığını ifade etmiştir¹⁵⁰.

Üçüncü fıkra ise bilişim sistemlerine veya verilere karşı işlenen suçlar açısından bir artırım sebebi öngörülmüş, bu artırım sebebi söz konusu suçun banka veya kredi kurumuna ya da kamu kurumlarının sahip olduğu bilişim sistemlerine karşı işlenmesiyle sınırlandırılmıştır¹⁵¹. Kanaatimizce, söz konusu suç bakımından yer alan bu artırım sebebinin yalnızca bu fıkra da sayılan kurumlara karşı işlenmesiyle sınırlandırılması yerinde olmamıştır. Şöyle ki; bu suçun özel bir şirketin ya da işletmenin sahip olduğu bilişim sistemine karşı da işlenebilmesi mümkündür. Ancak ilgili fıkra da yalnızca banka veya kredi kurumları ile kamu kurumlarının belirtilmesi, bu şirketleri söz konusu artırım sebebi dışında bırakmıştır. Bu durum ise, bu şekilde zarara uğrayan şirket veya işletme sahiplerinin ya da bu şirket veya işletmeden hizmet alan kişilerin mağduriyetinin daha az önemli olduğu gibi bir sonucun ortaya çıkmasına neden olabilecektir.

Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK 245)

(2) Bir bilişim sistemindeki verileri bozan, yok eden, değiştiren veya erişilmez kılan, sisteme veri yerleştiren, var olan verileri başka bir yere gönderen kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Bu fiillerin bir banka veya kredi kurumuna ya da bir kamu kurum veya kuruluşuna ait bilişim sistemi üzerinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlamasının başka bir suç oluşturmaması halinde, iki yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezasına hükmolunur.”

¹⁴⁷ Demircan, Bilişim Alanında Suçlar, 91.

¹⁴⁸ Doğan, Bilişim Suçları, 107.

¹⁴⁹ Cansu Ağbaba Adam, Hacker'ların Fidyeye Zararlı Yazılımları Kullanarak İşleyebileceği Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 94; Apaydın, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku, 160.

¹⁵⁰ Akarslan, Bilişim Suçları, 48; Değirmenci, Bilişim Alanında Suçlar, 85; Parlar – Öztürk, Bilişim Suçları ve Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Suçlar, 48.

¹⁵¹ Berrin Akbulut, “Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 24/2 (Aralık 2016), 41.

Günümüzde hemen hemen herkes banka veya kredi kartı kullanmaktadır. Bu durum, söz konusu banka veya kredi kartlarının suça alet edilmesini ya da bu kartlardan menfaat temin edilmesini de kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle söz konusu suçun TCK’da düzenlenmesi zarureti hasıl olmuş ve bu suça md. 245’te yer verilmiştir¹⁵². Bu maddede düzenlenen suçun meydana gelebilmesi için hem başkasının sahip olduğu banka veya kredi kartının ele geçirilmesi veya elde bulundurulması hem de fail tarafından bu kart kullanılarak veya kullandırılarak kendisine veya başka bir kişiye fayda sağlanması gerekmektedir¹⁵³. Dolayısıyla bu suç esasında birleşik hareketli bir suçtur¹⁵⁴. Yine md. 245/1’de yer alan “her ne suretle olursa olsun” ifadesi ile kastedilen ise, failin söz konusu banka veya kredi kartını kart hamilinin rızası ile veya onun rızası hilafına olacak şekilde çalma, zorla alma vb. bir yolla ele geçirmesinin suçun sübutuna bir etkisinin olmayacağı hususudur¹⁵⁵. İki durumda da söz konusu suç oluşacaktır.

Suçun konusunu madde isminden de anlaşılacağı üzere banka ve kredi kartları oluşturmaktadır¹⁵⁶. Banka ve kredi kartlarının tanımı ise Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu md. 3/1-d, e’de düzenlenmiştir. Bu maddeye göre banka ve kredi kartı;

¹⁵² “(1) Başkasına ait bir banka veya kredi kartını, her ne suretle olursa olsun ele geçiren veya elinde bulunduran kimse, kart sahibinin veya kartın kendisine verilmesi gereken kişinin rızası olmaksızın bunu kullanarak veya kullandırarak kendisine veya başkasına yarar sağlarsa, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(2) Başkalarına ait banka hesaplarıyla ilişkilendirilerek sahte banka veya kredi kartı üreten, satan, devreden, satın alan veya kabul eden kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(3) Sahte oluşturulan veya üzerinde sahtecilik yapılan bir banka veya kredi kartını kullanmak suretiyle kendisine veya başkasına yarar sağlayan kişi, fiil daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmadığı takdirde, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Birinci fıkra da yer alan suçun;

a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,

b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlâtlığın,

c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin, zararına olarak işlenmesi hâlinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.

(5) (Ek: 6/12/2006 – 5560/11 md.) Birinci fıkra kapsamına giren fiillerle ilgili olarak bu Kanunun malvarlığına karşı suçlara ilişkin etkin pişmanlık hükümleri uygulanır.”

¹⁵³ Veli Özer Özbek, Ekonomi Ceza Hukuku Birinci Kitap Genel Hükümler (Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2023), 968; “...mağdura ait banka kartını ele geçirmeyen ve elinde bulundurmayan sanığın, ATM cihazına takılı ve şifresi girilmiş vaziyetteki banka kartından el çabukluğu ile mağdura fark ettirmeden 771,00 TL’yi kendi hesabına havale ettiği olayda, fiilin 5237 sayılı Kanun’un 142 nci maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendinde düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğu...”, Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2023/9584 (5 Aralık 2023), Lexpera İçtihat Programı.

¹⁵⁴ İrem Geçmez, Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçları (TCK m. 244) (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020), 48.

¹⁵⁵ Gürler, Teknik ve Hukuksal Yönleriyle Bilişim Alanında Suçlar, 138; Apaydın, Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku, 418.

¹⁵⁶ Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 146.

- d) Banka kartı: Mevduat hesabı veya özel carî hesapların kullanımı dahil bankacılık hizmetlerinden yararlanmayı sağlayan kartı,*
e) Kredi kartı: Nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fizikî varlığı bulunmayan kart numarası...

şeklinde tanımlanmaktadır¹⁵⁷. Burada dikkat edilmesi gereken husus; banka kartı bakımından fiziki bir kartın varlığından bahsedilirken, kredi kartı bakımından fiziken elde bulundurulmuş bir kart veya fiziken elde bulundurulmasa da bu karta ait bilgilerin elde bulundurulmasından bahsedilmesidir¹⁵⁸. Dolayısıyla bu suçun banka kartıyla işlenebilmesi için, banka kartının fiziken bulunması gerekmektedir. Yalnızca banka kartı bilgileriyle bu suç işlenemeyecektir. Ancak aynı durum kredi kartı açısından geçerli değildir. Fail, kredi kartını fiziken elinde bulundurmasa da kredi kartı bilgileriyle de söz konusu bu suçu işleyebilecektir. Buradaki ayrım, banka ve kredi kartının tanımından kaynaklanmaktadır. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında, kredi kartı bilgilerinin ele geçirilerek kullanılması ve bu kullanma sonucu haksız menfaat elde edilmesinin TCK md. 245'te yer alan suçu oluşturduğunu ifade ettiği görülmektedir¹⁵⁹.

Söz konusu bu suçun mağduru, banka veya kredi kartının sahibi, yani bankanın müşterisi olsa da; bazı durumlarda suçun mağduru, söz konusu banka veya kredi kartının ait olduğu banka da olabilmektedir¹⁶⁰. Banka ya da kredi kartı ilgisine teslim edilmeden önce, fail tarafından banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun işlenmesi, böyle bir duruma örnek olarak verilebilir. Bu durumda söz konusu kart henüz ilgisine teslim

¹⁵⁷ Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu, Resmi Gazete 26095 (1 Mart 2006), Kanun No. 5464, md. 3/1-d, e.

¹⁵⁸ Doğan, Bilişim Suçları, 160.

¹⁵⁹ Yargıtay 15. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2021/2867 (11 Mart 2021), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025); "Banka Kartları ve Kredi Kartlarını Kanununun 3/e maddesi uyarınca, "kredi kartının nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını" ifade etmesi karşısında, sanığın eyleminin suç tarihinden sonra yürürlüğe giren 5237 s. TCK'nın 245/1 ve 43. Maddelerinde öngörülen zincirleme suretiyle, banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması suçuna uygun bulunduğu...", Yargıtay 11. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2008/6336 (17 Haziran 2008), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025); "...5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun 3/e maddesi uyarınca "kredi kartının, nakit kullanımı gerekmeksizin mal ve hizmet alımı veya nakit çekme olanağı sağlayan basılı kartı veya fiziki varlığı bulunmayan kart numarasını" ifade etmesi karşısında, sanığın Vodafone GSM şirketine ait ... numaralı servis hattını arayıp, mağdura ait kredi kartı bilgilerini ve şifreyi kullanarak, kendisine ve başka şahıslara ait cep telefonu hatlarına kontör yüklemek suretiyle haksız yarar sağlaması şeklinde gerçekleşen eyleminin, TCK'nın 245/1. maddesinde tanımlanan "banka ve kredi kartlarının kötüye kullanılması" suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, suç vasfında yanılğıya düşülerek sanık hakkında yazılı şekilde hüküm kurulması...", Yargıtay 15. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2020/10235 (20 Ekim 2020), Lexpera İçtihat Programı.

¹⁶⁰ Veli Özer Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/Özel Sayı (Temmuz 2007), 1029.

edilemediğinden, suçtan zarar gören ilgili banka olacaktır¹⁶¹. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır¹⁶².

Yasak Cihaz veya Programlar Suçu (TCK 245/A)

AKSSS md. 6'da cihazların kötüye kullanımı düzenlenmiştir. Bu doğrultuda söz konusu maddede yer alan fillerin kasten ve haksız yere gerçekleştirilmesi durumunda, söz konusu Sözleşme'ye taraf olan devletlerin de bu durumu kendi iç hukuklarında suç olarak düzenlemesi gerektiğine yer verilmiştir¹⁶³. Ülkemizde bu Sözleşme'ye taraf olduğundan dolayı, bu madde kapsamında yasak cihaz veya programlar suçu TCK md. 245/A'da düzenlenmiştir¹⁶⁴.

Söz konusu düzenleme ile esasında şu ana kadar sayılan bilişim suçlarının hazırlık hareketi niteliğinde olan, bilişim suçlarının işlenmesini sağlayabilmek adına üretilen alet, bilgisayar yazılımı, kod ya da sair güvenlik şifreleri yasaklanmıştır¹⁶⁵. Ancak bu anlatımdan, şu ana kadar saydığımız bu bilişim suçları işlendiğinde mutlaka TCK md. 245/A'da yer alan suçun da işlenmiş kabul edileceği gibi bir anlam çıkarılmamalıdır. Zira TCK md. 245/A'da ifade edilen suçun işlenmiş sayılabilmesi için, söz konusu bilişim suçlarının işlenebilmesi amacıyla yasak bir cihaz veya programın üretilmesi gerekmektedir¹⁶⁶.

¹⁶¹ Güneş Okuyucu Ergün, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013), 1068.

¹⁶² "...Banka tarafından üretilmiş kredi kartının henüz sahibine teslim edilmeden kullanılması halinde suçun mağdurunun banka olacağı cihetle ...", Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2017/1190 (13 Şubat 2017), Lexpera İçtihat Programı.

¹⁶³ "I Taraflardan her biri, kasten ve haksız yere gerçekleştirildiği zaman, aşağıdakilerin kendi iç hukuku kapsamında cezai suç olarak tanımlanması için gerekli olabilecek yasama tedbirlerini ve diğer tedbirleri kabul edecektir:

a aşağıda belirtilenlerin 2 ila 5. Maddelerde belirtilmiş herhangi bir suçun işlenmesi için kullanılmaları amacıyla üretimi, satışı, kullanım amaçlı tedarik edilmesi, ithal edilmesi, dağıtımı ve başka şekilde erişilebilir hale getirilmesi:

i bir bilgisayar programı da dahil olmak üzere, öncelikli olarak yukarıda belirtilen 2 ila 5. Maddelerde belirtilmiş herhangi bir suçu işlemek amacıyla tasarlanmış veya uyarlanmış bir cihaz;

ii bir bilgisayar sisteminin tamamına veya herhangi bir kısmına erişimi mümkün kılan bir bilgisayar şifresi, erişim kodu veya benzer bir veri..."

¹⁶⁴ "(1) Bir cihazın, bilgisayar programının, şifrenin veya sair güvenlik kodunun; münhasıran bu Bölümde yer alan suçlar ile bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle işlenebilen diğer suçların işlenmesi için yapılması veya oluşturulması durumunda, bunları imal eden, ithal eden, sevk eden, nakleden, depolayan, kabul eden, satan, satışa arz eden, satın alan, başkalarına veren veya bulunduran kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır."

¹⁶⁵ Asuman İnce Tunçer, "Yasak Cihaz ve Programlar Suçu (TCK m. 245/A)", Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 32/3 (Eylül 2024), 1308.

¹⁶⁶ İslam Safa Kaya – Adem Çakır, "Yasak Cihaz veya Programlar Suçu", İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 19/38/Eylül 2020), 48.

Yasak cihaz veya programlar suçunun konusunu, doğrudan veya dolaylı bilişim suçlarının işlenebilmesi amacıyla üretilen bilgisayar yazılımı, alet, güvenlik şifresi ya da kod oluşturmaktadır¹⁶⁷. ATM'ye gelen kişilerin kartlarının ATM'ye sıkışmasını sağlayan cihazlar, ATM'ye takılan kart bilgilerini kopyalamaya yarayan encoder cihazı vb. düzenekler bu yasak cihazlara örnek olarak verilebilir¹⁶⁸. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ilerleyen zamanlarda adını dahi duymadığımız ve şu anki düzeneklere göre çok daha ileri düzeyde olan birçok cihazın ortaya çıkması kaçınılmaz gözükmektedir.

Yasak cihaz veya programlar suçu özgü suç niteliğine haiz olmadığından, suçun failinin herkes olması mümkündür¹⁶⁹. Ancak öğretide Kaya ve Çakır, failin bu konuda belirli bir uzmanlığının ve bilgisinin olması gerektiğini ileri sürmektedir¹⁷⁰. Bu görüşe katılmak mümkün değildir. Çünkü kanunda failin kim olabileceğiyle ilgili herhangi bir düzenleme yapılmadığından, failin suç konusu cihaz veya programlar açısından uzmanlığının bulunmasını aramak, kanunun lafzına dolayısıyla da kanunilik ilkesine aykırılık teşkil edecektir. Nitekim öğretide Ünal ve Eren'de bu şekilde düşünmektedir¹⁷¹.

1.2.3.2. Dolaylı Bilişim Suçları

Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Hırsızlık Suçu (TCK 142/2-e)

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, diğer bilişim suçlarına nazaran daha soyut olup uygulamada da karşımıza çok sık çıkmamaktadır. Bu nedenle bu suçu açıklamak ve örnekler vermek, diğer bilişim suçlarına kıyasla güçlük arz etmektedir. Çalışmanın asıl konusunu da bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu oluşturduğundan ve ileriki başlıklarda detaylı bir şekilde bu suça yer verileceğinden, tekrara düşmemek adına burada tekrar bu suç açıklanmayacaktır.

Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (TCK 158/1-f)

Dolandırıcılık suçu TCK md. 157'de düzenlenmiş olup, bu düzenlemeye göre failin hileli hareketlerle bir kişinin iradesini fesada uğratarak, onun veya başkasının zararına olacak

¹⁶⁷ İnce Tunçer, “Yasak Cihaz ve Programlar Suçu (TCK m. 245/A)”, 1305.

¹⁶⁸ Gül, Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları, 347.

¹⁶⁹ Gül, Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları, 347.

¹⁷⁰ Kaya – Çakır, “Yasak Cihaz veya Programlar Suçu”, 44.

¹⁷¹ Osman Gazi Ünal, “Cezalandırılabilirliğin Ön Alana Kaydırılması Bağlamında, Yasak Cihaz veya Programlar Suçu (TCK m. 245/A)”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 26/2 (Nisan 2022), 607.; Ahu Karakurt Eren, “Bilişim Alanında Suçların veya Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanıldığı Diğer Suçların İşlenmesi Amacıyla Cihaz, Program, Şifre Ya Da Güvenlik Kodlarının Üretilmesi, Yayılması Veya Bulundurulması Suçu”, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 43 (Temmuz 2020), 275.

şekilde kendisine veya başkasına yarar sağlamasına dolandırıcılık suçu denilmektedir¹⁷². Bu suçun bilişim sistemleri, banka veya kredi kurumları aracılığıyla işlenmesi durumunda ise failin cezasında artırım öngörülmüş, bu artırım TCK md. 158/1-f’de düzenlenmiştir¹⁷³. Bilişim sistemlerinin söz konusu suçun işlenmesinde kolaylık sağlaması, bu durumun nitelikli haller arasında yer almasını gerekli kılmıştır¹⁷⁴. Burada söz konusu suç doğrudan bilişim sistemlerine yönelik olarak değil de bilişim sistemleri aracılığıyla işlendiğinden, bu suç dolaylı bir bilişim suçudur.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunda fail, söz konusu hileli hareketleri bilişim sistemleri üzerinden gerçekleştirerek mağdurun iradesini sakatlamaktadır¹⁷⁵. Eğer ki bu hileli hareketler bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilmiyorsa burada bu nitelikli halin gerçekleştiğini söylememiz mümkün değildir¹⁷⁶. Örneğin internet üzerinden verilen sahte bir ilan ile mağdur hileli hareketlerle kandırılıyor ve bu hileli hareketler sonucu mağdurun zararına olacak şekilde fail yarar elde ediyorsa, burada bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu oluşmaktadır. Zira burada bilişim sistemi aracılığıyla hileli hareketler gerçekleştirilerek mağdurun kandırılması söz konusu olmuştur¹⁷⁷. Ancak fail ile mağdur, bilişim sistemleri aracılığıyla bu şekilde iletişim kurduktan sonra yüz yüze gelerek hileli hareketlere devam etmek suretiyle mağdur kandırılıyorsa; başkaca bir nitelikli halin bulunmaması durumunda söz konusu fiil basit dolandırıcılık suçu kapsamında kalacaktır¹⁷⁸. Çünkü burada bilişim sistemlerinin kullanılması nitelikli halinin sağladığı kolaylık ortadan kalkmıştır¹⁷⁹. Nitekim Yargıtay’ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır¹⁸⁰.

¹⁷² Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 731; Ermeýdan, Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları, 160.

¹⁷³ Ermeýdan, Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları, 160.

¹⁷⁴ Yurtcan, Malvarlığına Karşı Suçlar, 595.

¹⁷⁵ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 79.

¹⁷⁶ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 80.

¹⁷⁷ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 716.

¹⁷⁸ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 81; Elif Datumanı, Bilişim Sistemlerinin, Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu (Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2025), 180.

¹⁷⁹ AYTEKİN, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 155.

¹⁸⁰ “...Sanığın sahibinden com internet sitesine sahte isimle satılık çiftlik ilanı verdiği, katılanın bu ilanı görüp sanık ile irtibata geçtiği, katılanın sanıkla yüz yüze buluştukları ve satılık olduğu söylenen çiftliği gezdikleri, katılanın çiftliği satın almaya karar verip karşılığında 7.000 YTL nakit para, 2.000 YTL bedelli

Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu (TCK 136)

KVKK md. 3/1-d'de kişisel veri; *"kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi"* şeklinde ifade edilmektedir¹⁸¹. Söz konusu bu gerçek kişilere ilişkin her türlü bilginin hukuka uygun olmayan bir şekilde ele geçirilmesi, yayılması vb. durumlarda kişilerin korunması gereken özel hayatlarının ihlali söz konusu olabileceğinden, bu durum TCK md. 136'da düzenlenerek yaptırım altına alınmıştır¹⁸². Bu suçun nitelikli hallerine ise TCK md. 137'de yer verilmiştir¹⁸³. Bu maddede yer alan suçun oluşabilmesi için, yukarıda tanımına da yer verdiğimiz kişisel bir verinin bulunması gerekmektedir¹⁸⁴.

Suçun faili ve mağduru açısından ise kanunda ayrıyeten bir düzenleme bulunmadığından, bu suçun failinin ve mağdurunun herkes olabileceğini söylememiz mümkündür¹⁸⁵. Yalnızca suçun mağduru açısından yaşayan gerçek bir kişi olması gerektiği hususu gözden kaçırılmamalıdır¹⁸⁶. Söz konusu suçun vefat eden bir kişiye karşı işlenmesi durumunda TCK md. 136'daki suç değil, TCK md. 130'daki kişinin hatırasına hakaret suçu meydana gelecektir.

Suçun meydana gelebilmesi için failin kanunda yer alan unsurların farkında olarak ve bu unsurların meydana gelmesini isteyerek hareket etmesi yeterlidir, kanunda ayrıca bir

çek ve 3.500 YTL bedelli bono verdiği olayda; sanık ile katılanın yüz yüze görüşmelerinin ardından katılanın sanığa elden nakit ve kambyo senetleri vermiş olması karşısında, sanık ile katılanın internete verilen ilandan sonra yüz yüze görüşmeleri ve menfaat temininin bu yüz yüze görüşme ile gerçekleşmesi sebebi ile bilişim sisteminin sağladığı kolaylığın ortadan kalktığı, bu kapsamda eylemin basit dolandırıcılık suçunu oluşturduğu...”, Yargıtay 11. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2022/9713 (24 Mayıs 2022), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025). Aynı yönde; Yargıtay 11. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2022/7731, <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025).

¹⁸¹ Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK), Resmi Gazete 29677 (7 Nisan 2016), Kanun No. 6698, m.3/1-d.

¹⁸² “(1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) (Ek:17/10/2019-7188/17 md.) Suçun konusunun, Ceza Muhakemesi Kanununun 236 ncı maddesinin beşinci ve altıncı fıkraları uyarınca kayda alınan beyan ve görüntüler olması durumunda verilecek ceza bir kat artırılır.”

¹⁸³ “(1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların;

a) Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle,

b) Belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle, İşlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. “

¹⁸⁴ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 603.

¹⁸⁵ Nizamettin Aydın, “Tıp Ceza Hukukunda Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Ve Ele Geçirme Suçu (TCK m. 136.)”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 21/2 (Aralık 2013), 18.

¹⁸⁶ Orhan Gazi Yaşar, Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m.136/1-2) (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 84.

düzenlemeye yer verilmediğinden özel kast aranmaz¹⁸⁷. Ayrıca verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçunun taksirli hali TCK'da düzenlenmediğinden, bu suçun yalnızca kasten işlenebilmesi mümkündür¹⁸⁸.

Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçu, sırf hareket suçu niteliğinde olup; kanunda yer verilen başkasına verme, yayma veya ele geçirme seçimlik hareketlerinden herhangi birisinin fail tarafından gerçekleştirilmesiyle birlikte söz konusu suç vücut bulmaktadır¹⁸⁹. Bu suç aynı zamanda soyut bir tehlike suçu olduğundan, suçun meydana gelmesi için herhangi bir zararın gerçekleşmesi aranmaz¹⁹⁰. Kanunda yer verilen seçimlik hareketlerden birinin gerçekleşmesi, suçun oluşması açısından yeterlidir¹⁹¹.

1.3. Bilişim Suçlarıyla Mücadele Alanında Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi

1.3.1. Genel Olarak Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte ülkemizin yanı sıra diğer ülkelerde de bilişim alanında suçlar ortaya çıkmıştır. Başta yalnızca bilişim suçları mevzubahisen zamanla bilişim sistemleri, başkaca suçların işlenmesinde de araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu doğrultuda doğrudan bilişim suçlarının yanı sıra dolaylı bilişim suçları da gündeme gelmiştir. Hem doğrudan bilişim suçlarındaki hem de dolaylı bilişim suçlarındaki bu artış, bu alanda tüm ülkeler tarafından birtakım çalışmalar yapılmasını zorunlu kılmıştır. AKSSS de bu zaruret sonucunda ortaya çıkan çalışmalardan biridir¹⁹².

AKSSS'nin asıl adı Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi olup, öğretide AKSSS şeklinde anılmasından dolayı günümüzde de Sözleşme için genellikle bu isim kullanılmaktadır¹⁹³. AKSSS, 1996 senesinde Suç Sorunlarına İlişkin Avrupa

¹⁸⁷ İsmail Çağlar, Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu (TCK m.136) (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 136.

¹⁸⁸ Musa Bulu, Suç Politikası Ve Ceza Hukuku İlkeleri Doğrultusunda Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 111.

¹⁸⁹ Hasan Sınar, "Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma veya Ele Geçirme Suçu (TCK Md. 136)", Kişisel Verileri Koruma Dergisi 2/1 (Haziran 2020), 41.

¹⁹⁰ Kübra Yücel, Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçunda Sağlık Mesleği Mensuplarının Ceza Sorumluluğu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 102.

¹⁹¹ Hüdaverdi Uçar, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları (Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014), 110.

¹⁹² Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 371.

¹⁹³ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 53.

Komitesi'nin, Avrupa Konseyine siber suçlar alanında çalışacak bir komite kurma tavsiyesine dayanmaktadır¹⁹⁴. Avrupa Konseyi de söz konusu komitenin bu tavsiyesini dikkate almış ve bu doğrultuda 1997'de "Siber-Uzay Suçları Uzman Komitesi" kurulmuştur¹⁹⁵. Bu komite, yaptığı çalışmalar sonucunda işbu Sözleşme'yi hazırlamış ve Sözleşme, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından 08/11/2001 tarihinde onaylanarak kabul edilmiştir¹⁹⁶.

AKSSS, Avrupa Konseyine üye olan ve aynı zamanda Avrupa Konseyine üye olmayan başkaca ülkeler tarafından da kabul edilerek, 23/11/2001 tarihinde Budapeşte'de imzalanmıştır¹⁹⁷. Bu nedenle Budapeşte Sözleşmesi ismiyle de anılan bu Sözleşme, 01/07/2004 tarihinde uygulanmaya başlamış olup, bilişim suçları alanındaki ilk uluslararası sözleşme olma niteliğine haizdir¹⁹⁸. Bu Sözleşme sonrasında bu konuda yapılan hem ulusal hem de uluslararası birçok düzenleme açısından da yol gösterici olmuştur. Sözleşme ile amaçlanan asıl husus ise, siber suçlar ve benzeri suçlarla ilgili sözleşmeye taraf ülkelerin iç hukuklarında düzenleme yapmalarını sağlamak suretiyle, bu konuda uluslararası alanda tam anlamıyla bir uyumluluk ve iş birliği sağlamaktır¹⁹⁹.

Sözleşme 4 ana başlık ve iki ek protokolden oluşmaktadır²⁰⁰. Bu 4 ana başlık; siber suçlarla ilgili terimler, ulusal düzeyde alınacak önlemler, uluslararası adli yardımlaşmanın sınırları ve sözleşmenin uygulanmasına yönelik düzenlemelerdir²⁰¹. Sözleşme'de tanımlanan suçlar ise; bilişim sistemlerinin bütünlüğü, gizliliği ve kullanımına yönelik suçlar yani kanundışı müdahale, bilişim cihazlarının kötüye kullanımı, kanundışı erişim, bilişim sistemleri yoluyla işlenen sahtecilik ve dolandırıcılık suçları, çocuk pornografisi gibi içeriğe ilişkin suçlar, fikri mülkiyet haklarına ilişkin ihlaller şeklinde ifade edilebilir²⁰².

¹⁹⁴ Usta – Benzer, "Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye'nin Dahil Olma Süreci", 37.

¹⁹⁵ Önok, "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği", 1241.

¹⁹⁶ Usta – Benzer, "Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye'nin Dahil Olma Süreci", 37.

¹⁹⁷ Sacit Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016), 164.

¹⁹⁸ Önok, "Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği", 1241.

¹⁹⁹ Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 165.

²⁰⁰ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 54.

²⁰¹ Yusuf Karadeniz, Avrupa Konseyi Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi ve Türk Hukuku'nda Karşılığı, Güvenlik Bilimleri Dergisi 11/1 (Mayıs 2022), 117.

²⁰² Murat Volkan Dülger, "Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği Düzenlemelerinde Çocuk Pornografisinin İnternet Aracılığıyla Yayılmasına Karşı Yapılan Düzenlemeler", İstanbul Barosu Dergisi 4 (2004), 3.

Yabancı düşmanlığı ve ırkçı söylemler içeren fiillerin bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi durumunda, bu suçların da Sözleşme içeriğinde yer alması gerektiği konusunda taraf devletler mutabık kalamamış, bu nedenle bu konuda Sözleşme haricinde Bilgisayar Sistemleri Aracılığıyla Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı adıyla ek protokol hazırlanmıştır²⁰³. Söz konusu Protokol, 01/03/2006 tarihinde uygulanmaya başlanmış olup; ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve nefret söylemleri gibi içeriklerin çevrim içi ortamda yayılmasının önlenmesine ve bu alanda uluslararası iş birliğinin sağlanmasına yönelik düzenlemeler içermektedir²⁰⁴.

AKSSS'nin 2. Ek Protokolü ise 25/05/2022 tarihinde imzalanmış olup, dijital deliller hakkında uluslararası alanda ortak bir usul uygulanmasını sağlamayı amaçlamaktadır²⁰⁵. Özellikle Instagram, Facebook gibi sosyal medya uygulamaları üzerinden işlenen bilişim suçları açısından bu husus ayrı bir önem arz etmektedir. Zira bu uygulamaların sunucuları yurt dışı kaynaklı olduğundan, sosyal medya uygulamaları üzerinden işlenen suçlarda deliller ancak bu sunucular aracılığıyla elde edilebilmektedir. Bu konuda yapılan ve yapılacak olan düzenlemelerle bu tarz bilişim suçlarında faillerin tespit edilmesi kolaylaşacaktır. İzah ettiğimiz bu hususlar dikkate alındığında 2. Ek Protokolün önemi daha da iyi anlaşılacaktır.

1.3.2. Türkiye'nin Sözleşme'ye Taraf Olma Süreci ve Yapılan Düzenlemeler

Ülkemiz, AK'nin kurucu üyesi olmasına karşın bu Sözleşme'yi imzalanma tarihi olan 23/11/2001 tarihinden çok sonra 10/11/2010 tarihinde imzalamış, 22/04/2014 Tarih ve 6533 sayılı Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ile de onaylanmıştır²⁰⁶. AKSSS ile bu sözleşmeye taraf olan devletlerin, iç hukuklarını da bu sözleşmede yer alan düzenlemelere göre uyumlaştırmaları amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda TCK'da da birtakım değişiklikler yapılmıştır. Örneğin AKSSS md. 2'de düzenlenen yasadışı erişim suçu bakımından, TCK'da bilişim sistemine girme suçu düzenlenmiştir. İlgili suçun düzenlendiği TCK md. 243'ün ilk halinde, söz konusu suç şu anki halinden farklı olarak “bir bilişim sistemine

²⁰³ Akbulut, Bilişim Alanında Suçlar, 55.

²⁰⁴ Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 174.

²⁰⁵ Ali Erşin, “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi 2. Ek Protokolü”, Hukuk ve Bilişim Dergisi (Erişim 8 Şubat 2025).

²⁰⁶ Mahmut Koca – İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 986.

girme ve orada kalmaya devam etme” şeklinde düzenlenmekteydi²⁰⁷. Oysaki AKSS md. 2’de bilişim sistemine haksız yere girmek, suçun oluşabilmesi açısından yeterli görülmektedir²⁰⁸. Dolayısıyla TCK md. 243’ün ilk hali, Sözleşme’de yer alan unsurlarla tam bir uyum sağlamıyor ve suçun kapsamını daraltıyordu. Bu nedenle KVKK md. 30’da yer alan düzenlemeyle, TCK md. 243’te yer alan bilişim sistemine girme ve orada kalmaya devam etme ifadesindeki “ve” kelimesi yerini “veya” kelimesine bırakmış ve bu şekilde söz konusu madde, Sözleşme ile de uyumlu bir hale getirilmiştir²⁰⁹.

AKSSS md. 4’te veriye müdahale²¹⁰, md. 5’te bilişim sistemine müdahale hususları düzenlenmiştir²¹¹. Söz konusu düzenlemeler ile kendi mevzuatımız arasında uyum sağlamak amacıyla sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu TCK md. 244’te yerini almıştır. AKSSS md. 6’da ise cihazların kötüye kullanımı düzenlenerek, Sözleşme’ye taraf devletlerin de bu kapsamda iç hukuklarında gerekli tedbirleri alması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Bu doğrultuda da mevzuatımıza TCK md. 245/A’da düzenlenen yasak cihaz veya programlar suçu girmiştir²¹². Sözleşme’de cihazların kötüye kullanımı yalnızca verilere ve sisteme müdahale, kanundışı erişim ile sınırlandırılmışken, TCK 245/A’da bulunan düzenlemede böyle bir sınırlamaya yer verilmemiştir²¹³.

²⁰⁷ Çetin, “Yargıtay Kararları Işığında Bilişim Sistemine Girme Veya Kalma Suçu (TCK m. 243)”, 2.

²⁰⁸ “Taraflardan her biri, bir bilgisayar sisteminin tamamına veya bir kısmına haksız yere gerçekleştirilen erişimi, kasten yapıldığı zaman, kendi iç hukuku kapsamında cezaî bir suç olarak tanımlanması için gerekli olabilecek yasama tedbirlerini ve diğer tedbirleri kabul edecektir. Taraflardan biri, sözkonusu suçun, bilgisayar verilerini elde etmek veya başka bir sahtekâr niyetle veya bir bilgisayar sistemine bağlı başka bir bilgisayar sistemiyle ilişkili olarak güvenlik tedbirlerinin ihlal edilmesi suretiyle işlenmiş olmasını şart koşabilir.”

²⁰⁹ Çetin, “Yargıtay Kararları Işığında Bilişim Sistemine Girme Veya Kalma Suçu (TCK m. 243)”, 2; Parlar – Öztürk, Bilişim Suçları ve Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Suçlar, 26; Bük, Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması, 115.

²¹⁰ “1 Taraflardan her biri, bilgisayar verilerine haksız yere zarar verilmesini, verilerin silinmesi, tahrip edilmesi, değiştirilmesi veya engellenmesinin, kasten gerçekleştirildiği zaman, kendi iç hukuku kapsamında cezaî suç olarak tanımlanması için gerekli olabilecek yasama tedbirlerini ve diğer tedbirleri kabul edecektir.

2 Taraflardan biri, 1. Paragrafta tanımlanan fiillerin ciddi zararlar sonuçlanması gerektiğini şart koşma hakkını saklı tutabilir.”

²¹¹ “Taraflardan her biri, bilgisayar sistemlerine veri girişi yaparak, bu verileri ileterek, bilgisayar verilerine zarar vererek, bunları silerek, tahrip ederek, değiştirerek veya engelleyerek bir bilgisayar sisteminin işleyişinin haksız yere engellenmesinin, kasten gerçekleştirildiği zaman, kendi iç hukuku kapsamında cezaî suç olarak tanımlanması için gerekli olabilecek yasama tedbirlerini ve diğer tedbirleri kabul edecektir.”

²¹² Mahmut Koca – İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 1052.

²¹³ Ağbaba Adam, Hacker’ların Fidyeye Zararlı Yazılımları Kullanarak İşleyebileceği Suçlar, 106.

Bu Sözleşme ile taraf devletlerin, ulusal mevzuatlarında bilişim suçlarına ilişkin düzenlemeler yapmaları ve bu suretle uluslararası iş birliğine katkıda bulunmaları hedeflenmektedir. Özellikle elektronik ortamda delillerin toplanması, başka ülkelerde bulunan sunuculardan delil elde edilebilmesi gibi durumlarda bu husus ayrıca önem arz etmektedir. Ülkemiz bakımından ise bilişim suçlarıyla ilgili delillerin toplanması açısından, adli yardımlaşma ve istinabe kapsamındaki çok taraflı uluslararası sözleşmelerin tanıdığı haklardan yararlanılmaktaydı²¹⁴. Bu konularda ülkemizde ayrıca bir düzenleme bulunmaması nedeniyle, bilişim suçlarına yönelik yabancı servis sağlayıcılarından söz konusu suça ilişkin IP-Port, log gibi bilgiler istendiğinde bu talepler genellikle söz konusu devletler tarafından olumsuz karşılanıyordu²¹⁵. Ancak 07/04/2016 tarihinde KVKK'nın Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte, söz konusu talepler açısından uluslararası anlamda da daha olumlu bir sürece girilmiştir.

²¹⁴ Merve Erdem – Gürkan Özocak, “Sınıraşan Bir Suç Olarak Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği”, 19. Akademik Bilişim Konferansı (Erişim 9 Şubat 2025).

²¹⁵ Erdem -Özocak, “Sınıraşan Bir Suç Olarak Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği”.

2. BÖLÜM: BİLİŞİM SİSTEMLERİNİN KULLANILMASI SURETİYLE HIRSIZLIK SUÇU

2.1. Genel Olarak

Günümüzde teknolojinin de gelişmesiyle birlikte insanlar artık para, altın vb. şeklindeki yatırımlarını elde fiziki olarak tutmamakta, bankalarda açtıkları hesaplarda tutmaktadır²¹⁶. Özellikle bankaların internet bankacılık uygulamalarının ortaya çıkışı da insanları bu yönde bir eğilime yöneltmiştir²¹⁷. İnsanlar, internet bankacılığı sayesinde hemen hemen her yerde ve her an bir başkasına para gönderme, altın gibi dövizleri satın alma vb. işlemleri gerçekleştirebilmektedir. İnternet bankacılığı ise Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ md. 3/1-j’de düzenlenmiş olup, bu maddeye göre “müşterilerin banka tarafından sunulan hizmetlere internet yoluyla ulaşmalarını ve yapmak istedikleri işlemleri gerçekleştirmelerini sağlayan bankacılık hizmeti dağıtım kanalı²¹⁸” şeklinde izah edilmiştir.

Teknolojide yaşanan gelişmeler yalnızca internet bankacılığının ortaya çıkışıyla sınırlı kalmamış, ayrıca daha birçok alanda da yenilikler ortaya çıkarmıştır. Bu yenilikler çoğu zaman insanlara fayda sağlamış olsa da, günümüzde teknolojide yaşanan gelişmelerin çeşitli olumsuz etkileri de ortaya çıkmaya başlamıştır. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu da bir nevi bu durumun örneği niteliğindedir²¹⁹.

Hırsızlık suçunun gerçekleştirilebilmesi için çoğu zaman failin mağdurun evine girmesi ya da mağdurun üzerinden özel bir yetenekle bir eşyasını vs. alması gerekirken, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda fail, internet sayesinde uzaktan tek bir tuşla mağdurun internet bankacılığına girebilmekte ve söz konusu bu suçu işleyebilmektedir. Bu doğrultuda bilişim sistemlerinin suçu işleme noktasında faile bir kolaylık sağladığını söylememiz mümkündür²²⁰. Bilişim sistemlerinin hırsızlık suçunun icrası sırasında sağladığı bu kolaylık nedeniyle kanun koyucu, bilişim sistemlerinin

²¹⁶ Mustafa Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 133.

²¹⁷ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 419.

²¹⁸ Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelere İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete 26643 (14 Eylül 2007), md. 3/1-j.

²¹⁹ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 133.

²²⁰ Nevzat Toroslu – Haluk Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım (Ankara: Savaş Yayınevi, 2024), 149.

kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu daha ağır cezayı gerektiren bir hal olarak düzenlemiştir²²¹.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, uygulamada çok sık karşılaştığımız bir suç türü değildir²²². Genellikle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hukuka uygun olmayan bir fayda elde edildiğinde, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu ya da başkaca bilişim suçları gündeme gelmektedir²²³. Bu nedenle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ile ilgili olarak kesin kıstaslar ortaya konulamamıştır²²⁴.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçu; zilyedin veya malikin hakimiyetinde bulunan para, altın, hisse senedi gibi taşınır malların, failin herhangi bir fiziki temasta bulunmaksızın bilişim sistemleri aracılığıyla hakimiyetine geçirilmesine ilişkin talimatların verilmesi ve bankanın bu talimatları icra etmesi sonucunda meydana gelmektedir²²⁵. Burada başkasına ait taşınır bir mal ile kastedilen şey ise, mağdurun banka hesabında bulunan para, altın, hisse senedi gibi taşınır mallarıdır²²⁶.

Failin mağdurla hiçbir şekilde iletişime geçmeden mağdurun mobil bankacılık uygulamasındaki şifresine bir şekilde ulaşması ve mağdurun hesabındaki parayı kendi hesabına havale etmesi vb. durumlarda da, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluşacağını söylememiz mümkündür²²⁷. Örneğin bir kişinin, bir virüs aracılığıyla mağdurun hesabındaki parayı kendisinin veya başkasının banka hesabına

²²¹ Fatih Selami Mahmutoğlu, “Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 71/1 (Ağustos 2013), 880.

²²² Mustafa Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 827; Gökhan Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut (İstanbul: Legal Yayınevi, 2015), 178.

²²³ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 178.

²²⁴ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 179.

²²⁵ Bekir Karagülle, Avukatlar İçin Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 314; Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141 -147), 69; Fatih Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi (Ankara: Bilge Yayınevi, 2022), 316.

²²⁶ Gökhan Taneri – Gani Kamışlı, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018), 820; Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu, 271; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 133.

²²⁷ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 316; “...Sanıkların, katılanın banka hesabına bilgisi dışında internet yoluyla erişim sağlayarak, hesabındaki parasını sanık Ş.. T..’in hesabına havale etmeleri şeklinde gerçekleştiği kabul edilen eyleminin 5237 sayılı TCK’nın 142/2-e maddesinde düzenlenen hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden...”, Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/17536 (19 Haziran 2014); “...yakınanın şifresini elde ederek hesap bilgilerine ulaştıktan sonra, G... Bankası G... Şubesi’nde bulunan hesabındaki 5.800 YTL’yi oluşturduğu sahte kimliğe havale çıkarttığı, bu eyleminde sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirmenin söz konusu olmadığı anlaşıldığından ... bilişim sisteminin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçunun, sanık tarafından yakınanın hesabından paranın başkası adına havale edilmesi anında tamamlandığı göze-tilmeyerek ...”, Yargıtay, K. 2008/12249.

göndermesi durumunda bu suç oluşacaktır. Ayrıca güvenlik koruması olan bir eve, bu güvenlik sistemini bilişim sistemleri aracılığıyla devre dışı bırakmak suretiyle girilmesi ve bu evdeki eşyaların çalınması durumunda da yine bu suç meydana gelecektir²²⁸. Zira burada da güvenlik sistemi, bilişim sistemleri aracılığıyla devre dışı bırakılmıştır.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun nitelikli hal olarak düzenlenmesini öğretide eleştirenler bulunmaktadır²²⁹. Hafızoğulları ve Özen'e göre; bu düzenleme ile neyin kastedildiğinin açık olmadığı, oysaki kanunilik ilkesi gereği kanunda yer alan düzenlemelerin çerçevesinin belirlenebilir ve sınırlı olması gerektiği ifade edilmiştir²³⁰. Bu konuda Özbek ise, TCK md. 244 düzenlemesi varken, TCK md. 142/2-e'de yer alan düzenlemenin uygulama alanı bulamayacağını ifade etmektedir²³¹. Özbek'e göre, hırsızlık suçunun konusunun taşınabilir bir eşya statüsünde bulunması gerekmektedir. Ancak hırsızlık suçu bilişim sistemleri aracılığıyla işlendiğinde, burada suçun konusu taşınabilir bir eşya değil, veri kapsamında olacaktır²³². Bu nedenle de bu gibi durumlarda TCK md. 244'te bulunan düzenlemenin uygulanması gerektiğini ifade etmiştir.

Kanaatimizce bu görüşlere katılmak mümkün değildir. Çünkü TCK md. 244/4'te yer alan düzenleme ikincil bir kural niteliğinde olup, burada yer alan fiillerin başkaca bir suç oluşturmaması durumunda TCK md. 244/4'ten ceza verme yoluna gidilmektedir. Ayrıca, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda, mağdurun hesabında bulunan veri değil, para başkasının hesabına geçmektedir. Mağdurun banka hesabında bulunan bu para, taşınabilir mal niteliğinde olduğundan, burada bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu oluşmaktadır.

2.2. Korunan Hukuki Değer

Her suç, aynı zamanda korunan bir hukuki değer ihlali niteliğinde olduğundan, bu hukuki değer ne olduğu ancak her bir suç tipi ile bu suçun işleniş şeklinin ayrıntılı olarak analiz edilmesiyle açık bir biçimde ortaya konulabilecektir²³³. Bir suçta korunan hukuki

²²⁸ Doğu, Bilişim Hukuku, 110.

²²⁹ Mustafa Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 179.

²³⁰ Zeki Hafızoğulları - Muharrem Özen, "Hırsızlık", Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12/1 (Haziran 2008), 795.

²³¹ Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", 67.

²³² Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", 67.

²³³ Yener Ünver, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003), 135.

değer ile kastedilen ise; suçla ihlal edilen ve bu nedenle ceza normları aracılığıyla koruma altına alınan haklar ile menfaatlerdir²³⁴. Bu bağlamda, korunan hukuki değerler, soyut olarak var olan ve düşünsel temele dayanan değerler olup, bazı suçlarda birden fazla korunan hukuki değer bulunması da mümkündür²³⁵.

Hırsızlık suçuyla korunan hukuki değer ne olduğu konusunda ise öğretide birtakım görüş farklılıkları yer almaktadır²³⁶. Şöyle ki; Hafızoğulları ve Özen'e göre hırsızlık suçunda yalnızca mülkiyet hakkı korunurken²³⁷, Soyaslan, Artuç, Toroslu, Uğurlu ve Bayraktar'a göre ise zilyetlik korunmaktadır²³⁸. Hırsızlık suçuyla korunmaya çalışılan hukuki değer mülkiyet hakkı olduğunu savunan görüşe göre; mülkiyet hakkı zilyetlikten daha üstün bir hak niteliği taşıdığından, bu suçta korunan hukuki yararın da mülkiyet hakkı olması gerektiği ifade edilmektedir²³⁹. Korunan hukuki değer zilyetlik olduğunu savunan görüş ise; hırsızlık suçu ile zilyedin hakimiyetinde bulunan taşınır mal üzerindeki yararlanma, koruma ve savunma gibi haklarının korunduğunu ileri sürmektedir²⁴⁰. Bu görüşü savunanlar; TCK md. 144/1-a fıkrasında paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde hırsızlık suçunun işlenmesinin düzenlendiği, korunan hukuki değer mülkiyet olması durumunda bu suçun kanunda düzenlenmesinin mümkün olmayacağı, bu nedenle hırsızlık suçuyla korunan hukuki değer zilyetlik olduğunu ifade etmektedir²⁴¹. Artuk, Aytekin, Tezcan, Koca, Özen ve Yüksektepe'ye göre ise hırsızlık suçuyla korunmak istenen hukuki değer hem zilyetlik ve hem de mülkiyet hakkıdır²⁴². Bu

²³⁴ Mahmut Koca – İlhan Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 117; Merve İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Ve Dolandırıcılık Suçları (Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2025), 166.

²³⁵ Ünver, Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer, 82.

²³⁶ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 27.

²³⁷ Mustafa Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 571; Hafızoğulları - Özen, "Hırsızlık", 776.

²³⁸ Doğan Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Legem Yayınevi, 2024), 383; Mustafa Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 6; Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 138; İbrahim Halil Uğurlu, Hırsızlık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2010), 89; Köksal Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 13; Yener Ünver, Kamu ve Özel Hukuk Açısından Mülkiyet Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020), 46.

²³⁹ Hafızoğulları - Özen, "Hırsızlık", 776; Mustafa Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 571.

²⁴⁰ Mehmet Nacak, Hırsızlık Suçu (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013), 64; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 383; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 6; Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 138; Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 89; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 13.

²⁴¹ Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 88.

²⁴² M. Emin Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 534; Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 50; Durmuş Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 640; Mert Asker Yüksektepe, Hırsızlık Suçları

görüşü savunanlar ise; malın alınmasıyla birlikte ikincil olarak da olsa zilyetliğin de ihlal edilmiş olduğunu ileri sürmektedir²⁴³.

Kanaatimizce hırsızlık suçu ile hem zilyetlik ve hem de mülkiyet hakkı korunmaktadır. Zilyetlik, bireye mal üzerinde eylemsel bir tasarruf durumu sağlarken; mülkiyet hakkı, kişiye hukuki bir hakimiyet sağlamaktadır²⁴⁴. Dikkat edilecek olursa mülkiyetten bir hak olarak bahsedilirken, zilyetlik bir durum olarak ifade edilmektedir²⁴⁵. Çünkü zilyetliğin bir hakka dayanmadığı durumlar da söz konusu olabilmektedir²⁴⁶. Örneğin, hırsız bir malı çaldığında, söz konusu malın mülkiyeti kendisine geçmemiş olsa da, fiilen tasarruf ettiği için artık o malın zilyedi konumundadır. Bu nedenle zilyedin eşya üzerindeki hakimiyetini her zaman hukuki bir hakimiyet olarak ifade etmek mümkün değildir²⁴⁷. TCK md. 141'e bakıldığında da *“zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır bir malı”* ifadesinin geçtiği görülmektedir. Dolayısıyla kanunda hem zilyet kavramı hem de başkasına ait olma hususu ayrı ayrı ifade edilmiştir²⁴⁸. Bu da bize hırsızlık suçu ile hem zilyetlik ve hem de mülkiyet hakkının korunmak istendiğini göstermektedir²⁴⁹. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır²⁵⁰.

2.2.1. Mülkiyet

Bir eşya üzerinde kurulabilecek haklar; taşınmaz yükü, irtifak hakkı, rehin ve mülkiyettir²⁵¹. Mülkiyet hakkı, sayılan bu 4 hak içerisinde sahibine en geniş yetki ve imkanları tanıyan hak olması sebebi ile diğer haklardan ayrılmaktadır²⁵². Bu nedenle mülkiyet hakkı, Anayasa (AY) md. 35'te *“Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir”*²⁵³. şeklinde yapılan düzenleme ile de güvence altına alınmıştır.

(İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2021), 23; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 659; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 779.

²⁴³ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 534; Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 50.; Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 640; Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 23; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 659.

²⁴⁴ Necati Meran, Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına karşı Suçlar (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013), 19.

²⁴⁵ Meran, Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına karşı Suçlar, 19.

²⁴⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 623.

²⁴⁷ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 623.

²⁴⁸ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 52.

²⁴⁹ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 640; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 117.

²⁵⁰ Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2016/257 (10 Mayıs 2016), Lexpera İctihat Programı.

²⁵¹ Mehmet Ayan, Eşya Hukuku – II Mülkiyet (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 25.

²⁵² Haluk Nami Nomer – Mehmet Serkan Ergüne, Eşya Hukuku (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2023), 199; Ayan, Eşya Hukuku – II Mülkiyet, 25.

²⁵³ Anayasa (AY), Resmi Gazete 17863 (9 Kasım 1982), Kanun No. 2709, md.35.

Mülkiyet TDK'ye göre "sahiplik" olarak tanımlanmaktadır²⁵⁴. Bu doğrultuda kişi; taşınır bir mal üzerinde sahiplik elde etmişse sahip olduğu bu mülkiyet taşınır mülkiyeti, taşınmaz bir mal üzerinde sahiplik elde etmişse sahip olduğu bu mülkiyet taşınmaz mülkiyeti olarak adlandırılmaktadır²⁵⁵. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun bir kararına göre ise mülkiyet; *"toplum yararı ile sınırlı, sahibine gerek yetki ve gerekse ödevler yükleyen kamu ve özel hukuk karakterli, kendine özgü bir hak"*²⁵⁶ şeklinde ifade edilmektedir.

TMK md. 683'te ise mülkiyet hakkı; *"Bir şeye malik olan kimse, hukuk düzeninin sınırları içinde, o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahiptir."*²⁵⁷ şeklinde tanımlanmıştır. Ancak çeşitli şekillerde tanımlanan bu mülkiyet hakkı, sınırsız bir hak değildir²⁵⁸. AY md. 35/3'te *"Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."* denilerek mülkiyet hakkının da bir sınırı olduğu, toplumda zarara neden olabilecek şekilde keyfi olarak kullanılamayacağı izah edilmiştir²⁵⁹.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusunu, mağdurun banka hesabında bulunan taşınır nitelikteki para, altın gibi değerler oluşturduğundan; burada korunan mülkiyet, taşınır mülkiyetidir.

2.2.2. Zilyetlik

Zilyetlik kavramını iyi bir şekilde anlayabilmek için öncelikle malik ve zilyet kavramları ile ne kastedildiğinin ayrı ayrı açıklanması gerekmektedir. Zira malik ve zilyet sıfatı her durumda bir kişide toplanmamakta, bazen bir kişi zilyet olsa da malik olamayabilmektedir²⁶⁰. Bu nedenle bu iki kavram sıkça birbirleriyle karıştırılmaktadır. Bir şeyin mülkiyetine sahip olan kimseye "malik" denilmektedir²⁶¹. Zilyetlik ise TMK md. 973'te; *"bir şey üzerinde fiilî hâkimiyeti bulunan kimse"* olarak ifade edilmiştir²⁶². Yani bir kişinin zilyet olabilmesi için, o malın sahibi olmasına gerek yoktur. O mal

²⁵⁴ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

²⁵⁵ Eraslan Özkaya, Eşya Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 60.

²⁵⁶ Yargıtay Hukuk Genel Kurulu (YHGK), K. 2007/74 (14 Şubat 2007), Lexpera İçtihat Programı.

²⁵⁷ Türk Medeni Kanunu (TMK), Resmi Gazete 24607 (8 Aralık 2001), Kanun No. 4721, md. 683; M. Kemal Oğuzman vd., Eşya Hukuku (İstanbul: Filiz Kitapevi, 2024), 312.

²⁵⁸ Özkaya, Eşya Hukuku, 74; Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 201; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 312.

²⁵⁹ Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 201; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 312.

²⁶⁰ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 32.

²⁶¹ Ayan, Eşya Hukuku – II Mülkiyet, 25.

²⁶² Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 20; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 43.

üzerinde fiili bir hakimiyetinin bulunması, tasarrufta bulunabilmesi gibi hususlar zilyet olması için yeterlidir²⁶³. Örneğin, bir kişinin mülkiyetinde bulunan bir eşyasını arkadaşına emanet olarak bırakması durumunda, bu kişi eşya üzerinde malikken, arkadaşı zilyet konumunda olacaktır. Zira zilyet, söz konusu eşya üzerinde emanet bırakıldığı süre boyunca fiili hakimiyete sahipse de eşyanın mülkiyeti halen maliktedir²⁶⁴.

Zilyetliğin birden fazla çeşidi bulunmaktadır²⁶⁵. Zilyetlik çeşitlerinden başlıcalarından biri: asli zilyetlik ve ferî zilyetliktir²⁶⁶. İki zilyetten eşya üzerinde malik olan malik sıfatıyla yani asli zilyetken, diğeri de ferî zilyet olmaktadır²⁶⁷. Zilyetliğin bir başka çeşidi de dolaylı zilyet ve dolaysız zilyettir²⁶⁸. Bir mal üzerinde zilyet olan kişi, o şeyi araya herhangi biri girmeksizin kendisi direkt olarak kullanabiliyorsa doğrudan zilyet, başka bir kişi vasıtası ile kullanabiliyorsa dolaylı zilyettir²⁶⁹. Örneğin, ev sahibi, evde kiracı bulunmasından dolayı dolaylı zilyet konumundayken; kiracı, evi doğrudan kendisi kullanabildiğinden, dolaysız zilyet konumundadır²⁷⁰. Söz konusu bu açıklamalar doğrultusunda zilyedin bazı durumlarda söz konusu malın maliki olmayabileceği hususu gözden kaçırılmamalıdır²⁷¹.

TCK md. 141’de hem malikin hem de zilyedin eşyasının bir başkası tarafından çalınması durumu koruma altına alınmıştır²⁷². Şöyle ki TCK md. 141’de geçen “*zilyedinin rızası olmadan*” ifadesi ile, kişinin malik olarak bulunduğu eşyasının çalınmasının yanı sıra zilyedi olduğu eşyasının çalınması durumunda dahi hırsızlık suçunun oluşacağı izah edilmektedir²⁷³. Hırsızlık suçu ile hem malikin hem de zilyedin hakkının korunması ortaya çıkabilecek birtakım mağduriyetlerin engellenmesi açısından da ayrıca önem arz etmektedir. Şöyle ki; bazen malın maliki ve zilyedinin farklı kişiler olabileceğinden

²⁶³ Zeki Murteza Albayrak – Ali Çelik, Notlu-Atıflı-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Öz Kitap (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 742; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 6, Erdener Yurtcan, Malvarlığına Karşı Suçlar (İstanbul: Aristo Yayınevi, 2020), 1; Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 20.

²⁶⁴ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 51.

²⁶⁵ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 31.

²⁶⁶ Derya Ateş – Turgut Akıntürk, Medeni Hukuk (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2024), 379; Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 31; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 63.

²⁶⁷ A. Dilşad Keskin- H. Reyhan Demircioğlu, Medeni Hukuku – II (Eşya Hukuku – Miras Hukuku) (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 50; Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 29.

²⁶⁸ Selin Sert Sütçü, “Dolaylı-Dolaysız Zilyetlik Kavramlarının Ayırt Edilmesi”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/1 (Temmuz 2019), 259.

²⁶⁹ Sütçü, “Dolaylı-Dolaysız Zilyetlik Kavramlarının Ayırt Edilmesi”, 263; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 63.

²⁷⁰ Nomer – Ergüne, Eşya Hukuku, 32; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 63.

²⁷¹ Ateş – Akıntürk, Medeni Hukuk, 377.

²⁷² Meran, Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına karşı Suçlar, 22.

²⁷³ Ersan Şen, “Hırsızlık Suçları”, Ankara Barosu Dergisi 1 (Mayıs 2012), 326.

bahsetmiştik²⁷⁴. Bu durumda yalnızca malikin hakkını korumak, zilyedin hak kaybına uğramasına neden olabilecektir. Ancak TCK'da yer alan düzenleme ile hem malikin hem de zilyedinin hakkının korunması, bu ve benzeri durumların yaşanmasının önüne geçmektedir. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır²⁷⁵.

İzah edilen tüm bu hususlar doğrultusunda, eşya üzerinde zilyet ve malik olma durumlarının birbirinden farklı olduğunu ve her iki durumda da kişinin malı üzerindeki hakkının TCK md.141'de yer alan düzenleme ile korunduğunu söylememiz mümkündür²⁷⁶. Bu nedenle zilyetliğin usulüne uygun bir şekilde kazanılıp kazanılmadığının da bir önemi bulunmamaktadır²⁷⁷. Örneğin hırsızın çaldığı malı hırsızdan çalmak da hırsızlık suçunun oluşumuna sebebiyet verecektir²⁷⁸. Çünkü hırsız, malı çaldığında malik olamasa da zilyet konumuna gelmiştir. Zilyetliğin usulüne uygun bir şekilde kazanılıp kazanılmadığının hırsızlık suçu açısından bir önemi de bulunmadığından dolayı, hırsız olan zilyetten çalınan bu mal da hırsızlık suçunun konusunu oluşturacaktır²⁷⁹.

2.3. Suçun Unsurları

TCK'da suçun ne olduğuyla ilgili herhangi bir tanım yapılmamıştır²⁸⁰. Bunun en büyük sebebini geçmişten bugüne farklılaşan toplumsal ve sosyolojik yapı, insanların dünyaya, hukuka ve hukuk kurallarına bakış açısındaki değişiklikler oluşturmaktadır. TDK'ye göre ise suç *"yasalara aykırı davranış; cürüm"* olarak tanımlanmaktadır²⁸¹. Başka bir tanıma göre ise suç; *"toplumsal düzenin devamı açısından korunması gereken hukuki değerlerin bilerek ve istenerek ihlalini (kast) veya bu değerleri korumaya yönelik kurallara karşı özensizliği (taksir) ifade eden insan davranışları"*²⁸² şeklinde izah edilmiştir. Akbulut ise

²⁷⁴ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 622.

²⁷⁵ "...Hırsızlık suçu ile korunan hukuki yarar mülkiyet hakkı ile birlikte zilyetliktir. Kanun'da "zilyet" kelimesi ile "başkasına ait" olma kelimesi aynı anda kullanılmıştır. Bu şekilde kanun koyucu, iki farklı hukuki duruma aynı anda yer vererek hırsızlık suçunda zilyetlik ile mülkiyeti ayırmış, her ikisini de koruma altına almıştır...", Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2021/113 (16 Mart 2021), Lexpera İçtihat Programı.

²⁷⁶ Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 2.

²⁷⁷ Zeki Hafizoğulları – Muharrem Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar (Ankara: US-A Yayıncılık, 2021), 338.

²⁷⁸ Hafizoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 338.

²⁷⁹ Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 11.

²⁸⁰ Mustafa Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 40.

²⁸¹ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

²⁸² M. Emin Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 273.

suçu “ceza kanununda veya yan ceza kanunlarında düzenlenen ve karşılığında ceza ve/veya güvenlik tedbiri uygulanan fiiller²⁸³” olarak ifade etmiştir. Hafızoğulları ise “hukuk düzeninin kendisine bir ceza müeyyidesi bağladığı beşeri her fiil” şeklinde tanımlamıştır²⁸⁴. Bu tanımlar doğrultusunda, suçun genel itibarıyla bir tanımını yapacak olursak; hukuk düzeni veya kanunlar tarafından yapılması yasaklanan, yapıldığında ise karşılığında devlet eliyle bir yaptırım uygulanan fiilleri suç olarak ifade etmemiz mümkündür²⁸⁵.

Günümüzde suç genel teorisi, temellerini faile değil fiile bağlamakta ve suça olan bakış açısı da bu teoriye göre şekillenmektedir²⁸⁶. Bu doğrultuda, her ne kadar suça konu fiili gerçekleştiren kişi fail olsa da, o fiilin cezalandırılabilmesi için esas olan fail değil, fiil olacaktır²⁸⁷. İzah edilen tüm bu hususlar doğrultusunda bir suçu cezalandırabilmek için, suça konu fiilin kanuni tipine uygun ve hukuka aykırı bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini söylememiz mümkündür²⁸⁸. Suçun kanuni tanımında yer alan unsurlarından birisinin bulunmaması, o fiili suç olmaktan çıkaracaktır²⁸⁹.

Suçun unsurlarının neler olduğu konusunda öğretide görüş farklılıkları bulunmaktadır²⁹⁰. Toroslu, suçun unsurlarını subjektif ve objektif unsur olarak ayırmakta; objektif unsur olarak hareket, netice ve nedensellik bağı, subjektif unsur olarak ise kusurluluk türlerini saymaktadır²⁹¹. Özgenç’e göre ise suçun unsurları; maddi unsur (fiil), manevi unsur (kast – taksir) ve hukuka aykırılıktır²⁹². Centel ise suçun unsurlarını yasallık unsuru, maddi unsur, hukuka aykırılık unsuru ve manevi unsur olarak kabul etmektedir²⁹³. Artuk, Hakeri ve Akbulut, suçun unsurlarını tipiklik ve hukuka aykırılık olarak ayırmakta, kusurluluğun suçun unsuru değil, kişinin kınanıp kınanamayacağı hususunda bir yargı olduğunu ifade

²⁸³ Berrin Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 268.

²⁸⁴ Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 175.

²⁸⁵ İzzet Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 176.

²⁸⁶ Bahri Öztürk – Mustafa Ruhan Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 169; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 84; Banu Taylar, Türk Ceza Kanunu’nda Hırsızlık Suçu (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 25.

²⁸⁷ Öztürk – Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 169; Taylar, Türk Ceza Kanunu’nda Hırsızlık Suçu, 25.

²⁸⁸ Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş, 237; Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 303.

²⁸⁹ Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 302.

²⁹⁰ Orçun Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 22.

²⁹¹ Nur Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2020), 215.

²⁹² Sezgi Demirkale vd., “Türk Ceza Hukuku Doktrinde Suçun Unsurları”, Legal Hukuk Dergisi 20/235 (Temmuz 2022), s. 2567-2582.

²⁹³ Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş, 217.

etmektedir²⁹⁴. Koca ve Üzülmöz, suçun unsurlarını objektif unsurlar (fail, mağdur, konu, hareket ve gerektiği takdirde netice) ve subjektif unsurlar (kast, taksir) olarak²⁹⁵, Özbek ise tipe uygun eylem, hukuka aykırılık, kusurluluk olarak ayırmaktadır²⁹⁶. Biz ise bu çalışmada suçun unsurlarını; maddi unsurlar, manevi unsur ve hukuka aykırılık biçiminde 3 alt başlık altında inceleyeceğiz.

2.3.1. Maddi Unsurlar

Bir suçla ilgili sadece meydana gelen olayların nedenlerinin bilinmesi yeterli olmamakta, aynı zamanda suçun varlığının net olarak ortaya konulabilmesi için bu suçun kim tarafından, ne şekilde, nerede gerçekleştirildiği gibi hususların da ortaya konulması gerekmektedir²⁹⁷. Kısacası sadece olayların nedenlerinin değil, aynı zamanda bu olayla birlikte dış dünyaya yansıyan, görülebilen ve somut olarak algılanabilen hususların da ifade edilmesi gerekmektedir²⁹⁸. Bu hususlar, suçun maddi unsurlarını oluşturmaktadır. Yapılan açıklamalar doğrultusunda suçun maddi unsurları ile kastedilen hususların fiil, fail, mağdur, konu ve netice olduğunu söylememiz mümkündür²⁹⁹. Bunlar her suç bakımından objektif nitelikte olup, suçun içeriğini belirlemektedir³⁰⁰. Hırsızlık suçunun maddi unsurunu ise; taşınır bir malın zilyedinin rızası olmaksızın alınmasına yönelik icra hareketlerinin tamamlanması oluşturmaktadır³⁰¹.

2.3.1.1. Fiil

Ceza hukukunda kişilerin düşüncelerinin, niyetlerinin cezalandırılması gibi bir durum söz konusu değildir³⁰². Bu nedenle bir suçtan bahsedebilmek için öncelikle ortada bir fiilin bulunması gerekmektedir³⁰³. Eğer ki ortada bir fiil yoksa o zaman burada suçun diğer

²⁹⁴ Hakan Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler (Ankara: Astana Yayınları, 2020), 114; Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 299; Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 277-280.

²⁹⁵ Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 110.

²⁹⁶ Veli Özer Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 215.

²⁹⁷ Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 309; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 47.

²⁹⁸ Ömer Şişek, Suçun Nitelikli Halleri (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 104; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 47.

²⁹⁹ Ali Tanju Sarıgül, “Ceza Hukukunda Hata Kavramı ve Suçun Maddi Unsurlarında Hatanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/2 (Ekim 2019), 663.

³⁰⁰ Şişek, Suçun Nitelikli Halleri, 104.

³⁰¹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 623; Gani Kamışlı, Dolandırıcılık Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 223.

³⁰² Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 125.

³⁰³ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 48.

unsurlarını da tartışmaya gerek kalmayacaktır³⁰⁴. Burada fiil ile kastedilen ise kişilerin iradi olarak gerçekleştirdikleri, dış dünyada bir değişiklik meydana getirmeye yönelik olan davranışlarıdır³⁰⁵. Bu davranışlar; yapmak veya yapmamak şeklinde ihmali veya icrai olabilecektir³⁰⁶.

TCK'da da düzenlendiği şekliyle hırsızlık suçu, failin kendisi dışında başka bir şahsa ait taşınır bir eşyayı bulunduğu yerden almasıyla vücut bulmaktadır³⁰⁷. Dolayısıyla hırsızlık suçunda fiil; taşınır bir eşyanın bulunduğu yerden alınmasıdır³⁰⁸. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında hırsızlık suçunu oluşturan fiili bu şekilde ifade ettiği görülmektedir³⁰⁹. Taşınır malın bulunduğu yerden alınması ile kastedilense; failin, malın zilyedinin zilyetliğine son vererek malı sahiplenmesi, taşınır malı zilyedin hakimiyet alanından kendi hakimiyet alanına geçirmesidir³¹⁰. Bu konuda öğretide 4 farklı teori bulunmaktadır. Bunlar; el koyma teorisi, basit hareket teorisi, taşıma teorisi ve egemenlik teorisidir³¹¹. El koyma teorisine göre; failin, sadece o mala temas etmesiyle fiil gerçekleşmiş ve suç tamamlanmış olmaktadır³¹². Uygulamada bu teorinin savunucusunun kalmadığını söylememiz mümkündür. Zira yalnızca mala temas etmekle suçun tamamlandığını kabul etmek, suç kapsamını çok genişletecektir. Basit hareket teorisi ise bunun tam tersini savunmaktadır. Bu teoriye göre, mala temasın tek başına yeterli olmadığı, aynı zamanda failin malı bulunduğu yerden eline alması gerektiği ifade edilmektedir³¹³. Bir diğer teori olan taşıma teorisinde; suçun tamamlanabilmesi için malın alındıktan sonra götürülmek istenen yere götürülmesi gerekmektedir³¹⁴. Bu 4 teoriden sonuncusu olan egemenlik

³⁰⁴ Muhammet Emre Tulay vd., Temel Hukuk Dizisi Ceza Genel Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 45; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 51.

³⁰⁵ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 220.

³⁰⁶ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 125.

³⁰⁷ Fulya Korkmaz, "Hırsızlık Suçunda Fiilin Tekliğinin Belirlenmesi Sorunu", TBB Dergisi 33/151 (Kasım 2020), 87.

³⁰⁸ Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 140.

³⁰⁹ "...Almak fiilinden maksat, suçun konusunu oluşturan mal üzerinde mağdurun zilyetliğine son verilmesi, mağdurun suç konusu eşya üzerinde zilyetlikten doğan tasarruf haklarını kullanmasının olanaksız hâle gelmesidir. Bu tasarruf olanağı ortadan kaldırılınca suç da tamamlanır...", Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2021/10611 (2 Haziran 2021), Lexpera İchtihat Programı.

³¹⁰ Hafızoğulları, Özen, "Hırsızlık", 777.

³¹¹ Nur Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 2021), 1/338; Aykut Gönül, Hırsızlık Suçu (Yalova: Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019), 7.

³¹² Mustafa Emrah Şeyhanlıoğlu, Hırsızlık Suçu (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 47; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 536.

³¹³ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/338; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 674.

³¹⁴ Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 106; Şeyhanlıoğlu, Hırsızlık Suçu, 47.

teorisine göre ise; adından da anlaşılacağı üzere failin, malı zilyedinin hakimiyetinden çıkartarak kendi hakimiyet alanına sokması gerekmektedir³¹⁵. Günümüzde de yaygın olarak kabul edilen görüş budur³¹⁶. Nitekim Yargıtay da içtihatlarında hırsızlık suçunun tamamlanabilmesi açısından failin, suça konu eşyayı mağdurun hakimiyet alanından çıkartarak kendi hakimiyet alanına geçirmesini aramaktadır³¹⁷. Ancak Toroslu, suçun tamamlanabilmesi için eşyanın bulunduğu yerden alınmasını yeterli görmekte, söz konusu bu eşyanın başka bir yere götürülmesini aramamaktadır³¹⁸.

Kanaatimizce hırsızlık suçunun maddi unsuru olan almak fiili, öğretide genel kabul gören egemenlik teorisi kapsamında gerçekleştirilmelidir. Zira hırsızlık suçunun tamamlanabilmesi için, failin söz konusu malı alması tek başına yeterli değildir. Failin bu malı, mağdurun hakimiyet alanından çıkartarak kendi hakimiyet alanına soktuğu an itibariyle suç tamamlanmış sayılacaktır. Aksi durumda, söz konusu taşınır mal halen mağdurun egemenlik alanında kabul edileceğinden, failin fiili de teşebbüs aşamasında kalacaktır.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda ise basit hırsızlık suçundan farklı olarak, failin taşınır malı zilyedinin rızası olmaksızın almasının yanı sıra aynı zamanda bilişim sistemlerinin kullanılması da aranmaktadır. Buradaki almak fiili, bilişim sistemlerinin yazılım unsurları aracılığıyla gerçekleştirilmelidir³¹⁹. Örneğin failin, mağdurun internet bankacılığının şifresini kırmak suretiyle mağdurun hesabında bulunan parayı kendisine veya bir başkasına havale etmesi, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun fiilini oluşturacaktır.

Failin aktif bir davranışıyla meydana getirdiği suçlara icrai suç, failin herhangi bir harekette bulunmayıp pasif kalmak suretiyle işlediği suçlara ise ihmali suç denilmektedir³²⁰. İzah ettiğimiz hususlar doğrultusunda hırsızlık suçunun meydana gelmesi için bir fiilin olması gerektiği ve bu fiilin de taşınır bir eşyanın zilyedinin rızası

³¹⁵ Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 25; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 386; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 19.

³¹⁶ Ege Ediş, Hırsızlık Suçu (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 38; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 25; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 386; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 19.

³¹⁷ "...hırsızlık suçu, failin, mağdurun suça konu eşya üzerindeki hakimiyetine son vererek, kendi hakimiyetini kurmasıyla tamamlanır. Buna karşın, failin icra hareketlerine başlayıp da suça konu eşyayı kendi hakimiyet alanına geçirmesine kadar geçen aşamada ise eylem teşebbüs aşamasında kalmış sayılacaktır..." ; Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2014/166 (1 Nisan 2014), Lexpera İtihat Programı.

³¹⁸ Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 140.

³¹⁹ Hüseyin Eker, Açıklamalı-İçtihatlı Hırsızlık Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2014), 240.

³²⁰ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 52.

bulunmaksızın alınması olduğu açıktır. Bu nedenle hırsızlık suçu icrai hareketli bir suçtur³²¹. Artuk ve Arslantürk de bu şekilde düşünmektedir³²². Hırsızlık suçunun aynı zamanda ihmali bir hareketle de işlenip işlenemeyeceği ise öğretide ayrı bir tartışma konusunu oluşturmaktadır. Özen, Ağbaba, Taneri ve Yüksektepe hırsızlık suçunun ihmali hareketle de işlenebileceğini ifade etmektedir³²³. Bu görüşü savunanlar; bir çobanın sürüsünde bulunan koyununun kaçarak başka bir çobanın sürüsüne katılması durumunda, o çobanın bu koyunu iade etmemesinin, ihmali suretle işlenen hırsızlık suçunu oluşturacağını ileri sürmektedir³²⁴. Ancak daha önce de bahsettiğimiz üzere kanun, hırsızlık suçunun oluşabilmesi için açıkça bir eşyanın zilyedinin rızası olmaksızın alınmasını aramıştır. Bu ise ancak icrai olarak gerçekleştirilen bir hareketle mümkündür. Bu görüşü savunanların verdiği örneğin gerçekleşmesi durumunda ise, hırsızlık suçu değil ancak TCK md. 160'ta düzenlenen kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf suçu gündeme gelebilecektir. Zira md. 160'ta yer alan bu suçun oluşabilmesi için zilyedin veya malikin hakimiyetinden çıkan bir eşya olması ve bu eşyanın nerede olduğunun zilyet veya malik tarafından bilinmemesi gerekmektedir³²⁵. Bu doğrultuda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun da ihmali bir hareketle işlenemeyeceğini söylememiz mümkündür. Bayraktar'da hırsızlık suçunun ihmali hareketle işlenemeyeceğini ifade etmektedir³²⁶.

Kanunda düzenlenen bir suçun yalnızca belirli hareketlerle işlenebileceği öngörülmüş ise bu tür suçlara bağlı hareketli suçlar; böyle bir sınırlandırmanın bulunmadığı suçlara ise serbest hareketli suçlar denilmektedir³²⁷. Basit hırsızlık suçunun kanuni düzenlemesine bakıldığında alma fiilinin ne şekilde olması gerektiğine ilişkin herhangi bir sınırlama yapılmamışken, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda alma fiilinin bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle yapılması gerektiğinin ifade edildiği görülmektedir³²⁸. Bu nedenle hırsızlık suçu serbest hareketli bir suçken, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ise bağlı hareketli bir suç niteliğindedir.

³²¹ Gönül, Hırsızlık Suçu, 8; Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 337

³²² Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 337; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 66.

³²³ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 585; Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 47; Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 99; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 104.

³²⁴ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 585; Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 47.

³²⁵ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 756.

³²⁶ Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 28.

³²⁷ Öztürk – Erdem, Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 215; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 54.

³²⁸ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 654.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun bağlı hareketli bir suç olması nedeniyle bu suç; yalnızca kanunda ifade edildiği şekilde bilişim sistemleri aracılığıyla işlenebilecek, başkaca bir hareketle işlenmesi ise mümkün olmayacaktır³²⁹.

2.3.1.2. Fail

Suçun meydana gelmesi için gereken fiili, tüm unsurlarıyla birlikte gerçekleştiren kimseye “fail” denilmektedir³³⁰. TCK md. 37’de ise fail; “*suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri*” şeklinde tanımlanmıştır³³¹. Faile soruşturma aşamasında “şüpheli”, kovuşturma aşamasında ise “sanık” denilmektedir³³². Ceza hukuku açısından isnat yeteneğine yalnızca gerçek kişiler sahip olabileceğinden, hırsızlık suçunun faili de gerçek bir kişi olmalıdır³³³.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından failliğin ayrıcalık arz eden bir durumu bulunmamaktadır. Her ne kadar çalışmanın konusunu oluşturan suçun adından, bu suçu konusunda uzman kişilerin işleyebileceği düşüncesi akla gelse de kanun metninde böyle bir sınırlamaya yer verilmediğinden, bu suçun faili herhangi bir gerçek kişi olabilir. Ancak TCK md. 169’da “*Hırsızlık, güveni kötüye kullanma ve dolandırıcılık suçlarının işlenmesi suretiyle yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur*”³³⁴.” şeklinde yer alan düzenleme birtakım karışıklıklara neden olabilmektedir. Kanunda failin, hırsızlık suçunu kendisine veya başkasına yarar sağlama kastıyla işlemesi gerektiği ifade edildiğinden, suçu işleyen kişi ile bu suçtan çıkar elde eden kişinin aynı kişi olmasına gerek yoktur³³⁵. Bu doğrultuda her ne kadar hırsızlık suçunu yalnızca gerçek bir kişi işleyebilecekse de bu durum, bu suçtan tüzel kişinin menfaat sağlamasına engel değildir³³⁶. Bu nedenle, böyle bir durumda tüzel kişi hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmaması haksızlığa yol

³²⁹ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 122.

³³⁰ Eylem Baş, Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 114; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 64.

³³¹ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 112.

³³² Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 22.

³³³ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 7; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 65; Taylar, Türk Ceza Kanununda Hırsızlık Suçları, 67.

³³⁴ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 847.

³³⁵ Sinan Esen, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2007), 10; Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 52; Murat Binici, 5237 Sayılı TCK’da Hırsızlık Suçu (Bilecik: Bilecik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 35.

³³⁶ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 109.

açabileceğinden, TCK md. 169’da tüzel kişilere ilişkin güvenlik tedbirlerinin uygulanabileceği hükme bağlanmıştır³³⁷.

2.3.1.3. Mağdur

İşlenen suç nedeniyle haksızlığa uğrayan yahut hakları ihlal edilen kimseye “mağdur” denilmektedir³³⁸. Failsiz suç olmayacağı gibi, mağdursuz suçun olması da söz konusu değildir³³⁹. Kanunda bazı suçlar bakımından toplumu oluşturan herkesin ya da bazı belirli kişilerin mağdur olabileceğinin yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır³⁴⁰. Ancak bu tür istisnalar dışında, suçun mağduru bakımından ayrıcalık arz eden herhangi bir durum bulunmamaktadır³⁴¹. Ayrıca mağdurun suçun işlendiği sırada yaşayan gerçek bir kişi olması gerektiği hususu da gözden kaçırılmamalıdır³⁴².

Suçun mağduru ile suçtan zarar göreni kavramı kimi zaten birbirleri yerine kullanılsa da esasında bu kavramlar farklı anlamlara gelmektedir³⁴³. Suçun maddi konusunun ait olduğu kişi suçun mağduruyken, işlenen suç nedeniyle korunan hak ve menfaatleri doğrudan veya dolaylı olarak ihlal edilen kimse ise suçtan zarar gören konumundadır³⁴⁴. Bu doğrultuda suçun mağdurunun aynı zamanda suçtan zarar gören olduğunu söylememiz mümkündür³⁴⁵.

Hırsızlık suçu bakımından ise bu suçun oluşabilmesi için malın mutlaka malikinin elinden alınmasının gerekmediği, zilyedinin rızası olmaksızın malın alınması durumunda da hırsızlık suçunun oluşacağından daha önce bahsetmiştik. Bu nedenle hırsızlık suçunun mağduru malik yahut zilyet olabilmektedir³⁴⁶. Aynı zamanda, zilyedin bu malı haklı ya da haksız olarak elinde bulundurmasının da bir önemi bulunmamaktadır³⁴⁷.

³³⁷ Didem Salkaya, Hırsızlık Suçu (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 14; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 7.

³³⁸ Murat Volkan Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 430; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 67.

³³⁹ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 429.

³⁴⁰ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 229.

³⁴¹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 219.

³⁴² Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 228.

³⁴³ Timur Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 625.

³⁴⁴ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 430.

³⁴⁵ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 430.

³⁴⁶ Erdal Noyan, Hırsızlık Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2007), 66; Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 109.

³⁴⁷ Taneri – Kamışlı, Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 790; Filiz Sayar, Hırsızlık Suçu ve Türk Ceza Kanunu (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008), 19.

Hırsızlık suçuyla korunan hukuki değer hem mülkiyet hem de zilyetlik olduğundan çalınan malın zilyedi doğrudan zilyet değilse; suçun mağduru zilyet, suçtan zarar göreni ise malik olacaktır³⁴⁸. Bu kapsamda bir örnek vermek gerekirse, bir kişi, eşyasını arkadaşına veya başka bir kişiye ödünç verir ve bu eşya onun elindeyken çalınır, artık burada mağdur, ödünç verdiği kişi; kendisi ise suçtan zarar gören konumunda bulunacaktır. Malik ve zilyedin aynı kişi olduğu durumlarda ise bu tartışmaların hiçbirine gerek kalmayacaktır.

Zilyet yardımcısı ise başkasının nam ve hesabına, onun direktifleri doğrultusunda hareket ederek eşya üzerinde hakimiyet kuran kişidir³⁴⁹. Örneğin bir arabanın özel şoförü, bir evin hizmetçisi zilyet yardımcısı konumundadır³⁵⁰. Zilyet yardımcısı, zilyedin emir ve talimatları doğrultusunda hareket ettiğinden ve yalnızca bir amaca özgü olarak söz konusu eşyayı kullandığından dolayı hırsızlık suçunun mağduru olamaz³⁵¹.

Ölen bir kişinin malının çalınması durumunda ise mağdurun kim olacağı ayrı bir sorun teşkil etmektedir. Burada kişi, ölümle birlikte o mal üzerinde zilyetliğini kaybedeceğinden dolayı mağdur, o malın mirasçıları olacaktır³⁵². Kaldı ki suçun mağduru ancak yaşayan bir kişi olabileceğinden, burada ölen kişinin suçun mağduru olması da mümkün değildir³⁵³. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır³⁵⁴.

Tüzel kişinin mülkiyetinde olan bir malın çalınması durumunda ise, tüzel kişinin suçun mağduru olup olmayacağı noktasında öğretide fikir ayrılıkları bulunmaktadır³⁵⁵. Öğretide Artuk, Ergüne, Arslantürk, Artuç, Dülger ve Özgenç'e göre tüzel kişinin organlarını meydana getiren gerçek kişiler suçun mağduru, tüzel kişi ise suçtan zarar gören

³⁴⁸ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 540.

³⁴⁹ Fatih Şahin, “Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK 155/1-2)”, TBB Dergisi 34/155 (Temmuz 2021), 160.; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 62.

³⁵⁰ Şahin, “Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK 155/1-2)”, 160; Oğuzman vd., Eşya Hukuku, 62.

³⁵¹ Oğuz Sadık Aydos, Pratik Eşya Hukuku (Ankara: Gazi Kitabevi, 2023), 18.

³⁵² Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 330; Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 135; Noyan, Hırsızlık Suçları, 66; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 661.

³⁵³ Cumhuriyet Şahin - Neslihan Göktürk, Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 15/148.

³⁵⁴ “...Öte yandan, ölümle hukuki ve fiziki anlamda kişilik sona ermekte, mal varlığı mirasçılara intikal etmek üzere terekeyi oluşturmaktadır. Bu nedenle, ölümden sonra gerçekleşen hırsızlık suçunun mağduru ölen değil, eşyanın yeni maliki olan mirasçılarıdır...”, Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2002/377 (5 Kasım 2002), Lexpera İctihat Programı.

³⁵⁵ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 431.

konumunda olacaktır³⁵⁶. Akyüz, Demirbaş ve Katoğlu ise, hırsızlık suçunun yapısı gereği tüzel kişilerin bu suçun mağduru olabileceğini savunmaktadır³⁵⁷. Bu duruma örnek olarak da Akyüz, bir bankanın kasasının bilişim sistemleri yoluyla açılarak içindeki paranın çalınması halinde, tüzel kişi olan bankanın suçun mağduru olarak kabul edilmemesi durumunda işlenen bu suçun mağdursuz kalacağını ifade etmektedir³⁵⁸.

Kanaatimizce hırsızlık suçunda tüzel kişiler suçun mağduru değil, yalnızca suçtan zarar gören konumunda olabilecektir. Çünkü tüzel kişilerin haklarını ve borçlarını kullanarak yönetilmesi ve dışarıya karşı temsil edilebilmesi, tüzel kişinin organları vasıtasıyla gerçekleşmektedir³⁵⁹. Dolayısıyla tüzel kişinin iradesi organları vasıtasıyla olduğundan, tüzel kişinin suçun mağduru olması mümkün gözükmemektedir. Kaldı ki daha önce de izah ettiğimiz üzere suçun mağduru yalnızca yaşayan, gerçek bir kişi olabilecektir.

Mağdur hakkında yukarıda açıkladığımız hususlar bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu açısından da geçerlidir. Her gerçek kişi bu suçun mağduru olabilir. Bu konuda ayrıca özellik arz eden bir durum bulunmamaktadır. Yalnızca tüzel kişiler bakımından, failin bir tüzel kişinin banka hesabındaki parayı kendisinin veya bir başkasının hesabına havale etmesi hâlinde, tüzel kişinin suçtan zarar gören; bu tüzel kişiyi temsile yetkili gerçek kişinin ise mağdur sıfatına haiz olacağı hususu göz ardı edilmemelidir³⁶⁰.

2.3.1.4. Konu

Suçun konusu, kanunumuzda suç olarak düzenlenen fiillerin üzerinde işlendiği varlıklar ve faaliyetlerdir³⁶¹. Her suçun mutlaka bir konusu bulunmaktadır³⁶². Suçun konusu bir eşya, bir kişinin fiziksel varlığı veya o kişinin şeref ve saygınlığı vs. olabilir³⁶³. Suçun

³⁵⁶ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 541; Elif Ergüne, “Hırsızlık Suçunda Korunan Hukuki Değerin, Suçun Konusunun, Failin Ve Mağdurun Tespiti”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 72/3 (Ekim 2023), 1309; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 69; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 8; Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 432; Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 380.

³⁵⁷ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 626; Tuğrul Katoğlu, “Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 61/2 (Haziran 2012), 672.

³⁵⁸ Mehmet Halis Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları (İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023), 48.

³⁵⁹ Begüm Dath, Türk Ceza Kanununda Hırsızlık (Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020), 9.

³⁶⁰ İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 186.

³⁶¹ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 69; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 305.

³⁶² Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 69; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 305.

³⁶³ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 433.

konusu ile korunan hukuki değer kavramları ise farklı anlamlara gelmektedir³⁶⁴. Suçun işlenmesiyle ihlal edilen toplumsal düzenin manevi değerleri, korunması gereken hukuki değerlerken; suçun işlenmesiyle birlikte zarar verilen veya tehlikeye bırakılan şey, suçun konusudur³⁶⁵. Bu tanımdan hareketle suçlar; zarar suçları ve tehlike suçları şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutulmaktadır³⁶⁶. Zarar suçlarında suçun işlenmesiyle birlikte suçun konusu üzerinde bir zarar meydana gelirken, tehlike suçlarında işlenen fiille birlikte suçun konusu üzerinde bir tehlike ortaya çıkması yeterlidir³⁶⁷.

Bir yerden alınarak başka bir yere rahatlıkla götürülebilen, alım satım gibi işlemlere konu olabilen ya da konu olamasa dahi fiziken bir varlığı bulunmak suretiyle zilyetliği devredilebilen, taşınmaz statüsü kapsamında olmayan mallara “taşınır mal” denilmektedir³⁶⁸. Hırsızlık suçunun konusunu da bu taşınır mallar oluşturmaktadır³⁶⁹. Taşınmaz mallar hırsızlık suçunun konusunu oluşturamasa da, bunlar üzerindeki ürün gibi taşınabilir şeylerin çalınması da yine hırsızlık suçunun oluşumuna sebebiyet verecektir³⁷⁰.

Hırsızlık suçunun meydana gelebilmesi için taşınır malın, fail dışında birine ait olması gerekmektedir³⁷¹. Kişi, kendisinin sahip olduğu taşınır malı başkasının zannederek almış olsa bile, bu mal esasında kendisine ait olduğundan işlenemez suç kurumu gündeme gelecek ve hırsızlık suçu oluşmayacaktır³⁷². İşlenemez suç ise, kişinin fiillerinin söz konusu suçu işlemeye elverişli olmaması yahut bir önceki cümlede de bahsettiğimiz üzere suçun konusunun bulunmaması durumudur³⁷³. Bu hususlardan birinin bulunması halinde artık o suç işlenememektedir. Ayrıca bir malın hırsızlık suçunun konusunu oluşturabilmesi için başkasına ait yani sahipli olması gerekmektedir³⁷⁴. Bir malın sahibi tarafından kaybedilmesi durumunda, söz konusu mal artık sahipsiz bir mal konumuna

³⁶⁴ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler 223.

³⁶⁵ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 117.

³⁶⁶ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 434.

³⁶⁷ Berrin Akbulut, Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 118.

³⁶⁸ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/335; Esen, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, 5.

³⁶⁹ Yavrutürk, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 163; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 385.

³⁷⁰ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 385.

³⁷¹ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 27.

³⁷² Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 577.

³⁷³ Nurullah Kantarcı, İşlenemez Suç (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 29; Uğur Orhan, Suçun Maddi Konusu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 136.

³⁷⁴ Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 22; Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 54.

geleceğinden; bu malın bir kişi tarafından alınması halinde hırsızlık suçu değil, TCK md. 160'ta düzenlenen kaybolmuş veya hata sonucu ele geçmiş eşya üzerinde tasarruf suçu oluşacaktır³⁷⁵.

Nelerin hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceği ise her olay bazında ayrıca değerlendirilmelidir. Örneğin hak, fikir, hizmet gibi şeyler hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacaktır³⁷⁶. Çünkü hırsızlık suçunun oluşabilmesi için fiziken varlığı bulunan bir malın bulunması gerekmektedir³⁷⁷. Esrar, metamfetamin, bonzai gibi uyuşturucu maddelerin özel hukuk bakımından mülkiyete konu olamayacağı ve bizzat bunların kullanılmasının, taşınmasının suç oluşturduğu hususları dikkate alındığında bunların çalınması da suç oluşturmayacaktır³⁷⁸. Zira bunlar hırsızlık suçunun konusu olan mallardan değildir³⁷⁹. Her ne kadar Yargıtay, 19/11/2014 tarihli bir kararında uyuşturucu maddenin taşınır mal niteliğinde olduğunu belirterek hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceğini ifade etmişse de, daha yeni tarihli birçok kararında uyuşturucunun mülkiyete konu olamayacağı gerekçesiyle hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacağını kabul ettiği görülmektedir³⁸⁰.

İnsan bedeni ise hırsızlık suçunun konusunu oluşturmaz³⁸¹. Kişinin ölmesi durumunda da insan bedeni yine mal kapsamında sayılamayacaktır. Bu nedenle cesedin veya cesetten kemik vb. şeylerin alınması gibi durumlarda da hırsızlık suçu değil, TCK md. 130/2'de yer alan kişinin hatırasına hakaret suçu oluşacaktır³⁸². Canlı bir insandan kan veya organ almak da hırsızlık suçuna vücut vermez. Bu durumda ancak yaralama suçunun meydana gelmesi söz konusu olabilir³⁸³. Fakat kişiden rızası doğrultusunda kan yahut organ alınır ve bu kan veya organ kişiden alındıktan sonra çalınırsa, bu durumda hırsızlık suçu

³⁷⁵ Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 22; Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 57.

³⁷⁶ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 542.

³⁷⁷ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 67.

³⁷⁸ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 11; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 79; Gönül, Hırsızlık Suçu, 13.

³⁷⁹ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 77; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 11.

³⁸⁰ Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/27375 (19 Kasım 2014), Lexpera İçtihat Programı; "...Sanıklar hakkında; müştekilerin evinden 200 gr esrar çalmaları nedeniyle hırsızlık suçundan kamu davası açılmışsa da; esrar, eroin, kokain, hint keneviri gibi uyuşturucu maddeler Türk Medeni Kanununa göre mülkiyete konu mal olmadığı ve bu itibarla hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacağı gözetilmeden yazılı şekilde mahkumiyetlerine karar verilmesi...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2017/6842 (13 Haziran 2017), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025); Aynı yönde; Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2017/2331 (28 Şubat 2017), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025).

³⁸¹ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 543.

³⁸² Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 574.

³⁸³ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 51.

oluşacaktır³⁸⁴. Zira burada kişi, rızasıyla kanını veya organını vermiş olduğundan bu kan veya organ, insan bedeninden ayrılarak ayrı bir varlık kazanmakta ve taşınır bir mal konumuna gelmektedir³⁸⁵.

Kişiyeye takılan protezler için ise ayrı bir durum söz konusudur. Şöyle ki; bu protezler insan vücudundan kolayca çekilip ayrılabilirse hırsızlık suçunun konusunu oluşturabilecek, ancak protez kol, altın kaplama diş gibi insan vücudundan ona zarar vermeden kolayca ayırlamayacak bir protez söz konusuysa, bu protezler hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacaktır³⁸⁶.

Ceza hukukunda hırsızlık suçunun konusu yalnızca yukarıda anlattığımız hususlarla sınırlı bir mesele değildir. Özellikle teknolojik gelişmeler, dijital varlıklar ve kişisel değerlerin ön plana çıkmasıyla birlikte, bazı varlıkların suçun konusunu oluşturup oluşturamayacağı tartışmalı hale gelmiştir. Bu bağlamda “mal”, “malvarlığı”, “veri”, “banka ve kredi kartları” ile “kripto varlıklar” gibi kavramların ceza hukuku bakımından nitelendirilmesi, suça konu olup olamayacaklarının tespiti açısından ayrı ayrı değerlendirilmelidir. Aşağıda, bu kavramlara ve bunların hırsızlık suçu bağlamındaki yerine ayrıntılı olarak yer verilecektir.

2.3.1.4.1. Mal

TCK md. 141’e bakıldığında hırsızlık suçunun vücut bulabilmesi açısından “*taşınır bir mal*” kavramından bahsedildiği görülmektedir³⁸⁷. Burada mal kavramı ile kastedilenin ne olduğu konusunda farklı tanımlar bulunmaktadır. TDK’ya göre mal; “*bir kimsenin, bir tüzel kişinin mülkiyeti altında bulunan, taşınır veya taşınmaz varlıkların bütünü*” şeklinde tanımlanmıştır³⁸⁸. CGK’da bir kararında malı “*mülkiyet mevzuu olabilen bütün maddi eşya ile mameleke girebilen bütün haklar*” olarak tanımlamıştır³⁸⁹.

Hukukumuzda ise mal kavramı ceza hukukunda ve özel hukukta farklı anlamlara gelecek şekilde tanımlanmaktadır³⁹⁰. Şöyle ki, özel hukuk açısından bir maldan bahsedebilmek için o şey de 4 özelliğin bir arada bulunması gerekmektedir. Bu özellikler; fiziki varlık,

³⁸⁴ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 94.

³⁸⁵ Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 94.

³⁸⁶ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 574.

³⁸⁷ Türk Ceza Kanunu (TCK), Resmi Gazete 25611 (12 Ekim 2004), Kanun No. 5237, md. 141.

³⁸⁸ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

³⁸⁹ Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 1988/306 (27 Haziran 1988), Lexpera İçtihat Programı.

³⁹⁰ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 384.

ekonomik değer, kişilik dışılık ve hakimiyete elverişlilik özellikleridir³⁹¹. Yani özel hukukta mal kavramı ile yalnızca maddi değeri bulunan şeyler kastedilmektedir. Oysaki ceza hukukunda, maddi değeri bulunan şeylerin yanı sıra, maddi bir değeri bulunmaksızın yalnızca sahibi açısından manevi bir değer taşıyan şeyler de mal olarak kabul edilmektedir³⁹².

Her ne kadar ceza hukukunda mal kavramı ile maddi değeri bulunan şeylerin yanı sıra manevi değeri bulunan şeyler de kastedilmekteyse de, hırsızlık suçunda nelerin mal olarak kabul edilebileceği hususunda öğretide birtakım görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Centel'e göre; hırsızlık suçunun konusunu yalnızca maddi değeri bulunan şeyler oluşturabilir³⁹³. Bu doğrultuda bir kişi için manevi değeri olan bir mektup yahut sevdiği biri tarafından verilen bir çiçek, hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacaktır. Artuç ve Özen'e göre ise; yalnızca maddi değeri olan şeyler değil, manevi değeri olan mallar da hırsızlık suçunun konusunu oluşturabilmektedir³⁹⁴. Zira bu görüşü savunanlar yukarıda da izah ettiğimiz üzere ceza hukuku açısından mal kavramının içerisine yalnızca maddi değeri bulunan varlıkların değil, manevi değeri olan şeylerin de girdiğini kabul etmektedir³⁹⁵. Bu nedenle malın maddi olarak ifade ettiği bedelin düşük olması, yalnızca failin cezasından indirim yapılmasını öngören bir neden olarak kabul edilmektedir³⁹⁶.

Kanaatimizce de hırsızlık suçunun konusunu oluşturacak mal bir değer ifade etmelidir. Fakat bu değer hem maddi hem manevi olabilir. Zira yukarıda da izah edildiği üzere ceza hukuku; mal kavramı içerisinde yalnızca maddi değeri olan şeyleri değil, manevi değeri olan şeyleri de kabul etmektedir³⁹⁷. Bu doğrultuda bir kişiye sevdiği arkadaşı tarafından verilen bir not, mektup da pekâlâ hırsızlık suçunun konusunu oluşturabilecektir³⁹⁸. Açıklanan bu hususlar doğrultusunda ceza hukukundaki mal kavramının, özel hukuktaki anlamından daha geniş bir kapsama sahip olduğunu söylememiz mümkündür. Yargıtay ise bu konuda 14/12/1999 tarihli kararında, hırsızlık suçuna konu olabilecek malların ekonomik bir değere sahip olması gerektiğini ifade etmişse de; 28/12/2022 tarihli

³⁹¹ Mehmet Ayan, Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Tescili (Ankara: Adalet Yayınevi, 2020), 39.

³⁹² Fidan Balı – Seyithan Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2025), 4; Orhan, Suçun Maddi Konusu, 72; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 384.

³⁹³ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/332.

³⁹⁴ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 10; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 574.

³⁹⁵ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 27.

³⁹⁶ Gani Kamışlı, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017), 199.

³⁹⁷ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 333.

³⁹⁸ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 619.

kararında ekonomik bir değeri bulunmayan eşyaların da malvarlığı kavramı kapsamında değerlendirilebileceğini belirtmiştir³⁹⁹.

2.3.1.4.2. Malvarlığı

Geçmişten bu yana kişiler için belki de en önemli şeyin malvarlığı olması, beraberinde birtakım sorunları da meydana getirmiştir. Bu nedenle malvarlığı hukukumuzda ve özellikle de ceza hukukunda ayrıyeten korunan bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır⁴⁰⁰. TCK'da malvarlığına yönelik olarak işlenen suçlar ayrıntılı bir şekilde açıklanmış olup, bu şekilde kişilerin malvarlığı değerleri korunmaya çalışılmıştır⁴⁰¹.

Malvarlığı, kişilerin para ile ölçülebilen tüm hak, mal ve borçlarıdır⁴⁰². TDK'ye göre ise malvarlığı; *“bir kişiye ait para ile ölçülebilen hakların bütünü; mamelek⁴⁰³.”* şeklinde ifade edilmiştir. Malvarlığının içerisine yalnızca alacak ve borçlar değil, mülkiyet, diğer aynı haklar vs. de dahildir⁴⁰⁴. Yer verilen bu tanımlar doğrultusunda genel bir tanıma ulaşmak gerekirse; kişinin para ile ölçülebilen, maddi ve ekonomik değeri olan tüm haklarının malvarlığını oluşturduğunu söylememiz mümkündür⁴⁰⁵.

Mal kavramına ilişkin olarak, özel hukuk ile ceza hukuku bakımından yapılan ayırım burada da geçerlilik arz etmektedir. Özel hukuk bağlamında malvarlığı kavramı, yalnızca maddi değeri haiz eşyalar ile ekonomik değer taşıyan hak ve borç ilişkilerini kapsamaktayken; ceza hukuku açısından malvarlığı daha geniş bir şekilde değerlendirilmekte olup, yalnızca ekonomik değeri olan eşyaları değil, aynı zamanda birey açısından manevi önem taşıyan eşyaları da kapsamaktadır⁴⁰⁶.

2.3.1.4.3. Verilerin Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu

³⁹⁹ “...ceza hukukunda yer alan mal varlığı kavramı, özel hukukta kabul edilen mal varlığı kavramından daha geniş bir kapsama sahiptir. Örneğin, özel hukuk hükümlerine göre ekonomik bir değeri bulunmayan, bu nedenle mal varlığı kapsamı dışında tutulan mektup, fotoğraf ya da aile yadigarı bir eşya, sahibi bakımından taşıdığı önem ve duygusal bağ açısından ceza hukuku anlamında mal varlığı kavramına girmektedir...” , Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2022/490 (28 Haziran 2022), Lexpera İçtihat Programı.

⁴⁰⁰ Neslihan Göktürk vd., Ceza Hukukuna Giriş (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2012), 123.

⁴⁰¹ İzzet Özgenç, “Malvarlığı Üzerinde Mülkiyet, Buna Bağlı Yükümlülükler ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 23/2 (Nisan 2019), 178.

⁴⁰² Mehmet Ayan, Miras Hukuku (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 29.; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 1; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 370.

⁴⁰³ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

⁴⁰⁴ Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 20.

⁴⁰⁵ Behiye İlker Kazancı – İlker Zeyrek, “TCK'da Dolandırıcılık Suçu”, D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi 21/Özel Sayı (2019), 519; Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 638.

⁴⁰⁶ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 638.

Bilişim sistemlerinin üzerinde işlem yapabildiği, bu işlemler üzerinden sonuçlar üretebildiği, saklayabildiği, diğer bilişim sistemlerine iletebildiği her çeşit bilgi birer veridir⁴⁰⁷. Hırsızlık suçunun konusunu, failin kendisi dışında bir başkasına ait olan taşınır mallar oluşturmaktadır. Bu taşınır malların fiziken bir varlığının bulunması gerekmektedir. Veriler ise maddi bir varlığa sahip olmaksızın tamamen dijital ortamda bulunmaktadır⁴⁰⁸. Verilere erişim, bilişim sistemleri aracılığıyla olmaktadır.

Öğretide hırsızlık suçunun konusunun veri olup olamayacağı hususunda görüş farklılıkları bulunmaktadır⁴⁰⁹. Özbek, Tezcan ve Bük'e göre, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda basit hırsızlık suçundan farklı olarak suçun konusunu "veri" oluşturmakta, bu durumda ise ancak TCK md. 244/4 gündeme gelmektedir⁴¹⁰. Mahmutoglu'na göre ise, hırsızlık suçunun konusunun veri olamayacağı hususu net olsa da, bilişim sistemleri aracılığıyla da taşınır malların çalınmasının söz konusu olabileceği ifade edilmiştir⁴¹¹. Burada veri, suçun konusu değil suçun tamamlanabilmesi açısından araç konumundadır⁴¹². Örneğin, içerisinde mal bulunan şifreli bir deponun şifresinin bilişim sistemleri kullanılarak kırılması ve bu yolla depodaki malların çalınması durumunda, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu meydana gelecektir⁴¹³. Dülger ise, verilerin de ekonomik bir değeri olduğundan bahisle hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceğini savunmaktadır⁴¹⁴. Kaplan, Orman ve Semiz ise verilerin hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacağını ifade etmektedir⁴¹⁵. Yargıtay'ın bu konudaki görüşü ise; failin asıl niyetinin mağdurun banka hesabında yer alan taşınır nitelikteki parayı, mağdurun tasarruf alanından çıkartarak kendi tasarruf alanına sokmaya yönelik olduğu, bu şekilde mağdurun malvarlığında da eksilme

⁴⁰⁷ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 84.

⁴⁰⁸ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 60.

⁴⁰⁹ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 60.

⁴¹⁰ Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu", 1058; Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 673; Bük, Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması, 127.

⁴¹¹ Mahmutoglu, "Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi", 882.

⁴¹² İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Ve Dolandırıcılık Suçları, 193; Mahmutoglu, "Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi", 882;

⁴¹³ Nevzat Özsoy, "Yargıtay Kararları Işığında Doğrudan Bilişim Suçları (TCK. 243 Ve 244)", Yaşar Hukuk Dergisi 1/2 (Ekim 2019), 332.

⁴¹⁴ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 512.

⁴¹⁵ Metin Kaplan, "Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Suçlarında Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi", Çukurova Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 7 (Haziran 2025), 249; İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 193; Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 272.

meydana geleceğinden bahisle burada TCK md. 244/4'teki suçun değil, TCK md. 142/2-e'deki suçun oluşacağı şeklindedir⁴¹⁶. Koç ise, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun basit hırsızlık suçunun nitelikli hali olduğu, bu nedenle de söz konusu bu suçun da basit hırsızlık suçunun kanuni unsurlarına tabi olması gerektiğini ifade etmektedir⁴¹⁷. Bu doğrultuda bilişim sistemlerindeki verilerin maddi anlamda bir karşılığı olsa da bu veriler, hırsızlık suçunun konusunu oluşturan taşınır bir mal kapsamında sayılamayacaktır. Bu nedenlerle Koç, Yargıtay'ın görüşünün kanunilik ilkesine aykırı olduğunu düşünmektedir⁴¹⁸.

Kanaatimizce, burada suçun işlenebilmesi için başka bir hesaba yapılan havale işlemine ilişkin transfer emri içeren veriler, suçun konusu değil; suçun işlenebilmesi için yalnızca bir araç vasfındadır⁴¹⁹. Bu nedenle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusu; mağdurun banka hesabında bulunan para, altın, hisse senedi gibi eşyalardır. Söz konusu eşyalar da taşınabilir bir mal vasfında olduğundan, suçun konusu bakımından herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Kaldı ki, söz konusu suçun işlenmesiyle birlikte failin malvarlığında bir artış meydana gelmesi de, suçun konusunun taşınır bir mal olduğunu ortaya koymaktadır.

2.3.1.4.4. Banka veya Kredi Kartlarının Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu

Bankada bulunan para ve benzeri kıymetlerden yararlanmak amacıyla kullanılan kredisiz veya kredili mevduat hesaplarına, banka kartı denilmektedir⁴²⁰. Para çekilebilmesine veya para çekilmesine ihtiyaç duyulmaksızın kartı çıkaran banka tarafından anlaşmalı olduğu

⁴¹⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 637; "...eylemdeki kastı, katılan firmanın banka hesabında bulunan, taşınır nitelikteki parayı bilişim sistemini kullanmak suretiyle kendi banka hesaplarına geçirmeye, katılanın rızasına aykırı olarak malvarlığında azalmaya neden olmaya; başka bir anlatımla varolan veriyi başka bir yere göndermekten ziyade, bu verinin temsil ettiği parayı alarak mal edinmeye yöneliktir...", CGK, K. 2009/268.; "...katılana ait banka hesabına bağlı internet şubesi hesabına katılanın bilgi ve rızası dışında girip hesaptaki döviz ve hazine bonolarını bozarak ve hesapta bulunan nakit parayı da kullanıp toplam 57.500 TL'yi aynı bankanın İzmir/Konak şubesinde bulunan kendi adına açtığı hesaba havale yoluyla aktardıktan sonra 21.09.2006 günü yine aynı bankanın Konak, Hatay ve Buca olmak üzere 3 ayrı şubesinden 20.000, 15.000 ve 22.500 TL şeklinde parça parça çektiği olayda; sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 142/2-e maddesinde düzenlenen bilişim sisteminin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğu...", Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/10715 (27 Mayıs 2014), Lexpera İçtihat Programı.

⁴¹⁷ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 121.

⁴¹⁸ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 121.

⁴¹⁹ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 522; İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 193.

⁴²⁰ Efrail Aydemir, Hukuksal Uyuşmazlıklar Yönünden Banka Kartları ve Kredi Kartları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013), 31.

yerlerden mal veya hizmet alımına imkan sağlayan karta ise, kredi kartı denilmektedir⁴²¹. Esasında kredi kartının iki temel işlevi bulunmaktadır. Bunlar; kredi kartını kabul eden iş yerlerinde herhangi bir nakit para vermeksizin mal veya hizmet temin edebilme ile pratik bir şekilde kredi kullanımına imkan sağlamasıdır⁴²².

Banka veya kredi kartlarını kullanmak suretiyle yarar sağlama fiili, 2 farklı aşamada gerçekleşmektedir. İlk olarak, bu kartlardan fayda sağlanabilmesi için söz konusu banka veya kredi kartlarının ele geçirilmesi gerekmektedir. Ardından ise ele geçirilen kartlar üzerinden haksız yarar sağlanması söz konusu olmaktadır⁴²³. Kartın ele geçirilmesiyle ilgili olarak, bu ele geçirilen banka veya kredi kartlarının hırsızlık suçunun konusunu oluşturup oluşturamayacağı ise öğretide bir tartışma konusudur. Şöyle ki; Tezcan'a göre kart değil kartın bağlı bulunduğu hesap kişiye parayı vermekte olup, kart sadece bir araçtır⁴²⁴. Bu nedenle bu kart, maddi veya manevi bir değer taşımayıp kendisinden yararlanmaya imkan sağlamadığından, hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacaktır. Koç, Ediş ve Bayraktar ise; kartların maddi bir değere sahip olup, faydalanmaya elverişli mal statüsünde olduğunu ifade etmektedir⁴²⁵. Bu nedenle bu görüşü savunanlar, söz konusu banka veya kredi kartlarının hırsızlık suçunun konusunu oluşturabileceğini ileri sürmektedir⁴²⁶. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır⁴²⁷.

Kanaatimizce de banka veya kredi kartlarının başvuru sürecinde hem zaman ve emek harcadığı hem de aidat vb. bazı masraflar altına girildiği hususları düşünüldüğünde, söz konusu banka veya kredi kartlarının ekonomik açıdan bir kıymet ifade ettikleri açıktır⁴²⁸. Aynı zamanda bu kartlar sayesinde mağdurun hesabından para çekilebileceğinden, söz

⁴²¹ Aydemir, Hukuksal Uyuşmazlıklar Yönünden Banka Kartları ve Kredi Kartları, 38.

⁴²² Mustafa Ekinci, Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2002), 13.

⁴²³ Gül, Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları, 191.

⁴²⁴ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 644.

⁴²⁵ Ziya Koç, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2011), 166; Ediş, Hırsızlık Suçu, 40; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 25.

⁴²⁶ Yüksek Günarslan, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017), 127; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 575; Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 131; Ekinci, Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları, 106.

⁴²⁷ "...Bunun sonucu olarak; sanığın kurduğu düzenek ile ATM makinesine para çekmek için gelen mağdurların şifresini de öğrenmek suretiyle ele geçirdiği, ekonomik değeri bulunduğu kuşku bulunmayan menkul mal niteliğindeki banka kartı ile başka bir ATM cihazına gidip para çekmesi şeklinde gerçekleştirdiği eylemlerinde, banka veya kredi kartının kötüye kullanılması suçu yanında hırsızlık suçu da oluşmaktadır..." , Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2011/65 (30 Mart 2010), Lexpera İtihat Programı.

⁴²⁸ Günarslan, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, 35.

konusu kartlar faydalanmaya da elverişlidir. Bu doğrultuda banka veya kredi kartlarının çalınması durumunda da hırsızlık suçu oluşabilecektir.

Ele geçirilen banka veya kredi kartlarından faydalanılması durumunda ise öğretide Orman ve Aytekin, banka veya kredi kartlarının kullanılması suçunun daha özel nitelikte bir norm olduğundan bahisle, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun değil, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun meydana geleceğini ifade etmektedir⁴²⁹. Apaydın ve Akyüz ise, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun kanunumuzda bileşik suç olarak düzenlenmediği, bu nedenle böyle bir durumda hem md. 245'ten hem de md. 142/2-e'den ayrı ayrı cezalandırma yoluna gidilmesi gerektiğini savunmaktadır⁴³⁰.

Kanaatimizce, bu durumda TCK md. 245 düzenlemesi, TCK md. 142/2-e düzenlemesine kıyasla daha özel bir norm olduğundan, burada TCK md. 245'ten cezalandırma yoluna gidilmesi gerekmektedir. Ancak daha önce de izah ettiğimiz üzere TCK md. 245'te yer alan suçun oluşabilmesi için banka kartının fiziki varlığı gerekmektedir⁴³¹. Kredi kartları bakımından ise bu koşul aranmamaktadır⁴³². Kredi kartı bilgilerinin ele geçirilmesi, bu suçun oluşabilmesi bakımından yeterli görülmektedir. Bu nedenle, banka kartının fiziken ele geçirilmesi ve bu karttan faydalanılması hâlinde, TCK md. 245 kapsamında düzenlenen suç oluşacaktır. Ancak banka kartı fiziken ele geçirilmemiş ve yalnızca kart bilgileri aracılığıyla söz konusu karttan faydalanılmışsa, bu durumda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu meydana gelecektir.

2.3.1.4.5. Kripto Varlıkların Suça Konu Olup Olamayacağı Sorunu

2008 ekonomik krizi ile bankaların taşınır kıymetleri bir çöküş sürecine girmiş, bu da büyük bankaların bu durumdan etkilenmesini önlemek amacıyla ABD tarafından birtakım çalışmaların yapılmasına neden olmuştur⁴³³. ABD'nin bu uygulamalarına karşı önlem almak isteyen kişiler ise, bu konuda farklı alternatifler bulma arayışı içerisine

⁴²⁹ İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 194; Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 159.

⁴³⁰ Cengiz Apaydın, Banka veya Kredi Kartını Kötüye Kullanma Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 147; Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 107.

⁴³¹ Doğan, Bilişim Suçları, 160.

⁴³² Okuyucu Ergün, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması", 1076.

⁴³³ Deniz Alp İmamoğlu, Kripto Para Birimleri ve Türk Hukukunda Düzenlenmesi (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 21.

girmiştir. Bu doğrultuda farklı alternatifler arayan kişilerden birisi de Satoshi Nakamoto olup, Satoshi ilk kripto para birimi olan Bitcoin'i ortaya çıkarmıştır⁴³⁴.

Bitcoin, var olan paranın faydalı yönlerini taşımasının yanı sıra, bu paranın dezavantajlı yönlerini taşımaması, tamamen dijital olması ve her zaman her yerde kullanılabilmesiyle normal paradan çok daha farklı bir para birimi olarak karşımıza çıkmaktadır⁴³⁵. Bitcoin, Satoshi ve grubu tarafından hazırlanan bir makale ile topluma duyurulmuş ve 2009 yılında da tüm dünya tarafından kullanıma hazır hale getirilmiştir⁴³⁶.

Bitcoinin de içerisinde bulunduğu kripto varlıklar ile kastedilenin ne olduğu hususunda ise herkes tarafından kabul görmüş açık ve net bir tanım bulunmamaktadır. Bu nedenle kripto varlıkların ne olduğuyla ilgili birbirinden farklı birden fazla tanım bulunmaktadır. Bir tanıma göre kripto varlıklar; telefon, bilgisayar gibi dijital cihazlara indirilmek suretiyle, mal veya hizmet alım-satımı, fon temini ve yatırım amacıyla kullanılabilen dijital araçlar olarak ifade edilmiştir⁴³⁷. Bir başka tanıma göre ise kripto varlıklar, takas işlemlerine konu olabilen, şifrelenmiş ve tamamen dijital nitelikte olan para birimleridir⁴³⁸. Orhan'a göre ise *“blokzincirde (blockchain) üretilen, dijital verilerin şifreli kaydedilmesiyle ortaya çıkan dijital varlıklar”* olarak ifade edilmektedir⁴³⁹.

Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik md. 3/1'de ise;

“...dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak sanal olarak oluşturulup dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan, ancak itibari para, kaydı para, elektronik para, ödeme aracı, menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilmeyen gayri maddi varlıklar”

olarak ifade edilmiştir⁴⁴⁰. Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) da Mayıs 2021'de yayınladığı rehberde bu tanıma kabul etmiştir⁴⁴¹. Bu doğrultuda, kripto varlıkların Türk

⁴³⁴ Rabia Üzümcü – Yasin Yıldırım, “Kripto Paraların Hukuki Statüleri ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri”, Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi 13/33 (2022), 273.; Yener Ünver vd., Kripto Para ve Ceza Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 139.

⁴³⁵ İmamoğlu, Kripto Para Birimleri ve Türk Hukukunda Düzenlenmesi, 21.

⁴³⁶ Üzümcü – Yıldırım, “Kripto Paraların Hukuki Statüleri ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri”, 273.

⁴³⁷ Zeynep Esra Tarakçıoğlu, “Kripto Varlıklar ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”, Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11/2 (Aralık 2021), 302.

⁴³⁸ Genç Özdemiş, “Kripto Paraların Eşya Niteliği”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11/1 (2021), 292.

⁴³⁹ Orhan, Suçun Maddi Konusu, 79.

⁴⁴⁰ Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete 31456 (16 Nisan 2021), md. 3/1.

⁴⁴¹ Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK), “Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları İçin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Yükümlülüklerle İlişkin Temel Esaslar” (Erişim 6 Eylül 2025).

hukukunda para vasfında değerlendirilmediğini söylememiz mümkündür⁴⁴². Aynı zamanda hukukumuzda kripto varlıkların ödemelerde doğrudan veya dolaylı da olsa kullanılması da yasaklanmıştır⁴⁴³.

Kripto varlıklarla ilgili en büyük sorun ise bunların hukuki niteliğinin ne olacağı sorunudur. Zira kripto varlıklar hayatımıza yeni yeni girmeye başlamış dijital varlıklar olup, bu konuda yeterince düzenleme bulunmaması da kripto varlıkların hukukumuzdaki yerinin ve öneminin ne olacağı hususunda birtakım soru işaretlerine yol açmaktadır. Kripto varlıkların hukuki niteliğinin ne olduğuna dair öğretilerde 3 farklı görüş bulunmaktadır. Bunlar; kripto varlıkların malvarlığı olarak kabul edildiği, kripto varlıkların malvarlığı olarak kabul edilmediği ve kripto varlıkların eşya olarak kabul edildiği görüşlerdir⁴⁴⁴. Kripto varlıkların malvarlığı olarak kabul edilebileceğini ileri süren Sarıkaya ve Akyüz, kripto varlıkların da para ile ölçülebilen maddi bir değeri bulunduğundan bahisle malvarlığı olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir⁴⁴⁵. Kripto varlıkların malvarlığı olarak kabul edilemeyeceğini ileri süren Hatipoğlu ise, kripto varlıkların herhangi bir eşya, para, alacak hakkı gibi bir malvarlığı kapsamında değerlendirilemeyeceğini izah etmektedir⁴⁴⁶. Bir eşyadan bahsedebilmek için bu eşyanın cismani olması, fiili ve hukuki hakimiyete elverişli olması ve sınırlandırılmış olması gerekmektedir⁴⁴⁷. Kripto varlıkların eşya niteliği taşıdığını ileri süren Özdemir ise, kripto varlıkların cismani varlığının bulunması dışında diğer unsurları taşıdığını, elektrik gibi gayri maddi malların da eşya olarak sayılması nedeniyle kripto varlıkların da birer eşya olduğunu ifade etmektedir⁴⁴⁸.

Kripto varlıkların hukuka aykırı bir şekilde ele geçirilmesi durumunda ise bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluşup oluşmayacağı hususu öğretilerde tartışmalıdır. Şöyle ki; Karaçal, Orhan, Turan ve Hatipoğlu bu konuda kripto

⁴⁴² Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 132.

⁴⁴³ Merve Ayşegül Kulular İbrahim, Kripto Paralar Kullanılarak İşlenen Suçlar İle Bilişim Sistemleri Kullanılarak İşlenen Sermaye Piyasası Suçları (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 70; Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik, md. 3/2,3.

⁴⁴⁴ Samet Sarıkaya, “Kripto Varlık Dolandırıcılığı”, Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/2 (Temmuz 2023), 565.

⁴⁴⁵ Sarıkaya, “Kripto Varlık Dolandırıcılığı”, 566; Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 135.

⁴⁴⁶ Osman Gökhan Hatipoğlu, “Kamu Politikası Analizi Açısından Türkiye’de Kripto Para Politikaları”, Maliye ve Finans Yazıları 116 (Ekim 2021), 179.

⁴⁴⁷ Ahmet Akif Demirbaş, Kripto Varlıkların Sermaye Piyasası Hukuku Açısından Değerlendirilmesi (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 129.

⁴⁴⁸ Özdemir, “Kripto Paraların Eşya Niteliği”, 303.

varlıkların temsil ettiği değerin para değil kendine özgü bir değer olduğundan bahisle, söz konusu bu suçun oluşmayacağını ifade etmektedir⁴⁴⁹. Şen, Berkün, Kurtaran, Aytekin ve Durdu ise, Bitcoin vb. bir kripto paranın çalınması durumunda uygulanabilecek ceza hükmünün, TCK 142/2-e’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu olabileceğini savunmaktadır⁴⁵⁰. Tahan ve Enginar ise kripto paranın çalınması durumunda, kripto varlıkların fiziksel ortamda bulunan bir nesne olmadığından bahisle hırsızlık suçunun oluşmayacağını ancak TCK md. 244/4 hükmünün uygulanma alanı bulabileceğini izah etmektedir⁴⁵¹.

Hırsızlık suçunun konusunu taşınır mallar oluşturmaktadır. Bir malın taşınır nitelikte olup olmadığı hususu ise eşyanın yerinin fiilen değiştirilebiliyor olup olmadığına göre değerlendirilmektedir⁴⁵². Sermaye Piyasası Kanunu md. 3/1-bb’de ise kripto varlık *“dağıtık defter teknolojisi veya benzer bir teknoloji kullanılarak elektronik olarak oluşturulup saklanabilen, dijital ağlar üzerinden dağıtımı yapılan ve değer veya hak ifade edebilen gayri maddi varlıklar”* şeklinde tanımlanmıştır⁴⁵³. Burada kripto varlıklar gayri maddi varlıklar olarak tanımlandığından ve kripto varlıkların dijital varlığı bulunduğundan, kripto varlıkları taşınabilir mal statüsünde kabul etmemiz mümkün değildir. Kanaatimizce çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından ise, suçun konusunu banka hesabında bulunan verinin temsil ettiği para, altın gibi taşınır mallar oluşturmaktadır⁴⁵⁴. Zira veri, hırsızlık suçunun konusunu oluşturamaz. Kripto varlıklar bakımından ise bu varlıkların yalnızca parayı temsil ettiğini söylemek mümkün değildir. Kripto varlıkların temsil ettiği değer, kendine özgü ve soyut niteliktedir. Ayrıca kripto varlıkların doğrudan veya dolaylı da olsa ödemelerde kullanılması yasaklandığından, ödemelerde kullanılamayan bir varlığın para

⁴⁴⁹ Karaçal–Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 422; Orhan, Suçun Maddi Konusu, 81; Hatipoğlu, “Kamu Politikası Analizi Açısından Türkiye’de Kripto Para Politikaları”, Maliye ve Finans Yazıları, 179.

⁴⁵⁰ Ersan Şen – Beyza Başer Berkün, “Kripto Para”, Ersan Şen Hukuk ve Danışmanlık (Erişim 6 Eylül 2025); Celal Furkan Kurtaran, Kripto Paraların Hırsızlık Suçuna Konu Olması (Ankara: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024), 50; Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 239; Erdal Durdu, Kripto Para Birimi Olarak Bitcoin ve Ceza Hukuku (İstanbul: Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018), 112.

⁴⁵¹ Özge Tahan, “Kripto Paraların Türk ve Alman Ceza Hukuku Düzenlemeleri Yönünden Değerlendirilmesi”, Suç ve Ceza 14/1 (2021), 131; Ceren Nur Enginar, Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme ve Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama Suçları (Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023), 63.

⁴⁵² Tarakçıoğlu, “Kripto Varlıklar ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”, 327.

⁴⁵³ Sermaye Piyasası Kanunu, Resmi Gazete 28513 (30 Aralık 2012), Kanun No. 6362, md. 3.

⁴⁵⁴ Karaçal–Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 420.

olarak kabul edilmesi de mümkün değildir⁴⁵⁵. Bu nedenlerle kripto varlıklar, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusunu oluşturamaz.

Kripto paraların saklandığı ve korunduğu yazılımlara ise, kripto para cüzdanı denilmektedir⁴⁵⁶. Bu cüzdanlar; sıcak cüzdan ve soğuk cüzdan olmak üzere ikiye ayrılmaktadır⁴⁵⁷. Yalnızca indirilen bilgisayar veya akıllı telefonlarda kullanılabilen çevrimiçi cüzdanlara, sıcak cüzdan denilmektedir⁴⁵⁸. Öğretide, flash belleklere benzetilen, elektronik bir alete takılarak aktif hale getirilen ve fiziki bir varlığı bulunan cüzdanlara ise soğuk cüzdan denilmektedir⁴⁵⁹. Soğuk cüzdanlar, sıcak cüzdanlara kıyasla, bilgisayar virüsleri gibi tehditlere karşı daha güvenilir kabul edilmektedir⁴⁶⁰. İzah edilen bu hususlar doğrultusunda Sarıkaya'ya göre fiziki varlığı olan ve içerisinde kripto para bulunan soğuk cüzdanın çalınması durumunda hırsızlık suçu meydana gelecektir⁴⁶¹. Buna karşılık, Balci'ye göre kripto varlıkların bulunduğu cüzdanların hacklenmesi durumunda TCK md. 244'te yer alan suç hükümleri uygulanacaktır⁴⁶².

Cüzdanlarda muhafaza edilen kripto varlıkların itibari paralara dönüştürülmesi ise, kripto para çekmeye imkan sağlayan ATM'ler aracılığıyla gerçekleştirilmektedir⁴⁶³. Kripto varlıklar bu şekilde itibari paraya çevrilse de bunların fiziken bir varlığı bulunmamaktadır⁴⁶⁴. Bu nedenle, kanaatimizce cüzdanının çalınması durumunda da hırsızlık suçu oluşmayacaktır. Ancak, kripto varlıklar alanında yaşanan ve yaşanması muhtemel gelişmeler dikkate alındığında, en kısa sürede kripto varlıklarla ilgili yeni düzenlemelerin yapılması önem arz etmektedir.

2.3.1.5. Netice

⁴⁵⁵ Argun Karamanlıoğlu, “Son Gelişmeler Işığında Kripto Paraların Hukuki Niteliği ve Kripto Para Borsalarına Dair Tespit Ve Öneriler”, KHAS Hukuk Bülteni (Erişim 7 Ekim 2025).

⁴⁵⁶ Arzu Neşe Bakkaloğlu, Dijital Para (Ankara: Astana Yayınları, 2023), 66.

⁴⁵⁷ Tahan, “Kripto Paraların Türk ve Alman Ceza Hukuku Düzenlemeleri Yönünden Değerlendirilmesi”, 130.

⁴⁵⁸ Kurtaran, Kripto Paraların Hırsızlık Suçuna Konu Olması, 40.

⁴⁵⁹ Durdu, Kripto Para Birimi Olarak Bitcoin ve Ceza Hukuku, 67.

⁴⁶⁰ Umut Balci, “Kripto Paraların Ceza Hukuku Boyutu ve Türk Mevzuatındaki Muhtemel Düzenlenme Yeri”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2021/155 (Temmuz-Ağustos 2021), 221.

⁴⁶¹ Sarıkaya, “Kripto Varlık Dolandırıcılığı”, 566.

⁴⁶² Balci, “Kripto Paraların Ceza Hukuku Boyutu ve Türk Mevzuatındaki Muhtemel Düzenlenme Yeri”, 245.

⁴⁶³ Rümeyza Gençcelep, Kripto Varlıklar Kullanılarak İşlenen Suçların Soruşturulması (Ankara: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2025), 8.

⁴⁶⁴ Karaçal-Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 53.

Failin davranışı sonucu ortaya çıkan etkinin ceza hukukunda yasaklanmış bir unsur olması durumunda, bu etki failin davranışıyla meydana getirdiği suçun neticesidir⁴⁶⁵. Bu açıdan her netice değil, yalnızca suç tipinde yer alan neticenin gerçekleşmesi durumu ceza hukuku anlamında önem taşımaktadır⁴⁶⁶. Klasik suç teorisine göre, suçun kanuni tanımında yer almasa bile her suçun mutlaka bir neticesi bulunmaktadır; neticesiz suç olmaz⁴⁶⁷. Ancak günümüzde klasik suç teorisi anlayışı terk edilmiştir⁴⁶⁸. Bunun yerine, suçlar kanuni tanımlarında neticenin bulunup bulunmamasına göre, sırf hareket suçları ve neticeli suçlar olarak ayrılmaktadır⁴⁶⁹.

Suçun kanuni tarifinde yer alan hareketin icrasıyla tamamlanan ve ayrıca başkaca bir neticenin gerçekleşmesinin aranmadığı suçlar, sırf hareket suçlarıdır⁴⁷⁰. Suçun kanuni tanımında yer alan hareketlerin gerçekleştirilmesinin yanı sıra, dış dünyada bir etki meydana getiren neticenin de ortaya çıkması gerekiyorsa, bu tür suçlara neticeli suç denilmektedir⁴⁷¹. Öğretide Özbek ve Hakeri ise, neticesiz bir suçun söz konusu olamayacağını; bir hareketin olası sonuçlarının da netice kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmektedir⁴⁷². Bu görüşü benimseyenler; suçları neticeli suçlar ve neticesi harekete bitişik suçlar olarak ayırmaktadır⁴⁷³.

Hırsızlık suçunun unsurları arasında netice unsurunun yer almasının gerekip gerekmediği hususu ise öğretide tartışmalıdır. Koca, Üzülmaz ve Özen'e göre; hırsızlık suçu sırf hareket suçu niteliğinde olduğundan, suçun meydana gelebilmesi için gerekli fiilin gerçekleşmesi yeterlidir; başkaca bir neticenin ortaya çıkması aranmaz⁴⁷⁴. Yazıcıoğlu, Artuk, Uğurlu ve Ediş'e göre ise, hırsızlık suçu neticesi harekete bitişik ve ani hareketli bir suçtur⁴⁷⁵. Bu nedenle, hırsızlık suçuna konu taşınır malın, faydalanma maksadıyla fail

⁴⁶⁵Yaprak Öntan, Ceza Hukukunda Davranış ve Netice (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 259; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 57.

⁴⁶⁶ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 193.

⁴⁶⁷ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 348.

⁴⁶⁸ Koca – Üzülmaz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 127; Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 348.

⁴⁶⁹ Koca – Üzülmaz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 128.

⁴⁷⁰ Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 132.

⁴⁷¹ Koca – Üzülmaz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 129.

⁴⁷² Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 236; Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 149.

⁴⁷³ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 149.

⁴⁷⁴ Koca – Üzülmaz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 128; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi, 585.

⁴⁷⁵ R. Yılmaz Yazıcıoğlu, “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013), 782; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 536; Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 138; Ediş, Hırsızlık Suçu, 39.

tarafından mağdurun hâkimiyet alanından çıkarılarak kendi hâkimiyet alanına geçirilmesiyle suç tamamlanmakta ve netice de gerçekleşmiş olmaktadır.⁴⁷⁶

Kanaatimizce hırsızlık suçu, sırf hareket suçu niteliğindedir. Zira suçun kanuni tanımına bakıldığında, hırsızlık suçunun gerçekleşebilmesi için herhangi bir neticenin suç tipinde öngörülmediği görülmektedir. Zilyedinin rızası olmaksızın fail tarafından hırsızlık suçuna konu malın alınması sonucunda zilyet açısından bir zarar ortaya çıksa da, kanunda bu zarar suçun unsuru olarak yer almamaktadır. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından ayrıca bir düzenleme bulunmadığından, aynı açıklamalar bu suç için de geçerli olacaktır.

2.3.2. Manevi Unsur

Manevi unsur; kast ve taksirdir⁴⁷⁷. Kast, TCK md. 21’de tanımlanmış olup; bu maddeye göre, suçun oluşabilmesi için gerekli tüm unsurların fail tarafından bilinmesi ve meydana gelecek neticenin fail tarafından istenmesi gerekmektedir⁴⁷⁸. Burada bahsedilen kast; doğrudan kasttır⁴⁷⁹. Olası kast ise TCK md. 21/2’de izah edilmiştir⁴⁸⁰. Bu maddeye göre fail, suçun meydana gelebilmesi için gerekli unsurları bilmekte ve neticeyi öngörmekte; ancak bu neticeyi istememektedir⁴⁸¹. Failin, fiiliyle birlikte meydana gelen neticeyi öngörmesi gerekirken, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranarak bu neticeyi öngörmemesi durumu taksir olarak nitelendirilmektedir⁴⁸². Taksir durumu istisnai olduğundan, bir suçun taksirle işlenebilmesi için kanunda bu konuda ayrıca bir düzenleme yapılmış olması gerekmektedir⁴⁸³.

⁴⁷⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 625; Hafızoğulları – Özen, “Hırsızlık”, 777.; Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 515.

⁴⁷⁷ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 78; Cengiz Apaydın, Ceza Hukukunda Doğrudan Kast, Olası Kast, Basit Taksir ve Bilinçli Taksir Kavramları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 34.

⁴⁷⁸ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 264; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 275.

⁴⁷⁹ Mehmet Tan, Karşılaştırmalı – Gerekçeli - Açıklamalı – İçtihatlı – Özetli Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011), 350.

⁴⁸⁰ Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 283.

⁴⁸¹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 280; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 331.

⁴⁸² Apaydın, Ceza Hukukunda Doğrudan Kast, Olası Kast, Basit Taksir ve Bilinçli Taksir Kavramları, 245; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 286.

⁴⁸³ Apaydın, Ceza Hukukunda Doğrudan Kast, Olası Kast, Basit Taksir ve Bilinçli Taksir Kavramları, 225; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 289; Tan, Karşılaştırmalı – Gerekçeli - Açıklamalı – İçtihatlı – Özetli Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler, 524.

Hırsızlık suçu bakımından ise, hırsızlık suçunun kanunda taksirle düzenlenmiş hali bulunmadığından hırsızlık suçu yalnızca kasten işlenebilecektir⁴⁸⁴. Ancak öğretide hırsızlık suçunun olası kastla işlenebileceğini ileri sürenler de bulunmaktadır⁴⁸⁵. Hırsızlık suçunun olası kastla işlenebileceğini ifade eden Tezcan, Gökçen, Artuç, Artuk ve Bayraktar; failin hırsızlık suçundaki kastının, kendisi dışında birine ait olan taşınır bir malı sahibinin rızası olmaksızın almaya yönelik olduğu, bu nedenle bu suçun olası kastla da işlenebileceğini ileri sürmektedir⁴⁸⁶. Buna karşılık Koç ve Arslantürk ise, hırsızlık suçunun olası kastla işlenemeyeceğini savunmaktadır⁴⁸⁷. Kanaatimizce, hırsızlık suçunda taşınır nitelikteki bir eşyanın, failin kendisine veya bir başkasına fayda sağlamak amacıyla alınması gerektiğinden, yani özel kast arandığından, hırsızlık suçunun olası kastla işlenebilmesi mümkün gözükmemektedir. Zira burada failin amacı, söz konusu malı almak suretiyle kendisine bir yarar sağlamak, dolayısıyla da mağduru zarara uğratmaktır. Bu nedenle hırsızlık suçunda failin neticeyi öngörmesi ancak istememesi gibi bir durumdan bahsedilemez.

Failin kendisine veya başkasına yarar sağlama özel kastıyla hareket etmesi, hırsızlık suçunun manevi unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır⁴⁸⁸. Failin sağlamak istediği bu yararın maddi veya manevi olmasının bir önemi yoktur⁴⁸⁹. Hatta, failin kendisine veya başkasına yarar sağlama maksadıyla hareket etmesi, suçun meydana gelebilmesi açısından yeterli olup bu faydanın gerçekleşmesi de aranmamaktadır⁴⁹⁰.

Failin, malı kendisine veya başkasına yarar sağlama kastı ile değil de yalnızca zarar verme kastıyla alması durumunda, hırsızlık suçunun manevi unsurunu oluşturan özel kast unsuru gerçekleşmeyeceğinden, bu fiil hırsızlık değil, mala zarar verme suçu kapsamında değerlendirilecektir⁴⁹¹. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, failin hırsızlık kastıyla hareket ederken aynı zamanda suç konusu mala zarar vermesi hâlinde, bu zarar verme eyleminin hırsızlık suçunun kaçınılmaz sonucu olarak kabul edileceğidir⁴⁹². Bu

⁴⁸⁴ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 35; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 58.

⁴⁸⁵ Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 18.

⁴⁸⁶ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 690; Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 18; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 25; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 547; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 35.

⁴⁸⁷ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 35; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 58.

⁴⁸⁸ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 303; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 57.

⁴⁸⁹ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 390.; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 547.

⁴⁹⁰ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 691; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 390; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 36.

⁴⁹¹ Ali Parlar – Selda Kutluata, Uygulamada Hırsızlık Suçları (Ankara: Bilge Yayınevi, 2018), 18.

⁴⁹² Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/381.

durumda, korunan hukuki yarar tek olduğundan, fail yalnızca hırsızlık suçundan cezalandırılacak; ayrıca mala zarar verme suçundan cezalandırılması söz konusu olmayacaktır⁴⁹³. Buna karşılık, failin hırsızlık eylemini gerçekleştirirken suç konusu dışında kalan başka bir mala da zarar vermesi hâlinde, bu zarar verme fiili bağımsız bir hukuki değere yöneldiğinden, fail hem hırsızlık suçundan hem de mala zarar verme suçundan cezalandırılacaktır⁴⁹⁴. Eğer ki fail, söz konusu malı kullandıktan sonra geri verme maksadıyla almışsa, bu durumda da TCK md. 146'da düzenlenen kullanma hırsızlığı suçu gündeme gelecektir⁴⁹⁵.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından, bu suçun taksirle işlenebileceğine ilişkin kanunda herhangi bir düzenleme bulunmadığından, suç yalnızca kasten işlenebilecektir. Ayrıca, söz konusu suç hırsızlık suçunun nitelikli hâli olduğundan, hırsızlık suçunda aranan özel kast unsuru burada da aranmaktadır. Eğer ki fail, bu suçu işlerken kendisine veya bir başkasına yarar sağlama özel kastıyla hareket etmezse, burada bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu değil, TCK md. 244/4'te yer alan suç gündeme gelecektir⁴⁹⁶.

Hırsızlık suçu yalnızca kasten işlenebileceğinden, failin suç konusu taşınır malın kendisine ait olmadığını bilmesi gerekmektedir⁴⁹⁷. Zira hırsızlık suçu kanunda tanımlanırken “başkasına ait taşınır bir mal” kavramından bahsedilmiştir. Bu nedenle, failin kendisine ait taşınır bir malı alması halinde, söz konusu suç oluşmayacaktır. Failin söz konusu taşınır eşyanın kendisi dışında başkaca bir kişiye ait olduğunu bilmesi gerekse de, başkasına ait olan bu taşınır malın gerçekte kime ait olduğunu bilmesi ise şart değildir⁴⁹⁸. Failin suç konusu taşınır malı kendi malı sanması ya da söz konusu malı zilyedinin rızası olduğunu düşünerek alması gibi durumlarda ise bu husus, TCK md. 30/1'de ifade edilen hata hükmü kapsamında düşünülebilecektir⁴⁹⁹.

⁴⁹³ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 114; Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2018/387 (2 Ekim 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁴⁹⁴ Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 267; Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2020/74 (11 Şubat 2020), Lexpera İçtihat Programı.

⁴⁹⁵ Parlar – Kutluata, Uygulamada Hırsızlık Suçları, 18.

⁴⁹⁶ Geçmez, Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme Suçları (TCK m.244), 96.

⁴⁹⁷ Kamışlı, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu, 56.

⁴⁹⁸ AYTEKİN, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 67.

⁴⁹⁹ Meran, Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına Karşı Suçlar, 40; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 546; Datlı, Türk Ceza Kanununda Hırsızlık, 19.

2.3.3. Hukuka Aykırılık

TCK’da suç olarak düzenlenen fiillerin fail tarafından işlenmesi durumunda bu fiil, hukuk düzenine ters düşmektedir⁵⁰⁰. Bu durum ise hukuka aykırılık olarak adlandırılmaktadır⁵⁰¹. Failin fiilinin bu şekilde kanuni tarifeye uygun olması, fiilin tipik olduğu anlamına gelmektedir⁵⁰². Bu tipiklik, bir nevi hukuka aykırılığa da karine teşkil etmektedir⁵⁰³. İzahl edilen bu hususlar doğrultusunda, bir fiilin suç oluşturabilmesi için hukuka uygun olmaması gerektiğini söylememiz mümkündür. Eğer ki söz konusu fiili hukuka aykırı olmaktan çıkartan bir durum mevcut olursa, bu durumda söz konusu fiil artık suç teşkil etmeyecektir⁵⁰⁴.

Hukuka uygunluk nedenleri TCK’da sayılmış olup, bunlar; kanunun hükmü ve amirin emri (TCK md. 24/1), meşru savunma (TCK md. 25/1), hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası (TCK md. 26)’dır⁵⁰⁵. Bu hukuka uygunluk sebepleri, hırsızlık ve bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçları bakımından da geçerlidir. Ancak, öğretide hukuka uygunluk nedenleri arasında yer alan ilgilinin rızasının bu suçlar bakımından hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilip edilemeyeceği hususunda tartışmalar bulunmaktadır⁵⁰⁶.

İlgilinin rızasının hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilmesi gerektiğini ileri süren Centel ve Toroslu, suçun kanuni tanımında yer alan “*zilyedinin rızası olmadan*” ifadesinin, ilgilinin rızasını hukuka uygunluk nedenleri arasından çıkarmayacağını ileri sürmektedir⁵⁰⁷. Yine bu görüşü savunanlar, malik ve zilyedin farklı kişiler olması durumunda da hırsızlık suçu açısından ilgili kişi zilyet olacağından, hukuka uygunluk bakımından da zilyedin rızasının olması gerektiğini ifade etmektedir⁵⁰⁸. Artuk, Özen ve Bayraktar ise, hırsızlık suçunda ilgilinin rızasının hukuka uygunluk nedeni olamayacağını ileri sürmektedir⁵⁰⁹. Bu görüşü savunanlara göre, burada ilgilinin rızası hukuka aykırılığı

⁵⁰⁰ Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 157; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 126.

⁵⁰¹ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 126.

⁵⁰² Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 162; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 126; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 61.

⁵⁰³ Uğurlu, Hırsızlık Suçu, 157.

⁵⁰⁴ Hamide Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75 (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021), 374.

⁵⁰⁵ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 318.

⁵⁰⁶ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 800.

⁵⁰⁷ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/341; Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 143.

⁵⁰⁸ Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 143; Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/341.

⁵⁰⁹ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 548; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 800.

değil, tipikliği ortadan kaldıran bir unsurdur⁵¹⁰. Çünkü kanunda rıza unsuruna açıkça yer verildiğinden, mağdurun rızasının bulunması halinde söz konusu hareket tipik olmayacaktır⁵¹¹. Kanaatimizce, ilgilinin rızası hırsızlık suçu bakımından fiilin hukuka aykırılığını ortadan kaldıran bir neden olarak kabul edilmemelidir. Şöyle ki, kanunda açıkça zilyedinin rızası olmadan başkasına ait taşınır malın alınmasından söz edilmektedir. Dolayısıyla, zilyedin rızasının bulunması halinde, suçun kanuni tanımında yer alan unsurlardan biri gerçekleşmemiş olacak; bu durumda tipiklik oluşmayacak ve dolayısıyla suç da meydana gelmeyecektir. Böyle bir durumda ortada herhangi bir suç bulunmadığından, hukuka uygunluk nedeninden de bahsedilemeyecektir.

2.4. Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle Hırsızlık Suçunun Benzer Suçlarla Olan İlişkisi

2.4.1. Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçu

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ile sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçunun konuları birbirinden farklılık arz etmektedir. Şöyle ki; daha önceki başlıklarda da detaylı bir şekilde açıkladığımız üzere TCK 142/2-e’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun konusunu taşınır bir mal oluştururken, TCK 244’te düzenlenen suçun konusunu ise veri oluşturmaktadır⁵¹². Veri ise ilgili kanunda “*bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değer*” olarak ifade edilmiştir⁵¹³. Dolayısıyla veri, hırsızlık suçunun konusunu oluşturamayacaktır.

TCK 244/4’te, bu suçun kanunda yer alan başkaca bir suçun oluşumuna sebebiyet vermemesi halinde bu fıkranın uygulama alanı bulacağı ifade edilmiştir⁵¹⁴. Bu nedenle TCK 244/4’te yer alan düzenleme tali bir normdur⁵¹⁵. Eğer ki söz konusu suç, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun kanuni unsurlarını taşıyorsa, artık

⁵¹⁰ Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 562; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 37; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 802.

⁵¹¹ İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 223.

⁵¹² Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 637.

⁵¹³ İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, md. 2/1-k.

⁵¹⁴ Ömer Demir vd., Bilişim Suçları ve Bilişim Yoluyla İşlenen Suçlar (Ankara: Adalet Yayınevi, 2015), 20; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2018, 168.

⁵¹⁵ Demir vd., Bilişim Suçları ve Bilişim Yoluyla İşlenen Suçlar, 328; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 705.

burada bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan cezalandırma cihetine gidilmelidir⁵¹⁶. Aynı maddenin gerekçesinde ise söz konusu durum;

“...Üçüncü fıkra ise, bir ve ikinci fıkralarda tanımlanan fiillerin işlenmesi suretiyle kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlaması, ceza yaptırımına altına alınmıştır. Ancak, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilebilmesi için, fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması gerekir. Bu bakımdan, fiilin örneğin dolandırıcılık, hırsızlık, güveni kötüye kullanma veya zimmet suçunu oluşturmaması hâlinde, bu fıkra hükmüne istinaden cezaya hükmedilmeyecektir⁵¹⁷...”

biçiminde açıklanmıştır. Kanun metninden farklı olarak gerekçede bu durum “*fiilin daha ağır cezayı gerektiren başka bir suç oluşturmaması*” şeklinde ifade edilmiştir⁵¹⁸. Ancak kanunilik ilkesi gereği, kanun metni ile gerekçenin çelişmesi durumunda kanun lafzına bakılması gerekmektedir⁵¹⁹. Kaldı ki hem TCK 142/2-e’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun cezasının TCK 244/4’te yer alan suçtan fazla olması hem de gerekçede de açıkça fiilin hırsızlık suçunu oluşturmaması durumunda TCK 244/4 fıkrasından cezaya hükmedilmeyeceği hususunun açıklanması, kanun lafzıyla gerekçe arasındaki bu çelişkiyi de ortadan kaldırmaktadır⁵²⁰. Bu nedenlerle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, hem TCK 244/4’e göre asli norm niteliğinde olduğundan hem de hırsızlık suçunun nitelikli hali olarak yer aldığından, burada fail TCK md.142/2-e’den cezalandırılacaktır⁵²¹.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ile TCK md. 244/4’te yer alan suç arasındaki ilişki ise, görünüşte içtima halidir⁵²². Zira görünüşte içtima halinde buradaki gibi suçların çokluğu yalnızca görünüşte olup, esasında olaya uygulanacak tek bir norm bulunmaktadır⁵²³. Görünüşte içtima hallerinden ise, yardımcı normun sonralığı

⁵¹⁶ Doğan, Bilişim Suçları, 143; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 329.

⁵¹⁷ Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), “Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)” (Erişim 16 Şubat 2025).

⁵¹⁸ Uçar, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları, 71; Doğan, Bilişim Suçları, 143.

⁵¹⁹ Uçar, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları, 71; Ediş, Hırsızlık Suçu, 91.

⁵²⁰ “...Sanığın, müştekinin bilgisi ve rızası dışında İş Bankası Mustafakemalpaşa Şubesinde bulunan hesabındaki parasını, internet bankacılığı kullanılarak, kendi hesabına havale etmek suretiyle çalması şeklindeki eyleminin, 5237 sayılı TCK’nın 142/2-e maddesinde düzenlenen “bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık” suçunu oluşturduğu gözetilmeden...”, Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2020/7421 (1 Temmuz 2020), Legalbank İçtihat Programı.

⁵²¹ Ediş, Hırsızlık Suçu, 90.

⁵²² Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 106.

⁵²³ Koca - Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 565.

ilkesi vücut bulmaktadır⁵²⁴. Çünkü burada 244/4 tali norm, 142/2-e ise asli normdur. Bu nedenle olaya uygulanacak tek norm, asli norm olan 142/2-e'dir⁵²⁵.

TCK 142/2-e'de yer alan suçun işlenebilmesi bakımından, failin kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla yani özel kastla hareket etmesi gerekmektedir. TCK md. 244/4'te yer alan suç bakımından ise özel kastın aranıp aranmadığı hususunda öğretide tartışmalar bulunmaktadır. Taşkın'a göre; kanun metninde yer alan *"kişinin kendisinin veya başkasının yararına haksız bir çıkar sağlaması"* ifadesi suçun işlenebilmesi bakımından aranan özel kastı ifade etmektedir⁵²⁶. Dülger ve Erdoğan'a göre ise, özel kastın söz konusu olabilmesi için kanun metninde açıkça bu saike dair ibare bulunması gerekmektedir⁵²⁷. Biz de bu görüşlerden ikincisine katılmaktayız. Çünkü burada haksız bir çıkar ifadesi, söz konusu bu suçun konusunu oluşturmaktadır. Bu nedenle burada hırsızlık suçunda olduğu gibi özel bir saike yer verildiğini kabul etmek mümkün değildir.

TCK md. 244/4'ün uygulamadaki en yaygın örneği ise; oyun karakterlerinin bir başkası tarafından hukuka uygun olmayacak şekilde elde edildiği durumlardır⁵²⁸. Burada, oyun karakterinin maddi açıdan bir değeri olsa da, bu oyun karakteri veri niteliğinde olup taşınır bir mal olarak sayılamayacağından, TCK 142/2-e'nin değil, TCK 244/4'ün konusunu oluşturacaktır⁵²⁹.

Uygulamada mağdurun hesabında bulunan paranın rızası dışında bir başkasına havale edilmesi vb. durumlarda, söz konusu suçun TCK md. 142/2-e'de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu mu yoksa TCK md. 244/4'te yer alan

⁵²⁴ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 106; Koca - Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 570.

⁵²⁵ Koca - Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 570.

⁵²⁶ Koray Taşkın, "Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu", Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi 2/6-7 (Ekim 2005), 59.

⁵²⁷ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 376; Erdoğan, Türk Ceza Kanunu'nda Bilişim Suçları, 257.

⁵²⁸ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 420; *"...Knight Online oyundaki "... isimli karakteri hukuka aykırı bir şekilde ele geçirmesi eyleminin, 5237 sayılı TCK'nın 244/2-4. maddesindeki bilişim suçunu oluşturacağı gözetilmeksizin..."*, Yargıtay 13. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/15168 (6 Kasım 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁵²⁹ *"...Oyun karakteri itemi, ekonomik bir değer ifade etmekte ise de; taşınır bir mal değildir. Bilgisayar ortamından temin edilen oyun karakteri, alınıp satılabilen ve maddi değere sahip bir veridir. Üstelik bulunduğu yerden fiziken de alınmış değildir. Buna karşılık sanığın üzerine atılı fiilin; TCK'nın 244. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenen seçimlik hareketlerden olan 'varolan verileri başka bir yere' göndermek olup, aynı Kanun'un 4. fıkrasında belirtilen 'haksız bir çıkar sağlama' söz konusu olduğu için TCK'nın 244. maddesinin 4. fıkrasında düzenlenen bilişim suçunu oluşturduğundan..."*, Yargıtay 13. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2020/3049 (3 Mart 2020), Lexpera İçtihat Programı.

suçu mu oluşturacağı konusunda tartışmalar bulunduğu görülmektedir. Öğretide Yüksektepe ve Özbek, bu gibi durumlarda TCK 244/4'te yer alan suçun oluşacağını savunmakta ve burada taşınır bir malın, mağdurun rızası olmaksızın alınmasından ziyade bir verinin yer değiştirmesinin söz konusu olduğunu; bu nedenle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun değil, TCK 244/4'te düzenlenen suçun oluşacağını ifade etmektedir⁵³⁰. Bu görüşe katılmak mümkün değildir. Çünkü TCK md. 244/4'te yer alan düzenlemede “*başka bir suç oluşturmaması halinde*” şeklinde bir ifade geçmektedir. Bu ifade ile; TCK md. 244'te yer alan fiiller ile meydana gelen suçun, TCK'da yer alan başka bir suç tanımına uymaması halinde TCK md. 244/4'e gidileceği kastedilmektedir. Bu bakımdan TCK md. 244 tali norm niteliğindedir⁵³¹. Bu nedenle meydana gelen fiil, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun unsurlarını taşıyorsa, öncelikle bu suçun düşünülmesi gerekmektedir⁵³². Failin fiili bakımından, bu suç veya başkaca bir suç vücut bulmuyorsa ancak o zaman TCK md. 244/4 gündeme gelebilecektir. Nitekim öğretide Aytekin de bu görüştedir⁵³³.

Yargıtay'ın da içtihatlarında bilişim sistemleri aracılığıyla bir suç işlenmesi durumunda; öncelikle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık gibi başka bir suçun oluşup oluşmadığının değerlendirilmesi, bu suçlardan herhangi birinin oluşmaması halinde ise TCK md. 244/4 kapsamında suçun unsurlarının somut olayda gerçekleşip gerçekleşmediğinin incelenmesi gerektiği belirtilmektedir⁵³⁴. CGK'nin öncesinde de yer verdiğimiz 2009/193

⁵³⁰ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 668; Özbek, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”, 67.

⁵³¹ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 705; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 328.

⁵³² “...Sanıkların katılana ait banka kartı bilgilerini kullanarak internet bankacılığı müşteri numarası ve şifresi oluşturma, buradan katılana ait kredi kartı hesabından internet bankacılığı yoluyla 5.400,00 TL'nin sanığa ait hesaba havale ve 534080 ** ** numaralı hatta 95,00 TL yükleme yapma ayrıca katılana ait 300**233 nolu hesaptan 2.250,00 TL'nin Ziraat Bankası müşterisi olan sanık ... hesabına havale yapma şeklinde gerçekleşen tüm eylemlerinin, zincirleme şekilde bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğu...”, Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/8706 (13 Kasım 2024), Lexpera İhtihat Programı.

⁵³³ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 48.

⁵³⁴ “...Ayrıca maddede ‘başka bir suçu oluşturmaması halinde’ denilerek ‘tali norm’ niteliğinde bir düzenleme yapılmıştır. Yani bilişim sistemleri aracılığıyla bir çıkar sağlandığında öncelikle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık, zimmet gibi asli (birinci derecede) olan önce uygulanması gereken bir başka suçun oluşup oluşmadığı tartışılmalı, eylem başka bir suçu oluşturmamışsa, o zaman TCK'nın 244/4. maddesi irdelenmelidir...”, Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2008/12249 (2 Haziran 2008), Lexpera İhtihat Programı.

Esas ve 2009/268 Karar sayılı içtihadıyla da bu tür durumlarda TCK 142/2-e’de yer alan suçun oluşacağı ortaya konulmuş ve genel yönelim de bu yönde ilerlemiştir⁵³⁵.

2.4.2. Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, bilişim sistemleri aracılığıyla çok sayıda kişiye kısa sürede ulaşılabilmesi, sanal ortamda her şeyin olduğundan çok daha farklı gösterilebilmesi ve özellikle de son zamanlarda yapay zekanın da ortaya çıkışıyla birlikte bilişim sistemleri, faydalarının yanı sıra birçok sakıncayı da beraberinde getirmektedir. Bu nedenlerle, dolandırıcılık suçunun işlenmesi sırasında bilişim sistemlerinin kullanılması, suçun icrası sırasında faile kolaylık sağladığından, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, cezayı artıran bir neden olarak düzenlenmiştir⁵³⁶.

Dolandırıcılık suçunun kanuni tanımına bakıldığında suçun unsuru olarak hileli hareketlerle bir kimsenin aldatılması arandığından, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunda da mağduru aldatmaya yarayan hileli hareketlerin bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi gerekmektedir⁵³⁷. Bilişim sistemlerinin kullanıldığı bu hallerde, mağdur ile failin yüz yüze gelmediği sanal bir gerçeklikte söz konusu bu hileli hareketler gerçekleştirilmektedir⁵³⁸. Ancak fail ile mağdurun, bilişim sistemleri aracılığıyla iletişime geçtikten sonra anlaşarak yüz yüze buluşmaları hâlinde, mağdur artık fail ile doğrudan temas kurduğundan kandırılması daha

⁵³⁵ “...şikayetçinin hesabına bilişim sistemi kullanılarak girmek sureti ile başka birinin hesabına şikayetçinin hesabından 4.985 TL havale etmek şeklindeki eylemin, TCK.nun 142/2-e madde ve fıkrasında yer alan nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, TCK.nun 244/4. maddesi uyarınca mahkumiyet hükmü kurulması...”, Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/5608 (21 Mayıs 2018), Legalbank İçtihat Programı; “...Mağdure ...'ın şubesindeki hesabına girilerek fon bozdurulduktan sonra hesaplarına havale edilen paraları, bloke konulmasını engelleyecek şekilde kısa bir süre içerisinde nakit olarak çeken ya da harcayan sanıkların eylemlerini, tespit edilemeyen diğer faillerle birlikte eylem ve fikir birliği içerisinde gerçekleştirildikleri anlaşılmakla; TCK 244/4. maddesi delaletiyle aynı kanunun 142/2-e maddesinde düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan mahkumiyetleri yerine yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi...”, Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2020/16816 (17 Ekim 2020), Legalbank İçtihat Programı.

⁵³⁶ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 452.

⁵³⁷ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 330; Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 422.

⁵³⁸ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 420.

güç hâle gelecek ve bu durumda eylem, nitelikli dolandırıcılık değil, basit dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilecektir⁵³⁹.

Aynı şekilde, failin herhangi bir ilan vermeksizin doğrudan mağduru arayarak, hileli davranışlarla mağdurun iradesini fesada uğratıp haksız bir menfaat temin ettiği durumlarda, bilişim sistemleri kullanılmadığından eylem, basit dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilecektir⁵⁴⁰. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus, failin mağduru arayarak kendisini kamu görevlisi ya da banka, sigorta veya kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtması ve bu suretle hileli davranışlarla menfaat temin etmesi durumudur. Bu durumda, basit dolandırıcılık suçu değil, TCK md. 158/1-l’de düzenlenen nitelikli dolandırıcılık suçu oluşacaktır⁵⁴¹.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ve bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Bu suçlar ilk bakışta birbirlerine çok benziyormuş gibi görünse de, birbirinden farklı ayırt edici yönleri bulunmaktadır⁵⁴². Şöyle ki; hırsızlık suçunda zilyedin rızası hilafına söz konusu taşınır mal fail tarafından alınırken, dolandırıcılık suçunda söz konusu mal zilyedin rızasıyla alınmaktadır⁵⁴³. Ancak burada fail, hileli hareketlerle mağduru kandırdığından dolayı bu rıza esasında hukuka uygun bir rıza değildir⁵⁴⁴. Bu doğrultuda bilişim sistemleri; hırsızlık suçunda mağdurun haberi ve rızası olmaksızın söz konusu taşınır malı almaya yönelik bir araç olarak kullanılmaktayken, dolandırıcılık suçlarında hileli hareketlerle mağduru kandırmak için kullanılmaktadır⁵⁴⁵.

Hırsızlık suçunun konusunu yalnızca taşınır mallar oluşturabilirken, dolandırıcılık suçunun konusunu ise taşınabilir eşyaların yanı sıra taşınmaz nitelikteki eşyalar da oluşturabilmektedir⁵⁴⁶. Bu kapsamda, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda, mağdurun banka hesabındaki para gibi taşınır mallar suçun konusunu

⁵³⁹ Sami Öztürk, Güveni Kötüye Kullanma Bedelsiz Senedi Kullanma Dolandırıcılık Suçları ve TCK Genel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi 2022), 536.

⁵⁴⁰ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 155.

⁵⁴¹ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 155.

⁵⁴² Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 470.

⁵⁴³ Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu, 246; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 466.

⁵⁴⁴ Mustafa Arslantürk, Yargıtay ve İstinaf Bakışıyla Dolandırıcılık Suçları Uygulama Örneği- Açıklamalı İçtihatlı – Notlu- Gerekçeli (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023), 331.

⁵⁴⁵ Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu, 271.

⁵⁴⁶ Gökhan Taneri – Gani Kamışlı, Dolandırıcılık – Sahtecilik – Güveni Kötüye Kullanma Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 278; Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu, 249; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 469.

oluştururken; bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunda, taşınır malların yanı sıra, hileli hareketlerle mağdurdan taşınmaz nitelikteki bir malın alınması da söz konusu olabilecektir.

Fail yalnızca bilişim sistemlerine müdahalede bulunmak suretiyle söz konusu taşınır malı mağdurdan alıyorsa, bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle hırsızlık gündeme gelecektir⁵⁴⁷. Zira dolandırıcılık suçunun meydana gelebilmesi için hileli hareketlerle mağdurun rızasının alınması gerekmektedir. Ancak hilenin kullanıldığı her durumda dolandırıcılık suçu oluşmaz. Şöyle ki; failin başvurduğu hile metotlarının, mağdurun söz konusu malı rızasıyla teslim etme konusunda ikna edici nitelikte olması gerekmektedir⁵⁴⁸. Hileli hareketler, söz konusu eşyanın teslimi konusunda mağdurun rıza göstermesine yardımcı olmamışsa, burada dolandırıcılık suçunun oluştuğunu söylemek mümkün değildir. Söz konusu durum başkaca bir suçun unsurlarını oluşturuyorsa dolandırıcılık suçu değil, o suç gündeme gelebilecektir⁵⁴⁹.

Dolandırıcılık suçunun en önemli unsuru olan hilenin işe yarar olabilmesi için, karşı tarafın yani mağdurun bu hileyi algılayabilecek kapasitede, rızasının hukuken geçerli sonuç doğurabileceği biri olması gerekmektedir⁵⁵⁰. Örneğin akıl hastalarının rızalarının hukuken geçerli sonuç doğurması mümkün olmadığından fail, mağdura yönelik ne kadar hileli davranışta bulunursa bulunsun, burada dolandırıcılık suçu oluşmayacaktır⁵⁵¹. Zira burada mağdur, söz konusu hileyi anlayabilecek kapasitede değildir. Bu nedenle mağdurun, suça konu eşyayı rızasıyla teslim etmesi gibi bir durumdan da bahsedilemeyecektir. Burada, fail hileli davranışları sonucu söz konusu eşyayı mağdurdan alsa da, bu eşya mağdurun rızası hilafına alınmış olacağından ancak hırsızlık suçu gündeme gelebilecektir⁵⁵².

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ile bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu arasındaki belki de en önemli fark;

⁵⁴⁷ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 668; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 470.

⁵⁴⁸ Raif Bıkmaz, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 142.

⁵⁴⁹ “...Dolayısıyla dolandırıcılıkta kullanılan hile, mağdurun kanmasını ve menfaati rızasıyla faile veya göstereceği kişiye teslim etmesini sağlayacak nitelikte olmalıdır. Dolandırıcılıkta mağdurun malı teslimde rızası vardır, fakat bu rıza hile kullanıldığı için sakatlanmıştır. Hileli davranışlar geçici de olsa rızai bir teslimi doğurmamış; bu bağlamda mal, failin el çabukluğu veya özel becerisi gibi maddi bir hareketiyle bulunduğu yerden alınmak suretiyle elde edilmiş ise eylem dolandırıcılık suçunu değil hırsızlık suçunu oluşturacaktır...”, Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2022/605 (4 Ekim 2022), Lexpera İçtihat Programı.

⁵⁵⁰ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 470.

⁵⁵¹ Bıkmaz, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu, 129.

⁵⁵² Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 470.

dolandırıcılık suçunun unsuru olan hilenin, bilişim sistemleri aracılığıyla mağdurun kandırılmasına yardımcı olmasıdır⁵⁵³. Zira bilişim sistemlerinin hile yoluyla kandırılması gibi bir durum söz konusu değildir. Eğer ki hile unsuru bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleşmez ancak failin elde edeceği yarar bilişim sistemleri yoluyla elde edilirse, bu durumda hırsızlık suçunun diğer unsurlarının da bulunması kaydıyla bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu oluşacaktır⁵⁵⁴.

Örneğin, failin mağduru arayarak banka aidatlarının hesabına geri yatırılacağından bahisle mobil bankacılık şifresini istemesi ve mağdurun da bu duruma inanarak faile şifresini vermesi halinde; fail, bu şifre aracılığıyla mağdurun bilgisi ve rızası dışında hesabında bulunan parayı kendisine veya bir başkasına gönderiyorsa, bu durumda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu meydana gelecektir. Çünkü burada mağdurun söz konusu paranın havale edilmesine ilişkin hileyle dahi olsa alınmış herhangi bir rızası bulunmamaktadır. Söz konusu olay tamamen bilgisi ve rızası dışında gerçekleşmiştir.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından, kişinin kendisine veya başkasına yarar sağlama özel kastı aranırken; bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunda böyle bir özel kast aranmamakta, genel kast yeterli görülmektedir⁵⁵⁵.

Phishing yöntemi, bilişim suçlarında sıklıkla karşılaştığımız bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Phishing, şifre manasına gelen password ve balık avlamak manasındaki fishing sözcüklerinden meydana gelmekte olup, uygulamada bu yönteme oltalamak, sazan avlama vs. de denilmektedir⁵⁵⁶. Uygulamada en sık karşılaştığımız durum, bu yöntem ile birtakım internet sitelerinin neredeyse tıpatıp aynısının yapılması suretiyle kişilerin kandırılması ve bu şekilde kandırılan kişilerin zarara uğratılması durumudur⁵⁵⁷. Bu yöntemi kullanan failer, mağdurların özellikle günlük hayatta en sık kullandıkları

⁵⁵³ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 79; Agin, Türk Ceza Hukuku'nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 176.

⁵⁵⁴ "...Aksi halde yani sisteme girilerek bir kişi aldatılmayıp sistemden yararlanılarak çıkar sağlanmışsa bilişim suçu veya bilişim sistemi kullanılmak suretiyle hırsızlık suçunun oluşması söz konusu olacaktır..." , Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2020/405 (8 Ekim 2020). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 12 Ağustos 2025).

⁵⁵⁵ Yenidünya, Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu, 249.

⁵⁵⁶ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 37.

⁵⁵⁷ Yavrutürk, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 83.

internet sitelerini taklit etmektedir⁵⁵⁸. Buna örnek olarak; bankaların internet siteleri, sigorta sayfaları, ikinci el eşya satılan sayfalar vs. verilebilir⁵⁵⁹.

Mağdurların bu sahte internet sitelerine yönlendirilmesi ise genelde telefonlarına gelen bir mesaj, internette karşlarına çıkan bir reklam yahut sahte bir mail adresinden gelen bir link ile vs. olabilmektedir⁵⁶⁰. Bu reklam ya da mailde kişiye çeşitli kampanyalar sunulması gibi yollarla, mağdurun söz konusu bu reklama ya da linke tıklaması sağlanmaktadır⁵⁶¹. Mağdurlar bu linke, reklama vs. tıkladığında ise fail, söz konusu mağdurların banka hesap numaraları, kredi kartı bilgileri gibi kişisel bilgilerini ele geçirmekte, bunun yanı sıra kimi durumda ele geçirdiği bu kişisel veriler sayesinde maddi kazanç da elde edebilmektedir. Bu gibi durumlarda, söz konusu yöntem aracılığıyla maddi menfaat temin edildiği hallerde hangi suçun oluşacağı konusunda tartışmalar bulunmaktadır.

Phishing yöntemiyle işlenen suçlarda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluştuğunu savunan Yavrutürk ve Agin, buradaki hileli hareketlerin direkt olarak mağdurun banka hesabındaki parasının alınmasına yönelik değil, mağdurun söz konusu taklit internet sayfasına girmesini sağlamaya yönelik olduğunu ifade etmektedir⁵⁶². Zira, bu durumda mağdurun banka hesabında bulunan paranın alınmasına yönelik rızası da bulunmamaktadır. Phishing yöntemiyle işlenen suçlarda bilişim sistemlerinin araç kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun oluşacağını savunan Atalan ve Mahmutoğlu ise; failin hileli hareketleri sonucunda mağdurdan haksız bir menfaat elde ettiğini ileri sürmektedir⁵⁶³. Akyüz ise, phishing yöntemiyle failin mağdurun internet bankacılığı bilgilerini ele geçirerek bir yarar sağlaması durumunda TCK md. 158/1-f'nin uygulanamayacağını; ancak mağdurun, internet bankacılığı bilgilerini faile hesabından para çekmesi amacıyla vermesi hâlinde, TCK md. 158/1-f'nin uygulanması gerektiğini ifade etmektedir⁵⁶⁴.

⁵⁵⁸ Akarslan, Bilişim Suçları, 98.

⁵⁵⁹ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 37.

⁵⁶⁰ Yavrutürk, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 85.

⁵⁶¹ Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 63.

⁵⁶² Yavrutürk, Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 183; Agin, Türk Ceza Hukuku'nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu, 124.

⁵⁶³ Mustafa Atalan, Türk Ceza Kanunu'nun 158/1-F ve 245/1. Maddelerinde Düzenlenen Suçlar ve Bu Suçlar Arasındaki İlişki Sorunsalı", Türkiye Barolar Birliği Dergisi (2022), 73; Mahmutoğlu, "Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi", 885.

⁵⁶⁴ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 211.

Bölge Adliye Mahkemesi (BAM) kararlarına baktığımızda bu hususta farklı kararlar verildiği görülmektedir. Kimi BAM'lar bu gibi durumlarda TCK 142/2-e'nin oluştuğunu ifade ederken⁵⁶⁵, kimi BAM'lar ise bu durumlarda TCK 158/1-f'nin oluştuğunu ifade etmektedir⁵⁶⁶. Yargıtay'ın önceki tarihli içtihatlarında phishing yöntemiyle mağdurun banka bilgileri ve şifresinin ele geçirilerek hesabından başka bir hesaba para transferi yapılması fiili, TCK md. 158/1-f kapsamında değerlendirilmekteyken⁵⁶⁷; daha yeni tarihli

⁵⁶⁵ "...Katılanın 26/12/2017 günü sosyal medya hesabını kontrol ederken Ziraat Bankası logosuna benzer bir logo içeren yan uygulama görerek bunu tıkladığı, akabinde Ziraat Bankasına ait bir internet sayfasına yönlendirildiği, hesap bilgilerinin ve şifresini girdiği, ilgilerini girerek sayfaya giriş yapmaya çalıştığı ancak hesabına giremediği, bunun üzerine müşteri hizmetlerini aradığı, bu zaman zarfı içerisinde mevduat hesabından rızası ve bilgisi dışında 3198,44 TL'nin sanık ... adına 4B bağkur pirim tahsilatı olarak yatırıldığı iddia edilen olayda; Dosyada mevcut banka yazı cevabına göre işlemin internet bankacılığı yoluyla yapıldığı, para yatırma işleminin doğrudan vadeli hesaptan gerçekleştirildiği, kart bilgilerinin kullanılmadığı, katılanın paranın gönderilmesi hususunda bilgi ve rızasının bulunmadığı, bu haliyle sanığın eyleminin TCK 142/2-e maddesi kapsamında bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturması...", Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesi (BAM), K. 2019/585 (20 Mayıs 2019). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 1 Ağustos 2025) ; "...katılanın internette Facebook adlı sosyal medya sitesinde bulunan Halk Bank logosunu tıkladığında, yönlendirilmiş olduğu sahte siteyi Halk Bankasının sitesi zannederek, açılan ekrana müşteri numarasını ve şifresini yazarak giriş yapmaya çalıştığı ve cep telefonuna Halk Bankasından gönderilen internet bankacılığına giriş şifresini de yazmasının ardından katılanın ele geçirilen bilgileri ile ve internet bankacılığına giriş şifresi ile mobil/internet şube üzerinden suç tarihinde saat 19:11'de sanık ...'ın hesabına 3.090 TL havale yapılması şeklinde gelişen istinafa konu olayda, sanıkların eylemlerinin T.C.K.'nın 142/2-e madde ve fıkrasında düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğu...", Konya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesi (BAM), K. 2022/502 (23 Mart 2022). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 4 Ağustos 2025).

⁵⁶⁶ "...sanık ve/veya suç ortağı tarafından internet ortamında gezinen mağdura "phishing" yöntemi ile hediye eşya çekilişi vaadiyle sahte bir link gönderildiği, böylelikle kendisiyle irtibata geçilen ve bunun bankanın link sayfası olduğunu düşünen mağdurun linki tıkladığında bankanın internet bankacılığı ekranı ile birebir aynı bir sayfayla karşılaştığı ve menfaat temini öncesinde kandırılarak iradesi sakatlanan mağdurun suç konu işlemin yapılmasını sağlayan müşteri numarası, internet bankacılığı şifresi ve onay kodunu açılan sahte sayfaya yazdığı, bu bilgileri edinen sanık ve/veya suç ortağının mağdurun hesabının ve internet bankacılığı uygulamasının bulunduğu Ziraat Bankası'ndaki hesabına erişim sağlayarak bu hesaptan sanığın hesabına 900,00 TL havale yaptığı, mağdurla iletişime geçen sanık veya suç ortağı tarafından mağdurun iradesinin bu şekilde hileli hareketlerle sakatlandığı ve sonrasında menfaat temin edildiği, sanığın eyleminin suç tarihi itibarıyla TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenen "bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık" suçunu oluşturduğu...", Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 15. Ceza Dairesi (BAM), K. 2024/748 (21 Şubat 2024). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 3 Ağustos 2025).

⁵⁶⁷ "...Katılanın Halk Bankası Niksar Şubesi'nde bulunan hesabına ait bilgilerin ve şifresinin internet üzerinden "phishing" yöntemi (bankanın web sitesi ile aynı görünümde sahte site açıp, bu siteyi bankanın gerçek sitesi zannetmesi sağlanıp, aldatılarak internet bankacılığı yoluyla hesabına girmek isteyen hesap sahiplerinin girmiş olduğu hesap bilgileri ve şifresinin ele geçirilmesi) ile ele geçirildikten sonra bu bilgiler kullanılarak katılan hesabından hakkında ek kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilen ...'ın aynı bankanın Organize Sanayi Sitesi Kayseri Şubesi nezdinde bulunan hesabına, katılanın bilgisi ve rızası dışında 11.02.2018 tarihinde saat 23.32'de 4000TL havale yapıldığı, havale yapılan tutarın 1500 TL'sinin suç tarihinde ATM cihazından sanık ... tarafından çekildiği, havale yapılan hesap sahibi ...'ın banka kartını arkadaşı ...'e, sanık ...'ya para geleceğini söylemesi üzerine verdiği, ...'in de ...'a ait kartı sanık ...'nın ricası üzerine kendisine verdiği, sanık ...'ın ise uygulama üzerinden görüştüğü kişiler ile birlikte hareket ederek başkalarına ait hesaplarda bulunan paraları internet üzerinden kart temin ettikleri şahısların hesaplarına aktardığı olayda (...) sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 158/1-f maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğu...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2022/21159 (19 Aralık 2022), Lexpera İçtihat

içtihatlarında ise bu fiillerdeki aldatma ve hilenin, mağdurun banka bilgileri ile şifresini ele geçirmeye yönelik olduğu, dolayısıyla TCK md. 142/2-e’de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluşacağı yönünde bir değerlendirmeye gidildiği görülmektedir⁵⁶⁸.

Kanaatimizce, bir bankanın ya da başkaca bir kuruluşun internet sitesinin birebir kopyasını yaparak sahte site oluşturmak suretiyle mağdurun bu siteye hesap bilgilerini ve şifresini girmesinin sağlanması; sonrasında fail tarafından bu bilgilerin ele geçirilerek mağdurun hesabından rızası dışında havale işlemi yapılması yani phishing yöntemi, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçuna vücut vermez. Burada fail tarafından gerçekleştirilen hileli hareketler bulunmaktadır. Ancak, bu hileli hareketler mağdurdan haksız kazanç sağlamaya yönelik değil; mağdurun hesap bilgilerini ele geçirmeye yöneliktir.

Söz konusu olay bakımından aslında iki ayrı fiil bulunmaktadır. Bu fiillerden ilki, failin mağduru arayarak hileli hareketlerle mağdurun kart bilgilerini alması, ikinci fiil ise bu kart bilgilerini kullanarak mağdurun hesabından kendisine veya üçüncü bir kişiye para havale etmesidir. Burada hangi suçun oluşacağı bakımından ise ikili bir ayrıma gidilmesi gerekmektedir. Şöyle ki; fail mağdurdan banka kartı bilgilerini ele geçirir ve bu bilgilere istinaden mağdurun hesabından kendisine veya üçüncü bir kişiye para havale ederse, burada TCK md. 142/2-e’de ifade edilen suç oluşacaktır. Zira banka kartıyla TCK md. 245’te ifade edilen suçun mevzu bahis olabilmesi için, banka kartının fiziki varlığının bulunması gerekmektedir. Bu durum Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu md. 3/1-d, e bentlerinde düzenlenen banka ve kredi kartının tanımından kaynaklanmaktadır.

Fail hileli hareketlerle mağdurun kredi kartı bilgilerini ele geçirirse, kredi kartının fiziki varlığının bulunması aranmayacağından burada TCK md. 245’te yer alan suç oluşacaktır⁵⁶⁹. Zira TCK md. 245’te yer alan düzenleme, TCK md. 142/2-e’de ifade

Programı; Aynı yönde; Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2020/13840 (30 Kasım 2020), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 10 Eylül 2025).

⁵⁶⁸ “...eylemin, para transferi sırasında şikâyetçinin herhangi bir müdahale ve bilgisinin olmaması, bu konuda aldatılan ve yanıltılan bir iradesinin de bulunmaması, tam aksine sanığın şikâyetçiden haksız olarak elde ettiği bilgilerle bizzat transfer işlemini kendisinin yapıp tamamlaması nedeniyle eylemin yapılacak yargılama sonucunda sübutu halinde, 5237 sayılı Kanun’un 142/2-e maddesinde düzenlenen suçu oluşturacağı anlaşılmakla...”, Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/5233 (27 Mayıs 2024), Lexpera İctihat Programı; Aynı yönde; Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/2135 (11 Şubat 2025); Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/9455 (21 Mayıs 2025), Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/8532 (27 Mayıs 2024), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 7 Eylül 2025).

⁵⁶⁹ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 318; Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 139.

edilen düzenlemeye nazaran daha özel bir düzenlemedir⁵⁷⁰. TCK md. 245'te düzenlenen banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçu, birçok bilişim suçunun unsurlarını taşımaktadır. Ayrıca TCK md. 245'in kanunumuza getiriliş amacı da, bankaların ve kredi kartı sahiplerinin zarara uğramasını engelleyerek banka ve kredi kartlarına olan itibarı artırmaktır⁵⁷¹. Bu nedenle TCK md. 245'te düzenlenen bu suç, TCK md. 142/2-e'de yer alan suç nazaran daha özel bir düzenleme niteliğindedir.

Failin, mağduru arayarak kendisini banka görevlisi veya benzeri bir sıfatla tanıtmak suretiyle mağdurun güvenini kazanıp banka bilgilerini öğrenmesi ve bu bilgiler aracılığıyla mobil bankacılık sistemi üzerinden haksız kazanç elde etmesi durumunda, burada hangi suçun oluşacağı da öğretide ayrı bir tartışma konusudur. Öğretide bu konuda da herhangi bir birlik bulunmamaktadır. Karagülle ve Ağbaba'ya göre; burada hile unsuru devreye girdiğinden dolayı bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu değil, TCK md. 158/1-l'de yer alan kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmayı veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle dolandırıcılık suçu gündeme gelecektir⁵⁷². Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır⁵⁷³. Yargıtay'a göre failin kendisini banka çalışanı olarak tanıtarak hileli hareketlerle mağdurun güvenini kazanması, mağdurun bu hileli hareketler neticesinde faile inanarak banka hesap

⁵⁷⁰ İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 194.

⁵⁷¹ Günarslan, Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu, 64.

⁵⁷² Karagülle, Avukatlar İçin Ceza Hukuku Özel Hükümler, 317; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 31.

⁵⁷³ "...Dosya kapsamına göre sanığın müştekiye ait telefonu ... numaralı hattan arayarak kendisini banka çalışanı olarak tanıtip hileli hareketler ile müştekinin cep telefonuna gelen şifreyi öğrenerek kredi kartından 2.500,00 Türk lirası para çekmesinden ibaret eyleminin, 5237 sayılı Kanun'un 158/1-l bendinde "Kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmayı veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle" şeklinde düzenlenen dolandırıcılık suçunu oluşturabileceği...", Yargıtay 5. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/1208 (26 Şubat 2018), Lexpera İctihat Programı; "...müştekiyi arayarak Garanti Bankasından kendisini aradıklarını ve kredi başvurusunun onaylandığını söyleyerek, müştekinin cep telefonuna gelecek olan şifreyi kendileri ile paylaşmasını sağladıktan sonra internet bankacılığı üzerinden kendisinin Garanti Bankasında bulunan hesabından şüphelilerden ...'ın Finansbanktaki hesabına 99.000,00 Türk lirası paranın gönderilmesini sağladıkları ancak şüpheli ...'in hesabına bloke konulması nedeniyle anılan meblağı tahsil edemedikleri... sanıkların eylemlerinin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 158-1-f-l maddesinde düzenlenen bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması yahut kişinin, kendisini kamu görevlisi veya banka, sigorta ya da kredi kurumlarının çalışanı olarak tanıtmayı veya bu kurum ve kuruluşlarla ilişkili olduğunu söylemesi suretiyle dolandırıcılık suçları kapsamında kalıp kalmadığına dair delillerin takdir ve değerlendirmesinin ağır ceza mahkemesince yapılması gerektiğinden bahisle...", Yargıtay 11. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/10822 (30 Eylül 2024), Lexpera İctihat Programı.

bilgilerini, telefonuna gelen şifreyi vs. söylemesi bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu değil, nitelikli dolandırıcılık suçunu oluşturacaktır⁵⁷⁴. Akyüz ise, mağdurun malvarlığı bakımından uğradığı zarara yönelik herhangi bir rızasının bulunmadığından bahisle, TCK md. 158/1-f suçunun unsurlarının oluşmayacağını ifade etmektedir⁵⁷⁵. Kanaatimizce, bu tür durumlarda TCK md. 158/1-f’de düzenlenen suçun unsurları oluşmamaktadır. Çünkü esasında bu olaydaki mantık da Phishing’deki mantıkla büyük ölçüde benzerlik göstermektedir. Burada her ne kadar mağdur hileli hareketlerle kandırılmış olsa da bu hileli hareketler mağdurdan paranın alınmasına yönelik değil, mağdurun banka hesap bilgilerini ele geçirmeye yöneliktir. Bu nedenle esasında mağdurun, söz konusu paranın faile verilmesine ilişkin hileli bir şekilde alınmış da olsa herhangi bir rızası bulunmamaktadır. Bu işlem, tamamen mağdurun rızası ve bilgisi dışında gerçekleşmektedir.

⁵⁷⁴ “...katılanı bankadan aradıklarını söyleyerek iradesini fesada uğratıp telefonuna giden şifreyi katılıandan öğrendikten sonra internet bankacılığına giriş yapılmak suretiyle toplam 46.300,00 TL’lik art arda EFT işlemi yaptırdıkları, 4.900 TL, 4.900 TL toplamında 9.800 TL’nin sanık... adına EFT yaptırıldığı, sanık ...’in savunmasında kendi hesabına gelen bu tip paraları çekip diğer sanık ... ’ya verdiği, bunun karşılığında da para aldığı beyan ettiği, sanıkların eylemlerinin suç tarihi itibarıyla TCK 158/1-f maddesine girdiği, gerekçesiyle...”, Yargıtay 11. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/12478 (24 Ekim 2024), Lexpera İçtihat Programı.

⁵⁷⁵ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 121.

3. BÖLÜM: SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ, CEZALANDIRILABİLİRLİĞİN DİĞER KOŞULLARI, MUHAKEME USULÜ, KUSURLULUK VE YAPTIRIM

3.1. Suçun Özel Görünüş Biçimleri

3.1.1. Teşebbüs

Teşebbüs, TCK md. 35'te düzenlenmiş olup, bu maddeye göre failin bir suçu gerçekleştirmek amacıyla icrai hareketlere başlaması ancak elinde olmayan nedenlerle söz konusu bu suçu tamamlayamaması durumudur⁵⁷⁶. Bir suça teşebbüsten söz edilebilmesi için, fail tarafından gerçekleştirilen fiillerin icra hareketi kapsamında olması gerekmektedir⁵⁷⁷. Zira hazırlık hareketleri, kanunda aksi öngörülmediği müddetçe kural olarak cezalandırılmaz⁵⁷⁸. Bu nedenle bir suça teşebbüs, suçun icra hareketlerine başlandığı andan tamamlandığı ana kadar mümkün olabilmektedir⁵⁷⁹.

Failin belirli bir suçu işleme kastı bulunmasına rağmen, gerçekleştirdiği fiiller söz konusu suçun icrasına elverişli icra hareketleri olarak nitelendirilemiyorsa, fail teşebbüsten dolayı sorumlu tutulamayacaktır⁵⁸⁰. Bu noktada, bir hareketin hazırlık mı yoksa icra hareketi mi sayılacağının tespiti, teşebbüsün varlığı açısından belirleyici bir öneme sahiptir. Hukuki niteliği bakımından bu ayrımın nasıl yapılacağına ilişkin olarak üç farklı teori öne sürülmüştür. Bunlar; objektif teori, subjektif teori ve karma teoridir⁵⁸¹. Objektif teori ise kendi içinde maddi objektif teori ve şekli objektif teori olarak ikiye ayrılmaktadır⁵⁸².

Kanunda o suç tipi için öngörülen davranışların yanı sıra bu davranışlarla doğrudan bağlantılı başkaca hareketlerin gerçekleştirilmesi durumunda, icra hareketlerinin başladığını kabul eden teoriye, maddi objektif teori denilmektedir⁵⁸³. Kanunda yalnızca o suç tipi için gösterilen davranışlardan birinin gerçekleştirilmesiyle icra hareketlerinin başlayacağını ifade eden teori ise, şekli objektif teoridir⁵⁸⁴. Subjektif teoriye göre ise,

⁵⁷⁶ Sertaç Işıka, Gönüllü Vazgeçme (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021), 2; Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 698; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 204.

⁵⁷⁷ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 488.

⁵⁷⁸ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 568.

⁵⁷⁹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 660; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 204.

⁵⁸⁰ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 570.

⁵⁸¹ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 526.

⁵⁸² Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 713.

⁵⁸³ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 529.

⁵⁸⁴ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 489.

failin gerçekleştirdiği hareketlerin failin kastını şüpheye yer vermeyecek şekilde ortaya koyması durumunda bu hareketler icra hareketi kapsamında, söz konusu hareketler failin kastı yönünde şüphe uyandırıyorsa bu hareketler hazırlık hareketi kapsamında değerlendirilecektir⁵⁸⁵. Karma teori ise hazırlık hareketi ve icra hareketi ayrımında subjektif ve objektif teoriyi birlikte uygulamaktadır⁵⁸⁶. Öğretide Özbek bu teorilerden karma teoriyi benimsemektedir⁵⁸⁷. TCK ise teşebbüs bakımından kişinin suçun icra hareketlerine elverişli hareketlerle başlamış olmasını aradığından, TCK'nın objektif teoriyi benimsediğini söylememiz mümkündür⁵⁸⁸. Kanaatimizce de, TCK md. 35 ve bu maddenin gerekçesinde, suçun kanuni tanımında yer alan unsurlarla bağlantılı hareketlerin gerçekleştirilmesi durumunda suçun icra hareketlerine başlanmış sayılacağına ifade edilmesi nedeniyle, objektif teori uygulanmalıdır⁵⁸⁹.

Hırsızlık suçunda suçun tamamlanma anı, failin malı zilyedinin hakimiyet alanından çıkartarak kendi hakimiyetine geçirdiği andır⁵⁹⁰. Aksi durumda yani failin malı zilyedinin tasarruf alanından çıkartarak kendi tasarruf alanına geçiremediği durumlarda, hırsızlık suçu teşebbüs aşamasında kalmış olacaktır⁵⁹¹.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda ise suçun tamamlanma anı, söz konusu paranın mağdurun hesabından çıkarak failin hesabına geçtiği andır⁵⁹². Para, mağdurun hesabından çıktıktan sonra failin hesabına bloke vs. konulması suçun tamamlanmasına engel teşkil etmeyecektir⁵⁹³. Zira burada söz konusu para, çok kısa bir

⁵⁸⁵ Koca - Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 420; Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 489.

⁵⁸⁶ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 713.

⁵⁸⁷ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 491.

⁵⁸⁸ Koca - Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 421; Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 717.

⁵⁸⁹ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 717.

⁵⁹⁰ Meran, Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına karşı Suçlar, 41; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 549.

⁵⁹¹ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/380.

⁵⁹² Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 421; Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 71; Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 319.

⁵⁹³ Semiz, En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 319; "... Katılan'ın Yapı Kredi Bankası A.Ş. Çorlu Heykel Şubesi nezdinde bulunan hesabından bilgisi ve rızası dışında internet üzerinden yetkisiz erişim sağlanarak 10.258,84 TL tutarında şüpheli'ın Kuveyt Bank Bağcılar şubesindeki hesabına EFT yapıldığı, işlemi şüpheli olması nedeniyle bankaca bloke konularak katılanın hesabına iade edildiğinin anlaşıldığı olayda, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 142/2-e. maddesinde düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturduğu...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2022/9801 (18 Mayıs 2022), Lexpera İçtihat Programı.

süre de olsa failin hesabında kaldığından artık mağdurun söz konusu para üzerinde tasarruf imkanı bulunmamaktadır. Yargıtay da, mağdurun kendi rızası dışında hesabından başka bir kişinin hesabına para havale edildiğini fark etmesi üzerine bankayı arayarak söz konusu paraya bloke koydurması ve paranın kendi hesabına geri gönderilmesini sağlaması durumunda, suçun tamamlanmış olduğunu kabul etmiştir⁵⁹⁴. Ayrıca suçun tamamlanması bakımından failin söz konusu parayı çekmiş olması şartı aranmamaktadır⁵⁹⁵.

Uygulamada mobil bankacılık yoluyla gerçekleştirilen para transferleri çok kısa bir sürede gerçekleştiğinden, söz konusu paranın mağdurun hesabından çıkmadan engellenmesi genellikle pek mümkün olmamaktadır⁵⁹⁶. Ancak mağdurun hesabından paranın çekilmesi sırasında banka, mağduru uyarır ve mağdur da söz konusu işlemi engellerse ya da teknik bir aksaklık nedeniyle söz konusu para hesaba aktarılamadan mağdur tarafından fark edilir ve işlem iptal edilirse, burada teşebbüs hükümleri söz konusu olabilecektir⁵⁹⁷. Bu nedenle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda teşebbüs, pek sık karşılaşılan bir durum değildir. Kaldı ki uygulamada, bu fiilleri meslek haline getirmiş olan failler, paranın kendi hesaplarına geçmesinden itibaren söz konusu tutarı başka hesaplara aktarmakta veya çeşitli kripto uygulamaları aracılığıyla bu parayla kripto varlıklar satın alarak başka sanal cüzdanlara transfer etmekte ve böylece paranın izini kaybettirmektedirler.

Failin, mağdurun banka hesap bilgilerini ele geçirerek hesabına erişmiş olmasına rağmen, mağdurun hesabında para bulunmaması nedeniyle herhangi bir yarar sağlayamaması durumunda, suçun konusu bulunmadığından dolayı işlenemez suç kurumu gündeme gelecek ve fail, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçuna teşebbüsten dolayı cezalandırılmayacaktır⁵⁹⁸. Ancak failin o ana kadarki eylemleri bilişim sistemine girme veya kişisel verileri ele geçirme gibi başkaca bir bilişim suçunun unsurlarını oluşturuyorsa, fail yalnızca bu suçlardan dolayı sorumlu tutulabilecektir⁵⁹⁹.

⁵⁹⁴ Yargıtay 17. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/6980 (15 Mayıs 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁵⁹⁵ Kaplan, “Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Suçlarında Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi”, 250.

⁵⁹⁶ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 66.

⁵⁹⁷ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 93.

⁵⁹⁸ İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 234.

⁵⁹⁹ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 70.

3.1.1.1. Etkin Pişmanlık

TDK'ye göre etkin kelimesi “fiil halinde, aktif”, pişmanlık kelimesi ise “nedamet” anlamına gelmektedir⁶⁰⁰. Ceza hukukunda ise, failin bir suç işledikten sonra samimi bir şekilde pişmanlık göstererek söz konusu suçun meydana getirdiği zararı, geri verme veya maddi olarak tazmin etme suretiyle, mağdurun malvarlığını suç işlenmeden önceki haline döndürmeye yönelik çabasına, etkin pişmanlık denilmektedir⁶⁰¹. Etkin pişmanlık kurumu, malvarlığına yönelik olarak işlenen suçlarda ortak hüküm olarak düzenlenmiş olup, TCK md. 168'de ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır⁶⁰². Etkin pişmanlık, faile hiç ceza verilmemesini ya da cezada indirim yapılmasını öngören bir nitelikte olup, çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından ise failin cezasında indirim öngören bir neden niteliğindedir⁶⁰³.

Fail hakkında etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için failin yalnızca mağdurun uğradığı zararı telafi etmesi yetmemekte, bunun yanı sıra birtakım şartların da bulunması gerekmektedir⁶⁰⁴. Bu şartlar; failin söz konusu fiili nedeniyle samimi bir pişmanlık göstermesi, failin fiilinin kanunda sayılan suçlardan biri olması, suçun tamamlanmış olması ve failin meydana getirdiği zararı hüküm verilmeden önce gidermesi hususlarıdır⁶⁰⁵. Bu şartlardan birinin eksik olması durumunda, etkin pişmanlık hükümleri uygulanamayacaktır.

Etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi için öncelikle failin mağdurun zararını giderme noktasında, kendi isteğiyle samimi bir pişmanlık göstermesi aranmaktadır⁶⁰⁶. Failin yalnızca cezasından indirim yapılmasını sağlamak amacıyla mağdurun zararını tazmin etmesi, etkin pişmanlık kapsamında değerlendirilmemekte, failin pişmanlığının aktif olması gerekmektedir⁶⁰⁷. Özellikle hırsızlık suçlarında uygulamada en sık karşılaşılan durum, failin çaldığı malı hemen elinden çıkartmak amacıyla bir başkasına

⁶⁰⁰ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

⁶⁰¹ Mustafa Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 25; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 200; Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 805.

⁶⁰² Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 201; Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 541; Koca - Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 448.

⁶⁰³ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 629; Noyan, Hırsızlık Suçları, 397.

⁶⁰⁴ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 944.

⁶⁰⁵ Çakmak, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu, 116.

⁶⁰⁶ Ahmet Gündel, Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005), 525.

⁶⁰⁷ Ensar Baki, “Türk Ceza Kanununda Etkin Pişmanlık”, Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 2 (Temmuz 2016), 46.

satması durumudur. Fail bakımından etkin pişmanlık düzenlemelerinin söz konusu olabilmesi için, fail tarafından bu konuda samimi bir pişmanlık gösterilmesi arandığından, failin eşyayı sattığı üçüncü kişiyi ilgili mercilere kendisinin göstermesi gerekmektedir⁶⁰⁸. Kolluk üçüncü kişiye kendi araştırmaları sonucunda ulaşıyorsa, burada fail tarafından aktif bir davranış ve samimi bir pişmanlık bulunmadığından, etkin pişmanlık hükümleri de uygulanamayacaktır⁶⁰⁹.

Etkin pişmanlığın gerçekleşebilmesi için failin bizzat samimi bir pişmanlık göstermesi aransa da, bazen failin mağdurun zararını bizzat gidermesi mümkün olmamaktadır⁶¹⁰. Örneğin failin cezaevinde olması ya da yurt dışında bulunması gibi durumlarda, mağdurun zararını bizzat failin gidermesini beklemek, mağdurun hak kaybına uğramasına neden olabilecektir. Bu nedenle bu gibi durumlarda, mağdurun zararını failin rızası doğrultusunda üçüncü bir kişinin de giderebilmesi mümkündür⁶¹¹.

Etkin pişmanlık her suç bakımından değil, yalnızca kanunda sayılan suçlar bakımından uygulanabilmektedir⁶¹². TCK md. 168’de hırsızlık suçu da sayıldığından, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda etkin pişmanlığın uygulanması mümkündür. Uygulamada ise bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda etkin pişmanlık, failin söz konusu suçu işledikten sonra mağdurun zararını tazmin etmesiyle gerçekleşmektedir.

Etkin pişmanlık kurumu, mahiyeti itibariyle failin suçun yol açtığı durumu suç işlenmeden önceki hale döndürmesine yönelik bir düzenleme olduğundan, netice ortaya çıkmamışsa etkin pişmanlık hükümleri uygulama alanı bulamayacaktır⁶¹³. Bu doğrultuda etkin pişmanlığın uygulanabilmesi için suçun tamamlanması arandığından, teşebbüste kalmış suçlar açısından etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanamayacağını söylememiz mümkündür⁶¹⁴. Bu durum hem TCK md. 36’nın gerekçesinde hem de Yargıtay

⁶⁰⁸ Erhan Günay, Dolandırıcılık ve Belgede Sahtecilik Davalarında Yargılama Süreci (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 39.

⁶⁰⁹ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 952.

⁶¹⁰ Esen, Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, 433.

⁶¹¹ Taneri – Kamışlı, Dolandırıcılık – Sahtecilik – Güveni Kötüye Kullanma Suçları, 145.

⁶¹² Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 878; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 599; Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 541.

⁶¹³ Mustafa Babayigit, “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçlarında Etkin Pişmanlık”, Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 6 (Ocak 2016), 71; Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 51.

⁶¹⁴ Hüseyin Eker, “Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi 100 (Mayıs-Haziran 2012), 373; Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 225; Taneri, Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut, 250.

kararlarında ifade edilmektedir⁶¹⁵. Kanaatimizce de bu düzenleme isabetli görülmektedir. Şöyle ki; teşebbüs durumunda failin suçu gerçekleştirmesinin kendi iradesi dışında bir sebeple engellenmesi söz konusudur. Etkin pişmanlıkta ise, failin işlediği suç nedeniyle samimi bir şekilde pişman olması ve bu suç nedeniyle meydana getirdiği zararı gidermesi gerekmektedir. Bu nedenle teşebbüs aşamasında fail tarafından gösterilen bir pişmanlık durumundan bahsedilemeyeceğinden, teşebbüste kalmış suçlarda etkin pişmanlığa yer verilmemesi isabetli görülmektedir. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda ise, suç konusu paranın havale işlemi fail dışında başka bir kişi tarafından iradi olarak veya başka bir şekilde engellenirse, söz konusu suç teşebbüs aşamasında kalmış olacağından, burada da etkin pişmanlık hükümleri uygulanamayacaktır.

Suç nedeniyle meydana gelen zararın ise, fail tarafından aynı şekilde geri verme veya maddi olarak ödeme biçiminde hüküm verilmeden önce giderilmesi gerekmektedir. Ancak burada hüküm verilmeden önce kavramı ile neyin kastedildiği hususu önem arz etmektedir. Hüküm verilmeden önce kavramı ile, ilk derece mahkemesi uyarınca nihai olarak karar verilmeden önceki zaman dilimi kastedilmektedir⁶¹⁶. Yani kararın kesinleşmesi aranmamaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda ilk derece mahkemesi tarafından hüküm verildikten sonra, fail tarafından pişmanlık gösterilmesinin bir önemi olmayacağını söylememiz mümkündür.

Fail tarafından giderilmesi gereken zarar ise manevi zarar değil, yalnızca maddi zarardır⁶¹⁷. Manevi zararın giderilmesi ise etkin pişmanlıktan ziyade uzlaştırma kurumunun konusudur⁶¹⁸. Maddi zararın giderilmesi, mağdurun malvarlığında meydana gelen fiili eksilmenin nakden iade veya aynen iade şeklinde tazmin edilmesi ile mümkündür⁶¹⁹. Fail tarafından mağdurun malvarlığında meydana gelen eksilmenin tazmin edilerek giderilmesi durumunda nakden iade, suç konusu malın üzerinde bir değişiklik olmadan aynı şekilde mağdura geri verilmesi durumunda ise aynen iade söz konusu olmaktadır⁶²⁰. Asıl olan ise, zararın aynen iade şeklinde tazmin edilmesidir. Aynen iadenin mümkün olmadığı durumlarda, zararın nakden iadesine başvurulması

⁶¹⁵ Yargıtay 18. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2017/3349 (27 Mart 2017), Lexpera İçtihat Programı; Mustafa Babayigit, “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçlarında Etkin Pişmanlık”, 71.

⁶¹⁶ Feridun Yenisey - Ayşe Nuhoglu, Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 809.

⁶¹⁷ Bilal Osmanoğlu, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Etkin Pişmanlık (İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2024), 288.

⁶¹⁸ Osmanoğlu, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Etkin Pişmanlık, 333.

⁶¹⁹ Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 53.

⁶²⁰ Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 54.

gerekmektedir⁶²¹. Zararın giderilmesinde kıstas alınacak ölçüt ise, malın suçun işlendiği sıradaki değeridir⁶²².

Fail tarafından zararın tamamen giderildiği durumlarda, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması açısından bir sorun bulunmamaktadır. Ancak fail tarafından zararın kısmen giderilmesi durumunda kanun, etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesini, mağdurun kısmi zarar giderimine rıza göstermesi şartına bağlamıştır⁶²³. Zararın kısmen giderilmesinden ne anlaşılması gerektiği ise kanunda açıklanmadığından, öğretide bu konuda görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Kamışlı ve Eker'e göre; etkin pişmanlık ile mağdurun zararını suç işlenmeden önceki halinde döndürmek ve toplumdaki güvenilir ortamı yeniden inşa etmek amaçlandığından, fail tarafından giderilecek zararın belli bir yoğunluğa ulaşması, en azından mağduru tatmin edecek düzeyde olması gerektiği ifade edilmektedir⁶²⁴.

Çakıroğlu'na göre ise; kanunda bu konuda bir açıklama yer almadığından ve kısmen zararın giderilmesi halinde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması mağdurun rızası şartına tabi kılındığından, fail mağdurun zararının çok az bir kısmını tazmin etse dahi kısmen zararın giderildiğinin kabul edilmesi gerektiğini ifade etmektedir⁶²⁵. Biz ise bu görüşlerden ikincisine katılmaktayız. Çünkü kanun metninde kısmen kelimesinden ne anlaşılması gerektiğine dair herhangi bir açıklama yapılmadığından, kanun lafzına aykırı olacak şekilde zararın kısmen giderildiğinin kabul edilebilmesi için bu gidermenin belirli bir yoğunluğa ulaşmasını aramak, kanunilik ilkesine ve kıyas yasağına aykırılık teşkil edecektir. Kaldı ki kısmen zararın giderilmesi durumunda etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması, mağdurun rızası şartına tabi kılınmıştır. Bu nedenle zararın ne kadarının giderilmesinin kısmen zarar giderimi kapsamında kabul edileceği de mağdurun kısmen zarar giderimine rızasının bulunup bulunmadığına göre değerlendirilmeli, yani mağdurun takdirine bırakılmalıdır⁶²⁶.

⁶²¹ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 858.

⁶²² Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 858.

⁶²³ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 557; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 487.

⁶²⁴ Kamışlı, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu, 278; Eker, “Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık”, 377.

⁶²⁵ Şölen Çakıroğlu, Güveni Kötüye Kullanma Suçu (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021), 192.

⁶²⁶ “...Ayrıca madde metninde yer almadığı halde madde gerekçesinde yer alan bir kavramın sanıkaleyhine hüküm doğuracak şekilde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması için ön koşul olarak kabul edilmesinin yukarıda ayrıntılı bir şekilde anlatılan kanunilik prensibine aykırı olacağı açıktır...”; Ceza Genel Kurulu (CGK), K. 2010/208 (26 Ekim 2010), Lexpera İçtihat Programı.

Ayrıca zararın soruşturma veya kovuşturma aşamasında giderilmesine göre de failin cezasından yapılacak indirim oranı değişecektir⁶²⁷. Bu nedenle zararın kısmen giderilmesi durumunda, mağdurun zararın kısmen giderilmesine soruşturma aşamasında mı yoksa kovuşturma aşamasında mı rıza gösterdiği hususunun ayrıca tespit edilmesi gerekmektedir⁶²⁸. Zira zararın soruşturma aşamasında giderilmesi durumunda failin cezasından 2/3 oranında, zararın kovuşturma aşamasında giderilmesi durumunda ise failin cezasından 1/2 oranında indirim yapılacaktır⁶²⁹.

Suçun iştirak halinde işlenmesi durumunda, faillerden birinin zararı tamamen gidermesi hâlinde, diğer failler bu duruma açıkça karşı çıkmadıkları sürece, zararı bizzat gidermemiş olsalar dahi, pişmanlık göstermeleri şartıyla onlar hakkında da etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması mümkün olabilecektir⁶³⁰. Zira bu durumda ortada giderilebilecek başkaca bir zarar da bulunmamaktadır. Ancak faillerden biri zararı tamamen değil de kısmen giderirse, bu durumda yalnızca zararı kısmen gideren fail etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanacak, diğer failler ise etkin pişmanlık hükümlerinden faydalanamayacaktır⁶³¹. Burada kısmen zarar giderimi bulunduğundan, ortada halen diğer failler tarafından giderilebilecek bir zarar bulunmaktadır. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır⁶³².

3.1.1.2. Gönüllü Vazgeçme

Ceza hukukumuzda suçların ve cezaların düzenleniş amaçlarından birisi de, toplum tarafından ve hukukumuzda kabul edilmeyen davranışları yaptırıma bağlamak suretiyle kişilerin suç işlemesini önlemek, kişileri suç işlemekten caydırmaktır⁶³³. Kişilerin suç işlemesinin önlenemediği durumlarda ise, en azından bu suçların tamamlanmasını

⁶²⁷ Noyan, Hırsızlık Suçları, 397; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 487.

⁶²⁸ Bıkmaz, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu, 308.

⁶²⁹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 635.

⁶³⁰ Bıkmaz, Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu, 303.

⁶³¹ "... kısmi iade nedeniyle yapılacak indirimden yalnızca kısmi iadeyi gerçekleştirenin yararlanacağı dikkate alınarak...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2022/12863 (21 Haziran 2022), Lexpera İçtihat Programı.

⁶³² "... kovuşturma aşamasında da sanık ... tarafından hırsızlık suçundan kaynaklanan zararın bir kısmının tazmin edildiği somut olayda; ... kısmi iade nedeniyle indirimden sadece kısmi iadede bulunan kişinin yararlanabileceği de nazara alınarak...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2021/14586 (21 Eylül 2021), Lexpera İçtihat Programı; "...;zararın faillerden bir ya da birkaçı tarafından kısmen giderilmesi halinde, henüz geri kalan zararı giderme olanağı bulunan diğer failler yönünden, zarar tam olarak giderilmediği halde etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanması olanağı bulunmayıp...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/6423 (17 Mayıs 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁶³³ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 213.

önlemek amacıyla hukukumuzda gönüllü vazgeçme kurumu ihdas edilmiştir⁶³⁴. TCK md. 36'da düzenlenen bu gönüllü vazgeçme kurumuna göre; fail, suçun işlenmiş sayılabilmesi için gerekli olan davranışlardan elinde olmayan sebeplerle değil de kendi iradesiyle vazgeçerse ya da fail kendi çabaları sonucu suçun unsurlarıyla birlikte meydana gelmesini veya neticenin ortaya çıkmasını engellerse, bu durumda artık fail teşebbüs nedeniyle cezalandırılmayacaktır⁶³⁵. Ancak failin o zamana kadar ki davranışlarından tamamlanmış olan kısmı ayrıca bir suç teşkil ediyorsa, fail yalnızca bu suçtan dolayı cezalandırılabilecektir⁶³⁶. Burada kanun koyucu bu düzenleme ile, her ne kadar suçun icra hareketlerine başlanmış olsa da, failin söz konusu suçu tamamlamasını engellemeye teşvik etmeye çalışmaktadır⁶³⁷. Örneğin fail, hırsızlık amacıyla eve girmek için evin kapısını zorlayarak kapıya zarar verir ve evin içerisine girdikten sonra kendi rızası ve isteğiyle hırsızlık yapmaktan vazgeçerse, bu durumda fail artık hırsızlık suçundan cezalandırılmayacak ancak o zamana kadarki fiilleri mala zarar verme ve konut dokunulmazlığını ihlal suçlarını oluşturacağından, bu suçlardan dolayı cezalandırılacaktır.

Gönüllü vazgeçme kurumunun gündeme gelebilmesi için fail tarafından kasten işlenen bir suç olması ve bu suçun icra hareketlerine başlanmış olması gerekmektedir⁶³⁸. Bu açıklama doğrultusunda taksirli suçlar bakımından gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanamayacağını söylememiz mümkündür⁶³⁹. Yukarıda da izah ettiğimiz üzere kişinin gönüllü vazgeçme hükümlerinden faydalanabilmesi için icra hareketlerine başladığı fiili, kendi isteğiyle tamamlamaması ya da tamamlanmasını engellemesi gerekmektedir. Taksir ise failin öngörebileceği bir neticeyi öngörememesi durumudur⁶⁴⁰. Bu nedenle kişinin öngörmediği bir neticenin meydana gelmesinden kendi iradesiyle vazgeçmesi de söz konusu olamayacağından, taksirli suçlar hakkında gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamayacaktır⁶⁴¹.

⁶³⁴ Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 213.

⁶³⁵ Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 189; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 441.

⁶³⁶ Işık, Gönüllü Vazgeçme, 18; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 441.

⁶³⁷ Gürkan Özocak, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018), 185; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 443.

⁶³⁸ Ahmet Bozdağ, “İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçmeden Yararlanmak İçin Gösterilmesi Gereken Gayret”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 10/2 (Aralık 2020), 85.

⁶³⁹ Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 634; Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 200.

⁶⁴⁰ Çiftcioğlu, “Türk Ceza Kanunu’nda Taksir”, 326.

⁶⁴¹ Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 634.

Failin suçun icra hareketlerinden kendi isteğiyle vazgeçebilmesi için, failin bu konuda seçim serbestisine sahip olabilmesi gerekmektedir⁶⁴². Eğer ki fail, icra hareketlerini tamamlayıp tamamlamama noktasında bir seçim serbestisine sahip değilse, burada gönüllü olarak bir vazgeçmeden de bahsedilemeyecektir. Suçun tamamlanmasının veya neticenin gerçekleşmesinin önlenmesi ise, yalnızca neticeli suçlar bakımından mümkündür⁶⁴³. Aksi takdirde, icra hareketlerinin tamamlanmasıyla birlikte suç da tamamlanmış sayılacak ve bu aşamadan sonra gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanamayacaktır.

Uygulamada zaman zaman teşebbüs ve gönüllü vazgeçme kurumlarının karıştırıldığı görülmektedir. Gönüllü vazgeçmede kişi, kendi iradesiyle suçun icra hareketlerinden vazgeçerken, teşebbüste kişi elinde olmayan nedenlerle suçun icra hareketlerine devam edememektedir⁶⁴⁴. Kişinin elinde olmayan sebepler bazen üçüncü bir kişinin araya girmesi ya da failin mağdurla karşılaşması gibi durumlar olabilmektedir. Bu gibi hallerde fail suçu tamamlamayı istese de, mecburi sebepler nedeniyle söz konusu suçu tamamlayamamaktadır⁶⁴⁵.

Etkin pişmanlık ve gönüllü vazgeçme kurumları da kimi zaman birbirleriyle karıştırılabilmektedir. Ancak gönüllü vazgeçmenin mevzubahis olabilmesi için, failin ya icra hareketlerinden vazgeçmesi ya da suçun meydana gelmesini yahut neticenin gerçekleşmesini engellemesi gerekmektedir⁶⁴⁶. Dolayısıyla burada henüz tamamlanmamış bir suç bulunmamaktadır. Etkin pişmanlıkta ise, suç tamamlandıktan sonra failin işlediği fiil nedeniyle pişman olarak meydana getirdiği zararları gidermeye çalışması söz konusudur⁶⁴⁷. Bu nedenle gönüllü vazgeçme suç tamamlanıncaya kadar mümkündür⁶⁴⁸. Suç tamamlandıktan sonra artık gönüllü vazgeçme değil, olsa olsa etkin pişmanlık kurumu gündeme gelecektir⁶⁴⁹.

⁶⁴² Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 742; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 445.

⁶⁴³ Bozdağ, “İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçmeden Yararlanmak İçin Gösterilmesi Gereken Gayret”, 85.

⁶⁴⁴ Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 190.

⁶⁴⁵ Pervin Aksoy İpekçioğlu, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009), 121; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 637.

⁶⁴⁶ Özocak, Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs, 187; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 637.

⁶⁴⁷ Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş, 479.

⁶⁴⁸ Tulay vd., Temel Hukuk Dizisi Ceza Genel Hukuku, 139; Işıka, Gönüllü Vazgeçme, 6.

⁶⁴⁹ Işıka, Gönüllü Vazgeçme, 18.

Etkin pişmanlık başlığı altında, etkin pişmanlığın yalnızca kanunda sayılan suç tipleri bakımından uygulanabileceğini açıklamıştık. Gönüllü vazgeçme ise, TCK'da genel hükümler kısmında düzenlendiğinden, etkin pişmanlığın aksine TCK'da yer alan tüm suçlar bakımından uygulanabilmektedir⁶⁵⁰. Gönüllü vazgeçme durumunda fail hakkında ceza verilmezken, etkin pişmanlık bazı suçlar bakımından failin cezasında indirim yapılmasını gerektiren bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır⁶⁵¹. Örneğin hırsızlık suçu bakımından etkin pişmanlık, cezada indirim yapılmasını gerektiren bir sebeptir. Aynı zamanda gönüllü vazgeçme bakımından mağdurun iradesi herhangi bir önem taşımazken, etkin pişmanlıkta zararın kısmen giderilmesi durumunda etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanabilmesi, mağdurun rızası şartına tabi kılınmıştır⁶⁵².

Gönüllü vazgeçme de bir şahsi cezasızlık sebebi olduğundan, iştirak halinde işlenen suçlarda, yalnızca ilgili suç bakımından gönüllü olarak vazgeçen kişi gönüllü vazgeçme hükümlerinden yararlanacak, diğer failer ise bu durumdan faydalanamayacaktır⁶⁵³. Ayrıca failin gönüllü vazgeçme hükümlerinden faydalanabilmesi için yalnızca kendi fiilinden gönüllü bir şekilde vazgeçmesi yetmemekte, aynı zamanda diğer suç ortaklarının da suçu işlemekten vazgeçmesini sağlamak için elinden gelen çabayı göstermesi gerekmektedir⁶⁵⁴. Failin suç ortaklarını söz konusu fiilden vazgeçirmek için gereken bütün çabayı sergilemesine karşın, suç ortakları suçu işlemekten vazgeçmez ve gönüllü vazgeçen fail de bu durumda yetkili mercilere haber vermek suretiyle neticenin gerçekleşmesini önlerse, yine gönüllü vazgeçme hükümlerinden faydalanabilecektir⁶⁵⁵. Failin tüm bu çabalarına rağmen, suç ortakları tarafından yine de söz konusu suç işlenirse, fail artık burada suça iştirakten dolayı sorumlu tutulmayacak ancak o ana kadarki fiilleri ayrıca bir suç meydana getiriyorsa yalnızca bu suçtan dolayı sorumlu tutulacaktır⁶⁵⁶.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından fail, mağdurun hesabında bulunan parayı kendisinin veya bir başkasının hesabına havale etmesi sırasında mesai saatleri dışında olması sebebiyle havale işleminin tarihini ve saatini mesai saatleri

⁶⁵⁰ Mehmet Gödekli, "Türk Ceza Öğretisi ve Uygulamasında Etkin Pişmanlık", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 29 (Ocak 2017), 339; Işıka, Gönüllü Vazgeçme, 3.

⁶⁵¹ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 448.

⁶⁵² Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 863.

⁶⁵³ Tulay vd., Temel Hukuk Dizisi Ceza Genel Hukuku, 148.

⁶⁵⁴ İçel, İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler, 545.

⁶⁵⁵ Ali Tanju Sarıgül, Suça İştirak (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 288.

⁶⁵⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 579; Tulay vd., Temel Hukuk Dizisi Ceza Genel Hukuku, 148.

içerisinde olacak şekilde ileri bir tarihe ayarlar ve sonrasında yaptığından pişmanlık duyarak söz konusu havale işlemi gerçekleşmeden bu işlemi iptal ederse, burada fail bakımından gönüllü vazgeçme söz konusu olacak ve fail bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan cezalandırılmayacaktır⁶⁵⁷. Ancak failin bu suçun işlenmesi sırasındaki fiilleri başkaca bir bilişim suçunun oluşumuna sebebiyet vermişse, tamamlanan bu suç bakımından ayrıca değerlendirme yapılması gerekecektir.

3.1.2. İştirak

İştirak kelimesinin sözlük anlamı “*bir işte yer alma; paydaşlık etme*” şeklinde ifade edilmektedir⁶⁵⁸. Ceza hukuku açısından ise, bir suçun meydana gelebilmesi için gereken fail sayısından en az bir fazla kişi ile söz konusu suçun işlendiği durumlarda, iştirak kurumu gündeme gelmektedir⁶⁵⁹. Bir suçu işleyen birden fazla kişi açısından iştirak kurumunun uygulanabilmesi için, bu suçu işleyen herkesin işlediği fiilin unsurlarını ve bu fiil sonucunda meydana gelecek neticeyi bilerek ve isteyerek, ortak bir irade ile hareket etmesi gerekmektedir⁶⁶⁰. İştirak kurumunun uygulanabilmesi için kişinin bile isteye, kasten hareket etmesi arandığından taksirli suçlara iştirak mümkün değildir⁶⁶¹.

İştirakten söz edilebilmesi için tarafların suçu birlikte gerçekleştirme konusunda önceden anlaşmaları zorunlu değildir; tarafların fiilin icrası sırasında anlaşmaları da mümkündür⁶⁶². Ancak fiilin icrasına başladıktan ve söz konusu fiil tamamlandıktan sonra artık bu suça iştirak mümkün değildir⁶⁶³. Zira bu durumda fiilin işlenişine katılan kişilerdeki bilme ve isteme iradesi, fiil tamamlanmadan önce oluşmamaktadır. Bu şekilde fiil tamamlanmadan önce, söz konusu suçu işlemek için birlikte anlaşarak iştirak iradesi içerisinde hareket eden kişiler, söz konusu suçtan müşterek fail olarak sorumlu tutulmaktadır⁶⁶⁴.

⁶⁵⁷ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 90.

⁶⁵⁸ TDK, Türk Dil Kurumu Sözlükleri.

⁶⁵⁹ Mustafa Özen, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kurumuna Bakışı”, TBB Dergisi 20/71 (Temmuz 2007), 239; Karakehya, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 47; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 449.

⁶⁶⁰ Özen, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kurumuna Bakışı”, 242; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 456.

⁶⁶¹ Bilgehan Savaşçı Temiz, “İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 65/4 (Aralık 2016), 2494; Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 631.

⁶⁶² Temiz, “İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı”, 2498.

⁶⁶³ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 579.

⁶⁶⁴ Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 562.

Suçun işlenişine iştirak eden kişilerden birinin, üzerinde mutabakata vardıkları hususlardan saparak başkaca bir suç daha işlemesi halinde, diğer kişiler ortaya çıkan bu suçtan sorumlu tutulamayacaktır⁶⁶⁵. Zira burada bahsedilen başkaca suçu işleyen fail, anlaştıkları hususlardan saparak tek başına hareket ettiğinden, bu durumdan diğer faillerin de etkilenmesi hakkaniyete ve ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesine uygun düşmeyecektir. Neticesi sebebiyle ağırlaşmış suçlar bakımından ise failler, yalnızca suçun temel şekli bakımından anlaşımlarsa, burada meydana gelen ağır neticeden yalnızca bu neticenin oluşumuna kasten sebebiyet veren fail sorumlu tutulacaktır⁶⁶⁶. Suçu işleyen diğer kişilerin sorumlu tutulabilmesi için ise TCK md. 23 uyarınca ortaya çıkan ağır netice açısından, diğer kişilerin en azından taksirle hareket etmiş olmaları gerekmektedir⁶⁶⁷. Suça iştirak edenlerden biri hakkında bulunan şahsi cezasızlık sebebinden ise, isminden de anlaşılacağı üzere yalnızca o sebebin bulunduğu fail faydalanacak, suça iştirak eden diğer kişilere ise bu durum sirayet etmeyecektir⁶⁶⁸. Ceza hukukumuzda iştirak durumu; faillik ve şeriklik olarak ikiye ayrılmıştır⁶⁶⁹. Fail, suçun TCK'da düzenlendiği ilgili maddesindeki unsurların farkında olan ve bu unsurları isteyerek gerçekleştiren kişi; şerikler, suçun TCK'da düzenlendiği ilgili maddesindeki unsurları gerçekleştirmeyen, ancak failin bu unsurları gerçekleştirmesine katkı sağlayan kişilerdir⁶⁷⁰. Şeriklerin gerçekleştirdiği bu katkının niteliğine göre de şerikler; azmettiren ya da yardım eden olarak sorumlu tutulmaktadır⁶⁷¹. Bir kişinin aklında suç işlemeye yönelik hiçbir fikir yokken bu kişide suç işleme yönünde bir irade uyandıran, aklına bu yönde bir fikir sokan kişiye azmettiren denilmektedir⁶⁷². Azmettiren kişinin böyle bir davranışı bulunmasaydı, fail bu suçu işlemeyecekti

⁶⁶⁵ Mustafa Kağan Öztürk, “Türk Ceza Kanunu’nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik (TCK m. 37)”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 13/1 (Haziran 2023), 280; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 458.

⁶⁶⁶ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 487; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 458.

⁶⁶⁷ Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 907; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 458.

⁶⁶⁸ Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 381; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 551.

⁶⁶⁹ Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 452.

⁶⁷⁰ Seydi Kaymaz, “5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16/2 (Nisan 2012), 120; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 484.

⁶⁷¹ Timur Demirbaş, Şematik Ceza Hukuku Genel Hükümler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 67; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 484.

⁶⁷² Veli Özer Özbek vd., Ceza Genel Hukuku Temel Bilgiler (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 326; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 496.

diyebiliyorsak, burada bir azmettirme durumu söz konusudur⁶⁷³. Azmettiren, azmettirilenin yalnızca suç işlemesine sebebiyet vermekte olup, suça doğrudan bir katkısı bulunmadığından, bu yönüyle müşterek faillikten ayrılmaktadır⁶⁷⁴. Azmettiren, failin işlediği suçun cezasıyla cezalandırılmaktadır⁶⁷⁵.

Fail tarafından, kanunda maddi ve manevi unsurlarıyla tanımlanan suçun işlenmesine, fiilleriyle, parasal ya da psikolojik destek sağlayarak katkıda bulunan kişiye yardım eden denilmektedir⁶⁷⁶. Failin ya da azmettirenin davranışı olarak ifade edilemeyen her davranış, yardım etme olarak kabul edilebilir⁶⁷⁷. TCK'da da düzenlendiği üzere; suçun işlenmesi için gereken araçları faile sağlamak, suçu nasıl işleyebileceği konusunda faile yol göstermek, suçun icrasını kolaylaştıracak davranışlarda bulunmak, failde yer alan suç işleme kararını kuvvetlendirici sözler söylemek vs. yardım eden tarafından gerçekleştirilebilecek davranışlara örnek olarak gösterilebilir⁶⁷⁸.

Şeriklerin sorumlulukları fiile göre belirlendiğinden, asıl fail tarafından gerçekleştirilen bir fiil olmadığı müddetçe, söz konusu suç bakımından bir azmettirme ve yardım etme kurumu da gündeme gelmeyecektir⁶⁷⁹. Ceza hukukumuzda bu duruma bağlılık kuralı denilmektedir⁶⁸⁰. Bu doğrultuda fail tarafından işlenen suçun, hiç olmazsa teşebbüs aşamasına varması gerekmektedir⁶⁸¹. Aksi durumda bağlılık kuralının düzenlendiği TCK md. 40/3'e göre, azmettirenin ya da yardım edenin sorumluluğu doğmayacaktır⁶⁸². Suçun teşebbüs aşamasında kalmış olması durumunda ise yardım edenin sorumluluğu, teşebbüsün niteliğine göre değerlendirilecektir⁶⁸³.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçuna da iştirak mümkündür⁶⁸⁴. Suça iştirak hakkında yukarıda anlattığımız hususlar, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından da geçerlidir. Failin aklında böyle bir suç işleme iradesi yokken şerik bu fikri aklına sokarsa, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından bu kişi, azmettiren konumunda olacaktır. Ancak failin aklında

⁶⁷³ Ediş, Hırsızlık Suçu, 63.

⁶⁷⁴ Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 929.

⁶⁷⁵ Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 572.

⁶⁷⁶ Zafer, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 573.

⁶⁷⁷ Koca – Üzümez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 509.

⁶⁷⁸ Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 250.

⁶⁷⁹ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 575.

⁶⁸⁰ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 575.

⁶⁸¹ Temiz, “İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı”, 2492.

⁶⁸² Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 748.

⁶⁸³ Özbek vd., Ceza Genel Hukuku Temel Bilgiler, 332.

⁶⁸⁴ Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/382; Binici, 5237 Sayılı TCK'da Hırsızlık Suçu, 114.

böyle bir suçu işleme fikri bulunmasına rağmen tereddüt edip kararsız kalıyor ve şerik bu konuda faili destekleyerek suç işleme kararını kuvvetlendiriyorsa, bu durumda bu kişi yardım eden konumunda olacaktır⁶⁸⁵.

Uygulamada sıkça karşılaşıldığı üzere, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçlarında fail, mağdurun hesabındaki parayı çoğu zaman üçüncü bir kişinin hesabına aktarmaktadır⁶⁸⁶. Bu durumda, söz konusu üçüncü kişinin hukuki konumunun ne olacağı önem arz etmektedir. Öğretide Aytekin ve Orman, üçüncü kişinin, paranın suçtan elde edildiğini bilerek ve bu paranın suçun gerçekleştirilmesinde kullanılmasına olanak sağlamak amacıyla banka hesabını failin kullanımına sunması hâlinde, artık bu kişinin de bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçuna iştirak etmiş sayılacağını ve bu suçtan müşterek fail olarak sorumlu tutulacağını ifade etmektedir⁶⁸⁷. Buna karşılık Akyüz, üçüncü kişinin, hesabını faile vermek suretiyle söz konusu suçun işlenmesini kolaylaştırdığını ve suçun işlenmesinde araç sağladığını belirterek, bu kişinin yardım eden sıfatıyla sorumlu tutulması gerektiğini savunmaktadır⁶⁸⁸. Kanaatimizce, burada üçüncü kişi, para karşılığında banka hesabını failin kullanımına sunduğundan ve söz konusu hesap olmaksızın failin suçun icrası sırasında yakalanma ihtimali bulunduğundan, bu kişinin fiilinin suçun işlenebilmesi açısından vazgeçilmez bir nitelik taşıdığı kabul edilmelidir. Bu nedenle, üçüncü kişinin müşterek fail olarak sorumlu tutulması gerekmektedir. Nitekim Yargıtay'ın da içtihatlarında benzer bir görüş benimsediği anlaşılmaktadır⁶⁸⁹.

⁶⁸⁵ Muhammed Demirel – Melik Kartal, “Ceza Hukukunda Suça Azmettirme Hareketi: Suça Sevk Etme”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 21/Özel Sayı (2019), 471; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 511.

⁶⁸⁶ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 74.

⁶⁸⁷ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 78; İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 237

⁶⁸⁸ Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 102.

⁶⁸⁹ “... Oluş ve dosya içeriğine göre; suç tarihinde katılanın hesabından bilgisi ve rızası dışında 53.220 TL paranın bir hesaba eft işlemi yoluyla gönderildiği, bu hesabın ise sanığa ait olduğunun tespit edildiği, sanığın hesabının bulunduğu banka şubesine ait güvenlik kamera görüntüleri incelendiğinde, sanık ile yanında kimliği belirlenemeyen bir şahsın bankaya gelerek para çektiği, sanık tarafından çekilen paranın ise yanındaki şahsa teslim edildiği, sanığın aşamalarda alınan savunmalarında yanında bulunan şahıs ile ilgili olarak çelişkili beyanlarda bulunduğu, katılanın hesabındaki paranın bilişim sistemleri kullanılmak suretiyle sanığa ait hesaba aktarıldığı ve sanığın da suç tarihinde hesabına gelen bu parayı çektiğinin anlaşılması karşısında; sanığın tanımadığı bir kişiye para çekerek teslim ettiği yönünde kendisini suçtan kurtarmaya yönelik olduğu anlaşılan savunmasına itibar edilerek, yüklenen hırsızlık suçundan TCK md.142/2-e maddesi uyarınca mahkumiyeti yerine, yazılı şekilde beraatine karar verilmesi...”, Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2021/15125 (5 Ekim 2021), Legalbank İctihat Programı; Aynı Yönde; Yargıtay 13. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2019/5443 (1 Nisan 2019), Lexpera İctihat Programı.

Ancak üçüncü kişinin söz konusu durumdan haberi yoksa ve hesabını tamamen başka amaçlarla kullanılması için faile veriyorsa, bu durumda burada üçüncü kişiyi söz konusu suçtan sorumlu tutmak mümkün değildir⁶⁹⁰. Uygulamada genellikle üçüncü kişilerin, failin hesabına para geleceği ancak icralık olmasından dolayı kartlarını kullanamadığı, bu nedenle de failin söz konusu parayı temin edebilmesi amacıyla hesabını kullandığına dair savunmalar yaptıkları görülmektedir. Bu ve benzeri savunmalarda üçüncü kişinin söz konusu suçtan haberi olduğu kanıtlanamıyor, savunmasının aksi ispatlanamıyorsa, bu suçtan üçüncü kişiyi sorumlu tutmak mümkün olmayacaktır.

Yargıtay 8. Ceza Dairesinin 30/04/2025 tarihli kararında da belirtildiği üzere, üçüncü kişilerin savunmalarının aksine suç işleme kastı ile hareket ettiğine dair mahkumiyete yeterli delil elde edilemediği durumlarda, üçüncü kişiler hakkında beraat kararı verilmesi gerekecektir⁶⁹¹. Zira kovuşturma aşamasında geçerli olan şüpheden sanık yararlanır ilkesi uyarınca da, sanık hakkında mahkumiyete karar verebilmek için, sanığın o suç işlediğinin kesin olarak ispatlanabilmesi gerekmektedir. Sanığın savunmalarının aksinin ispatlanamadığı durumlarda, sanığın üzerine atılı suçu işlediği de kesin olarak tespit edilemeyeceğinden, sanık hakkında bu tür durumlarda mahkumiyet kararı verilemeyecektir.

3.1.3. İçtima

Ceza hukukumuzda hakim olan ilke gerçek içtima olup, bu ilkeye göre kaç tane fiil bulunuyorsa o kadar suç, kaç tane suç bulunuyorsa da o kadar ceza vardır⁶⁹². Bu doğrultuda fail ne kadar suç işlemişse, işlediği her suç bakımından ayrı ayrı cezalandırılacaktır. Ancak hukukumuzda her kuralın istisnası olduğu gibi bu durumda istisnaları bulunmaktadır⁶⁹³. Şöyle ki; fail tarafından işlenen birden çok suç mevcut olmasına rağmen, faile tek bir suçundan kaynaklı ceza veriliyorsa burada suçların içtimaı

⁶⁹⁰ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 76; İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 238.

⁶⁹¹ Yargıtay 8. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/3482 (30 Nisan 2025). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 6 Ağustos 2025).

⁶⁹² Kamışlı, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu, 246; Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 481.

⁶⁹³ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 481.

gündeme gelmektedir⁶⁹⁴. TCK'da bileşik suç (TCK md. 42), zincirleme suç (TCK md. 43) ve fikri içtima (TCK md. 44) suçların içtimaı kapsamında düzenlenmiştir⁶⁹⁵.

Kanunda düzenlenmiş olan birbirinden farklı suçları oluşturan fiiller bir arada işlendiğinde, kendilerinden bağımsız başkaca bir suçu oluşturuyor veya başkaca bir suç bakımından cezayı artıran bir durum meydana getiriyorsa, bu durumda bileşik suç meydana gelmektedir⁶⁹⁶. Örneğin görevi yaptırmamak için direnme suçunun kanuni unsurları; cebir veya tehdittir. Cebir ve tehdit ise, görevi yaptırmamak için direnme suçundan bağımsız olarak TCK'da ayrıyeten düzenlenmiş suçlardır. Cebir ve tehdit suçunu oluşturan fiillerin, fail tarafından kamuda çalışan birine yönelik olarak görevini yapmasını engellemek amacıyla gerçekleştirilmesi durumunda, artık cebir veya tehdit suçu değil; bağımsız bir suç olan görevi yaptırmamak için direnme suçu meydana gelecektir. Bu doğrultuda görevi yaptırmamak için direnme suçunun bir bileşik suç olduğunu söylememiz mümkündür⁶⁹⁷. Keza yağma suçu da, hırsızlık ve cebir unsurlarını içinde barındıran bir bileşik suçtur⁶⁹⁸. Bu tür bileşik suçlarda içtima hükümleri uygulanmamaktadır⁶⁹⁹.

Gerçekte var olmayan ancak görünüş itibarıyla birden fazla suç varmış gibi gözükken durumlar ise, görünüşte içtima olarak adlandırılmaktadır⁷⁰⁰. Görünüşte içtima kanunda değil öğretide yer alan bir husus olup, görünüşte birden çok suç varmış gibi gözükse de ortada tek bir suçun bulunduğu durumlardır⁷⁰¹. Bu doğrultuda bileşik suçların da görünüşte içtima kapsamındaki suçlardan olduğunu söylememiz mümkündür⁷⁰².

Bir suçun, fail tarafından kasti bir şekilde, tek bir mağdura yönelik olarak birden fazla kez işlenmesi durumunda ise zincirleme suç hükümleri gündeme gelmektedir⁷⁰³. Bu hallerde aynı suç birden fazla kez işlenmesine karşın TCK md. 43/1'deki düzenleme kapsamınca, suçu işleyen kişi bakımından yalnızca bir cezaya hükmedilecek ve cezasında

⁶⁹⁴ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 521.

⁶⁹⁵ Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 964; Salkaya, Hırsızlık Suçu, 96.

⁶⁹⁶ Fatih Selami Mahmutoğlu-Serra Karadeniz, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2021), 1050; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 381; Gönül, Hırsızlık Suçu, 126.

⁶⁹⁷ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 861.

⁶⁹⁸ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 859.

⁶⁹⁹ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 76.

⁷⁰⁰ Ahmet Kılıç, Suçların İçtimaı Bağlamında Fiil Tekliği (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 36; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 565.

⁷⁰¹ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 565.

⁷⁰² Kılıç, Suçların İçtimaı Bağlamında Fiil Tekliği, 43.

⁷⁰³ Mahmutoğlu-Karadeniz, Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi, 1068; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 385; Taylar, Türk Ceza Kanununda Hırsızlık Suçları, 256.

artırım yapma yoluna gidilecektir⁷⁰⁴. TCK md. 43/3'te ise zincirleme suç hükümlerinin uygulanamayacağı suç türleri sayılmış olup, hırsızlık suçu bu suçlar içerisinde yer almadığından bu suç bakımından zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir⁷⁰⁵. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından ise, mağdurun hesabında bulunan paranın fail tarafından, bir suç işleme iradesi kapsamında, farklı günlerde ve zamanlarda başka hesaplara havale edilmesi durumunda zincirleme suç hükümleri gündeme gelecek ve faile verilecek cezada artırım yoluna gidilecektir⁷⁰⁶. Failin tek seferde kendisine veya başkasına havale ettiği parayı farklı tarihlerde çekmesi ise, zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına neden olmayacaktır⁷⁰⁷.

Fikri içtima ise TCK md. 44'te düzenlenmiştir⁷⁰⁸. Bu maddeye göre fail, meydana getirdiği tek fiille birbirinden farklı iki suçun ortaya çıkmasına sebebiyet vermekte, ancak bu durumda da iki farklı suçtan değil yalnızca bu suçların en ağır olanından cezalandırılmaktadır⁷⁰⁹. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından da fikri içtima hükümleri uygulanmaktadır. Örneğin bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçuyla birlikte kimi zaman TCK md. 243'te düzenlenen bilişim sistemine girme suçunun da işlendiği görülmektedir⁷¹⁰. Bu durumda hangi suçtan neye göre ceza verileceği konusunda uygulamada birtakım görüş farklılıkları

⁷⁰⁴ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 76; Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 553; "...katılanın F1 Bankası .../... şubesindeki ... nolu kredi kartı hesabından 08.07.2010 tarihinde 800 -TL, 09.07.2010 tarihinde 220-TL, 11.07.2010 tarihinde 750-TL, 15.07.2010 tarihinde 3.250-TL, 20.07.2010 tarihinde 2.750-TL, 28.07.2010 tarihinde 1.150-TL, 05.08.2010 tarihinde 400-TL, 05.08.2010 tarihinde 1.250-TL, 07.08.2010 tarihinde 1.700-TL, 11.08.2010 tarihinde 1.100-TL parayı aynı şubede kendi hesabına açtığı ... nolu hesaba havale ettiği, yine 05.08.2010 tarihinde arkadaşı tanık ...'a borç para olarak vermek üzere katılanın hesabından 550-TL parayı ...'ın F2 bankası Gaziantep/... şubesindeki ... nolu hesabına havale ettiği, bu şekil toplam 13.920-TL parayı katılanın kredi kartı hesabından çektiği" şeklinde anlatılması karşısında sanık hakkında; 5237 sayılı TCK'nun 142/2-e, 43. maddelerinde düzenlenen zincirleme suretiyle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu yerine yazılı şekilde uygulama yapılması...", Yargıtay 13. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/8936 (5 Haziran 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁷⁰⁵ Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş, 525.

⁷⁰⁶ Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 350; Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 327; "...Katılana ait hesaptan 24/12/2009 tarihinde saat 15:17'de 10.000 TL, 15:51'de 5000 TL olmak üzere iki kez sanık ...'ın farklı hesaplarına , 25/12/2009 tarihinde saat 15:23'te 10.000TL, 16:02 de 5050TL, 28/12/2009 tarihinde 18:43 ve 18:46 saatlerinde 2,950, 2.022 ve 3,150 TL nin sanıklardan ...'ın hesabına ve nakit kartına, ...'ın farklı iki hesabına sanık ... hesabının üzerinden havale yapılmak suretiyle internet üzerinden para gönderdiğinin anlaşılması karşısında ... TCK'nın 43. maddesi uyarınca artırım yapılması gerektiğinin gözetilmemesi...", Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/6656 (22 Mayıs 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁷⁰⁷ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 327.

⁷⁰⁸ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 76.

⁷⁰⁹ Mustafa Kağan Öztürk, Ceza Hukukunda Zincirleme Suç (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022), 19; Koca – Üzülmöz, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 545.

⁷¹⁰ Doğan, Bilişim Suçları, 98.

bulunmaktadır. Öğretide Dülger'e göre; bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun meydana gelmesi sırasında, mağdurun rızasına aykırı olacak şekilde bilişim sistemine girilirse burada hem TCK md. 243'te düzenlenen bilişim sistemine girme suçundan hem de TCK md. 142/2-e'de düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan ayrı ayrı ceza verilmesi gerekmektedir⁷¹¹. Mahmutoglu, Karagülmez, Orman, Gül ve Demirci'nin görüşü ise; bilişim sistemine girme ve orada kalmaya devam etme hareketinin bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun unsuru niteliğinde olduğu, birinin diğerinin unsurunu oluşturması sebebiyle suçun bileşik suç kapsamında kaldığı, bu doğrultuda yalnızca TCK 142/2-e bendinde düzenlenen bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan ceza verileceği, TCK md. 243'ten ayrıca ceza verilmesi yoluna gidilmeyeceği yönündedir⁷¹².

Yargıtay'ın da kabul ettiği başka bir görüşe göre ise; bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından bilişim sistemine girme durumu da söz konusu olacağından, TCK md. 44'te yer alan fikri içtima kuralı uyarınca fail, yalnızca cezası daha ağır olan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçundan dolayı cezalandırılacaktır⁷¹³. Öğretide Karagülmez, Akyüz ve Özbek de bu şekilde düşünmektedir⁷¹⁴.

Söz konusu durumla ilgili geçit suç ilişkisi bakımından ise, öncelikle geçit suç kavramını açıklamak gerekmektedir. Cezası daha fazla olan bir suçun işlenebilmesi için cezası daha az olan başkaca bir suçun işlenmesi yani bu suçtan geçilmesi zorunluysa bu tür suçlara

⁷¹¹ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 525.

⁷¹² Mahmutoglu, "Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi", 864; Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 218; İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Ve Dolandırıcılık Suçları, 240; Gül, Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları, 113; Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 67.

⁷¹³ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 75; "...Saniğin bilişim sistemini kullanarak ... adli siteye şifresini ele geçirmek suretiyle girip, kendine ait iki hatta kontör yüklemesi şeklindeki eyleminde kastının malvarlığına yönelik olması nedeniyle, eyleminin TCK'nun 142/2-e maddesine uyan tek suç oluşturduğu gözetilmeyerek, ayrıca TCK 243/1. maddesinden yazılı şekilde mahkûmiyetine karar verilmesi...", Yargıtay 22. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2015/2550 (24 Haziran 2015), Lexpera İçtihat Programı; "...-Saniğin, müştekiye ait banka hesabına bankamatikten kart ile, transfer ettiği parayı çekme biçiminde gerçekleşen eyleminin bir bütün halinde hırsızlık suçunu oluşturduğu gözetilmeden, saniğin cezalandırılma olanağı bulunmayan 5237 sayılı TCK'nın 243/1. maddesi uyarınca yazılı şekilde mahkûmiyetine karar verilmesi...", Yargıtay 17. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2018/12290 (10 Ekim 2018), Lexpera İçtihat Programı.

⁷¹⁴ Karagülmez, Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri, 218; Akyüz, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 105; Özbek, "Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)", 1044.

geçit suç denilmektedir⁷¹⁵. Böyle bir suç ilişkisinin mevcut olabilmesi için bu iki suçun da aynı hukuki değeri gözetmesi gerekmektedir⁷¹⁶. Ancak TCK md. 243'te yer alan suç ile bilişim sistemlerine olan güvenin korunması amaçlanırken, TCK 142/2-e'de yer alan suç ile mağdurun malvarlığını korumak amaçlandığından, bu iki suç arasında geçit suç ilişkisinden bahsedilemeyecektir⁷¹⁷. Öğretide Aytekin ve Dülger de iki suçun koruduğu hukuki değerlerin farklı olması nedeniyle geçit suç ilişkisinden bahsedilemeyeceğini ifade etmektedir⁷¹⁸. Ağbaba ise bu durumda TCK md. 243 düzenlemesinin TCK md. 142/2-e bakımından geçit suç olacağını, bu nedenle de failin yalnızca TCK md. 142/2-e'den sorumlu tutulacağını ifade etmektedir⁷¹⁹.

Kanaatimizce failin bilişim sistemine hukuka aykırı şekilde girmek suretiyle söz konusu nitelikli hırsızlık suçunu işlemesi durumunda, işbu hırsızlık suçunu işlemek için bilişim sistemine de hukuka aykırı bir şekilde girmesi ve bu bilişim sisteminde kalması söz konusu olacağından, burada tek bir fiil ile birden fazla farklı suç oluşacaktır. Bu durum ise TCK md. 44'te fikri içtima başlığı altında düzenlenmiştir. Fikri içtima durumunda failin en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılması gerekmektedir. Bu nedenle fail hakkında TCK md. 243'ten ayrıca cezalandırma yoluna gidilmeyecek, yalnızca cezası daha ağır olan TCK md. 142/2-e'den ceza verilecektir⁷²⁰.

3.2. Cezalandırılabilirliğin Diğer Koşulları

3.2.1. Şahsi Cezasızlık Sebepleri

Failin kanunda suç sayılan bir fiili işlemesine rağmen, şahsından kaynaklanan özel bir sebebin bulunması nedeniyle cezalandırılmaması durumunda bu özel sebebe, şahsi cezasızlık sebebi denilmektedir⁷²¹. Her ne kadar fail, şahsi cezasızlık sebebinin bulunması

⁷¹⁵ Bedirhan Erdem, “Ceza Hukukunda Yöntem Sorunu Olarak “Suçların İçtima” Teşebbüs Aşamasında Kalmış lex specialis ile Tamamlanmış lex generalisin Birleşmesi Üzerine Bir Değerlendirme”, TBB Dergisi 169 (2023), 136; Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 289; Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 866; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 240.

⁷¹⁶ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 74; Demirci, Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri, 65.

⁷¹⁷ Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 524.

⁷¹⁸ Aytekin, Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 80; Dülger, Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku, 525.

⁷¹⁹ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 328.

⁷²⁰ Bülent Yenigün, Uygulamada ve Yargıtay Kararlarında Doğrudan Bilişim Suçları (Ankara: Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 2021), 41.

⁷²¹ Akbulut, Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler, 108; Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 753; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 595.

nedeniyle cezalandırılmasa da esasında söz konusu fiil, suç vasfını devam ettirmektedir⁷²². Yalnızca fail, şahsi cezasızlık sebebinin bulunması nedeniyle bu suçundan dolayı cezalandırılmamaktadır⁷²³. Şahsi cezasızlık sebepleri adından da anlaşılacağı üzere yalnızca bu sebebin bulunduğu kişi açısından netice doğurur, kişiseldir⁷²⁴. Bu nedenle iştirak iradesiyle meydana getirilen suçlarda faillerden biri hakkında bulunan şahsi cezasızlık sebebi diğer faillere sirayet etmeyecek, yalnızca ilgili fail şahsi cezasızlık sebebinden yararlanacaktır⁷²⁵.

Şahsi cezasızlık sebepleri TCK’da ilgili suçlar bakımından düzenlenmiş olup, çalışmanın konusunu oluşturan hırsızlık suçuna ilişkin şahsi cezasızlık sebepleri ise TCK md. 167/1’de sayılmıştır. Bu sebepler;

- “(1) Yağma ve nitelikli yağma hariç, bu bölümde yer alan suçların;*
a) Haklarında ayrılık kararı verilmemiş eşlerden birinin,
b) Üstsoy veya altsoyunun veya bu derecede kayın hısımlarından birinin veya evlat edinen veya evlatlığın,
c) Aynı konutta beraber yaşayan kardeşlerden birinin, Zararına olarak işlenmesi halinde, ilgili akraba hakkında cezaya hükmolunmaz.”

biçiminde ifade edilmiştir⁷²⁶. Bu madde de yer alan “bu bölüm” ifadesi ile malvarlığına karşı suçlar kastedilmiş olup, malvarlığına yönelik olarak işlenen suçlar içerisinde yer alan yağma ve nitelikli yağma suçu, bu madde bakımından ayrı tutulmuştur⁷²⁷. Yağma suçunun cebir ve tehdit unsurları içermesi, fail tarafından malvarlığı dışında kişilerin vücut bütünlüğüne karşı yönelen davranışların bulunması ve bu suçun, malvarlığına yönelik diğer suçlara kıyasla daha ağır sonuçlar doğurması gibi nedenler, yağma suçunun ilgili madde kapsamında ayrı tutulmasını haklı kılmaktadır⁷²⁸.

TCK md. 167’nin kanunumuza getiriliş gerekçesi ise;

- “İzlenen suç politikası nedeniyle, aralarında belli akrabalık ilişkisi bulunan kişilerin birbirlerinin malvarlığına karşı işlemiş bulundukları suçlardan dolayı cezalandırılmamaları kabul edilmiştir. Ancak, yağma ve nitelikli yağma suçları açısından bu şahsî cezasızlık sebebinden yararlanma kabul edilmemiştir. Şahsî*

⁷²² Göktürk vd., Ceza Hukukuna Giriş, 136.

⁷²³ Parlar – Kutluata, Uygulamada Hırsızlık Suçları, 246; Yurtcan, Malvarlığına Karşı Suçlar, 893.

⁷²⁴ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 111.

⁷²⁵ Akbulut, Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler, 287; Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 489.

⁷²⁶ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 489.

⁷²⁷ Parlar – Kutluata, Uygulamada Hırsızlık Suçları, 246.

⁷²⁸ Esra Şule Korkmaz, Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 60.

*cezasızlık sebebinin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili kişinin sadece cezaî sorumluluğuna gidilemez. İşlenen fiil, suç oluşturma özelliğini devam ettirmektedir*⁷²⁹.”

biçiminde açıklanmıştır. Yukarıda da belirtildiği üzere, belirli akrabalık ilişkileri içerisinde bulunan kişilerin birbirlerinin malvarlığına yönelik olarak işledikleri hırsızlık gibi suçlarda, akrabalık bağının varlığı da dikkate alınarak, aile birliğini ve bütünlüğünü korumak amacıyla failin cezalandırılmaması yoluna gidilmektedir⁷³⁰.

Şahsi cezasızlık sebepleri içerisinde yer alan haklarında herhangi bir ayrılık kararı bulunmayan eşlerden birine yönelik bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun işlenmesi durumunda, faile ceza verilmemesi için fail ile mağdurun suçun işlendiği tarihte resmi olarak evli olmaları ve hukuken haklarında verilen bir ayrılık kararı bulunmaması gerekmektedir⁷³¹. Hukuken verilmiş bir ayrılık kararı bulunmadıkça tarafların ayrı yaşaması, bu şahsi cezasızlık sebebinin uygulanmasına engel teşkil etmeyecektir⁷³². Örneğin resmi nikahlı evli olan bir kadın, kocasının mobil bankacılık şifresini bir şekilde ele geçirerek eşinden habersiz bir şekilde kendisine veya üçüncü bir kişiye eşinin hesabından para havale ederse, bu durumda şahsi cezasızlık sebebinden yararlanacağından dolayı ceza almayacaktır. Ancak söz konusu parayı üçüncü bir kişiye havale etmesi durumunda üçüncü kişi de bu suça iştirak ediyorsa, üçüncü kişi bu şahsi cezasızlık sebebinden yararlanamayacaktır. Zira şahsi cezasızlık sebebi, yalnızca şahsında bu sebebi barındıran kişi açısından uygulanabilmektedir⁷³³.

TMK md. 17’de; “*biri diğerinden gelen kişiler arasında*” üstsoy-altsoy hısımlığı bulunduğu izah edilmektedir. Bu doğrultuda bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun üstsoy olan anne-baba veya anneanne-babanne, altsoy olan çocuklar veya torunlara karşı işlenmesi durumunda, şahsi cezasızlık sebebi bulunduğundan faile ceza verilmeyecektir⁷³⁴. Kayın hısımlığı ise TMK md. 18/1’de “*Eşlerden biri ile diğer eşin kan hısımları, aynı tür ve dereceden kayın hısımları olur.*” biçiminde ifade edilmiştir. Öğretide taraflar arasında evliliğin sona erdiği durumlarda, bu kayın hısımları açısından

⁷²⁹ Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), “5237 Sayılı Kanunun Genel Hakkında Bilgiler (15/04/2020)” (Erişim 16 Mart 2025).

⁷³⁰ Kamışlı, Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu, 272.

⁷³¹ Sacit Yılmaz, “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”, TBB Dergisi 87 (2010), 291.

⁷³² Parlar – Kutluata, Uygulamada Hırsızlık Suçları, 246.

⁷³³ Erkan Sarıtaş – Hazal Algan Canseven “Şahsi Cezasızlık Sebeplerinin Maddi Şartlarında Hata”, Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 11/1 (Temmuz 2023), 4.

⁷³⁴ Göksel Aslan, Örneklerle Uygulamada Dolandırıcılık, Hırsızlık ve Mala Zarar Verme Suçları (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021), 442.

şahsi cezasızlık sebebinin mevcut olup olmayacağı hususunda fikir ayrılıkları bulunmaktadır⁷³⁵. Karaçal ve Turan'a göre, evlilik sona ermişse, kayın hısımları bakımından şahsi cezasızlık sebebinin uygulanmaması gerekmektedir⁷³⁶. Zira, TMK md. 18/2'de yer alan düzenleme, miras hukuku açısından uygulanmalıdır⁷³⁷. Balcı, Öztürk, Tezcan ve Yüksektepe'ye göre ise; TCK md. 167'de bu konuda bir istisnaya yer verilmediğinden, evlilik sona ermiş olsa da kayın hısımları bakımından şahsi cezasızlık sebebinin uygulanması gerekmektedir⁷³⁸. Kanaatimizce kayın hısımlığının TCK'da yapılan bir tanımı bulunmadığından bu konuda TMK'da yer verilen düzenlemelere riayet edilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda TMK md. 18/2'de kayın hısımlığının evlilik birliğinin sona ermesiyle ortadan kalkmayacağı ifade edildiğinden, taraflar arasında evlilik birliği sona ermiş olsa da şahsi cezasızlık sebebinin uygulanması gerekmektedir. Aksi durum kanunilik ilkesine de aykırılık teşkil edecektir.

Suçun evlat edinen veya evlatlığa karşı işlenmesi durumunda ise; söz konusu evlatlık ilişkisinin suçun işlendiği sırada var olması gerekmektedir⁷³⁹. Suç işlendikten sonra taraflar arasında evlatlık ilişkisi kurulması durumunda, bu şahsi cezasızlık sebebi uygulanmayacaktır. Son olarak, suçun aynı evde birlikte yaşayan kardeşlerden birine karşı gerçekleştirilmesi durumu da bir şahsi cezasızlık sebebi olarak kanunumuzda düzenlendiğinden; kardeşlerin birbirlerinde misafir olarak kısa süreliğine kalmaları gibi durumlarda bu şahsi cezasızlık sebebi uygulanamayacaktır⁷⁴⁰. Zira, kanun lafzında da ifade edildiği üzere, bu şahsi cezasızlık sebebinin uygulanabilmesi için kardeşlerin birlikte yaşaması şartı aranmaktadır. Örneğin bir kardeşin, ablasının evine hafta sonu için misafirlığe gittiği sırada, ablasının mobil bankacılığına girerek kendisine veya bir başkasına para havale etmesi durumunda, bu kardeş bakımından şahsi cezasızlık sebebi uygulanamayacaktır. Çünkü burada kardeşler birlikte yaşamamaktadır.

⁷³⁵ Karaçal– Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 583.

⁷³⁶ Karaçal – Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 584; “...boşandıktan sonra eski eşler arasında bile uygulaması olmayan TCK.nın 167/1 maddesinin eski kayınbabası hakkında uygulanmaya devam edeceğinin kabulünün Ceza Kanunun uygulanmasına, yorumlarına ve hakkaniyete aykırı olacağı anlaşıldığından...”, Yargıtay 15. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2016/5921 (7 Haziran 2016), Lexpera İçtihat Programı.

⁷³⁷ Karaçal– Turan, Hırsızlık ve Yağma Suçları, 584.

⁷³⁸ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 381; Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 850; Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 668.

⁷³⁹ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 382.

⁷⁴⁰ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 854; Yüksektepe, Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü, 668.

3.2.2. Cezada İndirim Yapılmasını Gerektiren Şahsi Sebepler

Failin kanunda suç sayılan herhangi bir fiili meydana getirdiği durumlarda, şahsından kaynaklanan özel bir sebebin bulunması nedeniyle cezasında indirim yapılması halinde bu özel sebebe, cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebep denilmektedir⁷⁴¹. Şahsi cezasızlık sebeplerinden farklı olarak burada faile ceza verilmemesi değil, failin cezasından indirim yapılması yoluna gidilmektedir⁷⁴². TCK'da hırsızlık suçunun hukuken ayrılık kararı verilmiş olan eşlerden birinin, aynı evde birlikte ikamet etmeyen kardeşlerden birinin ya da aynı evde faille birlikte yaşayan amca, dayı, hala, teyze, yeğen veya ikinci derecede kayın hısımlarının aleyhine işlenmesi durumunda failin cezasında indirim yapılacağı düzenlenmiştir⁷⁴³.

Cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi nedenlerin bulunması durumunda, failin cezasından indirim yapılmasının yanı sıra söz konusu suçun soruşturulması ve kovuşturulması da mağdurun şikayetine tabi kılınmıştır⁷⁴⁴. Dikkat edilecek olursa bu sebeplere bakıldığında, kişiye hiç ceza verilmemesini öngören sebeplerden farklı olarak burada fail ile mağdurun arasındaki akrabalık bağının, ceza verilmemesini öngören nedenlerde sayılan kişilere kıyasla daha uzak bir bağ olduğu görülecektir. Bu nedenle kanun koyucunun bu durumda faile ceza verilmemesi yerine failin cezasında indirim öngörmesi de esasında hakkaniyetin bir gereğidir. Zira, ilgili madde ile her ne kadar akrabalık bağlarını korumak ve aile bütünlüğünü bozmamak amaçlanmışsa da, her halükârda ortada işlenen bir suçun bulunduğu hususu da gözden kaçırılmamalıdır.

Faile herhangi bir ceza verilmemesini öngören nedenlerde olduğu gibi burada da söz konusu akrabalık ilişkisinin muhatabı olmayan fail ya da şerik, bu ceza indiriminden faydalanamayacaktır⁷⁴⁵. Bu durum TCK md. 40'ta da ifade edilmiştir. Şayet fail, söz konusu fiili yukarıda belirtilen akrabalarının yanı sıra üçüncü bir kişiye ya da ilgili düzenlemede sayılmayan başka bir akrabasına karşı da işlemişse, bu durumda ilgili kişi bakımından cezada indirim öngören bir durum söz konusu olmayacaktır⁷⁴⁶.

⁷⁴¹ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 383.

⁷⁴² Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 30; Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 490.

⁷⁴³ Gökçen vd., Malvarlığına Karşı Suçlar, 31.

⁷⁴⁴ Kamışlı, Dolandırıcılık Suçu, 303.

⁷⁴⁵ Arslantürk, Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık, 217.

⁷⁴⁶ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 850.

Öğretide Hafızoğulları ve Özen tarafından TCK md. 167/2’de yer alan düzenlemenin hukuka uygun olmadığı ifade edilmektedir. Hafızoğulları ve Özen’e göre, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun, ilgili fıkra da sayılan akrabalar arasında işlenmesi, toplumdaki diğer kişiler arasında işlenen aynı nitelikteki suçlara kıyasla daha az önemli kabul edilemez⁷⁴⁷. Kanaatimizce ceza hukukunun amacının failin ıslah edilerek topluma kazandırılması, bozulan kamu düzeninin yeniden tesis edilmesi vb. hususlar olduğu dikkate alındığında, TCK’da yer alan bu düzenlemenin yerinde olduğu görülmektedir. Zira ilgili maddede sayılan kişiler, faille arasındaki yakınlığın, akrabalık bağının sıkı olduğu kişilerdir. Toplumumuzda aile ilişkilerinin ve akrabalık bağlarının ne kadar önemli olduğu hususları da dikkate alındığında, failin söz konusu suç nedeniyle cezalandırılmasının bu ilişkileri bozması kaçınılmazdır⁷⁴⁸. Kaldı ki söz konusu durumda failin cezalandırılması da mağdurun şikayetine tabi kılınmıştır. Bu nedenle ortada hakkaniyete aykırı bir durum bulunmamaktadır.

3.3. Muhakeme Usulü

3.3.1. Görevli ve Yetkili Mahkeme

Görev hususu mahkemenin hangi tür davalara bakacağına, yetki hususu ise mahkemenin yer olarak nerede işlenen suçlara bakacağına ilişkin bir durumdur⁷⁴⁹. Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun md. 11 uyarınca, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda görevli mahkeme; asliye ceza mahkemesidir⁷⁵⁰.

Yetkili mahkeme, TCK md. 8 uyarınca suçun işlendiği yer olan Türkiye mahkemeleridir. Hırsızlık suçunda da yetkili yer, söz konusu taşınır malın çalındığı yer mahkemesidir⁷⁵¹. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda ise suçun işlendiği yer yetkili olmakla birlikte, 2021 yılında CMK md. 12’ye 6. fıkra eklenmiştir⁷⁵². Bu fıkra ya göre; “*Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının ya da banka veya kredi*

⁷⁴⁷ Hafızoğulları, Özen, “Hırsızlık”, 787.

⁷⁴⁸ Soyaslan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 491.

⁷⁴⁹ Veli Özer Özbek vd., Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 532.

⁷⁵⁰ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun (Kanun No. 5235). Resmi Gazete 25606 (7 Ekim 2004), (Erişim 19 Mayıs 2025); Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 351.

⁷⁵¹ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 99.

⁷⁵² Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 332.

kartlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarda mağdurun yerleşim yeri mahkemeleri de yetkilidir.” denilmek suretiyle bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunda, suçun işlendiği yerin yanı sıra mağdurun yerleşim yeri mahkemeleri de yetkili kılınmıştır⁷⁵³. Bu şekilde mağdurun, soruşturma ya da kovuşturma işlemlerinden haberdar olmak suretiyle sürece hakim olması ve daha fazla hak kaybı yaşamaması amaçlanmıştır.

CMK’ya eklenen bu fıkra ile, soruşturma ve kovuşturma sürecinin hızlanması amaçlanmış olsa da uygulamada istenilen sonuçlara ulaşılamamıştır. Şöyle ki; CMK’ya eklenen bu fıkra uyarınca, suçun işlendiği yer Cumhuriyet Başsavcılıkları ya da mahkemeler, mağdurun yerleşim yerinin de yetkili olacağından bahisle yetkisizlikle dosyayı mağdurun yerleşim yerine göndermiş, mağdurun yerleşim yerinde bulunan Cumhuriyet Başsavcılıkları ve mahkemeler ise, suçun işlendiği yerin yetkili yer olduğundan bahisle karşı yetkisizlik verme yoluna gitmiştir⁷⁵⁴. Bu durum ise, yargılamaların uzamasına neden olmuş ve dosyanın yetkili yer tespit edilene kadar sürüncemede kalması gibi sorunlara yol açmıştır⁷⁵⁵.

3.3.2. Soruşturma ve Kovuşturma Usulü

Bir suçun işlendiği şüphesi veya ihbarıyla başlayan ve söz konusu suça ilişkin iddianamenin mahkeme tarafından kabul edilene kadar geçen evreye, soruşturma evresi denilmektedir⁷⁵⁶. Söz konusu iddianamenin kabulünden mahkeme tarafından verilen hükme kadar geçen süre ise, kovuşturma evresidir⁷⁵⁷. Her suçun soruşturma ve kovuşturma usulü farklı olduğundan, suç türlerine göre ayrıca bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Hırsızlık suçu, herhangi bir şikayette bulunulması aranmaksızın ilgili makamlarca kendiliğinden soruşturulan bir suçtur⁷⁵⁸. Dolayısıyla herhangi bir yerde bir hırsızlık suçunun işlendiği öğrenilir öğrenilmez soruşturma işlemlerine başlanılacaktır⁷⁵⁹. Bilişim

⁷⁵³ Ağbaba, Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi, 332.

⁷⁵⁴ Hakan Hakeri– Yener Ünver, Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 388.

⁷⁵⁵ Kaplan, “Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Suçlarında Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi, 244.

⁷⁵⁶ Şahin - Göktürk, Ceza Muhakemesi Hukuku, 32.

⁷⁵⁷ Bahri Öztürk vd., Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 11/427-428.

⁷⁵⁸ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 557; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 847.

⁷⁵⁹ Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 96.

sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu da şikayete tabi olmayıp, resen soruşturulması gereken suçlardandır⁷⁶⁰. Ancak cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsi sebepler başlığında bahsettiğimiz hallerden birinin bulunması durumunda, söz konusu suç şikayete tabi olacaktır⁷⁶¹. Bu durum TCK'da açıkça düzenlenmiştir. TCK md. 144'te düzenlenen daha az cezayı gerektiren haller ve TCK md. 146'da düzenlenen kullanma hırsızlığı da yine hırsızlık suçunun şikayete tabi hallerindendir.

Hırsızlık suçunun bu şikayete tabi hallerinden birinin söz konusu olması durumunda, suçun mağdurunun, fiili ve faili biliyorsa bunları bildiği günden, bilmiyorsa da söz konusu fiili ve faili öğrendiği günden itibaren 6 ay içerisinde şikayette bulunması gerekmektedir⁷⁶². Suçun mağduru, söz konusu hırsızlık suçu nedeniyle bu 6 aylık süre içerisinde şikayetçi olmazsa, soruşturma işlemlerine başlanılmayacaktır. Eğer ki mağdur başta şikayetçi olup da kovuşturma işlemlerine başlandıktan sonra şikayetinden vazgeçerse, bu durumda da kovuşturmanın ön şartı olan şikayet unsuru gerçekleşmeyeceğinden, davanın düşmesine karar verilecektir⁷⁶³.

Hırsızlık suçunun basit hali uzlaştırmaya tabiyken, nitelikleri halleri ise uzlaştırmaya tabi değildir⁷⁶⁴. Bu nedenle çalışmanın konusu olan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu da uzlaştırmaya tabi bir suç değildir⁷⁶⁵. Ancak basit hırsızlık suçunun da uzlaştırmaya tabi olabilmesi için, mağdurun devlet veya kamu tüzel kişisi olmaması gerekmektedir. Eğer ki mağdur bu saydığımız kişilerden biriye, bu durumda artık basit hırsızlık suçu da uzlaştırmaya tabi olmaktan çıkacaktır⁷⁶⁶.

3.4. Kusurluluk

Kusurluluk; kişinin işlemiş olduğu fiilin hukuka aykırı olduğunu bilmesi, bu hukuka aykırı fiili gerçekleştirmeyi tercih edebilmesi, işlediği bu fiil nedeniyle kınanabilmesi ve

⁷⁶⁰ Yılmaz, Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar, 351.

⁷⁶¹ Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 847.

⁷⁶² Murat Volkan Dülger – Şaban Cankat Taşkın, Ceza Muhakemesi Hukuku (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2024), 322; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 988.

⁷⁶³ Dülger – Taşkın, Ceza Muhakemesi Hukuku, 323.

⁷⁶⁴ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2024, 557; Bayraktar vd., Özel Ceza Hukuku, 74; Artuç, Malvarlığına Karşı Suçlar, 2020, 96.

⁷⁶⁵ Şeniz Anbarlı Bozatay – Avni Akın Ürün, “Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında Uzlaştıma Kapsamına Giren Suçlar: Kuramsal ve Hukuksal Bir Değerlendirme”, Yönetim Bilimleri Dergisi 16/32 (Kasım 2018), 330.

⁷⁶⁶ Muammer Ketizmen, Türk Ceza Hukukunda Uzlaştırma (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 123.

meydana gelen neticeden sorumlu tutulabilmesi halidir⁷⁶⁷. Ceza hukukunda kişinin işlediği fiilden sorumlu tutulabilmesi için yalnızca o fiilin sebep olduğu suçun maddi ve manevi unsurlarının bulunması yetmemekte, aynı zamanda kişinin söz konusu fiili açısından kusurlu da olması gerekmektedir. Uygulamada kusur ilkesi olarak adlandırılan bu durumun birtakım önemli sonuçları bulunmaktadır⁷⁶⁸.

Kusur ilkesinin ilk ve belki de en önemli sonucu, ceza hukukumuzda kabul edilen kusursuz suç ve yaptırımın söz konusu olmayacağına dair ilkedir⁷⁶⁹. Bu ilkeye göre, ceza hukukumuzda kusuru bulunmayan bir kişinin cezalandırılması anlayışı kabul edilmemektedir⁷⁷⁰. Kişinin işlediği suç nedeniyle, o kişiye ceza verilebilmesi için mutlaka kusurlu olması gerekmektedir. Zira aksi durumun kabulü hem hukukun temel ilkelerine hem de vicdani kanaate uygun düşmeyecektir.

Bir diğer önemli sonuç ise; faile verilecek cezanın, failin somut olaydaki kusur derecesine göre değerlendirilerek kusurundan fazla olmaması durumudur⁷⁷¹. İzah edilen bu hususlar doğrultusunda kusur durumunun, failin cezasını belirleme noktasında temel dayanak ve ölçüt olduğunu söylememiz mümkündür. Kusur ilkesinin bir diğer sonucu, kimsenin kendisi dışında üçüncü bir kişinin fiilinden sorumlu tutulamayacağı hususudur⁷⁷². Kusur ilkesi uyarınca, herkesin kendi kusurundan sorumlu olduğu ve ancak kusuruyla ölçülü bir şekilde ceza alabileceği hususları dikkate alındığında, kimsenin bir başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulması düşünülemeyecektir. Söz konusu bu durum AY md. 38/7’de “*Ceza sorumluluğu şahsidir.*” şeklinde düzenlenerek ifade edilmiştir.

Ceza hukukumuzda kişinin kusurlu sayılabilmesi için en başta isnat yeteneğine sahip olması gerekmektedir⁷⁷³. Isnat yeteneği ise; failin meydana getirdiği davranışlarının suç teşkil edeceğini, bu davranışları nedeniyle cezalandırılabileceğini öngörebilecek kapasiteye sahip olması anlamına gelmektedir⁷⁷⁴. Bu doğrultuda kusur durumu, fiile

⁷⁶⁷ Özbek, Ekonomi Ceza Hukuku Birinci Kitap Genel Hükümler, 117; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 268.

⁷⁶⁸ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 35.

⁷⁶⁹ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 74; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 270.

⁷⁷⁰ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 597.

⁷⁷¹ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 35.

⁷⁷² Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 84.

⁷⁷³ Cengiz Topel Çiftcioğlu, “Türk Ceza Kanunu’nda Taksir”, Ankara Barosu Dergisi 3 (Mayıs 2013), 328; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 410.

⁷⁷⁴ Kayıhan İçel, İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler II (İstanbul: Beta, 2013), 179; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 410.

ilişkin değil faile ilişkin bir durum olup, her somut olayda failin içinde bulunduğu durum ayrıyeten değerlendirilerek kusur durumu irdelenmelidir⁷⁷⁵.

Her ne kadar herkesin isnat yeteneğine sahip olduğu genel olarak kabul gören bir durum olsa da, TCK'da ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenler başlığı altında sayılan; hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi, zorunluluk hali, cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit, haksız tahrik, hata, akıl hastalığı, yaş küçüklüğü, sağır ve dilsizlik, geçici nedenler ile alkol veya uyuşturucu madde etkisinde olma hallerinden birinin bulunması durumunda, kişinin kusur yeteneği zayıflamakta ya da tamamen ortadan kalkmaktadır⁷⁷⁶.

Yukarıda sayılan durumlardan yaş küçüklüğü, TCK md. 31'de düzenlenmiş olup, her yaş grubuna göre cezai sorumluluk ayrıca değerlendirilmektedir. Bu maddeye göre 12 yaşını tamamlamamış çocukların doğruyu yanlış ayırt etme kabiliyeti ve hareketleriyle meydana getirdiği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılayabilme yeteneği bulunmadığından, ceza hukuku açısından sorumluluklarının bulunmadığı kabul edilmektedir⁷⁷⁷. 12-15 yaş aralığında bulunan çocuklar bakımından ise, genel geçer bir kural bulunmamaktadır. Bu yaş grubundaki her çocuk için, içinde bulunulan duruma göre ayrı bir değerlendirme yapılarak kusur yeteneğinin bulunup bulunmadığı hususu değerlendirilecektir⁷⁷⁸. Bu kapsamda, çocukların isnat yeteneğinin bulunup bulunmadığının tespiti için uzman kişiler tarafından hazırlanacak bir rapor aldırılacak, rapor sonucunda algılama yeteneğinin bulunduğu kanaatine varılırsa bu yaş grubundaki çocuklar cezalandırılacaklardır⁷⁷⁹. Ancak verilecek bu cezadan indirim yapılacaktır⁷⁸⁰.

Son olarak 15-18 yaş grubundaki çocuklar açısından kusur yeteneğinin bulunduğu kabul edilmek suretiyle, bu yaş grubundaki çocukların cezalandırılması cihetine gidilmektedir. Kanun koyucu, her ne kadar 15-18 yaş aralığında bulunan çocukların kusur yeteneğinin bulunduğunu kabul etmişse de, en nihayetinde bu yaş grubundakilerin kusur yeteneğinin bir yetişkininki gibi olması beklenemeyecektir. Bu nedenle kanun koyucu, bu yaş

⁷⁷⁵ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 459.

⁷⁷⁶ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 262.

⁷⁷⁷ Centel vd., Türk Ceza Hukukuna Giriş, 406.

⁷⁷⁸ Bilgehan Savaşçı Temiz, "Çocuk Ceza Adaleti İlkeleri Çerçevesinde 12-15 Yaş Arası Çocukların Cezai Sorumluluğunun Değerlendirilmesi", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/1 (Haziran 2023), 252.

⁷⁷⁹ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 606.

⁷⁸⁰ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 607

grubundaki bir kişinin suç işlemesi durumunda, bu kişiye verilecek cezadan yaş küçüklüğü nedeniyle indirim yapılmasını öngörmüştür. Açıklanan hususlar doğrultusunda, 12 yaşını tamamlamamış bir çocuğun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu işlemesi halinde, cezai sorumluluğu bulunmadığından bahisle hakkında ceza kovuşturması yapılamayacağını söylememiz mümkündür.

Akıl hastalığında ise kusurluluk durumu, kişinin akıl hastalığının derecesine göre değerlendirilmektedir. Kişi, gerçekleştirdiği fiillerle meydana getirdiği suçun hukuki sonuçlarını hiç veya önemli ölçüde algılayamıyorsa, bu durumda kişinin akıl hastalığı artık kusur yeteneğini etkileyecek boyuta vardığından kişiye ceza verilmeyecektir⁷⁸¹. Ancak bu akıl hastaları bakımından TCK md. 57’de yer verilen güvenlik tedbirlerine hükmedilmesi mecburidir⁷⁸². Kişinin davranışlarıyla meydana getirdiği suçun hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği yalnızca azalma göstermişse, yani kişi halen işlediği suçun hukuk düzenince korunmadığını anlayabilecek kapasitede ise kişiye ceza verilecek, ancak algılama yeteneği azaldığı için cezasında indirimle gidilecektir⁷⁸³. Bu durumda akıl hastası hakkında güvenlik tedbirlerinin uygulanıp uygulanmayacağı hususu ise mahkemenin takdirine bırakılmıştır⁷⁸⁴.

Akıl hastalığıyla ilgili durumun tespiti ise, kişinin ilgili kuruma sevkiyle değerlendirilecektir⁷⁸⁵. Bu doğrultuda ceza yargılamasında kişinin akli melekelerinde bir sorun olduğu yönünde taraflarca ileri sürülen bir argüman veya bu duruma ilişkin bir şüphe varsa, uzman doktorun önerisi ile soruşturma aşamasında sulh ceza hakimi, kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından kişinin gözlem altına alınmasına karar verilecektir⁷⁸⁶. Kişinin gözlem altına alındığı süre zarfında uzman doktorlar tarafından bu kişinin akıl hastası olduğuna dair bir emare bulunup bulunmadığı, akıl hastası ise hastalığının derecesinin ne olduğu, bu hastalığının suçun işlendiği sırada bulunup bulunmadığı, söz konusu akıl hastalığı ile işlenen suç arasında nedensellik ilişkisinin bulunup bulunmadığı gibi hususlar değerlendirilecektir⁷⁸⁷. Örneğin, kleptomani hastalığı

⁷⁸¹ Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 644.

⁷⁸² Hasan Gerçek, Yorumlu & Uygulamalı Türk Ceza Kanunu (Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2025), 421.

⁷⁸³ Selami Turabi, “Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller”, TBB Dergisi 101 (Temmuz – Ağustos 2012), 280; Hafızoğulları – Özen, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 424.

⁷⁸⁴ Gerçek, Yorumlu & Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, 426.

⁷⁸⁵ Sevil Yıldız, “Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalarının Yargılanması”, SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 2/4 (Aralık 2002), 147.

⁷⁸⁶ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 388.

⁷⁸⁷ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 483.

olan bir kişinin hırsızlık yapması hâlinde, öncelikle hastalığın seviyesi tespit edilecek; ardından kusur yeteneğine etkisi değerlendirilerek hukuki sorumluluğu ortaya konulacaktır⁷⁸⁸. Failin hastalığı kusur yeteneğini ortadan kaldıracak düzeyde ilerlemişse, fail hakkında hakim tarafından ceza verilmesine yer olmadığına dair karar verilecek ancak güvenlik tedbirine hükmedilecektir⁷⁸⁹.

Geçici nedenler ise kanunda sınırlı sayıda sayılmamıştır. Bu doğrultuda kişinin o an içinde bulunduğu hal nedeniyle geçici olarak işlediği fiilin hukuki sonuçlarını algılama ve kusur yeteneğini kaybetmesi halleri, geçici nedenler olarak sayılabilir⁷⁹⁰. Burada kişi, o an içinde bulunduğu hal nedeniyle kusur yeteneğini kaybettiğinden, bu durum akıl hastalığından farklılık arz etmektedir⁷⁹¹. Şöyle ki; akıl hastalığı olan bir kişinin hastalığı devamlılık arz etmektedir. Oysaki geçici nedenler açısından kişi, o geçici nedenden kaynaklı olarak kısa bir süre zarfı boyunca kusur yeteneğini kaybetmektedir. Bu duruma örnek olarak ateşli hastalık, cinnet hali gibi durumlar verilebilir⁷⁹². Bu hallerde kusur yeteneğinin sürekli olarak kaybedildiğinden bahsedilemez. Yalnızca bu sebeplerden kaynaklı olarak kusur yeteneğini sınırlı bir süre kaybetme durumu söz konusudur.

Kişinin, alkol ve uyuşturucu maddenin etkisi altında olması nedeniyle kusur yeteneğinin etkilendiği durumlarda da, kişiye ceza verilmemesi gündeme gelmektedir⁷⁹³. Ancak bu durum, kişinin kendi isteğiyle ve keyfi olarak alkol veya uyuşturucu madde aldığı durumlar için geçerli değildir⁷⁹⁴. Aksi durumun kabulü ise toplum tarafından, alkol veya uyuşturucu kullanmak suretiyle suç işlenmesi durumunda ceza alınmayacağı gibi bir anlayışa neden olabilir. Dolayısıyla bu durum, ancak kişinin yanılarak alkol veya uyuşturucu nitelikte bir madde alması yahut bu maddeleri almaya başkası tarafından zorlanması gibi hallerde söz konusu olabilecektir⁷⁹⁵.

ALIC (sebebinde serbest hareket kuramı) kuramına göre, failin söz konusu suçu işlerken kusur yeteneği bulunmamasına rağmen cezalandırılması öngörülmüştür⁷⁹⁶. Çünkü burada

⁷⁸⁸ Candan Yılmaz, “Kriminolojik Açıdan: Akıl Hastalığı ve Suç”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 24/2 (Aralık 2018), 749.

⁷⁸⁹ Tezcan vd., Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 686.

⁷⁹⁰ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 487.

⁷⁹¹ Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 401.

⁷⁹² Demirbaş, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 401.

⁷⁹³ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 282.

⁷⁹⁴ Artuk vd., Ceza Hukuku Genel Hükümler, 651.

⁷⁹⁵ Turabi, “Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller”, 282.

⁷⁹⁶ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 339; Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 218.

fail, kasıtlı bir şekilde kusur yeteneğini ortadan kaldıracak davranışlarda bulunduktan sonra söz konusu suç işlemektedir⁷⁹⁷. Failin iradi olarak alkol veya uyuşturucu madde alması nedeniyle kusur yeteneğini kaybetmesi ve bu sırada suç işlemesi durumunda, failin kusur yeteneği bulunmamasına rağmen cezalandırılması da bu kuramın bir örneğini teşkil etmektedir.

TCK md. 30'da düzenlenen hata durumu ise; suçun maddi nitelikteki unsurlarında hata, suçun nitelikli hallerinde hata, ceza sorumluluğunu tamamen kaldıran veya yalnızca azaltan nedenlerde hata ve fiilin haksızlık içerip içermediği noktasında hata şeklinde 4 ayrı fıkra düzenlenmiştir. Failin bu sayılan hususlardan birinde hataya düşmesi durumunda, istediği netice ve meydana gelen netice birbirinden farklılık arz edecektir⁷⁹⁸. Failin yukarıda saydığımız ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenlerden birinde hataya düşmesi durumunda ise fail, bu hatasından faydalanacaktır⁷⁹⁹. Ancak bunun için failin hatasının esaslı ve kaçınılmaz bir hata olması gerekmektedir⁸⁰⁰. Malvarlığına karşı suçlarda hata hükümlerinin uygulanması mümkün olsa da bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, uygulamada dahi çok sık karşılaştığımız bir suç türü değilken, failin bu suçun unsurlarında hataya düşmesi de yine uygulamada gerçekleşmesi zor olan bir ihtimaldir⁸⁰¹. Bu duruma örnek olarak, kendimize havale yapmak amacıyla banka bilgilerini talep ettiğimiz kişinin yanlışlıkla kendisi dışında bir başkasının kart bilgilerini göndermesi ya da havale için anlaşılan miktara yanlışlıkla fazladan bir sıfır ekleyerek havale yapılması gibi durumlar verilebilir.

Fail, mağdurun söz konusu suça ilişkin rızasının varlığı hususunda yanılırsa, TCK md. 30/1 hükmü gündeme gelecektir⁸⁰². Burada suçun maddi unsurlarında bir hata söz konusu olacağından, bu hata kastı kaldıracaktır⁸⁰³. Böyle bir durumda, hırsızlık suçunun taksirli hali de kanunumuzda yer almadığından, failin bu suçtan dolayı cezalandırılması mümkün olmayacaktır⁸⁰⁴.

⁷⁹⁷ Dülger, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 616.

⁷⁹⁸ Hakeri, Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler, 310.

⁷⁹⁹ İçel, İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler II, 226.

⁸⁰⁰ İçel, İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler II, 226.

⁸⁰¹ Özbek, Ekonomi Ceza Hukuku Birinci Kitap Genel Hükümler, 120.

⁸⁰² İnan Orman, Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları, 223.

⁸⁰³ Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 542.

⁸⁰⁴ Özbek vd., Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 458.

3.5. Yaptırım

Hırsızlık suçunun basit hali için TCK, yaptırım olarak bir yıldan başlamak suretiyle üç yıla kadar hapis cezası öngörmektedir. Hırsızlık suçunun nitelikli halleri bakımından ise, TCK md. 142'nin 1. fıkrasında düzenlenen hususlar bakımından üç yıldan yedi yıla, 2. fıkrasında düzenlenen ve çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu gibi diğer nitelikli haller bakımından ise beş yıldan başlayarak on yıla kadar hapis cezası öngörülmüştür. Her ne kadar cezaların alt ve üst sınırları bu şekilde belirtilmiş olsa da, daha önceki bölümlerde de değinildiği üzere, cezaya etki eden şahsi sebeplerin varlığı veya kanunda öngörülen diğer durumlar nedeniyle faile verilecek cezada değişiklikler yapılabilmektedir⁸⁰⁵. Bu nedenle, her somut olayın kendi içinde değerlendirilmesi suretiyle, cezada indirim ve artırım öngören hususların göz önünde bulundurulması gerekmektedir⁸⁰⁶.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun yanı sıra aynı fıkra da sayılan diğer nitelikli unsurlardan en az birinin daha gerçekleşmesi halinde, bu durum TCK md. 61 kapsamında esas yaptırımın belirlenmesi sırasında göz önünde bulundurulacak ve aynı olayda birden fazla nitelikli halin gerçekleşmesi nedeniyle alt sınırdan ayrılmak gerekecektir⁸⁰⁷.

Zamanaşımı ise basit hırsızlık suçlarında TCK md. 66/1-e uyarınca 8 yıl, nitelikli haller bakımından ise TCK md. 66/1-d uyarınca 15 yıldır⁸⁰⁸. Kanunda bu konuyla ilgili ayrıca bir düzenleme olmadığı müddetçe, bu sürelerin geçmesiyle birlikte söz konusu kamu davaları da düşecektir.

TCK md. 143'te hırsızlık suçunun gece gerçekleşmesi halinde faile verilecek cezanın yarı oranında artırılması öngörülmüştür⁸⁰⁹. Gece vakti deyiminden ise, güneşin batmasından 1 saat sonra başlayan ve güneşin doğumundan 1 saat önceye kadar devam eden zaman

⁸⁰⁵ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 136; "...mağdurun hesabında bulunan paranın 18.01.2007 günü saat 20.47 de sanığın zilyetliğinde bulunan karta ait hesaba transfer edildiği, UYAP kaydında suçun tamamlandığı yer olan Bursa'da güneşin saat 17.09 da battığı, saat 18.07 den sonraki zaman diliminin gece olarak kabulü gerektiği, internet yoluyla para transferi işlemlerinin gece vakti işlenmesinin... verilecek cezada TCK'nın 143. maddesi uyarınca ceza arttırımına gidilmesi gerektiğinin değerlendirilmemesi...", Yargıtay 13. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2014/34220 (2 Aralık 2014), Lexpera İçtihat Programı.

⁸⁰⁶ Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 137.

⁸⁰⁷ Erdal Yerdelen, Cezanın Belirlenmesi (Ankara: Adalet Yayınevi, 2024), 339; Özen, Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri, 921.

⁸⁰⁸ Yüksektepe, Hırsızlık Suçları, 282.

⁸⁰⁹ Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 150; Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 269.

dilimini anlamak gerekmektedir⁸¹⁰. Örneğin failin mağdurun hesabındaki parayı kendisine havale etmesi durumunda, söz konusu havale işleminin saati TCK'ya göre gece sayılan bir zaman diliminde gerçekleşmişse, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu gece vakti işlenmiş olacak ve faile verilecek cezada artırım yapılacaktır. Suçun icrasına gündüz vakti başlanmış ancak suç gece tamamlanmışsa, burada da suçun gece vakti işlendiğinin kabulü gerekecektir⁸¹¹.

TCK md 144'te ise faile normale kıyasla daha az ceza vermeyi gerektiren haller düzenlenmiştir. Bu haller; hırsızlık suçunun paydaş veya elbirliği ile malik olunan mal üzerinde ya da bir hukuki ilişki kapsamındaki alacağın tahsili maksadıyla işlenmesidir⁸¹². Bu durumda suç hem şikayete tabi kılınmış hem de daha az ceza öngörülmüştür⁸¹³. Bu maddenin uygulanabilmesi için failin, suç tarihi itibarıyla paydaş veya elbirliği ile malik olduğu mal üzerinde hırsızlık suçunu işlemesi gerektiği hususu gözden kaçırılmamalıdır⁸¹⁴.

TCK md. 145'te ise malın değerinin az olması durumunda failin cezasından indirim yapılabileceği gibi duruma göre ceza vermekten de vazgeçilebileceği hususu düzenlenmiştir⁸¹⁵. Burada failin cezasından indirim yapma ya da faile ceza vermeme konusundaki değerlendirme mahkemeye aittir⁸¹⁶. Mahkeme faile ceza vermeme yoluna gidecek olursa burada mahkeme tarafından kurulacak hüküm beraat değil, ceza verilmesine yer olmadığı olacaktır⁸¹⁷. Zira fail hakkında beraat verilmesi durumunda fail bakımından CMK md. 223/2'de düzenlenen durumlardan birinin bulunması yani özetle failin söz konusu suçu işlediğine dair kesin bir kanaate ulaşılamaması gerekmektedir. Oysaki, burada failin suçu işlediği sabit olmakla birlikte, kanunda yer alan düzenleme uyarınca, malın değerinin oldukça az olması nedeniyle faile ceza verilmemesi yoluna gidilmesi söz konusudur.

Malın değerinin az olup olmadığı hususunun ne şekilde belirleneceği ise öğretide tartışmalıdır. Malın değerinin objektif olarak belirlenmesi gerektiğini ileri süren Köprülü,

⁸¹⁰ M. Emin Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler (Ankara: Adalet Yayınevi, 2022), 597.

⁸¹¹ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 297

⁸¹² Arslantürk, İstinaf Bakışıyla Hırsızlık Suçları, 265.

⁸¹³ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 598.

⁸¹⁴ Balcı – Öztürk, Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları, 310.

⁸¹⁵ Toroslu – Toroslu, Ceza Hukuku Özel Kısım, 151; Yurtcan, Malvarlığına Karşı Suçlar, 34.

⁸¹⁶ Ahmet Hulusi Akkaş, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/1 (Haziran 2018), 328; Centel vd., Kişilere Karşı İşlenen Suçlar, 1/376.

⁸¹⁷ Akkaş, “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”, 343.

Hafizoğulları, Özen ve Koç'a göre; söz konusu malın maddi yani parasal olarak değeri neyse buna göre değerazlığının değerlendirilmesi gerekmektedir⁸¹⁸. Şen'e göre ise, malın parasal ve ekonomik değerinin yanı sıra subjektif ölçütlere de başvurulması gerekmektedir⁸¹⁹. Bu doğrultuda malın değerini belirmenin yanı sıra suçun işleniş şekli, failin kişisel özellikleri, faili bu duruma iten sebepler gibi hususların da araştırılması gerekmektedir⁸²⁰.

Yargıtay ise bu konuda ölçüt olarak, failin çok daha fazlasına sahip olabilme imkanı bulunmasına rağmen sadece kendisine gerekli olan kısmını alması durumunda, malın değerinin azlığı halinin uygulanması gerektiğini kabul etmekteydi⁸²¹. Ancak Yargıtay'ın son kararlarında bakıldığında bu görüşünden dönerek kanunilik ilkesi uyarınca, malın değerinin az olmasını yeterli kabul ettiği görülmektedir. Failin çok daha fazlasına sahip olabilme imkanı bulunmasına rağmen sadece kendisine gerekli olan kısmını almasını ise, sanık lehine değerlendirilebilecek bir durum olarak takdir etmektedir⁸²². Yargıtay'ın maddi değer açısından ise kıstas olarak, suç tarihi itibarıyla suç konusu eşyanın brüt asgari ücretin %10'undan az olması halinde, malın değerini az olarak kabul ettiği kararları bulunmaktadır⁸²³.

Aynı zamanda Yargıtay'ın kimi olaylar bakımından subjektif görüşe paralel kararlarının da bulunduğunu söylememiz mümkündür. Özellikle kasten öldürme, cinsel istismar gibi ağır suçların yağma suçuyla birlikte işlendiği durumlarda, bu yönde karar verdiği görülmektedir⁸²⁴. Bu nedenle malın değerinin azlığı noktasında henüz net bir kıstasın

⁸¹⁸ Timuçin Köprülü, "Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı", TBB Dergisi 71 (2007), 261; Hafizoğulları, Özen, "Hırsızlık", 785; Koç, Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları, 166.

⁸¹⁹ Şen, "Hırsızlık Suçları", 349.

⁸²⁰ Şen, "Hırsızlık Suçları", 349.

⁸²¹ Veli Özer Özbek – Serkan Meraklı, "Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Azlığının Tespiti ve Buna Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Hukukî Sorunlar", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 19/1 (Haziran 2017), 18.

⁸²² "...uyarınca faile verilen cezada indirim yapılabilmesi için malın değerinin az olması kural olarak yeterli olup. suç ve cezada kanunilik ilkesi ile aleyhe kıyas ve yorum yasağı gereği, kanunda bulunmayan başka bir koşul ihdas edilemez. Hâkim indirim oranını aynı Yasanın 3. maddesinde öngörüldüğü üzere "İşlenen fiilin ağırlığıyla orantılı" olacak şekilde saptamalıdır...", Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/12416 (26 Kasım 2024), Lexpera İçtihat Programı.

⁸²³ "...suç tarihi itibarıyla brüt asgari ücretin 3.577,50 TL olduğu, yağma konusu 100,00 TL 'nin brüt asgari ücretin %10' undan az olduğu anlaşılmakla suç tarihi itibarıyla paranın satın alma gücü ve ekonomik şartlar değerlendirildiğinde, değer azlığı nedeniyle sanığın cezasından 5237 sayılı Kanun'un 150/2. maddesi uyarınca indirim yapılması gerektiğinin gözetilmemesi ...", Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/861 (21 Ocak 2025), Lexpera İçtihat Programı; Aynı Yönde; Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/542 (16 Ocak 2025), <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 23 Eylül 2025); Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/9791 (12 Haziran 2024), Lexpera İçtihat Programı.

⁸²⁴ "...Bunun gibi kasten öldürme, kasten öldürmeye teşebbüs, cinsel istismar gibi ağır suçların yağma ile birlikte işlenmesi hallerinde değer azlığı indiriminin yapılmaması hukuka, vicdana ve adalete de uygun

bulunmadığı, somut olayın özelliklerine göre farklı kararlar verilebildiğini söylememiz mümkündür. Kanaatimizce malın değerinin azlığı noktasında objektif değer esas alınarak söz konusu malın maddi değerine bakılmalıdır. Zira aksi durumda subjektif ölçütler de esas alınacak olursa, benzer olaylarda farklı uygulamaların ortaya çıkması söz konusu olabilecektir.

Malın değerinin az olup olmadığının tespiti noktasında ise, malın değerinin söz konusu suçun işlendiği tarih baz alınarak ve çalınan tüm malların toplam değeri üzerinden değerlendirilmesi gerekmektedir⁸²⁵. Malın sonrasında sahibine iade edilmesinin değer azlığı açısından bir önemi bulunmamaktadır⁸²⁶. Zincirleme suçlarda ise malın değeri toplam değer üzerinden değil, bağımsız her suç bakımından ayrı ayrı değerlendirilmelidir⁸²⁷. Ayrıca, sürücü belgesi, kimlik, bankamatik kartı gibi belgelerin çalınması durumunda, bunların yeniden çıkarılması için kişinin zaman ve emek harcaması gerektiği, bunun bir maliyeti bulunduğu ve söz konusu sürücü belgesi ile kimliğin çalınmasının yaratacağı tehlikeler göz önüne alındığında, Yargıtay kararlarında da benimsendiği üzere, değer azlığı indirimi uygulanmamalıdır⁸²⁸.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçu bakımından ise, failin mağdurun hesabından havale ettiği paranın miktarına ilişkin değerlendirme, suç tarihi itibarıyla yapılmalıdır. Değerlendirme hususunda ise yukarıda izah ettiğimiz kıstaslar dikkate alınacaktır.

olacaktır...”, Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2021/20507 (28 Aralık 2021), Lexpera İçtihat Programı.

⁸²⁵ Koç, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Hırsızlık Suçu, 168; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 840; “..., katılanın tanık....’tan 100,00 TL borç para alarak sanığa verdiği, paranın suç tarihi olan 15.08.2017 tarihi itibarıyla paranın satın alma gücü ve günün ekonomik koşulları ile birlikte değerlendirildiğinde, sanığa verilen cezada değer azlığı indiriminin yapılması gerekir...”, Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/8860 (12 Eylül 2024), Lexpera İçtihat Programı.

⁸²⁶ Artuk vd., Ceza Hukuku Özel Hükümler, 600.

⁸²⁷ Koca – Üzülmüş, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 715; Özen, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 840.

⁸²⁸ “...rögar kapağı, plaka, sürücü belgesi, kimlik belgesi ve bankamatik kartı gibi eşyaların hırsızlık suçuna konu olması halinde, ortaya çıkan tehlike veya bunların yeniden çıkartılması için sarf edilecek emek ve mesai vb.’de gözetilerek değer azlığı indirimi yapılmamalıdır...”, Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/12899 (4 Aralık 2024), Lexpera İçtihat Programı; Aynı yönde; Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2025/6455 (18 Haziran 2025), Yargıtay 6. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/14944 (17 Ekim 2024), Yargıtay 2. Ceza Dairesi (Yargıtay), K. 2024/15705 (24 Ekim 2024). <https://www.uyap.gov.tr/> (Erişim 10 Eylül 2025).

SONUÇ

Geçmişten bugüne hayatımızın her bölümünde olduğu gibi teknoloji açısından da birçok gelişme yaşanmıştır. Bu kapsamda dizüstü bilgisayarlar, akıllı cep telefonları, mobil bankacılık uygulamaları, yapay zeka ve daha birçok şey ortaya çıkmıştır. Teknoloji anlamında yaşanan bu gelişmelerin birçok faydalı yönü bulunmaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde insanlar artık birçok bilgiye çok daha hızlı ve doğru bir şekilde erişebilmektedir. Ayrıca, eskiden zaman ve emek isteyen birçok şey, teknolojiye yaşanan gelişmeler ve ortaya çıkan bilişim sistemleri sayesinde çok daha pratik bir şekilde yapılabilir hale gelmiştir.

Örneğin insanlar eskiden altın, dolar gibi döviz alışverişlerini döviz bürolarından ya da kuyumculardan yaparken, artık akıllı telefonlarında yer alan mobil bankacılık uygulamaları sayesinde bu işlemleri hızlı bir şekilde gerçekleştirme imkanına sahip olmuşlardır. Yine insanların eskiden bir başkasına para göndermek için bankalarda sıra beklemesi gerekirken, şu anda telefonlarda yer alan mobil bankacılık uygulamaları sayesinde bu işlemler dakikalar içerisinde yapılabilir hale gelmiştir. Tabi ki teknolojik anlamda yaşanan bu gelişim ve değişimlerin faydalı yönlerinin yanı sıra birçok zararlı yönü de bulunmaktadır. Özellikle bilişim teknolojilerinin süratli bir şekilde gelişmesi ve gelişen bu teknolojinin suçların icrası sırasında insanlar tarafından araç olarak kullanılması, hukukumuz açısından bilişim suçları kavramının literatürümüze girmesine ve bu tür suçların giderek artmasına zemin hazırlamıştır.

İnsanların siyasi, ekonomik, toplumsal, sosyal anlamda kullandığı veya kullanabileceği her bilginin işlenmesi “bilişim” olarak ifade edilmektedir. Bilişim sistemi, işlenen bu bilgileri saklayan, işleyen ve otomatik işlemlere tabi tutabilen bir nevi elektronik cihazlardır. Bilişim suçları ise, doğrudan bilişim sistemlerine yönelik olarak hukuka aykırı şekilde işlenen fiilleri ya da bu sistemler aracılığıyla işlenen suçları kapsamaktadır. Hukukumuzda bilişim alanındaki suçlara yönelik çalışmalar, 1989 yılında bu konuya TCK ön tasarısında yer verilmesiyle başlamıştır. Öğretide bilişim suçu kavramı yerine “siber suçlar”, “bilgisayar suçları,” “sanal suçlar” gibi kavramlar kullanıldığı da görülmektedir. Ancak günümüzde yaygın olarak kullanılan, bilişim suçları kavramıdır. TCK’da, bilişim suçlarının “bilişim alanında suçlar” başlığı altında düzenlenmesi de, uygulamada bilişim suçları kavramının kullanıldığını bize göstermektedir.

Bilişim suçları; doğrudan ve dolaylı bilişim suçları şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Her ne kadar açıkça TCK'da böyle bir ayrım yapılmamışsa da, öğretide ve Yargıtay'ın içtihatlarında bilişim suçları bakımından bu şekilde bir ayrım yapıldığı görülmektedir. Doğrudan bilişim suçları; direkt olarak bilişim sistemlerini hedef alan, hukukumuzda bilişim sistemlerinin ortaya çıkışıyla giren suçlardır. Dolaylı bilişim suçları ise; bilişim sistemlerinden önce de hukukumuzda yer alan, ancak bilişim sistemlerinin ortaya çıkışı ile bu bilişim sistemleri vasıtasıyla da işlenebilen suçlardır. Bu kapsamda TCK'da yer alan; bilişim sistemine girme, sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, yasak cihaz veya programlar suçları doğrudan bilişim suçlarıdır.

Dolaylı bilişim suçları ise; bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçu, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme suçlarıdır. Çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun dolaylı bir bilişim suçu olmasının nedeni ise, bilişim sistemlerine ihtiyaç duyulmaksızın da hırsızlık suçunun işlenebilmesidir. Dikkat edilecek olursa burada direkt olarak bilişim sistemine karşı bir suç işlenmemekte, bilişim sistemi araç olarak kullanılmak suretiyle bu suç işlenmektedir. Bilişim suçlarının gittikçe artması, bu suçlar bakımından hem ulusal hem de uluslararası alanda düzenlemeler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Bu doğrultuda Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi imzalanmış olup, öğretide bu Sözleşme Avrupa Konseyi Siber Suçlar Sözleşmesi olarak anılmaktadır. Bu Sözleşme, bilişim suçları alanındaki ilk uluslararası sözleşme olma niteliğine haizdir. Bu Sözleşmeyi önemli kılan temel neden ise; hem uluslararası alanda bilişim suçlarına ilişkin kapsamlı düzenlemeler içermesi hem de taraf devletlere, bu alanda iç hukuklarında gerekli yasal düzenlemeleri yapma yükümlülüğü getirmesidir. Türkiye ise bu Sözleşme'ye 10/11/2010 tarihinde imza atmış, 22/04/2014 tarihinde ise uygun bulma kanunu ile onaylamıştır. Ülkemiz AKSSS'ne uyumluluk çerçevesinde, mevzuatımızda TCK md. 243'te yer alan bilişim sistemine girme suçu, TCK md. 244'te yer alan sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu ve TCK md. 245'te yer alan yasak cihaz veya programlar suçu kapsamında düzenlemeler yapmıştır.

Failin, zilyedinin izni bulunmaksızın kendisi dışında birine ait olan ait taşınır nitelikte bir eşyayı, kendisine ya da başka bir kişiye fayda sağlamak amacıyla alması durumunda

hırsızlık suçu meydana gelmektedir. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ise, basit hırsızlık suçunun nitelikli hali olarak kanunumuzda yer almaktadır. 765 Sayılı mülga TCK'da yer almayan bu nitelikli halin, yeni TCK'da düzenlenmiş olmasının en önemli nedenlerinden biri; bilişim sistemlerinin giderek gelişmesi ve failer tarafından suçların işlenmesinde araç olarak kullanılmaya başlanmasıdır. Bu doğrultuda, bilişim sistemleri suçun işlenmesini kolaylaştıran bir araç hâline gelmiş; bu durum söz konusu suçun nitelikli hâl olarak düzenlenmesini gerekli kılmıştır.

Hırsızlık suçuyla korunmak istenen hukuki değerin ne olacağı konusunda bir kanaate varmak gerekirse, korunan hukuki değerin zilyetlik ve mülkiyet olduğunu söylememiz mümkündür. Şöyle ki; TCK'da hırsızlık suçu tanımlanırken “zilyet” ve “başkasına ait olma” kelimeleri birlikte kullanılmıştır. Bu ifadeler ile zilyet dışında bir başka kişiden daha bahsedildiği anlaşılmaktadır. Burada başka kişi ile kastedilen, mülkiyet hakkına sahip olan maliktir. Zira her durumda malın zilyedi ve maliki aynı kişi olmayabilir. Bu nedenle, zilyedin hakkının korunmasının yanı sıra, malın asıl sahibi olan malikin hakkının da korunması gerekmektedir. Ancak, hırsızlık suçunun gerçekleşebilmesi için, failin çaldığı eşyanın kendisi dışındaki bir kişiye ait olması zorunludur. Bu bağlamda, kişinin kendi malına karşı hırsızlık suçunu işlemesi mümkün değildir.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun oluşabilmesi için, hırsızlık suçunun kanuni unsurlarının tamamının gerçekleşmesi gerekmektedir. Zira bir suçun basit hali meydana gelmeden nitelikli halinin vücut bulabileceğini söylemek mümkün değildir. Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından bir kişinin fail olabilmesi için bu suçu işlemesi yeterlidir, başkaca bir husus aranmaz. Bu nedenle, bu suçun failinin herkes olabilmesi mümkündür.

Hırsızlık suçunun mağduru açısından da özellik arz eden bir durum bulunmamaktadır. Taşınır malı çalınan her kişi bu suçun mağduru olabilir. Bu suç ile korunan hukuki değerin zilyetlik ve mülkiyet olduğunu ifade ettiğimizden dolayı, burada mağdurun mutlaka malik olması da şart değildir. Taşınır malı elinde bulunduran zilyetten söz konusu malın alınması durumunda, suçun mağduru zilyet olacaktır. Söz konusu bu açıklamalar bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından da geçerlidir.

Bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu uygulamada en çok TCK md. 244'te düzenlenen sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçu ve TCK md. 158/1-f'de düzenlenen bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle

dolandırıcılık suçuyla karıştırılmaktadır. TCK md. 244/4'te bu maddenin diğer fıkralarında tanımlanan fiillerin, fail tarafından gerçekleştirilmek suretiyle kendisine veya bir başkasına haksız çıkar sağlama durumu düzenlenmiştir. Ancak dikkat edilecek olursa bu fıkra *“başka bir suç oluşturmaması halinde”* ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Bu ifade ile; bu fıkra tanımlanan suçun TCK'da yer alan başkaca bir suç oluşturmaması halinde, failin TCK 244/4'ten cezalandırılacağı kastedilmiştir. Dolayısıyla TCK md. 244/4'te yer alan bu düzenleme, esasında bir tali norm niteliğindedir. Çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu ise, TCK md. 244/4'e göre asli norm niteliğindedir. Bu nedenle bu tarz bir suçla karşılaştığımızda, öncelikle bu suçun bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunun unsurlarını taşıyıp taşımadığına bakılacak, eğer ki bu unsurları taşıyorsa TCK md. 142/2-e uygulanacaktır. TCK md. 244/4'te yer alan düzenleme ise, ancak TCK md. 142/2-e'de yer alan ya da TCK'da başkaca bir maddede düzenlenmiş bir suçun unsurlarının söz konusu olayda mevcut olmaması halinde uygulanabilecektir. Bu durum, TCK md. 244/4'te yer alan düzenlemenin tali norm olmasından kaynaklanmaktadır.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda, TCK md. 142/2-e düzenlemesi varken TCK md. 244/4 düzenlemesinin gereksiz olduğunu ve uygulamada kafa karışıklıklarına yol açtığını söylememiz mümkündür. Bu kapsamda, TCK md. 244/4 düzenlemesinin kaldırılması veya bu fıkradaki düzenlemenin değiştirilerek uygulamadaki başkaca bilişim suçlarına ilişkin bir düzenleme yapılması faydalı olabilecektir.

Bilişim sistemlerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık suçunun TCK md. 142/2-e'de yer alan suçtan en büyük farkı; failin bilişim sistemleri üzerinden hileli hareketlerle mağduru kandırması ve mağdurun söz konusu parayı faile veya üçüncü bir kişiye rızasıyla göndermesidir. Burada her ne kadar mağdur rızasıyla söz konusu parayı veriyorsa da esasında bu rıza hileli hareketlerle alınmış, hukuka aykırı bir rızadır. Mağdur, failin hileli davranışları sonucunda oluşan güven duygusuyla parayı göndermektedir.

Uygulamada, failerin genellikle sosyal medya platformları veya ikinci el eşya satışına yönelik internet siteleri üzerinden sahte ilanlar yayımlayarak insanları kandırdıkları gözlemlenmektedir. Bu tür durumlarda, failer gerçekte satmayacakları ve hatta kendilerinde dahi bulunmayan eşyaları satıyor gibi görünmekte; daha inandırıcı olmak amacıyla söz konusu eşyaya ait fotoğraf, bilgi ve benzeri materyalleri paylaşabilmektedir. Mağdurlar ise bu paylaşımlara inanarak, kendi özgür iradeleriyle ve rızalarıyla

hesaplarındaki parayı failin ya da üçüncü kişilerin hesabına aktarmaktadır. Burada her ne kadar mağdur bu parayı kendi rızasıyla gönderiyorsa da esasında bu rıza, fail tarafından hileli hareketlerle alınmış bir rızadır.

Burada dikkat edilmesi gereken diğer bir husus ise, fail tarafından hileli hareketlerin yapıldığı her durumda TCK md.158/1-f’de yer alan nitelikli dolandırıcılık suçunun oluşup oluşmayacağı hususudur. Fail, hileli hareketleri direkt olarak mağdurun para göndermesine yönelik olarak gerçekleştiriyorsa, burada TCK md. 158/1-f’de yer alan nitelikli dolandırıcılık suçu oluşacaktır. Ancak bu hileli hareketler, direkt olarak mağdurun para göndermesine yönelik değilse, somut olayın özelliklerine göre hangi suçun oluşacağı değerlendirilmelidir.

Örneğin, failin hileli hareketlerle mağduru kandırarak mağdurdan hesap bilgilerini ve telefonuna gelen şifreleri istemesi ile mağdurun kendisine verdiği bu bilgiler doğrultusunda mağdurun hesabında bulunan parayı kendi hesabına veya bir başkasının hesabına havale etmesi durumunda, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu gündeme gelecektir. Zira burada mağdur, kendi hesabında bulunan paranın bir başkasına havale edilmesine yönelik bir rıza göstermemektedir. Bu havale işlemi tamamen bilgisi ve rızası dışında gerçekleşmektedir. Burada mağdurun rızası, banka hesap bilgilerini ve telefonuna gelen onay mesajlarını faile söylemeye ilişkin bir irade açıklamasıdır. Bu nedenle, failin elde ettiği bu bilgiler aracılığıyla mağdurun hesabındaki paraya erişip bu parayı kendisine ya da üçüncü bir kişiye havale etmesi, bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçunu oluşturur. Burada TCK md. 245’te yer alan banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suçunun meydana gelmeme nedeni ise, bu suçun oluşabilmesi için failin banka kartına fiziken sahip olmasının gerekmesidir. Mağdurdan banka hesap bilgilerini ele geçirmesi, bu suçun işlenebilmesi için tek başına yeterli değildir. Bu durumun kaynağını ise Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu md. 3/1-d, e bentlerinde yer alan düzenleme oluşturmaktadır. Ancak fail, mağdurdan banka kartı bilgilerini değil de kredi kartı bilgilerini ele geçirirse, burada TCK md. 245’te yer alan suç oluşacaktır.

Uygulamada bilişim suçlarının unsurlarının birbirlerine oldukça benzemesi ve bu suçlar bakımından herkes tarafından kabul gören nesnel ölçütlerin henüz oluşturulamamış olması, birçok sorunun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Öğretideki açıklamalara ve Yargıtay kararlarına bakıldığında, bu konuda birbirine tamamen zıt görüşlerin bulunduğu

görülmektedir. Bu nedenle, bu konuda en kısa zamanda bir çalışma yapılması zaruridir. TCK'da yer alan bilişim suçlarında yapılacak değişiklikler ile öğretilde tartışmalı olan bazı konulara açıklık getirilmesi, farklı uygulamaların ortaya çıkmasını engellemek açısından da faydalı olabilecektir. Örneğin, çalışmanın konusunu oluşturan bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle hırsızlık suçu bakımından, TCK'da yer alan düzenlemelerde söz konusu bu suçun konusunun ne olduğu, hangi tür fiillerin bu madde kapsamında cezalandırılması gerektiği gibi hususlara dair ayrıntılı açıklamaların yer almadığı görülmektedir. Bu durum ise benzer nitelikteki olaylarda farklı yargısal uygulamaların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Özellikle, veri kavramından ne anlaşılması gerektiği ve bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçlarında suçun konusunun ne olduğu gibi hususların kanun metninde açık bir şekilde belirtilmesi, uygulamada ortaya çıkan tartışmaların sonlandırılması açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, bilişim sistemleri kavramı ile neyin kastedildiği ve bilişim sistemlerinin kullanılması suretiyle işlenen hırsızlık suçunda bu sistemlerin hangi biçimlerde kullanılması hâlinde suçun oluşacağı gibi hususların da açık ve anlaşılır bir şekilde düzenlenmesi zorunludur. Bu doğrultuda, tanımlar başlığı altında ayrı bir madde ihdas edilerek bilişim sistemi, veri, bilişim, kripto varlıklar gibi uygulamada tartışmalara yol açan kavramlara yer verilmesi, söz konusu terimlerin anlam ve kapsamının netleştirilmesine katkı sağlayacak; böylece uygulamada ortaya çıkan yorum farklılıklarının ve hukuki belirsizliklerin önüne geçilebilecektir. Veri kavramı tanımlanırken, bu kavramın taşınabilir mal niteliğinde sayılıp sayılmayacağının açık ve net bir biçimde ortaya konulması da bu anlamda katkı sağlayacaktır.

Öğretilde ve Yargıtay kararlarında yapılan doğrudan bilişim suçları ile dolaylı bilişim suçları ayrımı, Türk Ceza Kanunu'nda da benimsenerek, TCK md. 142/2-e ve TCK md. 158/1-f hükümleri kapsamında yer alan suçlar, dolaylı bilişim suçları başlığı altında ayrıca düzenlenebilir. Bu şekilde, ayrı bir başlık altında düzenlenecek olan söz konusu suç tipleri, daha ayrıntılı biçimde açıklanarak uygulamada yaşanan tartışmalı hususların giderilmesine katkı sağlayacaktır. Nitekim, bu suçlara ilişkin olarak TCK'da hâlihazırda yer alan hükümler, uygulama bakımından yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, yapılacak bu tür yasal düzenlemeler sayesinde farklı ve çelişkili uygulamaların önüne geçilmesi de mümkün olacaktır. Zira çalışmada ele alınan tüm bu suç tiplerine ilişkin cezalar birbirinden farklı olup, benzer nitelikteki fiillere farklı kanun maddelerinin uygulanması,

faillerin benzer suçlar bakımından farklı cezalarla karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Bu durum ise, ceza hukukunun temel ilkelerine ve hakkaniyet ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu tarafından tartışmalı uygulamalara ilişkin bir içtihat birleştirme kararı verilmesi, uygulamada birliği sağlamak ve çelişkili kararların önüne geçmek açısından etkili bir çözüm olabilecektir.

Bilişim suçlarının azaltılmasında en etkili yöntemlerden biri, bilişim sistemlerinin daha güvenli hâle getirilmesidir. Özellikle sosyal medya platformları ile ikinci el eşya satışına yönelik dijital uygulamalarda yayımlanan ilanlara ilişkin daha sıkı düzenlemelerin getirilmesi; ilan veren kişilerin kimlik bilgilerinin kapsamlı biçimde doğrulanması, bu tür suçların önlenmesinde veya en azından azaltılmasında önemli rol oynayabilecektir. Ayrıca, bankaların resmî internet sitelerinin birebir kopyalanarak kullanıcıların kandırılmasına yönelik eylemlerin önüne geçilebilmesi amacıyla, bu alanda hem kanuni hem de idari düzenlemelerin yapılması faydalı olacaktır.

Bilişim suçları yalnızca hukuki değil, aynı zamanda teknik bilgi de gerektirdiğinden, sağlıklı ve etkin bir soruşturma ile kovuşturma sürecinin yürütülebilmesi amacıyla, bu alana özgülenmiş siber suçlar birimlerinin sayısının artırılması ve bu birimlerin niteliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması büyük önem taşımaktadır. Bu sayede, söz konusu suçların soruşturulması ve kovuşturulması sırasında faille ulaşmak çok daha mümkün hâle gelecektir. Öte yandan, günümüzde bilişim suçlarında yaşanan artışa rağmen, bu alanda görev yapan personel sayısının yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu nedenle, hem personel sayısının artırılması hem de bu birimlere başka görevler verilmeden, yalnızca bilişim suçlarına odaklanmalarının sağlanması, etkin bir mücadele açısından zorunludur. Bu konudaki bilirkişi sayısının ve bu bilirkişilerin niteliğinin artırılması da, bilişim suçlarıyla etkin bir mücadele açısından faydalı olabilecektir.

Uygulamada bilişim suçlarının sıklıkla yabancı uyruklu şahıslara kayıtlı hatlar aracılığıyla işlendiği gözlemlenmektedir. Bu durum, hem asıl failin tespitinde hem de delillerin toplanmasında önemli güçlükler doğurmaktadır. Bu nedenle, hat temini sürecine ilişkin düzenlemeler yapılarak bir kişinin kendi adına çok sayıda hat temin etmesinin engellenmesine yönelik şartlar getirilmesi yararlı olacaktır. Ayrıca, soruşturma kapsamında tespit edilen ve suçta kullanılan hatların süratle kapatılabilmesi için operatörler ile adli makamlara entegre bir sistem kurulması; bu hatların soruşturma veya

kovuřturma dosyasına eklendiđi anda ilgili bayi veya operat6re otomatik uyarı dűřmesini sađlayacak mekanizmaların iřletilmesi etkili bir tedbir olacaktır. Benzer tedbirlerin, suća kullarılan banka hesapları bakımından da uygulanması; bankaların műřteri dođrulama sűrećlerinin gűćlendirilmesi, řűpheli hesapların hızlıca dondurulabilmesi ve finansal hareketlerin izlenmesine iliřkin teknik ve idari prosedűrlerin oluřturulması da biliřim sućlarının azaltılabilmesi aćısından etkili olacaktır. Operat6rler, bankalar ve ilgili kurumların; IP, port ve kamera kayıtları gibi diđital delilleri daha uzun sűre ve sıkı yűkűmlűlűkler çerćevesinde saklamaları y6nűnde yűkűmlűlűk altına alınmaları, delillerin kaybolmasının 6nlenmesi aćısından 6nem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Adalet Bakanlığı, “Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi”. https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2812020085427AK185_SanaLOrtamd%C4%B0slenenSuclar.pdf E.T. 02/05/2024.
- Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun, Resmi Gazete 25606 (7 Ekim 2004), Kanun No. 5235, md. 11. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5235.pdf> E.T. 19/05/2025.
- Agin, Nurşen Selen. Türk Ceza Hukuku’nda Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 30/03/2024.
- Ağbaba Adam, Cansu. Hacker’ların Fidyeye Zararlı Yazılımları Kullanarak İşleyebileceği Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Ağbaba, Fatih. Malvarlığına Karşı Suçlar Serisi. 1. Cilt. Ankara: Bilge Yayınevi, 2022.
- Akarşan, Hüseyin. Bilişim Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2015.
- Akbulut, Berrin. Bilişim Alanında Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Basım, 2024.
- Akbulut, Berrin. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 10. Basım, 2023.
- Akbulut, Berrin. “Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme Veya Değiştirme”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 24/2 (Aralık 2016), 7-55.
- Akbulut, Berrin. Türk Ceza Hukuku Temel Bilgiler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Basım, 2024.
- Akkaş, Ahmet Hulusi. “Suç Konusu Malın Değerinin Azlığının Ceza Sorumluluğuna Etkisi”. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/1 (Haziran 2018), 323-348.
- Aksoy İpekçioğlu, Pervin. Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009.
- Akyüz, Mehmet Halis. Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E. T. 06/09/2025.
- Albayrak, Zeki Murteza – Çelik, Ali. Notlu-Atıflı-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu Öz Kitap. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 17. Basım, 2022.
- Altunok, Ebru – Vural, Ali Fatih. “Bilişim Suçları”. Denetişim 8 (Temmuz 2016), 4-84.

- Anbarlı Bozatay, Şeniz– Ürünal, Avni Akın. “Ceza Muhakemesi Kanunu Kapsamında Uzlaştırma Kapsamına Giren Suçlar: Kuramsal ve Hukuksal Bir Değerlendirme”. Yönetim Bilimleri Dergisi 16/32 (Kasım 2018), 329-344.
- Apaydın, Cengiz. Banka veya Kredi Kartını Kötüye Kullanma Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Apaydın, Cengiz. Bilişim Suçları ve Bilişim Ceza Hukuku. İstanbul: Acar Matbaacılık, 2017.
- Apaydın, Cengiz. Ceza Hukukunda Doğrudan Kast, Olası Kast, Basit Taksir ve Bilinçli Taksir Kavramları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2021.
- Apiş, Özge. “Bilişim Sistemine Girme Suçu Bakımından Bilgisayarlarda, Bilgisayar Programlarında ve Kütüklerinde Arama Kopyalama Elkoyma Koruma Tedbiri”. Yasama Dergisi 37 (Haziran 2018), 49-86.
- Arslantürk, Mustafa. Etkin Pişmanlık Vazgeçme Cezasızlık. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Arslantürk, Mustafa. Yargıtay ve İstinaf Bakışıyla Dolandırıcılık Suçları Uygulama Örneklili- Açıklamalı İçtihatlı – Notlu- Gerekeçli. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2023.
- Artuç, Mustafa. Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Basım, 2018.
- Artuç, Mustafa. Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 4. Basım, 2020.
- Artuk, M. Emin vd. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 17. Basım, 2023.
- Artuk, M. Emin vd. Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 20. Basım, 2022.
- Artuk, M. Emin vd. Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 21. Basım, 2024.
- Aslan, Göksel. Örneklerle Uygulamada Dolandırıcılık, Hırsızlık ve Mala Zarar Verme Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Atalan, Mustafa. “Türk Ceza Kanunu’nun 158/1-F ve 245/1. Maddelerinde Düzenlenen Suçlar ve Bu Suçlar Arasındaki İlişki Sorunsalı”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi (2022), 23-83.
- Ateş, Derya – Akıntürk, Turgut. Medeni Hukuk. İstanbul: Beta Yayıncılık, 28. Basım, 2024.
- Avşar, Zakir – Öngören, Gürsel. Bilişim Hukuku. İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği, 2010.

- AY, Anayasa. (Kanun No. 2709). Resmi Gazete 17863 (9 Kasım 1982). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> E.T. 16/05/2025.
- Ayan, Mehmet. Eşya Hukuku I Zilyetlik ve Tapu Tescili. 1. Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 14. Basım, 2020.
- Ayan, Mehmet. Eşya Hukuku – II Mülkiyet. 2. Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 10. Basım, 2020.
- Ayan, Mehmet. Miras Hukuku. Ankara: Adalet Yayınevi, 11. Basım, 2013.
- Aydemir, Efrail. Hukuksal Uyuşmazlıklar Yönünden Banka Kartları ve Kredi Kartları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Aydın, Nizamettin. “Tıp Ceza Hukukunda Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Ve Ele Geçirme Suçu (TCK m. 136.)”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 21/2 (Aralık 2013), 7-30.
- Aydos, Oğuz Sadık. Pratik Eşya Hukuku. Ankara: Gazi Kitapevi, 6. Basım, 2023.
- Aytekin, Murat. Bilişim Sistemleriyle İşlenen Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2025.
- Babayiğit, Mustafa. “Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçlarında Etkin Pişmanlık”. Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi 6 (Ocak 2016), 63-78.
- Bakkaloğlu, Arzu Neşe. Dijital Para. Ankara: Astana Yayınları, 2023.
- Baki, Ensar. ” Türk Ceza Kanununda Etkin Pişmanlık”. Yıldırım Beyazıt Hukuk Dergisi 2 (Temmuz 2016), 27-56.
- Balcı, Fidan – Öztürk, Seyithan. Hırsızlık, Karşılıksız Yararlanma ve Yağma Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 5. Basım, 2025.
- Balcı, Umut. “Kripto Paraların Ceza Hukuku Boyutu ve Türk Mevzuatındaki Muhtemel Düzenlenme Yeri”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi 2021/155 (Temmuz-Ağustos 2021), 203-259.
- Bankalarda Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkelerle İlişkin Tebliğ. Resmi Gazete 26643 (14 Eylül 2007). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/09/20070914-1.htm> E.T. 08/08/2024.
- Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu. Resmi Gazete 26095 (1 Mart 2006). <https://resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/03/20060301-1.htm> E.T. 05/07/2024.
- Başaran, Funda. “Bir Teknolojik Yenilik Olarak İnternetin Tarihi: Ulusal Yenilik Sistemi, Kamu Politikaları ve Standartlar”. Kültür ve İletişim 9/18 (Temmuz 2006), 8-32.

- Baş, Eylem. Ceza Hukukunda Fail ve Mağdur. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Bıkmaz, Raif. Türk Ceza Hukukunda Dolandırıcılık Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basım, 2024.
- Binici, Murat. 5237 Sayılı TCK'da Hırsızlık Suçu. Bilecik: Bilecik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 05/09/2024.
- Bozdağ, Ahmet. "İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Gönüllü Vazgeçmeden Yararlanmak İçin Gösterilmesi Gereken Gayret". Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 10/2 (Aralık 2020), 84-86.
- Bozdoğan Akbulut, Berrin. "Bilişim Suçları". Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 8/1-2 (Haziran 2000), 545-555.
- Bulu, Musa. Suç Politikası Ve Ceza Hukuku İlkeleri Doğrultusunda Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Bük, Alaattin. Bilişim Alanında Kişisel Verilerin Korunması. Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2021.
- Büke, Ahmet. "Bilişim Sistemine Girme ya da Sistemde Kalma Suçu". Ankara Barosu Dergisi 4 (2022). 33-80.
- Centel, Nur vd. Kişilere Karşı İşlenen Suçlar. 1. Cilt. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., 5. Basım, 2021.
- Centel, Nur vd. Türk Ceza Hukukuna Giriş. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2020.
- Ceza Muhakemesinde Ses ve Görüntü Bilişim Sisteminin Kullanılması Hakkında Yönetmelik. Resmi Gazete 28060 (20 Eylül 2011). <https://www.mevzuat.gov.tr/anasayfa/MevzuatFihristDetayIframe?MevzuatTur=7&MevzuatNo=15315&MevzuatTertip=5> E.T. 17/05/2025.
- CMK, Ceza Muhakemesi Kanunu (Kanun No. 5271). Resmî Gazete 25673 (17 Aralık 2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5271&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> E.T. 10/05/2025.
- Çağlar, İsmail. Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m.136). Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.
- Çakıroğlu, Şölen. Güveni Kötüye Kullanma Suçu. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Çakmak, Rümeyza. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu Kapsamında Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Nitelikli Dolandırıcılık Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

- Çetin, Muhammet Sefa. “Yargıtay Kararları Işığında Bilişim Sistemine Girme Veya Kalma Suçu (TCK m. 243)”. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 45 (Ocak 2021).
- Çiftcioğlu, Cengiz Topel. “Türk Ceza Kanunu’nda Taksir”. Ankara Barosu Dergisi 3 (Mayıs 2013), 316-338.
- Datlı, Begüm. Türk Ceza Kanununda Hırsızlık. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 06/09/2025.
- Datmani, Elif. Bilişim Sistemlerinin, Banka veya Kredi Kurumlarının Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2025.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 08/09/2025.
- Değirmenci, Olgun. “2004 Türk Ceza Kanunu’nun Bilişim Suçları Bakımından Değerlendirilmesi”. TBB Dergisi 58 (2005), 198-199.
- Demir, Ömer vd. Bilişim Suçları ve Bilişim Yoluyla İşlenen Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.
- Demirbaş, Ahmet Akif. Kripto Varlıkların Sermaye Piyasası Hukuku Açısından Değerlendirilmesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Demirbaş, Timur. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 19. Basım, 2024.
- Demirbaş, Timur. Şematik Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 8. Basım, 2024.
- Demircan, Tunç Bilişim Alanında Suçlar. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2016,
- Demirci, Ömer. Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Demirel, Muhammed – Kartal, Melik. “Ceza Hukukunda Suça Azmettirme Hareketi: Suça Sevk Etme”. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 21/Özel Sayı (2019), 457-490.
- Demirkale, Sezgi vd. “Türk Ceza Hukuku Doktrinde Suçun Unsurları”. Legal Hukuk Dergisi 20/235 (Temmuz 2022), 2567-2582.
- Doğan, Ramazan. Bilişim Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2014.
- Durdu, Erdal. Kripto Para Birimi Olarak Bitcoin ve Ceza Hukuku. (İstanbul: Galatasaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 09/09/2025.

- Dülger, Murat Volkan. “Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği Düzenlemelerinde Çocuk Pornografisinin İnternet Aracılığıyla Yayılmasına Karşı Yapılan Düzenlemeler. İstanbul Barosu Dergisi 4 (2004), 1-14.
- Dülger, Murat Volkan. Bilişim Suçları ve İnternet Bilişim Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 10. Basım, 2025.
- Dülger, Murat Volkan. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 5. Basım, 2023.
- Dülger, Murat Volkan – Taşkın, Şaban Cankat. Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2024.
- Ediş, Ege. Hırsızlık Suçu. Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- Eker, Hüseyin. Açıklamalı-İçtihatlı Hırsızlık Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basım, 2014.
- Eker, Hüseyin. “Mala Karşı İşlenen Suçlarda Etkin Pişmanlık”. Türkiye Barolar Birliği Dergisi 100 (Mayıs-Haziran 2012), 363-388.
- Ekici, Şerafettin. Bilişim ve Teknoloji Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Basım, 2024.
- Ekinci, Mustafa. Ceza Hukuku Uygulamasında Banka ve Kredi Kartları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2002.
- Enginar, Ceren Nur. Sistemi Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme ve Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama Suçları. Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2023. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 09/09/2025.
- Eralp, Özgür. Hukukçular İçin Bilişim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Avbil Yayınları, 2007.
- Ercan, Tayfun – Erdal, İrem. Türk Ceza Kanununda Bilişim Sistemine Girme Suçu ve Özel Hukuk Boyutu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Erdem, Bedirhan. “Ceza Hukukunda Yöntem Sorunu Olarak “Suçların İçtimar” Teşebbüs Aşamasında Kalmış lex specialis ile Tamamlanmış lex generalisin Birleşmesi Üzerine Bir Değerlendirme”. TBB Dergisi 169 (2023), 97-154.
- Erdem, Merve – Özocak, Gürkan. “Sınıraşan Bir Suç Olarak Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği”. 19. Akademik Bilişim Konferansı. https://www.academia.edu/42744576/S%C4%B1n%C4%B1ra%C5%9Fan_Bir_Su%C3%A7_Olarak_Siber_Su%C3%A7larla_M%C3%BCcadelede_Uluslararası_%C4%B1_%C4%B0%C5%9Fbirli%C4%9Fi E.T. 09/02/2025.
- Erdoğan, Yavuz. Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları. İstanbul: Legal Yayıncılık, 2012.

- Ergüne, Elif. “Hırsızlık Suçunda Korunan Hukuki Değerin, Suçun Konusunun, Failin Ve Mağdurun Tespiti”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 72/3 (Ekim 2023), 1308-1309.
- Ermeydan, Damla. Türk Ceza Kanununda Bilişim Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Basım, 2024.
- Erşin, Ali. “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi 2. Ek Protokolü”. Hukuk ve Bilişim Dergisi. <https://hukukvebilisim.org/avrupa-konseyi-siber-suc-sozlesmesi-2-ek-protokolu/#:~:text=%C4%B0mzalan%C3%BCr%C3%BCt%C3%BClmesini%20ama%C3%A7lamaktad%C4%B1r>. E.T. 08/02/2025.
- Esen, Sinan. Anlatımlı ve İçtihatlı Malvarlığına Karşı Suçlar, Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2007.
- Geçmez, İrem. Bilişim Sistemini Engelleme, Bozma, Verileri Yok Etme veya Değiştirme Suçları (TCK m. 244). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Gedik, Doğan. “Bilişim Suçlarında IP Tespiti İle Ekran Görüntüleri Çıktılarının İspat Değeri”. Bilişim Hukuk Dergisi 1/1 (Temmuz 2019), 51-84.
- Gençcelep, Rümeyza. Kripto Varlıklar Kullanılarak İşlenen Suçların Soruşturulması. Ankara: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2025. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 09/09/2025.
- Gerçekker, Hasan. Yorumlu & Uygulamalı Türk Ceza Kanunu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 7. Basım, 2025.
- Gödekli, Mehmet. “Türk Ceza Öğretisi ve Uygulamasında Etkin Pişmanlık”. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 29 (Ocak 2017), 277-360.
- Gökçen, Ahmet vd. Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Göktürk, Neslihan vd., Ceza Hukukuna Giriş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2012.
- Gönül, Aykut. Hırsızlık Suçu. Yalova: Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 05/09/2024.
- Gül, Ahmet. Doğrudan • Dolaylı Bilişim Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Basım, 2021.
- Gün, Nagihan. Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2020. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 03/04/2025.
- Günay, Erhan. Dolandırıcılık ve Belgede Sahtecilik Davalarında Yargılama Süreci. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Basım, 2024.

- Günarslan, Yüksel. Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.
- Gündel, Ahmet. Hırsızlık ve Dolandırıcılık Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005.
- Gürler, Fazıl. Teknik ve Hukuksal Yönleriyle Bilişim Alanında Suçlar. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 28/09/2025.
- Hafizoğulları, Zeki - Özen, Muharrem. “Hırsızlık”. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 12/1 (Haziran 2008), 775-776.
- Hafizoğulları, Zeki- Özen, Muharrem. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: US-A Yayıncılık, 15. Basım, 2024.
- Hafizoğulları, Zeki – Özen, Muharrem. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar. Ankara: US-A Yayıncılık, 7. Basım, 2021.
- Hakeri, Hakan. Ceza Hukuku Genel Hükümler/Temel Bilgiler. Ankara: Astana Yayınları, 17. Basım, 2020.
- Hakeri, Hakan – Ünver, Yener. Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Adalet Yayınevi, 22. Basım, 2024.
- Hatipoğlu, Osman Gökhan. “Kamu Politikası Analizi Açısından Türkiye’de Kripto Para Politikaları”. Maliye ve Finans Yazıları 116 (Ekim 2021), 179-182.
- Işık, Olcay. “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında Veri Sorumlusu Olarak Sosyal Güvenlik Kurumu”. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 17/2 (Ekim 2022), 263-362.
- Işıka, Sertaç Gönüllü Vazgeçme. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- İçel, Kayıhan. İçel Ceza Hukuku Genel Hükümler II. İstanbul: Beta, 5. Basım, 2013.
- İçel, Kayıhan. Kitle İletişim Hukuku. İstanbul: Beta Yayıncılık, 15. Basım, 2023.
- İlker Kazancı, Behiye – Zeyrek, İlker. “TCK’da Dolandırıcılık Suçu”. D.E.Ü Hukuk Fakültesi Dergisi 21/Özel Sayı (2019), 519-520.
- İmamoğlu, Deniz Alp. Kripto Para Birimleri ve Türk Hukukunda Düzenlenmesi. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Basım, 2024.
- İnan Orman, Merve. Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Ve Dolandırıcılık Suçları. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2025. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 28/09/2025.
- İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik. Resmî Gazete 26716 (30 Kasım 2017).

<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=11746&mevzuatTur=KurumVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5> E.T. 01/05/2025.

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun. (Kanun No. 5651). Resmî Gazete 26530 (23 Mayıs 2007). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5651&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> E.T. 17/05/2025.

Kamışlı, Gani. Dolandırıcılık Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Basım, 2023.

Kamışlı, Gani. Yargıtay Kararları Çerçevesinde Hırsızlık Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017.

Kandır, Murat Osman. “Sosyal Medyanın Bilişim Suçlarına Etkisi”. Eskişehir Barosu Dergisi 8/1 (Mart 2023), 150-169.

Kantarıcı, Nurullah. İşlenemez Suç. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

Kaplan, Metin. “Bilişim Sistemlerinin Kullanılması Suretiyle İşlenen Hırsızlık Suçlarında Yetkili Mahkemenin Belirlenmesi”. Çukurova Üniversitesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 7 (Haziran 2025), 242-261.

Karaçal, Ömer – Turan, Fahri. Hırsızlık ve Yağma Suçları. Ankara: Yetkin Yayınları, 2024.

Karadeniz, Yusuf. Avrupa Konseyi Sanal Ortamda İşlenen Suçlar Sözleşmesi ve Türk Hukuku’nda Karşılığı. Güvenlik Bilimleri Dergisi 11/1 (Mayıs 2022), 109-134.

Karagöl, Yaşar. “Bilişim Suçları ve Önlemler”. Eskişehir Barosu Dergisi 1 (Nisan 2003), 65-66.

Karagülle, Bekir. Avukatlar İçin Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basım, 2023.

Karagülmez, Ali. Bilişim Suçları ve Soruşturma Kovuşturma Evreleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 5. Basım, 2014.

Karakehya, Hakan. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basım, 2023.

Karakurt Eren, Ahu. “Bilişim Alanında Suçların veya Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanıldığı Diğer Suçların İşlenmesi Amacıyla Cihaz, Program, Şifre Ya Da Güvenlik Kodlarının Üretilmesi, Yayılması Veya Bulundurulması Suçu”. Türkiye Adalet Akademisi Dergisi 43 (Temmuz 2020), 219-261.

Karamanlioğlu, Argun. “Son Gelişmeler Işığında Kripto Paraların Hukuki Niteliği ve Kripto Para Borsalarına Dair Tespit Ve Öneriler”. KHAS Hukuk Bülteni. Erişim 7 Ekim 2025. <https://hukukbulteni.khas.edu.tr/bulten/45>

- Katoğlu, Tuğrul. “Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 61/2 (Haziran 2012), 657-693.
- Kaya, İslam Safa– Çakır, Adem “Yasak Cihaz veya Programlar Suçu”. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 19/38 /Eylül 2020), 32-55.
- Kaymaz, Seydi. “5237 Sayılı Türk Ceza Kanuna Göre İştirak Halinde İşlenen Suçlarda Nitelikli Hallerin Diğer Suç Ortaklarına Geçiş Sorunu”. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 16/2 (Nisan 2012), 117-167.
- Keskin, A. Dilşad – Demircioğlu, H. Reyhan. Medeni Hukuku – II (Eşya Hukuku – Miras Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 4. Basım, 2024.
- Ketizmen, Muammer. Türk Ceza Hukukunda Bilişim Suçları. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2006. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 01/09/2024.
- Ketizmen, Muammer. Türk Ceza Hukukunda Uzlaştırma. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Kılıç, Ahmet. Suçların İçtimaı Bağlamında Fiil Tekliği. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Koca, Mahmut – Üzülmmez, İlhan. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 17. Basım, 2024.
- Koca, Mahmut – Üzülmmez, İlhan. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 9. Basım, 2023.
- Koç, Orçun. Teori ve Uygulamada Hırsızlık Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Koç, Ziya. Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2. Basım, 2011.
- Koçoğlu, Seda. Bilişim Sistemine ve Sistemdeki Verilere Müdahale ile Bilişim Sistemi Aracılığıyla Haksız Çıkar Sağlama Suçları (TCK m. 244). İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2019. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 04/05/2024.
- Korkmaz, Esra Şule. Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Korkmaz, Fulya. “Hırsızlık Suçunda Fiilin Tekliğinin Belirlenmesi Sorunu”, TBB Dergisi 33/151 (Kasım 2020), 85-88.
- Köksal, Aydın. Adı Bilgisayar Olsun. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları, 2010.
- Köprülü, Timuçin. “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlarda Değer Azlığı”. TBB Dergisi 71 (2007), 254-263.

- Kulular İbrahim, Merve Ayşegül. Kripto Paralar Kullanılarak İşlenen Suçlar İle Bilişim Sistemleri Kullanılarak İşlenen Sermaye Piyasası Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Kurt, Levent. Açıklamalı – İctihatlı Tüm Yönleriyle Bilişim Suçları ve Türk Ceza Kanunundaki Uygulaması. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2005.
- Kurtaran, Celal Furkan. Kripto Paraların Hırsızlık Suçuna Konu Olması. Ankara: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 07/09/2025
- KVKK, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (Kanun No. 6698). Resmi Gazete 29677 (7 Nisan 2016). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6698&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> E.T. 18/05/2025.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami- Karadeniz, Serra. Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi. İstanbul: Beta Yayıncılık, 2. Basım, 2021.
- Mahmutoğlu, Fatih Selami. “Türk Ceza Kanununda Yer Alan Bilişim Alanındaki Suçlar Ve Karşılaşılan Sorunların Yargı Kararları Işığında Değerlendirilmesi”. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası 71/1 (Ağustos 2013), 855-889.
- MASAK, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı. “Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıları İçin Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Yükümlülüklerle İlişkin Temel Esaslar”. E.T. 06/09/2025. <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/12/2021/05/Kripto-Varlik-Hizmet-Saglayicilar-Rehberi.pdf>
- Meran, Necati. Hırsızlık – Yağma – Malvarlığına karşı Suçlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2. Basım, 2013.
- Millenicom. “Modem Nedir? Nasıl Çalışır?”. E.T. 26/03/2024. <https://www.milleni.com.tr/blog/teknik/modem-nedir>
- Nacak, Mehmet. Hırsızlık Suçu. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 29/04/2024.
- Nacar, Fatma Burcu. Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Bilişim Suçlarının Ceza Hukukundaki Uygulamaları. Ankara: Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 28/09/2025.
- Nomer, Haluk Nami – Ergüne, Mehmet Serkan. Eşya Hukuku. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 10. Basım, 2023.
- Noyan, Erdal. Hırsızlık Suçları. Ankara: Adalet Yayınevi, 2007.
- Oğuzman vd. Eşya Hukuku. İstanbul: Filiz Kitapevi, 26. Basım, 2024.

- Okuyucu Ergün, Güneş. “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013), 1065-1086.
- Orhan, Uğur. Suçun Maddi Konusu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Osmanoğlu, Bilal. Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukukunda Etkin Pişmanlık. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2024. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 04/09/2025.
- Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik. Resmi Gazete 31456 (16 Nisan 2021). <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/04/20210416-4.htm> E.T. 05/07/2025
- Önok, Murat. “Avrupa Konseyi Siber Suç Sözleşmesi Işığında Siber Suçlarla Mücadelede Uluslararası İşbirliği”. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013), 1229-1269.
- Öntan, Yaprak. Ceza Hukukunda Davranış ve Netice. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.
- Özbek, Veli Özer. “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu (TCK m. 245)”. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/Özel Sayı (Temmuz 2007), 1019-1063.
- Özbek, Veli Özer. Ekonomi Ceza Hukuku Birinci Kitap Genel Hükümler. Ankara, Seçkin Yayıncılık, 4. Basım, 2023.
- Özbek, Veli Özer – Meraklı, Serkan. “Hırsızlık Suçunda Malın Değerinin Azlığının Tespiti ve Buna Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Hukukî Sorunlar”. Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 19/1 (Haziran 2017), 1-42.
- Özbek, Veli Özer vd., Ceza Genel Hukuku Temel Bilgiler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 15. Basım, 2024.
- Özbek, Veli Özer vd., Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 17. Basım, 2024.
- Özbek, Veli Özer vd. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 15. Basım, 2024.
- Özbek, Veli Özer vd. Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Seçkin, 19. Basım, 2024.
- Özdemir, Gencer. “Kripto Paraların Eşya Niteliği”. Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11/1 (2021), 292-297.
- Özen, Mustafa. Ceza Hukuku Genel Hükümler Dersleri. Ankara: Adalet Yayınevi, 9. Basım, 2024.

- Özen, Mustafa. Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersi. Ankara: Adalet Yayınevi, 8. Basım, 2023.
- Özen, Mustafa. Ceza Hukuku Özel Hükümler. 1. Cilt. Ankara: Adalet Yayınevi, 7. Basım, 2023.
- Özen, Mustafa. “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nun İştirak Kurumuna Bakışı”. TBB Dergisi 20/71 (Temmuz 2007), 239-253.
- Özgenç, İzzet. “Malvarlığı Üzerinde Mülkiyet, Buna Bağlı Yükümlülükler ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 23/2 (Nisan 2019), 177-179.
- Özgenç, İzzet. Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 20. Basım, 2024.
- Özkaya, Eraslan. Eşya Hukuku. 3. Cilt. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Özkul, Davut. “Bilişim Sistemi Kavramı ve Bilişim Sistemlerinin Denetimi”. Sayıştay Dergisi 44-45 (Ocak 2002), 11-34.
- Özocak, Gürkan. Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Özsoy, Nevzat. “Yargıtay Kararları Işığında Doğrudan Bilişim Suçları (TCK. 243 Ve 244)”. Yaşar Hukuk Dergisi 1/2 (Ekim 2019), 295-352.
- Öztekin, Alp. Bilişim Sistemine Girme Suçu. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023.
- Öztürk, Bahri vd. Ana Hatlarıyla Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 11. Basım, 2024.
- Öztürk, Bahri - Erdem, Mustafa Ruhan. Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 24. Basım, 2024.
- Öztürk, Mustafa Kağan. Ceza Hukukunda Zincirleme Suç. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Öztürk, Mustafa Kağan. “Türk Ceza Kanunu’nda Bir İştirak Şekli Olarak Faillik (TCK m. 37)”. Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 13/1 (Haziran 2023), 255-307.
- Öztürk, Sami. Güveni Kötüye Kullanma Bedelsiz Senedi Kullanma Dolandırıcılık Suçları ve TCK Genel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Parlar, Ali – Öztürk, Mustafa. Bilişim Suçları ve Bilişim Sistemleri Aracılığıyla İşlenen Suçlar. İstanbul: Aristo Yayınevi, 2020.
- Parlar, Ali – Kutluata, Selda. Uygulamada Hırsızlık Suçları. Ankara: Bilge Yayınevi, 2018.

- Salkaya, Didem. Hırsızlık Suçu. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 15/12/2024.
- Sarıgül, Ali Tanju. “Ceza Hukukunda Hata Kavramı ve Suçun Maddi Unsurlarında Hatanın Ceza Sorumluluğuna Etkisi”. Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/2 (Ekim 2019), 663-664.
- Sarıgül, Ali Tanju. Suça İştirak. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.
- Sarıkaya, Samet. “Kripto Varlık Dolandırıcılığı”. Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/2 (Temmuz 2023), 565-567.
- Sarıtaş, Ekin – Algan Canseven, Hazal. “Şahsi Cezasızlık Sebeplerinin Maddi Şartlarında Hata”. Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi 11/1 (Temmuz 2023), 1-25.
- Sayar, Filiz. Hırsızlık Suçu ve Türk Ceza Kanunu. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 01/12/2024.
- Semiz, Murat. En Güncel İçtihatlar ve Uygulamadan Örnekleriyle Bilişim Suçları ve Soruşturma Yöntemleri. Ankara: Adalet Yayınevi, 2022.
- Sermaye Piyasası Kanunu, Resmi Gazete 28513 (30 Aralık 2012). <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6362.pdf> E.T. 05/08/2025
- Sert Sütçü, Selin. “Dolaylı-Dolaysız Zilyetlik Kavramlarının Ayırt Edilmesi”, Süleyman Demirel Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 9/1 (Temmuz 2019), 259 – 263.
- Sınar, Hasan. “Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme, Yayma veya Ele Geçirme Suçu (TCK Md. 136)”. Kişisel Verileri Koruma Dergisi 2/1 (Haziran 2020), 33-62.
- Soyaslan, Doğan. Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Legem Yayınevi, 15. Basım, 2024.
- Şahin, Cumhuriyet- Neslihan Göktürk, Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 15. Basım, 2024.
- Şahin, Fatih. “Güveni Kötüye Kullanma Suçu (TCK 155/1-2)”. TBB Dergisi 34/155 (Temmuz 2021)
- Şen, Ersan – Başer Berkün, Beyza. “Kripto Para”. Ersan Şen Hukuk ve Danışmanlık. E.T. 06/09/2025. <https://sen.av.tr/tr/makale/kripto-para>
- Şen, Ersan. “Hırsızlık Suçları”. Ankara Barosu Dergisi 1 (Mayıs 2012), 325-326.
- Şeyhanlioğlu, Mustafa Emrah. Hırsızlık Suçu. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 30/08/2024.

- Şişek, Ömer. Suçun Nitelikli Halleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2023, 104.
- Tahan, Özge. “Kripto Paraların Türk ve Alman Ceza Hukuku Düzenlemeleri Yönünden Değerlendirilmesi”, Suç ve Ceza 14/1 (2021), 99-159.
- Tan, Mehmet. Karşılaştırmalı – Gerekçeli - Açıklamalı – İçtihatlı – Özetli Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2011.
- Taneri, Gökhan. Hırsızlık ve Hırsızlık Suçlarında İspat ve Sübut. İstanbul: Legal Yayınevi, 2015.
- Taneri, Gökhan – Kamışlı, Gani. Dolandırıcılık – Sahtecilik – Güveni Kötüye Kullanma Suçları. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 3. Basım, 2024.
- Taneri, Gökhan – Kamışlı, Gani. Kişilere Karşı İşlenen Suçlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2018.
- Tarakçıoğlu, Zeynep Esra. “Kripto Varlıklar ve Ceza Hukuku Sorumluluğu”. Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 11/2 (Aralık 2021), 302-332.
- Taşkın, Koray. “Bilişim Suçları ve Yeni Türk Ceza Kanunu”. Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi 2/6-7 (Ekim 2005), 58-59.
- Taşkın, Şaban Cankat. Karşılaştırmalı Hukukta ve Hukukumuzda Bilişim Suçları. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 08/09/2025
- Tavukçuoğlu, Cengiz. Bilişim Terimleri Sözlüğü. Asil Yayıncılık, 2. Basım, 2010.
- Taylar, Banu. Türk Ceza Kanunu’nda Hırsızlık Suçu. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 03/03/2024.
- TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi. “Bilişim Sistemine Girme MADDE 243 (07/04/2016) <https://www.tbmm.gov.tr/> E.T. 30/04/2024.
- TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi. “5237 Sayılı Kanunun Geneli Hakkında Bilgiler (15/04/2020)”. <https://www.tbmm.gov.tr/> E.T. 11/04/2024.
- TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi. “Türk Ceza Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/593)”. <https://www5.tbmm.gov.tr/tutanaklar/TUTANAK/TBMM/d22/c059/tbmm22059119ss0664.pdf> E.T. 16/02/2025.
- TCK, Türk Ceza Kanunu. (Kanun No. 5237). Resmi Gazete 25611 (12 Ekim 2004). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> E.T. 16/05/2025.

- Temiz, Bilgehan Savaş. “Çocuk Ceza Adaleti İlkeleri Çerçevesinde 12-15 Yaş Arası Çocukların Cezai Sorumluluğunun Değerlendirilmesi”. İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 14/1 (Haziran 2023), 244-259.
- Temiz, Bilgehan Savaşçı. “İştirak Hükümleri Açısından Bağlılık Kuralı”. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 65/4 (Aralık 2016), 2487-2512.
- Tezcan, Durmuş vd. Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 22. Basım, 2024.
- TMK, Türk Medeni Kanunu. (Kanun No. 4721). Resmi Gazete 24607 (8 Aralık 2001). <https://mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4721.pdf> E.T. 09/05/2025
- Toroslul, Nevzat – Toroslul, Haluk. Ceza Hukuku Özel Kısım. Ankara: Savaş Yayınevi, 12. Basım, 2024.
- Tulay, Muhammet Emre vd., Temel Hukuk Dizisi Ceza Genel Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Basım, 2024.
- Tunçer, Asuman “Yasak Cihaz ve Programlar Suçu (TCK m. 245/A)”. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 32/3 (Eylül 2024), 1297-1337.
- Turabi, Selami. “Kusurluluk ve Kusurluluğu Etkileyen Haller”. TBB Dergisi 101 (Temmuz – Ağustos 2012), 267-292.
- Turan, Metin. Bilişim Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 9. Basım, 2025.
- Uçar, Hüdaverdi. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Bilişim Suçları. Ankara: Çankaya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> E.T. 28/09/2025
- Uğurlu, İbrahim Halil. Hırsızlık Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2010.
- Usta, Cahit Ali – Benzer, Recep. “Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi ve Türkiye’nin Dahil Olma Süreci”. Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi 4/2 (Aralık 2018), 35-42.
- Ünal, Osman Gazi. “Cezalandırılabilirliğin Ön Alana Kaydırılması Bağlamında, Yasak Cihaz veya Programlar Suçu (TCK m. 245/A)”. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 26/2 (Nisan 2022), 589-646.
- Ünver, Yener. Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2003.
- Ünver, Yener. Kamu ve Özel Hukuk Açısından Mülkiyet Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020.
- Ünver, Yener vd. Kripto Para ve Ceza Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2022.

- Üzümcü, Rabia – Yıldırım, Yasin. “Kripto Paraların Hukuki Statüleri ve Sözleşmeler İçerisindeki Yerleri”. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi 13/33 (2022), 273-280.
- Yaşar, Orhan Gazi. Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme Veya Ele Geçirme Suçu (TCK m.136/1-2). Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.
- Yavrutürk, Muhammed Yasin. Bilişim Sistemlerinin Araç Olarak Kullanılması Suretiyle Dolandırıcılık Suçu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- Yazıcıoğlu, R. Yılmaz. “Hırsızlık Suçunun Malvarlığına Karşı İşlenen Bazı Benzer Suçlardan Ayrımı”. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 19/2 (Aralık 2013). 780-782.
- Yazıcıoğlu, Yılmaz. Bilgisayar Suçları. İstanbul: Alfa Yayınları, 1997.
- Yenidünya, Ahmet Caner. Yargıtay Kararları Işığında Hırsızlık Suçu (TCK md. 141-147). Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.
- Yenidünya, Ahmet Caner - Olgun Değirmenci. Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Bilişim Suçları. İstanbul: Legal Yayınevi, 2003.
- Yenigün, Bülent. Uygulamada ve Yargıtay Kararlarında Doğrudan Bilişim Suçları. Ankara: Türkiye Adalet Akademisi Yayınları, 2021.
- Yenisey, Feridun- Nuhoglu, Ayşe. Ceza Muhakemesi Hukuku. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Basım, 2024.
- Yerdelen, Erdal. Cezanın Belirlenmesi. Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basım, 2024.
- Yıldız, Sevil. “Ceza Hukukunda Akıl Hastalığı ve Akıl Hastalarının Yargılanması”. SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 2/4 (Aralık 2002), 141-151.
- Yılmaz, Candan. “Kriminolojik Açından: Akıl Hastalığı ve Suç”. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 24/2 (Aralık 2018), 743-765.
- Yılmaz, Sacit. “Banka veya Kredi Kartlarının Kötüye Kullanılması Suçu”. TBB Dergisi 87 (2010), 262-298.
- Yılmaz, Sacit. “5237 Sayılı TCK’nın 244. Maddesinde Düzenlenen Bilişim Alanındaki Suçlar”. TBB Dergisi 92 (2011). 62-100.
- Yılmaz, Sacit. Türk Ceza Hukuku Sisteminde Siber Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.
- Yurtcan, Erdener. Malvarlığına Karşı Suçlar. İstanbul: Aristo Yayınevi, 4. Basım, 2020.
- Yücel, Kübra. Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Verme veya Ele Geçirme Suçunda Sağlık Mesleği Mensuplarının Ceza Sorumluluğu. Ankara: Adalet Yayınevi, 2024.

Yüksektepe, Mert Asker. Bilişim Suçları ve Soruşturma Usulü. İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2022.

Yüksektepe, Mert Asker. Hırsızlık Suçları. İstanbul: Platon Plus Yayıncılık, 2021.

Zafer, Hamide. Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75. İstanbul: Beta Yayıncılık, 8. Basım, 2021.

Mahkeme Kararları

BAM, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 15. Ceza Dairesi. K. 2024/748 (21 Şubat 2024).

BAM, Konya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesi. K. 2022/502 (23 Mart 2022).

BAM, Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi 8. Ceza Dairesi. K. 2019/585 (20 Mayıs 2019).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 1988/306 (27 Haziran 1988).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2002/377 (5 Kasım 2002).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2009/268 (17 Kasım 2009).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2010/208 (26 Ekim 2010).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2011/65 (30 Mart 2010).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2013/111 (2 Nisan 2013).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2013/289 (11 Haziran 2013).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2014/166 (1 Nisan 2014).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2016/257 (10 Mayıs 2016).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2018/387 (2 Ekim 2018).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2020/74 (11 Şubat 2020).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2020/405 (8 Ekim 2020).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2021/113 (16 Mart 2021).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2022/490 (28 Haziran 2022).

CGK, Ceza Genel Kurulu. K. 2022/605 (4 Ekim 2022).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2014/17536 (19 Haziran 2014).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2017/2331 (28 Şubat 2017).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2017/6842 (13 Haziran 2017).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2018/6423 (17 Mayıs 2018).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2018/6656 (22 Mayıs 2018).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2020/7421 (1 Temmuz 2020).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2020/13840 (30 Kasım 2020).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2021/14586 (21 Eylül 2021).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2022/9801 (18 Mayıs 2022).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2022/12863 (21 Haziran 2022).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2022/21159 (19 Aralık 2022).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2024/5233 (27 Mayıs 2024).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2024/8532 (27 Mayıs 2024).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2024/9791 (12 Haziran 2024).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2024/15705 (24 Ekim 2024).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2025/542 (16 Ocak 2025).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2025/2135 (11 Şubat 2025).

Yargıtay, Yargıtay 2. Ceza Dairesi. K. 2025/9455 (21 Mayıs 2025).

Yargıtay, Yargıtay 5. Ceza Dairesi. K. 2018/1208 (26 Şubat 2018).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2008/12249 (2 Haziran 2008).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2014/10715 (27 Mayıs 2014).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2021/10611 (2 Haziran 2021).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2021/15125 (5 Ekim 2021).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2021/20507 (28 Aralık 2021).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2024/8860 (12 Eylül 2024).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2024/12416 (26 Kasım 2024).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2024/12899 (4 Aralık 2024).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2024/14944 (17 Ekim 2024).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2025/861 (21 Ocak 2025).

Yargıtay, Yargıtay 6. Ceza Dairesi. K. 2025/6455 (18 Haziran 2025).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2014/9860 (16 Nisan 2014).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2014/11582 (6 Mayıs 2014).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2017/1190 (13 Şubat 2017).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K.2017/4967 (3 Mayıs 2017).

Yargıtay, Yargıtay. 8. Ceza Dairesi. K. 2018/5608 (21 Mayıs 2018).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2020/16816 (17 Ekim 2020).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2023/522 (14 Şubat 2023).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2023/2535 (26 Nisan 2023).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2023/9584 (5 Aralık 2023).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2024/8706 (13 Kasım 2024).

Yargıtay, Yargıtay 8. Ceza Dairesi. K. 2025/3482 (30 Nisan 2025).

Yargıtay, Yargıtay 11. Ceza Dairesi. K. 2008/6336 (17 Haziran 2008).

Yargıtay, Yargıtay 11. Ceza Dairesi. K. 2022/7731 (9 Mayıs 2022).

Yargıtay, Yargıtay 11. Ceza Dairesi. K. 2022/9713 (24 Mayıs 2022).

Yargıtay, Yargıtay 11. Ceza Dairesi. K. 2024/10822 (30 Eylül 2024).

Yargıtay, Yargıtay 11. Ceza Dairesi. K. 2024/12478 (24 Ekim 2024).

Yargıtay, Yargıtay 13. Ceza Dairesi. K. 2014/34220 (2 Aralık 2014).

Yargıtay, Yargıtay 13. Ceza Dairesi. K. 2018/8936 (5 Haziran 2018).

Yargıtay, Yargıtay 13. Ceza Dairesi. K. 2018/15168 (6 Kasım 2018).

Yargıtay, Yargıtay 13. Ceza Dairesi. K. 2019/5443 (1 Nisan 2019).

Yargıtay, Yargıtay. 13. Ceza Dairesi. K. 2020/3049 (3 Mart 2020).

Yargıtay, Yargıtay 15. Ceza Dairesi. K. 2016/5921 (7 Haziran 2016).

Yargıtay, Yargıtay 15. Ceza Dairesi. K. 2020/10235 (20 Ekim 2020).

Yargıtay, Yargıtay 15. Ceza Dairesi. K. 2021/2867 (11 Mart 2021).

Yargıtay, Yargıtay. 17. Ceza Dairesi. K. 2018/6980 (15 Mayıs 2018).

Yargıtay, Yargıtay 17. Ceza Dairesi. K. 2018/12290 (10 Ekim 2018).

Yargıtay, Yargıtay 18. Ceza Dairesi. K. 2017/3349 (27 Mart 2017).

Yargıtay, Yargıtay 22. Ceza Dairesi. K. 2015/2550 (24 Haziran 2015).

YHGK, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu. K. 2007/74 (14 Şubat 2007).

Sözlük

Online Fransızca Sözlük. <https://www.fransizcasozluk.net/%C4%B1nformatique.htm>
E.T. 17/05/2025.

TDK, Türk Dil Kurumu. “Türk Dil Kurumu Sözlükleri”. <https://sozluk.gov.tr/> E.T.
04/04/2025.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Elif DAĞ TUNA	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Gazi Üniversitesi
Fakülte	Hukuk Fakültesi
Bölümü	Hukuk
Makale ve Bildiriler	
1. Elif Dağ, “Yargıtay Kararları Işığında, Malvarlığına Karşı Suçlarda, Zararın Kısmen Giderilmesi Durumunda Etkin Pişmanlık”, Eskişehir Barosu Dergisi, 26. Sayı, 2025.	